

Kallelse/Ärendelista

Sammanträde med Kommunstyrelsen,

onsdag 26 februari 2025

Tid: Kl 08:30

Plats: Vänersborg

Benny Augustsson
Ordförande

Johanna Gustafsson
Sekreterare

Förhinder att delta vid sammanträdet anmäls i sammanträdesapplikationen, alternativt till Johanna Gustafsson, 0521 -72 25 92, johanna.gustafsson@vanersborg.se

Ledamöter

Benny Augustsson (S)
Madelaine Karlsson (S)
Kenneth Borgmalm (S)
Anders Strand (SD)
Göran Nilsson (SD)
Torbjörn Moqvist (SD)
Henrik Harlitz (M)
Lena Eckerbom Wendel (M)
Stefan Kärving (V)
Mats Andersson (C)
Bo Carlsson (C)
Magnus Ekström (KD)
Göran Svensson (MBP)
Cecilia Prins (L)
Anna-Karin Sandberg (MP)

Ersättare

Ann-Marie Jonasson (S)
Ann-Sofi Dolk Olsson (S)
Anneli Guilotte (S)
Dan Nyberg (S)
Joakim Sjöling (S)
Mathias Olsson (SD)
Anna Gustafsson (SD)
Kenny Sandhøj (SD)
Ann-Helen Selander (M)
Piotr Gabrys (M)
Robin Danielsson (M)
Gunilla Cederbom (V)
Elisabeth Johansson (KD)
Thomas Larsson (MBP)
Jonas Sjöblom (MP)

Övriga närvarande

Lena Tegenfeldt, kommundirektör
Thomas Sannemalm, ekonomichef
Johanna Gustafsson, kommunsekreterare
Ewa Lundqvist, budgetekonom
Ylva Johansson, kommunjurist

2025-02-26

Daniel Jerling, miljö- och hälsoskyddschef
Per-Ola Rasmussen, utredare
Erika Johansson, utvecklingsledare
Clara Sannemalm, förvaltningsekonom

2025-02-26

Inledande formalia

- Mötets öppnande
- Upprop
- Val av justerare – förslag Kenneth Borgmalm
- Eventuella beslut om närvarorätt
- Eventuella beslut om yttranderätt
- Anmälan om jäv
- Godkännande av dagordning

	Ärendelista	Dnr	Sida
1	Information vid kommunstyrelsens sammanträden	2025/8	5 - 21
2	Kommundirektörens information	2025/9	
3	Ordförandeinformation	2025/10	22 - 23
4	Kommunstyrelsens verksamhetsberättelse 2024	2025/87	24 - 55
5	Kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan 2025-2027	2024/33	56 - 69
6	Fastighetsinvesteringar för kommunstyrelsens behov 2026-2028 (Omedelbar justering)	2025/72	70 - 72
7	Delårsrapport augusti 2024 för Fyrbodals kommunalförbund	2024/708	73 - 119
8	Antagande av Social hållbarhetsstrategi 2030	2024/298	120 - 133
9	Antagande av Vänersborgs kommuns plan för suicidprevention	2022/99	134 - 157
10	Samhällskontrakt som arbetsform	2022/260	158 - 182
11	Konsekvensbedömning gällande försäljning av bostadsfastighet Sörbyn 8:2, Allégatan 22	2024/249	183 - 195
12	Justerad budget 2025 avseende förändrat personalomkostnadspålägg	2025/68	196 - 198
13	Ansökan från kultur- och fritidsnämnden om medel till lovaktiviteter 2025	2025/97	199 - 206
14	Begäran från samhällsbyggnadsnämnden om tilläggsbudget och omfördelning av investeringsbudget 2025	2025/95	207 - 218
15	Utredning om var nya verksamhetsområden ska beredas	2023/995	219 - 234
16	Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen, ersätter Allmänna bestämmelser för brukandet av Vänersborg	2024/725	235 - 304

2025-02-26

	kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar (ABVA)		
17	Revidering av avfallsföreskrifter, Samhällsbyggnadsnämnden	2024/713	305 - 334
18	Beslut om uppdragsavtal för Kunskapsförbundet Väst 2025	2024/368	335 - 351
19	Begäran om ägartillskott för utbildning i Svenska för invandrare 2025	2024/717	352 - 365
20	Processledning för projektet "Det goda livet i Dalsland" perioden år 2025-2028	2025/103	366 - 372
21	Svar på uppdrag att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service	2021/357	373 - 394
22	Antagande av Samverkansöverenskommelse Vänersborgs kommun och Lokalpolisområde Östra Fyrbodalen	2025/107	395 - 400
23	Antagande av Medborgarlöfte i Vänersborgs kommun 2025 - 2026	2025/106	401 - 404
24	Svar på medborgarförslag om att avskaffa Vattenpalatset Vänerparken AB:s bokningskrav för besök på helger	2023/985	405 - 415
25	Ansökan om tillfälligt utökad checkkredit till Fastighets AB Vänersborg	2025/122	416 - 420
26	Antagande av biblioteksplan 2025-2028 Vänersborgs kommun	2025/113	421 - 440
27	Förslag till Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2026-2028	2025/35	441 - 466
28	Meddelandelista till kommunstyrelsen	2025/11	467 - 468
29	Delegeringslista till kommunstyrelsen	2025/12	469 - 470

Tänk på allergiker och använd inte produkter som ger upphov till stark doft, t.ex. parfym eller rakvatten.

2025-02-19

Dnr:
Kommunstyrelsen
2025/8

Handläggare
Beredningssekretariatet
Johanna Gustafsson
Johanna.Gustafsson@vanersborg.se

Information vid kommunstyrelsens sammanträde 2025-02-26

Muntliga föredragningar under sammanträdet:

- Utredning om var nya verksamhetsområden ska beredas
Kommunjurist Ylva Johansson
- Förslag till Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2026-2028
Budgetekonom Ewa Lundqvist
- Beslut om uppdragsavtal för Kunskapsförbundet Väst 2025 (2024/368)
Begäran om ägartillskott för utbildning i Svenska för invandrare 2025 (2024/717)
Utredare Per-Ola Rasmussen och Ekonomichef Thomas Sannemalm
- Antagande av Social hållbarhetsstrategi 2030
Utvecklingsledare Erika Johansson
- Begäran från samhällsbyggnadsnämnden om tilläggsbudget och omfördelning av investeringsbudget 2025
Förvaltningssekonom Clara Sannemalm
- Kommunens verksamhetsberättelse 2024
Kommundirektör Lena Tegenfeldt

Skriftlig information bilagd under punkt 1.2:

- Förvaltningarnas resultat i enkäten om förhållningssätt mellan förtroendevalda och förvaltningsorganisation

Jag bidrar till ett bra och konstruktivt samtalsklimat som skapar psykologisk trygghet

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	4,40	4,60
Kommunstyrelsen	4,42	4,67
Samhällsbyggnadsnämnden	4,80	4,56
Barn- och utbildningsnämnden	4,44	4,71
Kultur- och fritidsnämnden	4,44	4,33
Överförmyndarnämnden	4,75	4,00
Byggnadsnämnden	4,25	4,60
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,33	4,50

Jag uppträder respektfullt, nyfiket och öppet gentemot andra

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	4,60	4,80
Kommunstyrelsen	4,68	4,80
Samhällsbyggnadsnämnden	4,70	4,88
Barn- och utbildningsnämnden	4,56	4,93
Kultur- och fritidsnämnden	4,44	4,67
Överförmyndarnämnden	4,75	4,67
Byggnadsnämnden	4,33	4,60
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,50	4,50

Jag deltar aktivt och respektfullt genom att ställa öppna frågor, lyssna, svara och föra dialog

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	4,30	4,70
Kommunstyrelsen	4,42	4,60
Samhällsbyggnadsnämnden	4,89	4,50
Barn- och utbildningsnämnden	4,28	4,57
Kultur- och fritidsnämnden	4,56	4,33
Överförmyndarnämnden	4,75	4,00
Byggnadsnämnden	4,08	4,40
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,33	4,50

Om jag blir osäker kring gränserna för VAD och HUR så upplever jag att vi samtalat med varandra för att nå samsyn

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	3,70	4,30
Kommunstyrelsen	3,89	4,07
Samhällsbyggnadsnämnden	3,90	3,63
Barn- och utbildningsnämnden	4,28	4,57
Kultur- och fritidsnämnden	4,11	4,33
Överförmyndarnämnden	4,50	4,00
Byggnadsnämnden	4,25	4,80
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,17	4,50

Jag stöttar och skickliggör andra i våra olika uppdrag

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	4,00	4,60
Kommunstyrelsen	4,26	4,60
Samhällsbyggnadsnämnden	4,33	4,25
Barn- och utbildningsnämnden	4,22	4,86
Kultur- och fritidsnämnden	4,11	4,33
Överförmyndarnämnden	4,75	4,00
Byggnadsnämnden	4,18	4,40
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,17	4,50

Jag är påläst och ställer konstruktiva frågor för förståelse/Jag upplever att våra förtroendevalda är pålästa och ställer konstruktiva frågor för förståelse

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	4,67	3,30
Kommunstyrelsen	4,53	3,87
Samhällsbyggnadsnämnden	4,60	3,44
Barn- och utbildningsnämnden	4,11	4,29
Kultur- och fritidsnämnden	4,44	3,00
Överförmyndarnämnden	5,00	4,00
Byggnadsnämnden	4,33	4,00
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,33	3,75

Jag upplever att det i våra politiska forum finns utrymme för dialog och debatt

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	3,90	4,30
Kommunstyrelsen	3,89	3,93
Samhällsbyggnadsnämnden	4,00	4,00
Barn- och utbildningsnämnden	4,61	4,71
Kultur- och fritidsnämnden	4,22	4,33
Överförmyndarnämnden	4,25	4,00
Byggnadsnämnden	4,33	4,40
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,33	4,25

Jag upplever att de politiska besluten är tydliga

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	4,10	4,10
Kommunstyrelsen	4,05	3,67
Samhällsbyggnadsnämnden	3,40	3,25
Barn- och utbildningsnämnden	4,17	4,36
Kultur- och fritidsnämnden	3,50	3,33
Överförmyndarnämnden	4,00	4,00
Byggnadsnämnden	3,92	3,80
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,00	4,00

Jag tar ansvar för att kommunicera politiska beslut/Jag upplever att våra förtroendevalda tar ansvar för att kommunicera politiska beslut

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	4,00	3,90
Kommunstyrelsen	4,44	3,31
Samhällsbyggnadsnämnden	4,44	3,31
Barn- och utbildningsnämnden	4,11	4,14
Kultur- och fritidsnämnden	4,11	2,33
Överförmyndarnämnden	3,75	4,33
Byggnadsnämnden	4,42	4,40
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,33	3,75

Jag efterfrågar uppföljning och resultat av fattade beslut/Jag upplever att våra förtroendevalda efterfrågar uppföljning och resultat av fattade beslut

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	4,50	4,30
Kommunstyrelsen	4,21	3,60
Samhällsbyggnadsnämnden	4,00	4,06
Barn- och utbildningsnämnden	3,83	4,21
Kultur- och fritidsnämnden	3,78	4,00
Överförmyndarnämnden	5,00	4,00
Byggnadsnämnden	3,75	4,20
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	3,83	4,25

Jag agerar i de politiska forumen och blandar mig inte i operativa verksamhet/Jag upplever att våra förtroendevalda inte blandar sig i den operativa verksamheten

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	4,20	3,50
Kommunstyrelsen	4,47	3,53
Samhällsbyggnadsnämnden	4,30	3,13
Barn- och utbildningsnämnden	4,28	4,57
Kultur- och fritidsnämnden	4,33	3,33
Överförmyndarnämnden	4,50	4,67
Byggnadsnämnden	4,58	4,80
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,67	4,00

Jag upplever att ärenden är professionellt beredda med belysning av olika perspektiv/Jag bereder ärenden professionellt med belysning av olika perspektiv

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	4,50	4,10
Kommunstyrelsen	4,21	4,53
Samhällsbyggnadsnämnden	3,90	4,25
Barn- och utbildningsnämnden	4,50	4,67
Kultur- och fritidsnämnden	4,44	4,33
Överförmyndarnämnden	4,50	4,67
Byggnadsnämnden	4,25	4,60
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,17	4,50

Jag får information och möjlighet till dialog med tjänsteorganisationen i våra politiska forum/Jag ger information och erbjuder möjlighet till dialog med förtroendevalda i politiska forum

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	4,40	3,60
Kommunstyrelsen	4,05	4,53
Samhällsbyggnadsnämnden	4,10	4,50
Barn- och utbildningsnämnden	4,50	4,71
Kultur- och fritidsnämnden	4,44	4,33
Överförmyndarnämnden	4,75	4,33
Byggnadsnämnden	4,00	4,60
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,50	4,50

Jag upplever att tjänsteorganisationens underlag är byggda på fakta och objektivitet/ Mina underlag är byggda på fakta och objektivitet

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	4,20	4,44
Kommunstyrelsen	4,21	4,73
Samhällsbyggnadsnämnden	3,30	4,69
Barn- och utbildningsnämnden	4,39	5,00
Kultur- och fritidsnämnden	4,33	4,67
Överförmyndarnämnden	4,75	5,00
Byggnadsnämnden	4,25	4,60
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,00	4,75

Jag upplever att tjänsteorganisationens verkställer i enlighet med våra beslut/Jag verkställer i enlighet med politiska beslut

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	4,50	4,80
Kommunstyrelsen	4,00	4,80
Samhällsbyggnadsnämnden	3,80	5,00
Barn- och utbildningsnämnden	4,44	5,00
Kultur- och fritidsnämnden	4,56	5,00
Överförmyndarnämnden	4,75	5,00
Byggnadsnämnden	4,58	4,80
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,17	5,00

Jag upplever att tjänsteorganisationen följer upp och återrapporterar i enlighet med våra beslut/Jag följer upp och återrapporterar i enlighet med politiska beslut

	Politiker	Tjänstemän
Socialnämnden	4,40	4,70
Kommunstyrelsen	4,00	4,60
Samhällsbyggnadsnämnden	3,90	4,63
Barn- och utbildningsnämnden	4,44	4,86
Kultur- och fritidsnämnden	4,44	4,67
Överförmyndarnämnden	4,50	5,00
Byggnadsnämnden	4,58	4,60
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	4,17	4,75

Ordförandeinformation till Kommunstyrelsen 2025-02-26

22/1 Brålanda företagarförening

23/1 Frukost med Vänersborgsföretagen och Olof Manner

23/1 Arbetsutskott Fyrbodals kommunalförbund

27/1 Ärendegenomgång

27/1 Dialog med KS presidium och revisorerna

27/1 Extra föreningsstämma Nationellt centrum för musiktalanger

27/1 Styrgruppsmöte Brottsförebyggande rådet

28/1 Budgetberedning

28/1 Trestads Center Företagarförening

29/1 Kommunstyrelsen

30/1 Dialogdagar

30/1 Uppdatering Naturbruksutredningen

31/1 Dialogdagar

3/2 Ärendegenomgång

3/2 Näringslivsråd

4/2 Välkomna tågpendlare tillbaka

4/2 Företagsbesök Hotell Hehrne

4/2 Styrelsemöte Fastighets AB

5/2 Utvecklingsprogram Svenskt Näringsliv Stockholm

6/2 Uppföljande möte Wargön Innovation

6/2 Politisk referensgrupp slussarna

7/2 Vänersamarbetets styrelsemöte

7/2 Valberedning Forum Vänersborg

10/2 Ärendegenomgång

10/2 KSAU

11/2 Möte med VFK

11/2 Styrelsemöte Fyrstads Flygplats AB
11/2 Återträff Nuntorps gård
12/2 Träff Nätaktiebolaget Biogas Brålanda
13/2 Direktion Fyrbodals kommunalförbund
14/2 Budgetberedning
14/2 Styrelsemöte SERN digitalt
16/2 Ordförandeuppdrag Reumatikerföreningen Vänersborg
17/2 Ärendeberedning
18/2 Slutkonferens ROLIS Vara
19/2 Styrelsemöte Vänerhamn
19/2 Kommunfullmäktige

§ 21

Kommunstyrelsens verksamhetsberättelse 2024

KS 2025/87

Beslut

Kommunstyrelsen fastställer verksamhetsberättelse för 2024 enligt upprättat förslag från kommunstyrelseförvaltningen.

Bilaga/bilagor

Bilaga 1: Verksamhetsberättelse 2024

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen uppnådde 2024 tre inriktningsmål och två delvis. Av kommunstyrelsens tio förväntade resultat uppnås sex, tre uppnås delvis och ett uppnås inte.

Välbesökta och uppskattade evenemang, tydlig kommunikation, minskad sjukfrånvaro och ökande medarbetarengagemang bidrar till måluppfyllelse. De förväntade resultat som anges som delvis är konsekvens av färre gymnasieelever med examen, något ökande arbetslöshet samt lägre resultat som upplever ett bra bemötande av kommunal tjänsteperson.

Förvaltningen har under året haft ett par vakanta tjänster som tillsatts samt dubbelbemanning på grund av kommande pensionsavgång. Utöver detta har utökning skett med en beredskapssamordnare inom civilt försvar. Sammantaget gör detta att förvaltningen minskat antalet visstidsanställda med fem anställningar och ökat antalet tillsvidareanställningar med sex anställningar. En omorganisation inom kommunikationsavdelningen har skett under året där tryckeriverksamheten har lagts ner vilket resulterat i att en medarbetare har bytt enhet inom kommunstyrelseförvaltningen.

Kommunstyrelsens sammanlagda resultat redovisade ett överskott på 17,4 mnkr. Detta beror främst på att medel för KS anslag för oförutsett samt anslaget till socialt förebyggande och trygghetsskapande åtgärder inte förbrukats i sin helhet. Andra bidragande faktorer för överskott är vakanser, sjukskrivningar och annan frånvaro som inte ersatts under året. Intäkter inom IT, avslutade projekt och övriga intäkter avvek positivt mot budget. Gymnasieverksamheten visade en negativ avvikelse på 1,8 mnkr beroende på ökad andel av elevunderlaget.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-29
- Verksamhetsberättelse 2024

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-01-29

Dnr: KS 2025/87

Handläggare
Thomas Sannemalm
thomas.sannemalm@vanersborg.se
Telefonnummer

Mottagare
Kommunstyrelsen

Verksamhetsberättelse 2024 - Kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer verksamhetsberättelse för 2024 enligt upprättat förslag från kommunstyrelseförvaltningen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen uppnådde 2024 tre inriktningsmål och två delvis. Av kommunstyrelsens tio förväntade resultat uppnås sex, tre uppnås delvis och ett uppnås inte.

Välbesökta och uppskattade evenemang, tydlig kommunikation, minskad sjukfrånvaro och ökande medarbetarengagemang bidrar till måluppfyllelse. De förväntade resultat som anges som delvis är konsekvens av färre gymnasieelever med examen, något ökande arbetslöshet samt lägre resultat som upplever ett bra bemötande av kommunal tjänsteperson.

Förvaltningen har under året haft ett par vakanta tjänster som tillsatts samt dubbelbemanning på grund av kommande pensionsavgång. Utöver detta har utökning skett med en beredskapssamordnare inom civilt försvar. Sammantaget gör detta att förvaltningen minskat antalet visstidsanställda med fem anställningar och ökat antalet tillsvidareanställningar med sex anställningar. En omorganisation inom kommunikationsavdelningen har skett under året där tryckeriverksamheten har lagts ner vilket resulterat i att en medarbetare har bytt enhet inom kommunstyrelseförvaltningen.

Kommunstyrelsens sammanlagda resultat redovisade ett överskott på 17,4 mnkr. Detta beror främst på att medel för KS anslag för oförutsett samt anslaget till socialt förebyggande och trygghetsskapande åtgärder inte förbrukats i sin helhet. Andra bidragande faktorer för överskott är vakanser, sjukskrivningar och annan frånvaro som inte ersatts under året. Intäkter inom IT, avslutade projekt och övriga intäkter avvek positivt mot budget. Gymnasieverksamheten visade en negativ avvikelse på 1,8 mnkr beroende på ökad andel av elevunderlaget.

Lena Tegenfeldt
Kommundirektör

Bilagor

Verksamhetsberättelse för 2024 - Kommunstyrelsen

Sändlista

Ekonomikontoret

Kommundirektören

Verksamhetsberättelse 2024

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
2 Verksamhetsbeskrivning	4
3 De kommunala råden och samordningsgrupper.....	10
4 Resultatavstämning.....	13
5 Övergripande ekonomisk analys	23
6 Personal.....	25
7 Verksamhetsuppföljning	27

Sammanfattning

Kommunstyrelsen uppnådde 2024 tre inriktningsmål och två delvis. Av kommunstyrelsens tio förväntade resultat uppnås sex, tre uppnås delvis och ett uppnås inte.

Välbesökta och uppskattade evenemang, tydlig kommunikation, minskad sjukfrånvaro och ökande medarbetarengagemang bidrar till målluppfyllelse. De förväntade resultat som anges som delvis är konsekvens av färre gymnasieelever med examen, något ökande arbetslöshet samt lägre resultat som upplever ett bra bemötande av kommunal tjänsteperson.

Förvaltningen har under året haft ett par vakanta tjänster som tillsatts samt dubbelbemanning på grund av kommande pensionsavgång. Utöver detta har utökning skett med en beredskapssamordnare inom civilt försvar. Sammantaget gör detta att förvaltningen minskat antalet visstidsanställda med fem anställningar och ökat antalet tillsvidareanställningar med sex anställningar. En omorganisation inom kommunikationsavdelningen har skett under året där tryckeriverksamheten har lagts ner vilket resulterat i att en medarbetare har bytt enhet inom kommunstyrelseförvaltningen.

Kommunstyrelsens sammanlagda resultat redovisade ett överskott mot budget på 17,4 mnkr. Detta beror främst på att medel för KS anslag för oförutsett samt anslaget till socialt förebyggande och trygghetsskapande åtgärder inte förbrukats i sin helhet. Andra bidragande faktorer för överskott är vakanser, sjukskrivningar och annan frånvaro som inte ersatts under året. Intäkter inom IT, avslutade projekt och övriga intäkter avvek positivt mot budget. Gymnasieverksamheten visade en negativ avvikelse på 1,8 mnkr beroende på ökad andel av elevunderlaget.

Nämndens bidrag till inriktningsmålen

Inriktningsmål	Förväntade resultat
 Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv	 Andelen med egenförsörjning ska öka
	 Invånarnas möjlighet till delaktighet ska öka
	 Den sociala hållbarheten ska öka
 Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier	 Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år ska öka
 Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan	 Andelen invånare som är nöjda med kommunens information för att minska personlig miljö- och klimatpåverkan ska öka
 Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag	 Växtkraften i våra företag ska öka
	 Nöjd-kund-index (INSIKT) ska öka
	 Invånarnas och företagens omdöme om hur kommunens service och bemötande är, ska öka
 Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv	 Sjukfrånvaron ska minska
	 Attraktiviteten som arbetsgivare ska öka

2 Verksamhetsbeskrivning

Ledning, samordning och uppsikt

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och består av 15 ledamöter (och 15 ersättare). Inom styrelsen finns ett arbetsutskott samt ett personal- och förhandlingsutskott.

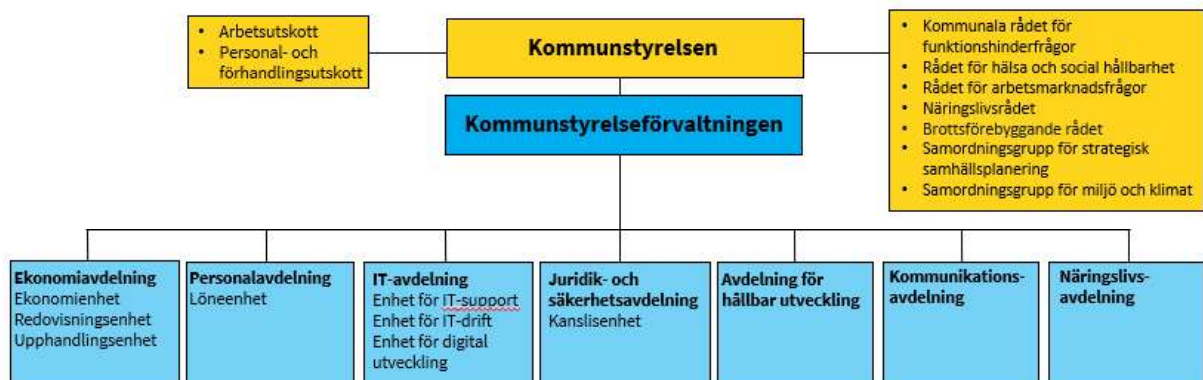
Under kommunstyrelsen finns flera politiska grupperingar inom utvalda strategiska utvecklingsområden. Flertalet är i samverkan med andra organisationer för kraftsamling mot gemensamma utmaningar.

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens övergripande och långsiktiga strategiska utveckling, kommunens ekonomiska ställning samt leder och samordnar kommunens verksamheter mot kommunens vision "Attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet". I ansvarsområdet ligger bland annat arbetet för att nå de lokala miljö-, energi- och klimatmålen, mark- och bostadspolitik, energiplanering, kollektivtrafik, säkerhet, folkhälsa, övergripande frågor för näringsliv, civilsamhälle och föreningsliv. I kommunstyrelsens ansvar ligger övergripande centrala stöd och servicefunktioner inom områden personal, ekonomi, kommunikation, IT och juridik.

Kommunstyrelsen ska leda förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och bolags respektive verksamheter.

Organisationsschema

Kommunstyrelseförvaltningens organisationsschema

Större händelser under året

Nedan följer ett urval av händelser och genomförda aktiviteter under det gångna året:

Nytt gemensamt räddningstjänstförbund - Räddningstjänsten Fyrbodal

Under 2024 slutfördes arbetet med att tillskapa ett gemensamt räddningstjänstförbund, Räddningstjänsten Fyrbodal, genom en sammanslagning av de tidigare förbunden Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän. Ingående kommuner är Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg. Målet för sammangåendet var att bilda ett robust förbund, som på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt kan möta de utmaningar som kommunal räddningstjänst ställs inför. Det nya förbundet är operativt från 1 januari 2025.

Ny uppdragsmodell för Vattenpalatset Vänerparken AB

Kommunstyrelseförvaltningen har under året i dialog med ledningen för Vattenpalatset Vänerparken AB tagit fram ett samlat uppdragsavtal för verksamheten i badanläggningen. Uppdragsavtalet ersätter både nuvarande modell med förlusttäckningsbidrag och befintligt uppdragsavtal avseende varmvattenbassängen fr.o.m. 1 januari 2025. Kommunstyrelsen beslutade 9 oktober 2024 att fastställa den nya uppdragsmodellen. I samband med arbetet gjordes även en översyn av bolagsordning och ägardirektiv för bolaget, vilka beslutades av kommunfullmäktige 23 oktober 2024.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och ekonomistyrningsprinciper

I kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2024 gavs kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att ta fram ett samlat förslag till ekonomiska styrprinciper för kommunen. Mot denna bakgrund och utifrån förändrad lagstiftning tog kommunstyrelseförvaltningen fram förslag till ett nytt samlat styrdokument som sedan fastställdes av kommunfullmäktige i juni 2024.

Överenskommelse om förhållningssätt mellan förtroendevalda och tjänsteorganisationen

Ett processarbete har genomförts med kommunstyrelsens ledamöter och ersättare samt nämndernas presidier och kommunfullmäktiges presidium tillsammans med kommunens tjänstepersonsledning. Syftet har varit att ha dialog om förväntningar på varandra avseende resultat och förhållningssätt. Resultatet är en överenskommelse där roller, ansvar och vårt gemensamma förhållningssätt har definierats. En uppföljning i form av ett nuläge har också genomförts i samtliga nämnder.

Utredning av framtida användning av Norra skolan

Kommunfullmäktige beslutade 14 december 2022 att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i nära samverkan med berörda nämnder utreda vilka kommunala verksamheter som skulle kunna nyttja Norra skolans lokaler. Den färdigställda utredningen föreslog att möjligheterna att anpassa byggnaderna för musik- och kulturskola, förskola och daglig verksamhet utreds vidare. Mot bakgrund av utredningen gav kommunfullmäktige 15 maj 2024 i uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden att i dialog med berörda nämnder/verksamheter utreda investeringsbehov och hyresnivåer för anpassning av lokalerna enligt utredningens förslag.

Friluftsstrategi

En arbetsgrupp under ledning av kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag till friluftsstrategi. Som underlag till strategin finns en utredningsrapport som innehåller sammanställning av kartläggning och analys samt åtgärdsförslag samt vägledning kring hur

strategin kan genomföras. Friluftsstrategin innehåller övergripande syfte och inriktning för kommunens friluftsarbete. Utredningen ger vägledning i hur strategin ska genomföras. Kommunfullmäktige beslutade anta strategin 11 december 2024.

Övergång till molntjänst för personal- och lönesystemet

Under året har det skett förändringar kring driften av personal- och lönesystemet Heroma. Övergång har skett från egen drift till en molntjänst där leverantören ansvarar för driften. Detta innebär att leverantören nu hanterar alla körningar och uppdateringar av Heroma som tidigare gjordes internt. Anledningen till förändringen är minskad sårbarhet och en säkrare drift av systemet. Övergången innebär en ökad kostnad.

Tågstopp Brålanda

Trafikverket har, tillsammans med Vänersborgs kommun och Västra Götalandsregionen, tagit fram ett avtal för med- och samfinansiering av järnvägsplan och systemhandling till Brålanda station. Avtalet reglerar parternas åtaganden och finansiella ansvar. Enligt avtalet fördelas kostnaden mellan regionen och kommunen så att regionen står för 30 procent och kommunen för 70 procent. Den procentuella fördelningen av kostnaden har förhandlats mellan Vänersborgs kommun och Västra Götalandsregionen genom politisk dialog. Efter prognostiserad index- och inflationsuppräkningsdatum bedöms kommunens investeringsutgift bli 9,8 miljoner kronor. Systemhandling och järnvägsplan uppskattas vara klara år 2027. Därefter kommer parterna att mötas igen för att avgöra om man vill gå vidare med att ta fram ett avtal för bygghandling, produktion, drift och underhåll.

Näringslivsstrategi

På kommunfullmäktige i november antogs den nya näringslivsstrategin som sträcker sig mellan 2025 – 2030. Strategin grundar sig utifrån den regionala utvecklingsstrategin och delregionala näringslivsstrategin, och förankringen av strategins innehåll är bred både hos näringslivet och kommunen. Löpande uppföljning av strategin sker i näringslivsgruppen (tidigare benämnd lotsgrupp) samt näringslivsrådet, där arbetssätt och dokumentation är framtaget.

FÖP Brålanda

Fördjupad översiktsplan för Brålanda är framtagen och beslutades av kommunfullmäktige i oktober.

Ny lag laddinfrastruktur

Arbete har pågått under året för att inventera platser och utlysa möjligheter för privata aktörer att etablera laddinfrastruktur dels i enlighet med kommunens egen strategi, dels det lagkrav som börjar gälla 1 januari 2025. Tre utlysningar har genomförts och avtal är tecknade med två aktörer och omfattar totalt 84 laddpunkter.

Upphandling konferensanläggningar

Under året har upphandling av konferenslokaler pågått för kommuner och bolag inom upphandlingssamordningen "VästUpp", med Vänersborg som ansvarig. Resultatet är ett ramavtal med cirka 30 leverantörer för dag- och övernattningskonferenser. Ett krav var att konferenslokalen ska finnas inom två mil från något av deltagande kommuners kommunhus för att värna miljön och minimera transporttid. Avtalet startar den 1 februari 2025 och gäller i ett år, med möjlighet till tre förlängningar upp till totalt tre år.

Tjänstekatalog

Då förutsättningarna för att bedriva effektiv och säker IT inom kommunen behöver stärkas samtidigt som kommunen behöver möta krav så som NIS2, ökad Informations- och IT-säkerhet, samt skapa ett nytt serverrum så tar kommunen ett omtag och inför en tjänstekatalog. I designen av tjänstekatalogen möter vi detta vid given tidpunkt, vi förenklar befintlig modell kring debitering och inför en kontinuitetshantering för den centrala fysiska utrustning som kommunen använder. Ansvaret för hanteringen flyttas till IT-kontoret. Syftet med tjänstekatalogen är att förenkla administrationen runt interndebitering och redovisning av användandet av interna resurser för att frigöra administrativ personal till annat arbete. Tjänstekatalogen förändrar debiteringsmodellen som summerar samtliga beskrivna centrala resurser och fördelar ut kostnaden per användare i kommunen med hänsyn tagen till individuellt licensmodells behov.

Inköp av datorer

Beslut togs under hösten 2024 om att kommunen från 1 januari 2025 övergår till att äga sina datorer. IT-kontoret hanterar inköp och finansiering för att sedan hyra ut datorerna internt över fyra år.

Grundfinansiering av kommunikationsavdelningen

Den interna intäktsfinansieringen av kommunikationsavdelningens arbete med film, foto och formgivning har avvecklats. Detta gör att kommunikationsinsatser nu kan göras där de skapar nytta och där det finns behov av kommunikationsstöd, istället för där det finns en beställare som kan betala för kommunikationsstöd. Det leder också till att vi får en mer resultatinriktad kommunikation som driver mot vår vision och inriktningsmål. En annan konsekvens är att vissa administrativa uppgifter kopplat till internfakturerings försvinner, vilket leder till en effektivare verksamhet och ett bättre nyttjande av kompetenser.

Upphandling av externt tryckeri

Vänersborgs kommun har länge haft ett internt tryckeri med syfte att tillhandahålla trycksaker och vissa kontorsprodukter. I takt med att efterfrågan på tryckt material minskar, då kommunikation idag i stort sett uteslutande sker i digitala kanaler, har verksamheten avvecklats och upphandling av externt tryckeri pågår. Detta ska leda till en mer kostnadseffektiv verksamhet med bättre arbetsmiljö och större leveranssäkerhet.

Internationella besök- Ukraina, Botswana

Under 2024 stod Vänersborgs kommun som värd för både besök från Chobe District Council i Botswana samt det Ukrainska kommunförbundet "Vinnytsia Region of Local Self Governing Bodies". Avseende Botswanabesöket ingick detta i avslutningsfasen av ett flerårigt avfall- och kretsloppsprojekt. Det ukrainska besöket omfattade tio kommuner och deras borgmästare i ett studiebesöksprogram och resulterade i en förfrågan om att teckna partnerskap och fortsatt samarbete. Aktiviteterna finansierades av ICLD (Internationellt Centrum för Lokal Demokrati) samt SALAR (Swedish Association of Local Authorities and Regions).

Norra Sanden

Under februari fick näringslivsavdelningen tillsammans med berörda förvaltningar ett utredningsuppdrag för ny detaljplan av Norra Sanden. En ny detaljplan skapar förutsättningar för en levande besöksnod som får turister och besökare att stanna längre. Trygghetsperspektivet har varit en viktig parameter och genom utbildningen i platsutveckling, som många i Vänersborgs kommun genomgått, har vi förstått att platsens funktioner och fysiska miljö är viktiga för att skapa platser man trivs på och inte vill lämna. Effekterna av ny detaljplan kommer gynna handel, restauranger och andra besöksnärsverksamheter.

Krisledning – utbildning och "pilotkommun"

Under året genomfördes utbildningar för kommunstyrelsen och krisledningsnämnden i ämnen som berör krisberedskap och civilt försvar, för kunskap i ledningsansvar under svåra förhållanden. En övning har genomförts för kommunstyrelsen och krisledningsnämnden med aktiv hantering av olika händelser, från extraordinär händelse som senare eskalerade till höjd beredskap.

Vänersborgs kommun har tillsammans med Civilförsvarsförbundet startat en frivilligresursgrupp. Denna grupp ska kunna hjälpa kommunen vid olika olyckor och katastrofer. Utbildningen har givit deltagarna bland annat kunskap om kommunen, livsmedelshantering, möta människor i kris, rekrytera spontanfrivilliga och HLR (hjärt-lungräddning).

Energimyndigheten har via Länsstyrelsen valt ut vissa kommuner och regionen i Sverige som tillsammans kommer skapa en bild över drivmedelsbehovet i Sverige. Vänersborgs kommun har blivit utvald att delta i denna analys. Arbetet är i full gång och kommer inte bara ge Energimyndigheten underlag till analysen utan även ge oss som kommun en bra grund för vart vi behöver lägga resurser för att samhällsviktiga verksamheter ska fungera i alla lägen.

Digitalisering

Kommunen har anslutit sig till SKR:s "handslag för digitalisering". Det gör att vi tillsammans med kommuner, regioner och myndigheter kan öka digitaliseringstakten. För att möta välfärdens utmaningar är digitalisering och samverkan nödvändig. De fyra prioriterade initiativen som nu pågår handlar om: Införande och utveckling av digital post, Införande av säker digital kommunikation för socialtjänsten, Breddinförande av vissa välfärdstekniska lösningar och Nationell identitet- och behörighetshantering.

Tema på Kommunstyrelseförvaltningen förvaltningsdag var artificiell intelligens (AI). Kommunen genomför en satsning med 75 medarbetare från samtliga förvaltningar som får utbildning och coachning inom M365Copilot för att lära och sedan i sin tur kunna utbilda vidare.

Dokumenthanteringsplan

Under hösten har arbete pågått med revidering av kommunens dokumenthanteringsplan. Arbetet leds av kommunstyrelseförvaltningen och är förvaltningsövergripande. Med hjälp av konsult har dokumenthanteringsplanen systematiskt gått igenom och reviderats. Arbetet

kommer att fortgå under våren 2025 för att sedan lyftas upp till beslut. Till följd av ny klassificering kommer införandet göras vid årsskiftet 2025/2026.
Den nya planen beaktar både fysiska handlingar och elektroniska handlingar och skapar därigenom en informationshanteringsplan.

Visselblåsarärenden

Under året har det inkommit tio visselblåsarärenden gällande Vänersborgs kommun, ingen av dessa har dock bedömts vara visselblåsarärende i lagens mening.

Politisk ärendehantering

Kommunfullmäktige hanterade 226 ärenden varav 100 hade beretts i kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen hanterade 255 ärenden inklusive de 100 som kom att avgöras av fullmäktige. Sammanställningen avser alla ärendepunkter på sammanträdena (inklusive fastställande av dagordning och meddelandelista).

3 De kommunala råden och samordningsgrupper

Under kommunstyrelsen finns sammanlagt sju politiskt tillsatta råd och samordningsgrupper:

- Rådet för hälsa och social hållbarhet
- Brottsförebyggande rådet
- Rådet för arbetsmarknadsfrågor
- Rådet för funktionshinderfrågor
- Näringslivsrådet
- Samordningsgrupp för miljö- och klimat
- Samordningsgrupp för strategisk samhällsplanering

Nedan en översiktlig bild av respektive grupps verksamhet under året:

Rådet för hälsa och social hållbarhet

Under året har folkhälsodialoger genomförts med samtliga ledningsgrupper inom förvaltningarna samt även med alla presidier i nämnder och styrelser. Arbetssättet med dialogmöten har inneburit att det skapats relationer och kunskaper som är viktiga för utveckling. Extra fokus på 2024 års dialoger har varit jämställdhet. Vänersborgs kommun är en av kommunerna i SKR:s modellkoncept för jämställdhet under 2024 och 2025. Rådet för hälsa och social hållbarhet har varit referensgrupp för modellkonceptarbetet. Det lokala folkhälsoforum som anordnades efter att alla dialoger genomförts stod för återrapporering av genomförda aktiviteter under året samt fortsatte med temat jämställdhet med fokus på strategin Jämställt Västra Götaland. Då möttes alla aktörer och hade dialog om jämställdhet utifrån ett folkhälsoperspektiv.

Rådet har tilldelat medel inom en rad utvecklingsområden inom folkhälsans område till aktiviteter och insatser som inte ryms inom befintlig driftsram.

Brottsförebyggande rådet

Vänersborgs kommun har sedan många år arbetat genom ett lokalt brottsförebyggande råd, som leds av kommunen med representation från polis och relevanta aktörer. Den 1 juli 2023 trädde en ny lag ikraft som reglerar kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete och vissa statliga medel utgår för detta ändamål till kommunerna. Arbete med ett tvåårigt medborgarlöfte (2023 - 2024) för Torpaområdet har pågått jämte övriga brottsförebyggande och trygghetsskapande insatser inom kommunen, vilket rapporterats till kommunfullmäktige.

Rådet för arbetsmarknadsfrågor

Rådet följer kontinuerligt den samverkande utvecklingen av arbetsmarknadens behov,

utbildningsbehov och möjligheter, arbetssökande på kort och lång sikt, deltagare i olika aktiviteter och mottagare av försörjningsstöd. Utifrån statistiken för rådet fördjupade gemensamma samtal för att hitta fram kring möjliga insatser och åtgärder. Dialog har förts utifrån arbetsförmedlingens förändrade regleringsbrev och uppdrag med påverkan på kommunala verksamheter och invånare, kunskapsförbundet har informerat kring yrkesvuxutredning och samverkansavtal. Uppdrag kring inspirations- och rekryteringsmässor samt breddad rekrytering har rapporterats.

Rådet för funktionshinderfrågor

Under 2024 har arbetsordningen uppdaterats med ytterligare fokus på kommunala rådet för funktionshinderfrågor (KRF) som kommunens referensorgan med syfte att synliggöra funktionshinderperspektivet i kommunens angelägenheter, genom kunskapsutbyte och dialog. Universell utformning och aktiv involvering är grundbultar i KRF:s arbete. Utifrån detta uppdrag har rådets arbete bland annat bestått i att förmedla kunskap till både kommuninvånare, förtroendevalda och tjänstepersoner under Hållbarhetsveckan, bland annat genom insiktsövningar som Funktionsrätt hållit i. Vidare har fruktsamma dialoger förts med bland annat Västtrafik, studiebesök har genomförts på Holmängensskolan, arbetet med mötesplats för unga har presenterats för rådet i ett tidigt skede samtidigt som inventeringen i Tillgänglighetsdatabasen fortskrider med KRF som referensorgan. KRF har även använts som remissinstans i ett antal politiska ärenden.

Näringslivsrådet

Näringslivsrådet har träffats sex gånger under 2024. Det är en positivt samlande kraft, och för kommunen ett rådgivande organ med representation från företag och organisationer i näringslivet. Syftet är att engagera näringslivet i aktuella samhällsfrågor, men också att skapa ömsesidiga kontaktvägar mellan näringsliv och kommun.

Under året har den nu antagna näringslivsstrategin diskuterats och vidare har det förts diskussion kring en gemensam målsättning för näringslivsorganisationerna. Till detta har vi tillsammans gått igenom resultaten i mätningarna Insikt, lokalt företagsklimat och brott mot företag. Rådet har gästats av Vårgårda kommun som berättade om deras framgångsfaktorer för ett starkt företagsklimat. Ytterligare gäster har bl.a. varit Svenskt Näringsliv samt kommunens beredskapssamordnare.

Samordningsgrupp miljö och klimat

Under året har arbete pågått med genomförande av Strategi för laddinfrastruktur som antogs första kvartalet 2024 där gruppen fått kontinuerlig uppföljning. Även Miljöstrategi 2030 som varit under framtagande antogs 2024 och gruppen hålls fortsatt uppdaterade. Vidare har vissa klimatlöften lyfts upp på agendan så som klimatväxling och återbruk byggnation. Information och kontinuerliga uppföljningar ges kring andra av kommunens åtaganden och styrande dokument så som ex. pågående arbete med Naturvårdsstrategin.

Samordningsgrupp strategisk samhällsplanering

Gruppen samlar presidierna för kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden,

samhällsbyggnadsnämnden, samt miljö- och hälsoskyddsnämnden. Gruppen ska utgöra ett dialogforum där frågor kring strategisk samhällsplanering lyfts och koordineras. Under 2024 hölls fyra sammankomster. Den fråga som har fått mest utrymme är arbetet med centrumutveckling där flera gruppdiskussioner har genomförts. Arbeta med Tvåstadssamverkan har även varit aktuellt under året, bland annat har en gemensam logistikutredning presenterats och framtida samverkansområden tillsammans med Trollhättan har lyfts. Övriga frågor som fått utrymme är bland annat slussprojektet, Målbild 2050, parkeringsutredning och Mötesplats unga.

4 Resultatavstämning

Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv

Samverkan kring sysselsättning och egenförsörjning sker kontinuerligt med fokus på analys, dialog och insatser för att skapa förutsättningar att stärka individer.

Utbildningsinsatser i psykisk livräddning har genomförts, totalt har cirka 800 personer inom kommunala förvaltningar utbildats i psykisk livräddning, 250 personer från allmänheten deltagit på föreläsning psykisk livräddning Våga fråga, 200 vårdnadshavare deltagit på föreläsning Livsviktiga snack och 150 personer deltagit i psykisk livräddning för gymnasieelever.

Aktiviteter i det förebyggande arbetet mot våld i nära relation har inkluderat Samverkanskonferens mot våld i samarbete med övriga Fyrbodalskommuner/folkhälsoråd, polisen och Brottsofferjouren med totalt 600 deltagare, föreläsning med Eva Wassén om våld i nära relationer bland äldre, ljusmanifestation och biovisning två gånger av filmen Det slutar med oss där det gavs information om våld i nära relation innan filmen och delades ut informationsmaterial, 320 besökare.

Kommunen deltar som konceptkommun fokus jämställdhet som leds av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) som i sitt första år fokuserar på ledning och styrning.

Under hållbarhetsveckan genomfördes bland annat teaterföreställning där kommunens barn födda 2018 bjöds in via förskolorna, 300 barn tog del av teatern som handlade om de tre hållbarhetsdimensionerna. En annan aktivitet var föreläsningen Aldrig släppa taget där Frida och Tilda Boisen berättade om vad som kan hända när en tonåring mår fruktansvärt dåligt psykiskt, 200 personer deltog.

Kommunen har beslutat om en friluftsstrategi som förväntas få påverkan på välmåendet hos våra invånare genom att tillgängliggöra friluftsliv.

De förväntade resultaten utifrån det brottsförebyggande arbetet jämte medborgarlöfte bedöms uppnås, samtidigt som det kommer att behövas fortsatt arbete framåt för förändring. Utifrån framtagna åtgärdsplan med tillhörande aktiviteter så har vi på övergripande nivå uppnått resultat. Vidare arbete kommer att ske för att identifiera i vilka delar ett fortsatt arbete behöver ske och på vilket sätt. Analysen kommer att utgöra underlag inför det nya medborgarlöfte som kommer att upprättas.

Andelen med egenförsörjning ska öka

Arbetsförmedlingens statistik visar svagt uppåtgående både i andel arbetslösa och i andel långtidsarbetslösa. Kompetenshöjande insatser involverar till exempel språk, utbildning samt stärkande insatser inom motivation och inspiration.

I maj arrangerades, i samarbete med Brålanda företagarförening, en arbetsmarknadsdag för alla åttondeklassare på Dalboskolan. Under dagen fick eleverna möjlighet att besöka lokala företag inom olika branscher och ta del av värdefull arbetsmarknadsinformation från Arbetsförmedlingen. Syftet är att inspirera yrkesroller, knyta lokala kontakter och få en

förståelse för arbetsmarknaden.

Under hösten gavs samtliga niondeklassare i Vänersborgs kommun möjlighet att fördjupa sina kunskaper inom yrken och ekonomiska färdigheter, genom Framtidskoll som Ung Företagsamhet arrangerade.

I oktober anordnades en yrkesinspirations- och rekryteringsmessa, KompetensForum 2024, där både högstadieelever och arbetssökande fick chansen att träffa lokala företagare och yrkesverksamma.

Samverkan har skett med kommunvärdarna hos gatuenheten i samband med olika evenemang och aktiviteter under året. I samarbete med arbetskonsulent på arbetsmarknadsenheten har näringslivsavdelningen medverkat i utformningen av ett jobbspår för Dahlbergs slakteri.

Mått	Utfall år 2024	Utfall år 2023	Utfall år 2022
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)		26,34 %	32,08 %
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef.		3,86 %	4,75 %
Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)			6,2 %
Sysselsatta invånare 20-65 år, andel (%)		80,56 %	80,48 %

Invånarnas möjlighet till delaktighet ska öka

Delaktighetsindex landar på 61, en nedgång från förra årets 69. Sänkningen är följd av att ingen invånardialog genomförts under året. Möjligheterna för våra invånare att delta och påverka ökar i takt med att organisationen kompetenshöjs i arbetet med att genomföra invånardialoger. En handbok är framtagen och finns som digital utbildning.

De förväntade resultaten utifrån det brottsförebyggande arbetet jämte medborgarlöfte bedöms uppnås, samtidigt som det kommer att behövas fortsatt arbete framåt för förändring. Vänersborgs kommun har länge arbetat med det brottsförebyggande arbetet och med medborgarlöfte och har ett väletablerat arbetssätt där verksamheterna inom kommunen arbetar tillsammans i det lokala BRÅ och i samverkan med polisen. Ett tvåårigt medborgarlöfte med fokus på Torpaområdet löper nu ut. Arbete pågår för nytt medborgarlöfte som kommer att upprättas.

Under året har arbetsgruppen Trygg Miljö haft ett tiotal ärenden att arbeta med. Möten med näringslivsavdelning, säkerhetssamordare, kommunpolis och livsmedelshandlare har genomförts för att stävja trenden på ökade stöldar i livsmedelsbutiker. Samtal har förts med Miljö och Hälsa för att jobba med kommunens verktygslåda och möjligheter till stöldar och spårbarhet när det gäller tex restaurangers råvaror.

Trygghetsvandringar med kommun och näringslivsorganisationer har skett i Vänersborgs centrum och Brålanda, konkreta åtgärder har vidtagits. För fjärde året i rad har enkäten om "brottslighet mot företag" genomförts, och där vi nu har bra jämförelsetal för att planera åtgärder.

Under året har Vänersborgs kommun, ihop med Forum Vänersborg och Restad Gård satsat på en skulpturutställning i Kulturaxeln, som invigdes i juli månad. Fyra konstverk är uppsatta och uppskattas av såväl handel som av besökare. Plantaget, som löper genom kulturaxeln, är på god väg att bli en väl nyttjad evenemangsyta som bidrar till att öka flödena i centrum, där fler evenemang genomförts under året, ex. Lilla Paris Open, Marknadstältet och Vintertid.

Vi strävar efter evenemang i kommunens alla delar och för alla åldrar. Aqua Blå är ett bra exempel, där det finns något för alla åldrar, från små barn till seniorer och allt däremellan.

Mått	Utfall år 2024	Utfall år 2023	Utfall år 2022
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng 	61	69	69

Den sociala hållbarheten ska öka

Invånare med gott psykiskt välbefinnande ökar och resultatet kring avsaknad av tillit sjunker i årets resultat vilket är positivt.

Drogförebyggande insatser genomförs t ex vid Schools in och out, föräldramöten och evenemang. Exempel på riktade kampanjer är till exempel Ren hårdträning som riktar sig mot gym i kommunen och krogar utan knark.

Mått	Utfall år 2024	Utfall år 2023	Utfall år 2022
Elever som testa cannabis någon gång, andel (%)			
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	32,6 %		33,3 %
Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)	84,9 %		84,1 %
Medborgarundersökningen - Man kan generellt lita på människor, andel (%)	62,2 %		64,4 %
Invånare, 0-19 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)			23 %

Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier

Tvåstadssamverkan arbetar både gemensamt och självständigt med analys av resultaten av beställda och genomförda utbildningsinsatser.

Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år ska öka

Andel gymnasieelever med examen inom 4 år sjunker och nu är utfallet 69,2% jämfört med förra årets 75,1%. Sänkningen är en förflyttning till mer av normalläge efter ett framstående resultat föregående år. Andel flickor och pojkar med examen följer rikets snitt där flickor har ett högre resultat.

Mått		Utfall år 2024	Utfall år 2023	Utfall år 2022
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%)		69,2 %	75,11 %	67,54 %

Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan

Kommunen har genomfört flera utlysningar för möjligheten att etablera laddinfrastruktur utifrån inventerade behov. Avtal är tecknade och etablering sker.

Projektet ICC (Intelligent Cities Challenge) med fokus på energiproduktion och energieffektivisering hos små och medelstora företag pågår.

Arbete med kommunens antagna klimatlöften pågår och har bland annat resulterat i miljömedvetna upphandlingar, regler kring klimatväxling och minskat matsvinn.

Näringslivsavdelningens evenemangsteam har under året genomgått nätverksträff för att lära sig mer och att plastbanta event, i syfte att stärka kompetensen kring hur vi arbetar med evenemangen olika hållbarhetsdimensioner.

Hållbarhet och företagens omställning har lyfts vid företagsbesök samt vid FrukostForum.

Energidialog för näringslivet genomfördes under Hållbarhetsveckan. Även Wargön Innovation och Coompanion anordnade träffar på temat hållbarhet under Hållbarhetsveckan.

Andelen invånare som är nöjda med kommunens information för att minska personlig miljö- och klimatpåverkan ska öka

Under året har kommunikationsarbete kopplat till införandet av hemsortering genomförts; en folder har tagits fram som ska skickas till alla hushåll i kommunen och den externa webbplatsen har uppdaterats med information. Syftet är att agera proaktivt för att bygga kunskap och skapa förståelse och en positiv inställning till varför hemsortering införs och hur detta bidrar till ett hållbart samhälle.

Kommunikationsarbete har också genomförts kopplat till Sortex, projektet som syftar till att utveckla effektiva metoder för insamling och sortering av textilavfall.

Under Hållbarhetsveckan genomfördes bland annat klimatsmarta kvällen, en aktivitet som var fullbokad med en väntelista av intresserade invånare som ville veta mer om hur man kan bli mer självförsörjande genom till exempel egen odling. En annan aktivitet som genomfördes under veckan var en aktivitet kring skräp i havet med fiskdamm och sopsortering.

Inom projektet Industriell symbios genomfördes ett matsvinnprojekt där kostenheten samarbetar med en matbutik i Vargön- I stället för att slänga varor, hämtas överbliven frukt och grönt av en förskola som då kan erbjuda barnen nya smaker och maträtter. Detta arbete har fått stort genomslag i omvärlden.

Även förändringar i upphandlingar, som möjliggör mer lokalproducerad mat i kommunens skolor och äldreboenden, har fått stor uppmärksamhet. Arbetet har gjort att Vänersborgs kommun utsetts till Årets kökshjälte av Länsstyrelsen.

På Aqua Blå infördes 2024 tre sopsorteringsstationer, med syfte att öka besökarnas medvetenhet och kunskap kring vikten av sopsortering.

Mått	Utfall år 2024	Utfall år 2023	Utfall år 2022
Medborgarundersökningen - Information från kommunen om vad enskilda kan göra för att minska sin miljö- klimatpåverkan fungerar bra, andel (%)	57,7 %		56,9 %

Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag

Andel svarande som anger att de upplevt ett bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen sjunker och är 81,3% 2024 jämfört med 87,5 % 2022 i medborgarundersökningen.

Kommunstyrelseförvaltningen genomförde under året en förvaltningsdag med temat motivation, feedback och arbetsglädje. Utvärderingen visade att många medarbetare fick med sig värdefulla tips för förbättrat bemötande.

Växtkraften i våra företag ska öka

Vykort med välkomstinformation skickas ut till alla nya företagare i Vänersborg för att informera om vår företagsservice. Därtill förmedlar vi olika möten och träffar som ex. ALMI, Nyföretagarcentrum, Företagarna, Forum och Visit anordnar.

Under 2024 så har Nyföretagarcentrum varit upphandlat som nyföretagarrådgivning. Detta har till och med årsskiftet har 45 personer fått rådgivning (33 kvinnor och 12 män, varav 9 med utländsk bakgrund). Av dessa startade 23 företag (16 kvinnor, 7 män, varav 4 med utländsk bakgrund). Nyföretagarrådgivning syftar till att ge stöd i uppstart, men också visa på kvalitativa och hållbara affärsidéer som kan ge lönsamhet på sikt.

Tillsammans med båda leaderområdena har näringslivsavdelningen genomfört ett informationsmöte kring möjlighet att söka projektstöd. Projektledarna från de olika leaderområdena har även deltagit på FrukostForum för att synliggöra möjligheterna. Vi har också skapat en ny sida på vår webb där projekt som har beviljats medel från Leader läggs ut som inspiration, tillsammans med allmän information om Leader. Tillsammans med Leader har vi arbetat fram en kommunikationsplan för hur vi sprider pressmeddelande om de beviljade projekten för att öka kunskapen och medvetenheten om möjligheterna med Leader.

Arbetet med platsutvecklingsgruppen har fortsatt och under hösten åkte en delegation till Borås för att möta upp och få lyssna till hur man jobbar med "Drömmen om Borås". Detta har lett till ett omtag av platsutvecklingsarbetet. Etableringsgruppen för centrum startade i mars månad och man har haft två möten hittills. Man tittar tillsammans efter verksamheter man saknar i stadskärnan kontakter dem. Vi har under hösten haft kontakt med större etableringsmöjlighet där fastighetsägarnas arbete tagit vid.

Under hösten har det varit ett nära samarbete med samhällsbyggnadsförvaltningen och den upphandling av torgkioskerna som varit aktiv. I detta arbete har platsutvecklingsgruppen varit delaktig.

Vi stöttar evenemang som bidrar till ett levande centrum, ex Lilla Paris Open och Food Court på Fisktorget under Diggiloo-helgen. Nytt för 2024 var Marknadstältet under Oktobermarkanden som lockade ca 5 000 besökare under 2 dagar. Vintertid i Vänersborg är ett annat exempel på hur vi ökar attraktionen i centrum genom samverkan, och har under 2024 slagit rekord med 20 237 antal besökare.

Mått	Utfall år 2024	Utfall år 2023	Utfall år 2022
Bruttoregionprodukt, kommun (BRP), 1000 kr/invånare			
Nystartade arbetsställen, antal/1000 inv. 16-64 år		10,72 %	10,68 %
Nystartade företag, antal/1 000 inv, 16-64 år		7,61	8,2

Nöjd-kund-index (INSIKT) ska öka

2024 års resultat av NKI-index INSIKT är det högsta Vänersborgs kommun nått hittills, och ökningen sker i alla mätområden. 2024 års resultat (mätåret 2023) av det totala indexet för Insikt har ökat till 79 (jämfört med 75, 2022). Rikssnittet för Sverige ligger på 75.

Under perioden har vi fokuserat på att förstå varför det faktiska resultatet från Insiktmätningen skiljer sig från Svenskt Näringslivs attitydmätning, som visar ett nedåtgående resultat för året.

En intern workshop har genomförts med plan- och bygglovsenheten i syfte att öka förståelse för näringslivets behov kring myndighetsutövning, för att kunna ge ännu bättre service och bemötande.

Mått	Utfall år 2024	Utfall år 2023	Utfall år 2022
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) -		79,36	75,03

Mått	Utfall år 2024	Utfall år 2023	Utfall år 2022
Totalt, NKI			

Invånarnas och företagens omdöme om hur kommunens service och bemötande är, ska öka

Medvetandegörande insatser via intranät har genomförts under året med tema tillgänglighet. Genom intervjuer har goda exempel lyfts och medarbetare i växeln har delat med sig av tips för förbättrad tillgänglighet.

Medarbetare i telefonväxeln har dialog med enheter där våra kunder upplever brister i tillgängligheten med syfte att dela goda exempel och kompetenshöja så att tillgängligheten blir bättre. Mätningar har genomförts för att kunna identifiera var i organisationen förbättringspotential finns.

Som ett led i att stärka kommunens service och bemötande har kommunstyrelseförvaltningen på den gemensamma förvaltningsdagen haft temat motivation, feedback och arbetsglädje. Samtliga anställda inom förvaltningen fick vara med på en dag innehållandes föreläsning och workshop. Utvärderingen av förvaltningsdagen visade positiva resultat, både för dagen i stort, föreläsningen samt workshopen.

Regelbundna möten med nyckelpersoner i Torpa-området har genomförts och utifrån framtagna åtgärdsplan.

Efter en uppåtgående trend sedan 2019, föll Vänersborgs kommun i 2024 års resultat av Svenskt Näringslivs undersökning Lokalt Företagsklimat, och vi hamnar på likvärdigt resultat som 2022.

Vi upplever en svårighet att nå ut med positiva saker som händer i vårt näringsliv, trots att vi är mycket aktiva i våra mediekkanaler. Samtal i näringslivsrådet har förts kring hur vi tillsammans kommunicerar målsättningar för näringslivsutvecklingen.

Vänersborgs kommun är, som en av åtta kommuner, uttagen till Svenskt Näringslivs utvecklingsprogram 2024-2025. Dessa insatser tror vi kan skapa effekter för ett bättre företagsklimat framåt.

Näringslivsavdelningen har tillsammans med kommunikationsavdelningen genomfört en workshop med plan- och bygglovsenheten för att öka den ömsesidiga förståelsen mellan företag och kommun. Vi inväntar fortfarande klartecken från Jordbruksverket att dra i gång Leaderprojektet "Att bli den myndighet vill själv vill möta", ihop med andra kommuner från Leaderområdet. I väntan på besked har vi startat upp det egna interna arbetet för att förbättra service och bemötande, som grundar sig till det sammanfattande omdömet.

Upphandlingsavdelningen har börjat genomföra utbildningar i upphandling och där har Näringslivsavdelningen fått vara en av testgrupperna. Upphandling skickar också information om de ser upphandlingar som vi kan lägga ut och lyfta mer externt.

Under 2024 har vi genomfört företagsbesök med politiken, över olika branscher och företagsstorlekar. Vi har under året fokuserat mycket på att delta i så många näringslivsträffar som möjligt, för att finnas nära våra företagare och vara tillgängliga för dialog och lyssna in behov.

Totalt har 8 FrukostForum arrangerats under 2024, där goda möjligheter för dialog mellan näringslivet och kommunen sker. De är mycket uppskattade och drar ca 130 gäster i snitt vid varje tillfälle.

Vi stärker och utvecklar arbetet med Evenemangsfonden som är ett indirekt utvecklingsmedel för måloppfyllelse inom vårt uppdrag med evenemang. Vi erbjuder utställarplatser för kommun och näringsliv på Aqua Expo under Aqua Blå, som ger ett bra tillfälle för dialoger mellan näringsliv, föreningsliv och invånare.

Under året har webbsida med digital ansökan om sponsring, marknadsförings- och evenemangsbidrag lanserats som en följd av beslutade styrdokument.

Mått	Utfall år 2024	Utfall år 2023	Utfall år 2022
Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	81,3 %		87,5 %
Servicemätning - Enkelt att få hjälp med sin fråga via e-post, index		69,3 %	
Servicemätning - Enkelt att få hjälp med sin fråga via telefoni, index		74,57 %	
Servicemätning - Nöjd med bemötandet via telefoni, index		82,47 %	
Servicemätning - Tydligt svar från kommunen via e-post, index		76,32 %	
Svenskt näringslivs attitydmätning av företagsklimatet, sammanfattande omdöme	3,36	3,58	3,43

Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Ett omfattande utvecklingsarbete har genomförts över hela kommunen för att införa ett digitalt stöd för arbetsmiljöarbetet. Detta stöd gör det enklare att följa upp arbetsmiljöfrågor, samlar all dokumentation på ett och samma ställe och underlättar därmed chefens ansvar för arbetsmiljön. Ett effektivt arbetsmiljöarbete bidrar till att förebygga ohälsa och främja hälsa, vilket i sin tur leder till en bättre arbetsmiljö.

Under 2024 har det lagts stor vikt vid att arbeta med friskfaktorer inom hela organisationen. Respektive samverkansgrupp inom förvaltningarna har haft detta som fokusområde. Temat för årets arbetsmiljödagar var friskfaktorer, där kommunens chefer och skyddsombud var inbjudna.

En kommunövergripande kompetensförsörjningsstrategi har arbetats fram och beslutats under året och personalklubben i Vänersborgs kommun blev utsedd till Årets fritidsförening i Sverige. Under 2024 inleddes ett utvecklingsarbete kring LinkedIn för att stärka Vänersborgs kommuns arbetsgivarvarumärke och synlighet på plattformen.

Utvecklingsarbete kring lönebildning pågår i kommunen, där en ny riktlinje för lönepolitik har antagits, utbildning för alla kommunens chefer och fackliga organisationer har genomförts, stödmaterial har tagits fram och arbetet kring arbetsvärdering har utvecklats.

Arbetssättet kring breddad rekrytering pågår i kommunen med start i en av förvaltningarna.

Kommunstyrelseförvaltningen följer arbetet för att möjliggöra och se över hur detta kan överföras till fler verksamheter.

Sjukfrånvaron ska minska

Sjukfrånvaron för perioden januari till och med november har minskat från 9,3 procent till 9,2 procent i kommunen som helhet. Uppdelat på kön så ligger sjukfrånvaron för kvinnor på 9,8 procent och för män 7,1 procent.

Under året har det genomförts olika insatser för att arbeta förebyggande och långsiktigt med att sänka sjukfrånvaron i hela organisationen. Bland annat har det skett utvecklingsarbete av rehabiliteringsprocessen med en tillhörande utbildning för samtliga chefer i kommunen, ökat stöd av företagshälsovård, därutöver har det varit samverkansträffar med försäkringskassan, rehabkoordinatorer, Högskolan Väst samt med andra kommuner.

Kommunen har även utvecklat en ny metod för att hantera kränkande särbehandling på ett rättssäkert sätt samt för att arbeta förebyggande med social utsatthet.

Arbete kring beslutstöd för samtliga chefer i kommunen har påbörjats under året. Sjukfrånvaro är det första området som kommer att finnas tillgängligt för organisationen.

Från och med 2025 redovisas sjukfrånvaro utifrån kommunfullmäktiges satta målvärde.

Den ackumulerade sjukfrånvaron för januari till och med november på kommunstyrelseförvaltningen ligger på 6,5 procent.

Mått	Utfall år 2024	Utfall år 2023	Utfall år 2022
Ackumulerad sjukfrånvaro t o m november	9,2%	9,3%	10,3%

Attraktiviteten som arbetsgivare ska öka

Det totala indexet för Hållbart medarbetarengagemang (HME) har ökat i kommunen från förra året, från 79 till 80. HME är uppdelat på tre områden; motivation, ledarskap och styrning. Årets resultat på undersökningen visar en ökning inom samtliga områden, men den största ökningen syns inom delområdet motivation, där det har ökat från 77 till 79. I jämförelse med andra följer Vänersborgs kommun genomsnittet för total HME för kommuner i Sverige och når ett högre resultat än grannkommunerna Trollhättan och Uddevalla.

I medarbetarundersökningen mäts också andelen ambassadörer, det vill säga de som fyllt i en 9 eller 10 på en skala angående om man som medarbetare i kommunen rekommenderar sin arbetsplats. I årets undersökning svarar 52 procent av medarbetarna har fyllt i en 9 eller 10, vilket är en ökning jämfört med föregående års mätning där motsvarande siffra var 46 procent. I jämförelse med andra har Vänersborgs kommun en högre andel ambassadörer.

Det har genomförts flera kommunövergripande insatser under året för att öka attraktiviteten för oss som arbetsgivare. Bland annat har det varit hälsoinspiratörsträffar, chefsforum för kommunens chefer, välkommenträff för nyanställda i kommunen, trotjänarmiddag, ny omgång av karriärprogram har startat. Kommunen deltar också i kompetensutvecklingsprojektet Fenixz

tillsammans med andra kommuner i fyrbodal. Samtliga insatser har utvärderats och visat på bra resultat.

Kommunens ledningsgrupp och den centrala samverkansgruppen valde tillsammans ut området motivation som fokusområde utifrån föregående års medarbetarundersökning. Därefter har samtliga arbetsgrupper i kommunen fått i uppdrag att arbeta med området motivation. Ett tydligt fokus och en gemensam kraftsamling verkar ge effekt på resultatet, vilket årets resultat visar.

Från och med 2025 redovisas HME utifrån kommunfullmäktiges satta målvärde.

Mått		Utfall år 2024	Utfall år 2023	Utfall år 2022
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex		80	79	78

5 Övergripande ekonomisk analys

Ekonomi

Resultaträkning

Resultatbudget

Mnkr	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
Statsbidrag	8,6	9,8	7,4
Övriga Intäkter	68,8	61,3	64,6
S:a Intäkter	77,4	71,1	73,0
Personal	88,6	85,7	79,1
Omkostnader	430,1	412,2	389,3
Avskrivning & int.ränta	2,5	2,0	2,2
S:a Kostnad	521,2	499,9	470,7
Nettokostnad	443,8	428,8	397,6
Nettobudget	461,2	441,1	420,1
Budgetdiff	17,4	12,3	22,5

Anslagsbindningsnivå

Mnkr	Intäkt	Kostnad	Netto	Budgetdiff
Kommunstyrelsen	0,1	13,0	12,9	9,8
Kommunstyrelseförvaltning	74,2	199,5	125,3	7,7
Räddningstjänst/säkerhet	2,2	45,9	43,6	1,1
Gymnasieverksamhet	0,3	223,4	223,1	-1,8
Vuxenutbildning	0,5	39,3	38,8	0,5
Summa	77,3	521,1	444,4	17,4

Ekonomisk analys

Kommunstyrelsens sammanlagda resultat redovisade ett överskott på 17,4 mnkr, vilket är en avvikelse mot budget på ca 3,8% Nettokostnaderna ökade med ca 3,5% jämfört med 2024, vilket till största delen beror på pensionskostnader i förbunden och ökade kostnader för avtalsbunden verksamhet kopplat till prisökning inflation. I delårsrapporten per augusti prognostiserades ett överskott på 7,3 mnkr. Skillnaden på resultatet mot delårsrapport per augusti beror huvudsakligen på att kommunstyrelseförvaltning visar ett bättre resultat mot prognos främst på intäktssidan samt att kommunstyrelsens förfogandeanslag avseende socialt förebyggande arbete inte används fullt ut.

Kommunstyrelsen, politisk verksamhet

Kommunstyrelsen redovisade sammanlagt ett överskott på 9,8 mnkr. Av överskottet stod kommunstyrelsens anslag för oförutsett för 4,9 mnkr till största delen och medel för socialt förebyggande och trygghetsskapande insatser lämnade ett överskott på 1,8 mnkr, vidare visade lönebidrag till föreningar ett överskott på 0,6 mnkr. Övrig avvikelse rör övriga

verksamhetskostnader, bl. a utredningsanslag och IT-utrustning till politiker.

Kommunstyrelseförvaltningen

Anslagsbindningsnivån visade sammantaget ett överskott på 7,7 mnkr. Personalkostnader redovisar ett överskott på 3,4 mnkr beroende på vakanser, sjukskrivningar och tjänstledigheter. Kommunstyrelseförvaltningen visar en stor avvikelse på intäkter för året. Detta beror främst på ny IT debitering, projektintäkter samt övriga intäkter av olika slag som oftast är kopplade till en kostnad. Övriga överskott avser bla centrala medel för utbildning/utveckling, företagshälsovård, anpassningsåtgärder samt övrigt material och omkostnader kopplat till allmän återhållsamhet.

Gymnasiet/Vuxenutbildning

Gymnasieverksamheten visade ett underskott på -1,8 mnkr och är kopplat till en högre andel av elevunderlaget än budgeterat. Vuxenutbildningen visar ett överskott på 0,5 mnkr och beror på lägre volymer i vuxenutbildningen jämfört med budget 2024.

Räddnings- & Säkerhetsverksamhet

Anslagsbildningsnivån visade sammanlagt ett överskott på 1,1 mnkr mot budget. Under året har NÄRF, räddningstjänstförbundet ombildats till Räddningstjänsten Fyrbodol, verksamheten gav ett överskott på +0,2 mnkr.

Den interna verksamheten för säkerhet lämnade ett resultat på +0,9. Överskottet är dels inom brottsförebyggande arbete, dels inom Tjänsteman i beredskap samt larm och bevakning.

Personal

Personal	2024	2023	2022
Tillsvidare anställda	123	117	109
Visstid anställda	3	8	15
Summa	126	125	124

En ökning av tillsvidare tjänst som är intäktsfinansierad. Övriga förändringar är tillsatta vakanser samt dubbelbemanning vid upplärning. Allt inom befintlig budget.

Investeringar

Investeringar, Mnkr	Investeringsplan	Utfall	Budget-diff
Inventarier	12,4	1,0	11,3

Av årets investeringsplan på 12,4 mnkr användes totalt 1,0 mnkr, främst på IT och datainvesteringar.

Brålanda station är budgeterad 9,8 mnkr men utfall ligger inte inom förvaltningen.

Åtgärder för budgetbalans

Ett kontinuerligt arbete med effektiviseringar och prioriteringar på tjänstemannanivå sker inom angiven budgetram. Verksamheterna har bedrivits med stor återhållsamhet utifrån rådande ekonomiskt läge inom kommunen.

6 Personal

Kompetensförsörjning

Kommunstyrelseförvaltningen har några särskilt utmärkande utmaningar inom rekryteringsområdet. Uppdragen inom förvaltningen kräver generellt sett både bred och djup kompetens och lång erfarenhet vilket gör dessa befattningar svårrekryterade.

Under 2024 har femton tillsvidaretjänster annonserats inom förvaltningen, dels på grund av pensionsavgång men också på grund av övriga externa avgångar. Mellan åren 2023 och 2024 har en utökning i grundbemanning med en tillsvidareanställning skett på förvaltningen vilket har inneburit att en beredskapssamordnare inom civilförsvaret har anställts. Denna tjänst är finansierad med externa medel. Utöver detta har förvaltningen, på grund av pensionsavgång, haft dubbelbemanning under introduktionstiden. Övriga förändringar avseende antalet tillsvidareanställda medarbetare mellan åren beror på reella statistiska uttag för tidpunkten.

Under året har tryckeriverksamheten avvecklats där en medarbetare bytt tjänst och en annan kommer att sluta under nästkommande år. Särskilt svårrekryterat är till tjänsten som Arkivarie som har annonserats två gånger.

Vissa delar av organisationen närmar sig generationsskifte. Detta kräver en successionsplan och kommer att innebära ökande kostnader med dubbelbemanning för att förhindra kompetenstapp.

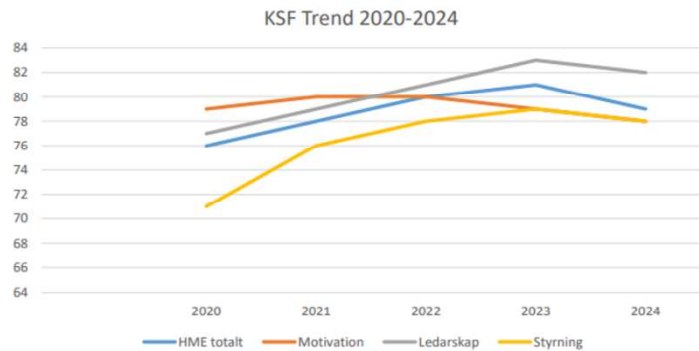
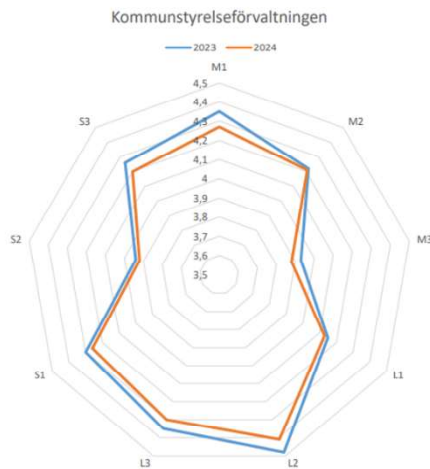
Personal	Utfall år 2024	Utfall år 2023	Utfall år 2022
Tillsvidare anställda	123	117	109
Visstid anställda	3	8	15
Summa	126	125	124
Sjukfrånvaro, procent	6,4%	4,9%	5,2%
Arbetsskador	1	8	
Tillbud	1	2	
Annonserade tjänster	15	20	

Medarbetarundersökning

Förvaltningen har arbetat med en handlingsplan på flera olika nivåer efter förra årets medarbetarundersökning. Hela förvaltningen har fokuserat på att öka motivationen, utveckla en stark feedbackkultur och öka delaktighet på arbetsplatsträffar. Under året har två förvaltningsdagar genomförts: en med tema feedbackverktyg och motivation, och en med fokus på artificiell intelligens (AI) och hur det kan effektivisera arbetet.

Resultatet av årets medarbetarundersökning visar en negativ förflyttning inom förvaltningen. Indexet hållbart medarbetarengagemang (HME) förflyttas från 81 till 79 även en minskning på svarsfrekvensen redovisas dock är den fortsatt hög på 91 procent (jämfört med kommunen 77 procent). Minskningen avseende HME är jämnt fördelad över samtliga områden.

Andelen ambassadörer har ökat från 47 procent år 2023 till 51 procent år 2024. Med ambassadör menas de som fyllt i 9 eller 10 på en 0-10 skala angående om man som medarbetare i kommunen rekommenderar sin arbetsplats.

Arbetsmiljö

Kommunstyrelseförvaltningen har ett brett uppdrag enligt kommunstyrelsens reglemente med en förhållandevis liten numerär medarbetare jämfört andra kommuner, vilket för att arbetssituationen tidvis är hårt pressad.

I medarbetarundersökningens frågor om Organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA) syns att förvaltningens arbete med handlingsplaner ger resultat inom vissa områden. Resultatet visar en ökning av resultatet inom områdena: arbetsbelastning, arbetstider och kränkande särbehandling. Däremot redovisas en minskning inom områdena: kommunikation och samarbete, ledarskap och lärande samt delaktighet och påverkan vilka kommer vara fortsatta fokusområden för år 2025. I den årliga personalronden fördjupas detta för vidare dialoger på arbetsplatsmöten.

7 Verksamhetsuppföljning

Uppdrag kopplade till inriktningsmålen

Nedan kommenteras status och kort återkoppling kring givna uppdrag i verksamhetsplan gällande 2024.

Riktade uppdrag	Kommentar
Fördjupad uppföljning och utvärdering av uppdragsavtal för vuxenutbildningen på Kunskapsförbundet Väst (KFV) för att förbättra kommunens beställarkvalitet och analys.	Pågående. Tvåstadssamverkan arbetar både gemensamt och självständigt med analys av resultaten av beställda och genomförda utbildningsinsatser.
Utforma styrdokument för arbetsmarknadspolitiken.	Pågående. Arbetsmarknadspolitiken inkluderas som perspektiv i strategin för social hållbarhet (uppdrag nedan) som nu går för beslut.
Identifiera utvecklingsmöjligheter för kulturaxeln	Pågående. Ingår som del i uppdraget nedan kring centrumutveckling.
Driva och samordna insatser inom ramen för 2-årigt medborgarlöfte.	Pågående. Medborgarlöfte 2023-2024 avslutat. Medborgarlöfte 2025 och framåt pågående arbete.
Utforma ett styrdokument för social hållbarhet	Pågående. Strategi för social hållbarhet är utformad och går för beslut i början av 2025.
Identifiera och utveckla arbetssätt för att i högre grad jämställdhetsintegrera verksamhet och tjänster	Pågående. Vi ingår som konceptkommun inom SKR med fokus jämställdhet. Arbete pågår under två år, det första med fokus på övergripande ledning och styrning, det andra med verksamhetsfokus.
Växla upp det brottsförebyggande arbetet genom att med statsbidrag resurssätta både långsiktigt BRÅ- arbete och agila insatser.	Pågående. Införande av arbetssätt EST (effektiv samordning för trygghet) med införande av app, via Felanmälan Vänersborg, där organisationen och utsedda representanter (fastighetsägare, idrottsföreningar, polisen mfl) kan rapportera in om otrygghet, skadegörelse och brott för ett systematiskt omhändertagande. Externa medel sökta för utvärdering Torpa samt arbetsmetodik mot parallella samhällsstrukturer. Övriga agila insatser är utbildningar samt bidragit med medel för kostnader gällande brottsförebyggande insatser.
Genomföra en arbetsmarknadsmässa	Pågående. En yrkesinspiration- och rekryteringsmässa med namnet KompetensForum har genomförts och en

Riktade uppdrag	Kommentar
	liknande mässor planeras för 2025.
Möjliggöra samordnat uppföljnings- och dialogtillfälle mellan Kommunstyrelsen, Direktionen Kunskapsförbundet Västs och Barn- och utbildningsnämnden.	Pågående. Genomfördes 2023.
Driva och samordna genomförbarhet och uppföljning av kommunens klimatlöften	Pågående. Av kommunens 24 klimatlöften är 7 klara, 15 pågående och 2 inte påbörjade.
Genomföra hållbarhetsveckan	Pågående. Hållbarhetsveckan genomfördes 18-25 maj. 19 arrangörer deltog (16 st 2023) och 36 aktiviteter genomfördes öppna för allmänheten (22 st 2023). Planering pågår för 2025.
Utreda lämpligheten för samordnande budget/resurser för IT/digital verksamhetsutveckling under kommunstyrelseförvaltningen i syfte att nå högre effektivitet.	Avslutat. Ny tjänst inrättas och budgetmedel har utverkats inom ram.
Driva utvecklingsarbetet med organisationens omställningsförmåga för innovativ och effektiv välfärd med fokus på digitalisering och kompetensförsörjning.	Pågående. Utbildning av medarbetare inom M365 Copilot.
Utreda införandet av en befolkningsbaserad resursfördelningsmodell för budgetarbetet, kopplad till kostnadsutjämningen i statsbidragssystemet.	Pågående. Utredningen har påbörjats av handläggare med faktainsamling och omvärldsbevakning.
Ta fram ett samlat förslag till ekonomiska styrprinciper för kommunen.	Avslutat. Ett nytt samlat styrdokument fastställdes av kommunfullmäktige i juni 2024.
Aktivt söka utvecklingsmedel inom satsningsområden som bidrar till bättre målfyllnad och resurseffektivitet	Pågående. Kontinuerlig omvärldsbevakning och information erbjuds generellt på ny sida på intranätet samt direkt till aktuella verksamheter.
Fördjupa arbetet med stadskärnan för ökad attraktivitet samt inkluderande och hållbara urbana miljöer.	Pågående. Arbeta pågår kring centrumutveckling.
Samordna informationssatsningar om Leaderperiod 2023-2027 för stärkt landsbygdsutveckling	Pågående. Informationstillfällen har genomförts och ytterligare tillfällen planeras 2025.
Implementera arbetsformer för invånardialog som ökar delaktighet/förbättrar service och/eller effektiviserar verksamhet	Pågående. Handbok och digital utbildning framtagna. Fortsatt strategiskt stöd för genomförande.
Utifrån ett friskorienterat perspektiv genomföra kompetenshöjande insatser inom rehabiliteringsprocess i syfte att ge cheferna en ökad förståelse och trygghet i sina roller.	Genomfört. Utbildning har genomförts till alla chefer i kommunen. Utbildning i friskfaktorer har genomförts till chefer, skyddsombud och samverkansgrupper.
Ta fram ett kommunövergripande styrdokument kring kompetensförsörjning, för att möta kompetensförsörjningsutmaningen.	Avslutat. Kompetensförsörjningsstrategi beslutad av kommunfullmäktige hösten 2024.
Utreda att införa ”Breddad Rekrytering för grupper i utanförskap” som ett arbetssätt i Vänersborgs kommuns verksamheter.	Pågående. Arbeta pågår i en av förvaltningarna. Kommunstyrelseförvaltningen följer arbetet för att möjliggöra och för att se på breddning av

Riktade uppdrag	Kommentar
	projektet.
Fortsätta det prioriterade arbetet med att sänka sjukfrånvaron. I uppdraget ligger att utveckla metoder och genomföra insatser som både är förebyggande och medför snabbare återgång till arbete.	Pågående. Genomfört utveckling av rehabiliteringsprocessen, utbildningar, uppdatering av styrdokument, samverkan med andra kommuner och myndigheter.

§ 22

Kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan 2025-2027

KS 2024/33

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar notera informationen.

Sammanfattning av ärendet

Under kommunstyrelsens sammanträde den 18e december 2024, § 238, fastställdes kommunstyrelsens verksamhetsplan för år 2025-2027.

Kommunstyrelsen får nu information om kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan för perioden 2025-2027. Förvaltningens verksamhetsplan är ett komplement till kommunstyrelsens verksamhetsplan och beskriver grunduppdrag, planeringsförutsättningar och prioriterade gemensamma aktiviteter och utvecklingsområden för förvaltningen gällande genomförande av verksamheten.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-06
- Verksamhetsplan för kommunstyrelsens förvaltning 2025-2027

Kommunstyrelsen arbetsutskotts behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Lena Eckerbom Wendel (M) yrkade på att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen för att byta titel på verksamhetsplanen. I yrkandet instämde Ann-Helen Selander (M)

Ordföranden yrkade bifall till kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, nämligen kommunstyrelseförvaltningens förslag och Lena Eckerbom Wendel (M) återremissyrkande.

Ordföranden frågade först om ärendet skulle återremitteras eller avgöras idag och fann genom acklamation att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutat att ärendet skulle avgöras idag.

Ordföranden konstaterade sedan att det fanns ett förslag till beslut kvar nämligen kommunstyrelseförvaltningens förslag och fann genom acklamation att kommunstyrelsens arbetsutskott bifallit förslaget.

Utdragsbestyrkande

Handläggare

Jenny Broberg Kudryk
jenny.kudryk@vanersborg.se
0521- 72 12 98

Sändlista är en
sammanställning över vilka
organ, funktioner, personer
eller liknande som ska få
beslutet när ärendet är
färdigbehandlat

Mottagare

Kommunstyrelsen

Dnr: KS 2024/33

Verksamhetsplan 2025-2027

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar notera informationen.

Sammanfattning av ärendet

Under kommunstyrelsens sammanträde den 18e december 2024, § 238, fastställdes kommunstyrelsens verksamhetsplan för år 2025-2027.

Kommunstyrelsen får nu information om kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan för perioden 2025-2027. Förvaltningens verksamhetsplan är ett komplement till kommunstyrelsens verksamhetsplan och beskriver grunduppdrag, planeringsförutsättningar och prioriterade gemensamma aktiviteter och utvecklingsområden för förvaltningen gällande genomförande av verksamheten.

Underlag

Verksamhetsplan 2025-2027 2. Kommunstyrelsens förvaltning

Lena Tegenfeldt
Kommundirektör

Verksamhetsplan 2025-2027

2. Kommunstyrelsens förvaltning

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2025-2027	1
Inledning.....	3
Verksamhet och organisation.....	3
Organisationsschema.....	3
Planeringsförutsättningar och ramar.....	3
Personalförsörjning	4
Prioriterade gemensamma aktiviteter och utvecklingsområden	5
Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv.....	5
Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier.....	6
Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan	6
Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag	6
Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv	7
Verksamhetsbeskrivning av grunduppdrag	9
Resursfördelning.....	9
Förvaltningsledning.....	9
Juridik- och säkerhetsavdelningen	9
Ekonomiavdelningen.....	10
Personalavdelningen	10
IT-avdelningen	11
Avdelningen för hållbar utveckling.....	11
Kommunikationsavdelningen	12
Avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering.....	12

Inledning

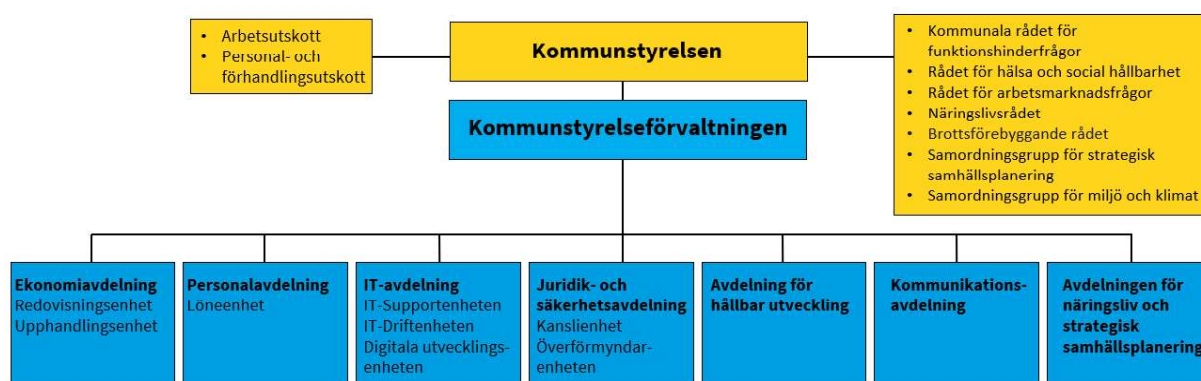
Verksamhet och organisation

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Under kommunstyrelsen finns flera politiska grupperingar inom utvalda strategiska utvecklingsområden. Flera är i samverkan med andra organisationer för kraftsamling mot gemensamma utmaningar.

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens övergripande och långsiktiga strategiska utveckling, kommunens ekonomiska ställning samt leder och samordnar kommunens verksamheter mot kommunens vision "Attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet". Inom kommunstyrelsens ansvar ligger också övergripande centrala stöd och servicefunktioner inom områden personal, ekonomi, kommunikation, IT och juridik.

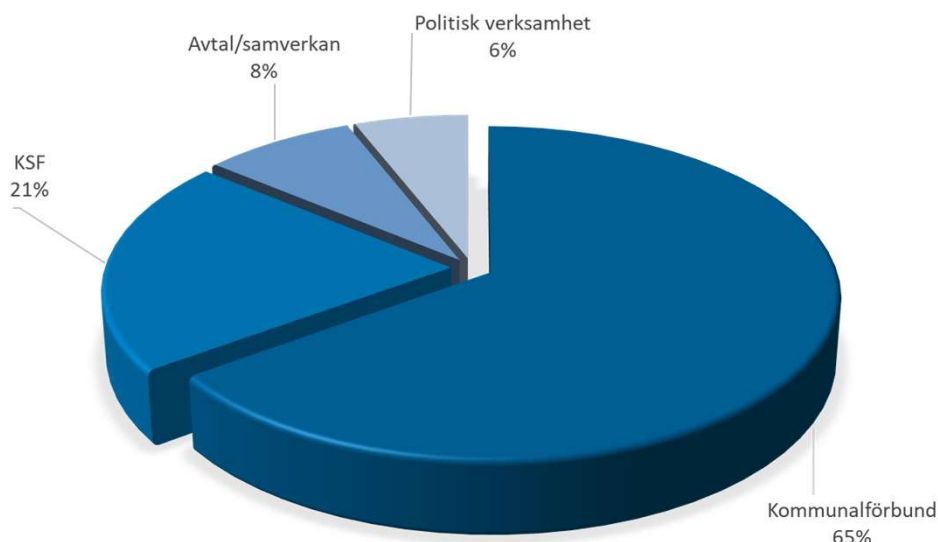
Kommunstyrelsens förvaltning har således ett uppdrag för ledning och samordning avseende strategisk utveckling för samhälle och näringsliv men också ett grunduppdrag i stöd och service ur ett koncernperspektiv.

Organisationsschema

Planeringsförutsättningar och ramar

Kommunstyrelsens förvaltning är förhållandevis liten förvaltning med en budget om ca 100 mkr, vilket motsvarar ca en femtedel av kommunstyrelsens totala budget. Förvaltningens andel av kommunstyrelsens budget har minskat de senaste åren, då förvaltningen inte fått inflationskompensation åren 2024 och 2025. Personalkostnader utgör huvuddelen av budgeten.

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen har riktat mål med målvärden respektive förväntade resultat som ska uppnås och genomföras. Dessa redovisas under rubriken Prioriterade gemensamma aktiviteter och utvecklingsområden. Samtliga är tilldelade kommunstyrelsens förvaltning, med undantag av ett målvärde från kommunfullmäktige som är tilldelat Kunskapsförbundet Väst.

Personalförsörjning

Kommunstyrelseförvaltningen står inför specifika och betydande utmaningar inom rekryteringsområdet. De flesta uppdrag inom förvaltningen kräver både bred och djup kompetens samt lång erfarenhet, vilket gör dessa befattningar svåra att rekrytera. Särskilt utmanande är exempelvis vissa tjänster inom IT samt befattningar med nyckelkompetens som fortsatt är svårrekryterade.

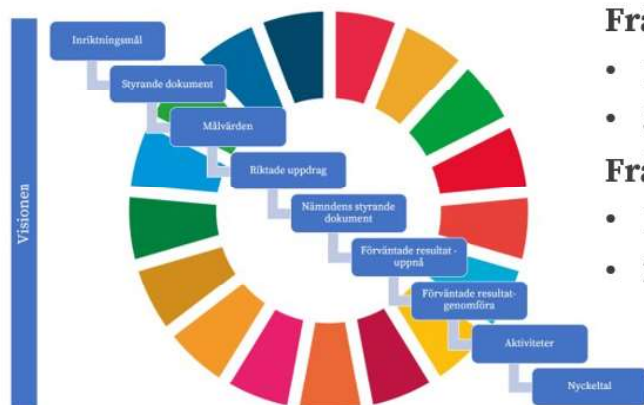
För att möta framtida behov och uppnå förvaltningens mål är det av yttersta vikt att identifiera verksamhetens kompetensbehov och anpassa de tillgängliga tjänsterna därefter. För att säkerställa kvalitet och uppnå satta mål finns det även fortsatt behov av fördjupad kompetens inom förvaltningens områden samt en generell breddning av kunskap inom utredningsarbete.

Vissa delar av organisationen står inför ett generationsskifte, vilket kräver en genomtänkt successionsplan. Detta kan medföra ökade kostnader för dubbelbemanning för att undvika förlust av viktig kompetens.

En viktig del i personalförsörjningen är att ständigt arbeta för en bra arbetsmiljö. En arbetsmiljö där uppdragen är tydliga, man känner sig motiverad och där det finns ett gott ledarskap. Detta är områden som följs upp i medarbetarundersökningen och arbetas med på respektive arbetsplatsmöte.

Prioriterade gemensamma aktiviteter och utvecklingsområden

För planeringsperioden år 2025-2027 har kommunstyrelsens förvaltning fått fem riktade uppdrag från kommunfullmäktige samt ett budgettillskott för år 2025 om 1 250 mkr för genomförande av två av dessa. I övrigt avses uppdragen ske inom ram. 22 av kommunstyrelsens tilldelade uppdrag ska påbörjas år 2025.

Från kommunfullmäktige:

- 10 målvärden - uppnå
- 5 riktade uppdrag – genomföra

Från kommunstyrelsen:

- 10 förväntade resultat - uppnå
- 24 förväntade resultat – genomföra

Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv

Målvärde/Förväntade resultat - uppnå	Avdelning
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	Avdelning för Hållbar utveckling
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	Avdelning för Hållbar utveckling
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	Avdelning för Hållbar utveckling
Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)	Juridik- och säkerhetsavdelning
Delaktighetsindex, andel (%) av maxpoäng	Juridik- och säkerhetsavdelning
Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)	Avdelning för Hållbar utveckling
Långtidsarbetslöshet 25-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef.	Avdelning för Hållbar utveckling
Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)	Avdelning för Hållbar utveckling
Invånare, 0-19 år, med låg ekonomisk standard, andel (%)	Avdelning för Hållbar utveckling
Medborgarlöfte	Juridik- och säkerhetsavdelning

Riktade uppdrag/ Förväntade resultat - Genomföra	Avdelning
Handlingsprogram för förebyggande arbete barn och unga	Avdelning för Hållbar utveckling
Utreda trygghetsboende som boendeform. Uppdraget pågår under 2025.	Avdelning för Hållbar utveckling

Framtaget medborgarlöfte (löfte om trygghetsskapande arbete för invånare)	Juridik- och säkerhetsavdelningen
Framtagande av samverkansöverenskommelser mellan parter i Brottsförebyggande arbete	Juridik- och säkerhetsavdelningen
Yrkesinspiration och rekryteringsmässa	Näringslivsavdelningen
Samordna och följa upp insatser inom jämställdhet utifrån SKR konceptkommun	Avdelning för Hållbar utveckling
Bostadsförsörjningsplan, revidering. Uppdraget påbörjas 2026.	Näringslivsavdelningen

Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier

Målvärde/Förväntade resultat - uppnå	Avdelning
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter gymnasieexamen, hemkommun, andel (%)	Avdelning för Hållbar utveckling

Riktade uppdrag/ Förväntade resultat - Genomföra	Avdelning
Samordnad uppföljning och dialog mellan KS, KfV direktionen och BUN. Uppdraget genomförs under 2027.	Förvaltningschef

Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan

Målvärde/Förväntade resultat - uppnå	Avdelning
Medborgarundersökningen - Information från kommunen om vad enskilda kan göra för att minska sin miljö- klimatpåverkan fungerar bra, andel (%)	Avdelning för Hållbar utveckling
Utfall på mätbara indikatorer, Strategi för fossilfritt Vänersborg 2030	Avdelning för Hållbar utveckling
Klimatlöften för kommunen	Avdelning för Hållbar utveckling

Riktade uppdrag/ Förväntade resultat - Genomföra	Avdelning
Framtagande av ny energiplan	Näringslivsavdelningen
Sjösätta klimatväxling - rutiner och uppföljning. Uppdraget påbörjas 2025.	Avdelning för hållbar utveckling

Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag

Målvärde/Förväntade resultat - uppnå	Avdelning
Företagsklimat Insikt - Totalt, Index	Näringslivsavdelning
Mätning av företagsklimatet, sammanfattande omdöme (svenskt näringsliv)	Näringslivsavdelning
Nystartade arbetsställen, antal/1000 inv. 16-64 år	Näringslivsavdelning
Nystartade företag, antal/1 000 inv, 16-64 år	Näringslivsavdelning
Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	Kommunikationsavdelningen

Antal samutnyttjade kvadratmeter med kommunala och externa verksamheter	Ekonomiavdelning
---	------------------

Riktade uppdrag/ Förväntade resultat - Genomföra	Avdelning
Bättre utnyttjande av lokaler och anläggningar	Ekonomiavdelningen
Digitaliseringspott	Förvaltningschef
Landsbygdsprogram	Avdelningen Hållbar utveckling
Utred kommunalägt energibolag. Uppdraget genomförs 2025.	Avdelningen Hållbar utveckling
Se över ägardirektiv för ABVB och gränsdragning SBN	Juridik- och säkerhetsavdelningen
Totalförsvaret - robust och motståndskraftig kommun	Juridik- och säkerhetsavdelningen
Tillväxt Tvåstad	Näringslivsavdelningen
Införande av identitets- och behörighetshantering - SKR Handslaget	IT-avdelningen
Utred införandet av en befolkningsbaserad resursfördelningsmodell för budgetarbetet, kopplad till kostnadsutjämnningen i statsbidragssystemet. Uppdraget gäller 2027.	Ekonomiavdelningen
Införande av Digital post - SKR Handslaget	IT-avdelningen
Omhändertade SKRs ekonomiska analys med åtgärder	Ekonomikontoret
Utred E-förslag som alternativ till Medborgarförslag. Uppdraget gäller 2026-2027	Juridik- och säkerhetsavdelningen
Leaderprojekt - att bli den myndighet vi själva vill möta	Näringslivsavdelningen
Fördjupa arbetet med stadskärnan för ökad attraktivitet samt inkluderande och hållbara urbana miljöer.	Näringslivsavdelningen
Utvecklingsprogram Svenskt näringsliv. Uppdraget pågår under 2025	Näringslivsavdelningen

Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

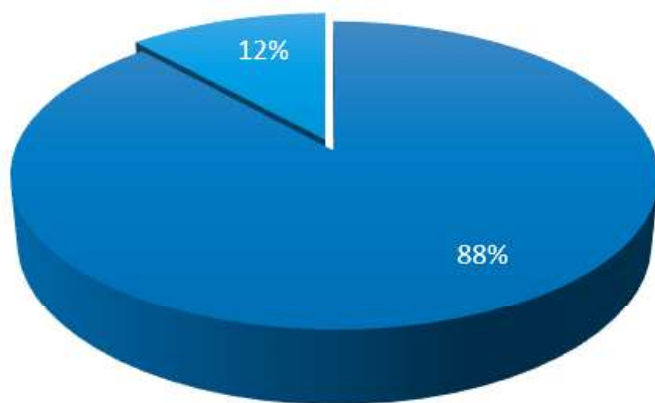
Målvärde/Förväntade resultat - uppnå	Avdelning
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex	Personalavdelning
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%)	Personalavdelning
HME medarbetarundersökningen, totalindex för kommunstyrelseförvaltningen	Förvaltningschef

Riktade uppdrag/ Förväntade resultat - Genomföra	Avdelning
Kompetensutvecklingsprogram	Personalavdelning
Utreda och införa "Breddad Rekrytering för grupper i utanförskap" som ett arbetssätt i Vänersborgs kommuns verksamheter.	Personalavdelning
Arbeta med gemensamma prioriteringar enligt överenskommelse förhållningssätt mellan förtroendevalda och tjänstepersoner. Uppdraget gäller 2026-2027	Förvaltningschef
Framtagande av beslutsstöd för chefer	Personalavdelningen

Verksamhetsbeskrivning av grunduppdrag

Resursfördelning

Av förvaltningens budget, på ca 100 mkr, är drygt en tiondel av resurserna direkt kopplat till arbete med de politiska riktade uppdragen för planperioden i föregående avsnitt. Ca 90% av resurserna är kopplade till verksamhetens grunduppdrag.

Förvaltningsledning

Kommundirektören är tillika förvaltningschef för kommunstyrelseförvaltningen. Kommunstyrelseförvaltningens ledningsgrupp utgörs av samtliga sju avdelningschefer.

Juridik- och säkerhetsavdelningen

Avdelningen leder, samordnar, stödjer och följer upp de uppdrag och områden avdelningen ansvarar för på en strategisk och övergripande nivå.

Med juridisk kompetens ges konsultativt stöd till förvaltningar och bolag. Juridisk granskning sker på ett strategiskt och övergripande sätt av exempelvis styrdokument och i ärendehantering.

Avdelningen ansvarar även för det strategiska arbetet kring kommunens arbete inom beredskap och säkerhet. Här ingår områden som krisberedskap, civilförsvarsplanering, säkerhetsskydd, informationssäkerhet, brottsförebyggande arbete, hot- och våldsförebyggande arbete och systematiskt brandskyddsarbete.

Verksamhet kring arkivering och informationshantering hanteras genom omhändertagande av förvaltningarnas slutarkivering, både genom fysiskt arkiv och e-arkivering samt övrig hantering som är kopplat till detta.

Vidare ansvarar avdelningen för förvaltningens registratur och systemförvaltning för ärendehanteringssystem. Uppdrag genom sekreterarskap vid exempelvis kommunstyrelsen och kommunfullmäktige hanteras genom kommunsekreterarna.

På avdelningen finns också överförmyndarverksamheten som lyder under egen nämnd.

Ekonomiavdelningen

Ekonomiavdelningen arbetar kommun- och verksamhetsövergripande med finansiering, ekonomisk planering och uppföljning, samordning av upphandlingsfrågor samt råd och stöd till kommunstyrelsen och förvaltningarna i ekonomiska frågor.

I uppdraget ingår att samordna kommunens arbete med budget, lokalsamordning, målstyrning, upphandling, redovisning, uppföljning och bokslut samt ge finansiell service till kommunala bolag.

Avdelningen ansvarar för planering och samordning av kommunens budgetarbete och upprättar förslag till mål- och resursplan.

Från och med år 2025 är även samordning av kommunens arbete utifrån beslutat styr- och ledningssystem organiserad under ekonomiavdelningen.

Beredning av ekonomiska ärenden inför kommunstyrelsens sammanträden, intern kontroll, samordning och stöd mot förvaltningarna avseende lokalförsörjningsfrågor samt utvecklingsarbete inom ekonomiområdet är andra arbetsuppgifter som avdelningen hanterar.

Utifrån kommunens finanspolicy ansvarar avdelningen för kommunens finansiella verksamhet, vilket inkluderar lång- och kortfristig upplåning, placeringar och likviditetsplanering.

Vidare ansvarar avdelningen för samordning och utbildning i upphandlingsfrågor, handlägger kommunövergripande upphandlingar och bistår förvaltningarna, kommunala bolag och Kunskapsförbundet Väst.

Personalavdelningen

Personalavdelningen arbetar strategiskt kommun- och verksamhetsövergripande med planering, samordning och utveckling inom personalområdet. Avdelningen ger stöd och utbildar för att utveckla den hållbara arbetsplatsen där arbetsmiljö, kompetens, arbetsrätt och ledarskap är centrala områden.

Avdelningen ansvarar för att kommunens anställda får rätt lön i rätt tid samt handlägger pensionsfrågor. Utifrån kommunens arvodesreglemente administreras arvoden till politiker.

På uppdrag av personal- och förhandlingsutskottet tar personalavdelningen fram styrdokument inom personal- och löneområdet. Avdelningen har också till uppgift att konkretisera personalpolitiken till anvisningar och mallar, samordna kommunens lönebildningsfrågor och ge råd och stöd till kommunens olika verksamheter rörande tolkning och tillämpning av lagar och avtal samt kring kommunens personalpolitiska styrdokument. I avdelningens uppdrag ingår också förhandlingar rörande lokala kollektivavtal samt tvisteförhandlingar.

Vidare arbetar avdelningens med att främja en god arbetsmiljö, dialog och delaktighet i organisationen genom att bidra med strukturella förutsättningar. I detta arbete är även företagshälsovården en viktig resurs.

Avdelningen ansvarar för strategisk kompetensförsörjning, där det bland annat ingår en kommungemensam plan för organisations- och ledarutveckling, rekrytering, arbetsgivarvarumärke och andra insatser som gör Vänersborgs kommun till en mer

attraktiv arbetsgivare med engagerade medarbetare. Personalklubben har en viktig roll i detta arbete.

Personalavdelningen ansvarar även för utbetalning av medel gällande arbetsmarknadsåtgärder efter beslut av kommunstyrelsens ordförande.

IT-avdelningen

IT-avdelning arbetar kommun- och verksamhetsövergripande med digital utveckling, drift- och supportstöd till kommunens användare gällande persondatorer, surfplattor och verksamhetssystem samt automationer, robotisering och e-tjänsteutveckling.

IT-avdelning ansvarar också för kommunens IT- och cybersäkerhet samt levererar tjänster åt flera kommunala bolag.

Vidare har avdelningen det tekniska och administrativa ansvaret för kommunens telefonväxel.

Avdelningen ansvarar också för att ta fram riktlinjer och policydokument kring användandet av IT.

Avdelningen för hållbar utveckling

Avdelningen driver arbete inom social inkludering, folkhälsa, drogförebyggande, miljö, internationellt arbete samt utredning. Utgångspunkten är Agenda 2030 och de 17 hållbarhetsmålen, beslutade prioriteringar gjorda i mål- och resursplan, verksamhetsplan och styrdokument samt övriga beslutade uppdrag.

För att uppnå målen genomförs gemensamma insatser och samverkan mellan olika nivåer, aktörer och verksamheter. Det övergripande målet med folkhälsoarbetet är att förbättra befolkningens hälsa och utjämna skillnader i hälsa. Drogförebyggande samordnaren ansvarar för det förebyggande arbetet mot ANDTS (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel). Inom social inkludering är jämställdhet, jämlikhet, delaktighet, inkludering och icke-diskriminering fokusområden.

Avdelningen ansvarar för att samordna miljö- och klimatarbetet utifrån lagkrav och uppdrag. Energi- och klimatrådgivning bedrivs i samarbete med Trollhättans stad och Energimyndigheten. Den är till för företag, föreningar och organisationer men även privatpersoner.

Internationell samordning sker för ett ökat internationellt samarbete och erfarenhetsutbyte inom kommunorganisationen samt övriga samhället.

Kommunikationsavdelningen

Kommunikationsavdelningens uppgift är att säkerställa att organisationens kommunikation bidrar till att nå gemensamt uppsatta mål. I uppdraget ingår att utveckla, leda, samordna, stödja, förvalta och följa upp kommunens interna och externa kommunikationsarbete.

Avdelningen erbjuder kommunens verksamheter strategiskt och kvalificerat kommunikationsstöd och har ett särskilt ansvar för kriskommunikation och

varumärkesarbete.

I övrigt arbetar avdelningen med press- och mediefrågor, grafisk formgivning och trycksaksproduktion, foto och rörlig bild, extern webbplats, sociala medier, intranät samt med kommunens representationsbutik och telefonväxel.

Avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering

Avdelningen för näringsliv och strategisk samhällsplanering arbetar för att skapa förutsättningar för ett hållbart näringsliv för nya och befintliga företag i hela kommunen. Avdelningen driver förvaltningsövergripande processer för att förbättra företagsklimatet och leder arbetet med kommunens platsutveckling. Med olika aktörer skapar avdelningen aktiviteter och arbetssätt som främjar samverkan och samarbeten för ett stärkt näringsliv och därmed ökad sysselsättning.

Avdelningen leder evenemangsutveckling inom kommunstyrelsens verksamhetsområde, utvecklar nya och befintliga evenemang samt agerar lotsar och har en rådgivande funktion. Evenemang stärker platsens attraktivitet och är gynnsamt för olika aktörer som till exempel föreningar och företag.

I avdelningen ingår samhällsplanering, vilket innefattar regionala, strategiska frågor som infrastrukturplaner och samhällsplanering, samordning av översiktsplanering, bostadsförsörjningsprogram, kollektivtrafik samt övriga långsiktiga planeringsfrågor.

§ 23

Fastighetsinvesteringar för kommunstyrelsens behov 2026-2028

KS 2025/72

Beslut

Kommunstyrelsen fastställer behov av fastighetsinvesteringar för åren 2026–2028 till 2 mnkr år 2028 för projektering av ny räddningsstation och översänder beslutet till samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2024-10-30 § 197 notera informationen i *Reviderad behovsinventering av lokaler för kommunstyrelsen, 2026–2035* och att densamma ska utgöra underlag till kommunens lokalförsörjningsunderlag för åren 2026–2035. Lokalförsörjningsunderlaget ska sammanfatta samtliga lokalbehov inom kommunens verksamheter och utgör underlag för kommunens mål- och resursplan. I behovsinventeringen föreslås 2 mnkr avsättas år 2028, 40 mnkr år 2029 och 53 mnkr år 2030 för en ny räddningsstation i centrala Vänersborg.

Tidplanen är upprättad utifrån den förstudie angående Räddningstjänsten Fyrbodals (fd. Norra Älvsborgs räddningsförbund) lokaler i centrala Vänersborg som färdigställdes under 2023. Projektering av en ny räddningsstation beräknas kunna genomföras två år efter att mark för uppförandet har köpts in. I *Mål- och resursplan, 2025–2027* har 15 mnkr avsatts i investerings- och exploateringsbudgeten för markinköp år 2025. I enlighet med *Riktlinjer för lokalförsörjning* aktualiseras tidplan och investeringsbehov i lokalplaneringen som kan genomföras efter markinköp.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-21

2025-01-21

Dnr: KS 2025/72

Handläggare
Anna Högmark
anna.hogmark@vanersborg.se
0521-72 25 27

Mottagare
Kommunstyrelsen

Fastighetsinvesteringar för kommunstyrelsens behov 2026-2028

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer behov av fastighetsinvesteringar för åren 2026–2028 till 2 mnkr år 2028 för projektering av ny räddningsstation och översänder beslutet till samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2024-10-30 § 197 notera informationen i *Reviderad behovsinventering av lokaler för kommunstyrelsen, 2026–2035* och att densamma ska utgöra underlag till kommunens lokalförsörjningsunderlag för åren 2026–2035. Lokalförsörjningsunderlaget ska sammanfatta samtliga lokalbehov inom kommunens verksamheter och utgör underlag för kommunens mål- och resursplan. I behovsinventeringen föreslås 2 mnkr avsättas år 2028, 40 mnkr år 2029 och 53 mnkr år 2030 för en ny räddningsstation i centrala Vänersborg.

Tidplanen är upprättad utifrån den förstudie angående Räddningstjänsten Fyrbodals (fd. Norra Älvsborgs räddningsförbund) lokaler i centrala Vänersborg som färdigställdes under 2023. Projektering av en ny räddningsstation beräknas kunna genomföras två år efter att mark för uppförandet har köpts in. I *Mål- och resursplan, 2025–2027* har 15 mnkr avsatts i investerings- och exploateringsbudgeten för markinköp år 2025. I enlighet med *Riktlinjer för lokalförsörjning* aktualiseras tidplan och investeringsbehov i lokalplaneringen som kan genomföras efter markinköp.

Beredning

Sammanträdesprotokoll kommunstyrelsen, 2023-05-03 § 108, *"Nya lokaler för räddningstjänstens verksamhet i Vänersborg – NÄRF"*.

Sammanträdesprotokoll kommunstyrelsen, 2024-10-30 § 197,
"Lokalförsörjningsunderlag/behovsinventering 2026–2035".

Sammanträdesprotokoll Kommunfullmäktige, 2024-06-19 § 113, *"Förslag till Mål- och resursplan 2025–2027"*.

Underlag

Räddningstjänstens lokaler i centrala Vänersborg – Förstudie (dnr: KS 2021/440)

Reviderad behovsinventering av lokaler för kommunstyrelsen, 2026-2035 (dnr: KS 2024/41)

Mål- och resursplan 2025-2027, Kommunfullmäktige 2024-06-19 § 113

Riktlinjer för lokalförsörjning, Kommunstyrelsen 2020-03-25 § 56

Thomas Sannemalm

Ekonomichef

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden
Direktionen för Räddningstjänsten Fyrbodal
Ekonomichef
Utredare Ekonomikontoret

§ 24

Delårsrapport augusti 2024 för Fyrbodals kommunalförbund

KS 2024/708

Beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Förbundsdirektionen för Fyrbodals kommunalförbund har den 31 oktober 2024 beslutat att godkänna delårsrapport per augusti 2024. Delårsrapporten omfattar perioden 2024-01-01 – 2024-08-31. Revisorerna för Fyrbodals kommunalförbund samt sakkunnigt biträde har inkommit med lämnat rapport och yttrande över delårsrapporten till förbundsdirektionen och medlemskommunerna.

Revisorerna samlade bedömning var att:

- delårsrapporten i allt väsentligt var upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.
- det prognostiserade resultatet inte var helt förenligt med de finansiella målen som direktionen fastställt i budget 2024.
- verksamhetens utfall delvis är förenligt med direktionens mål för verksamheten.
- direktionen rekommenderas se över målet "långsiktig stabil soliditetsnivå" i syfte att göra det mätbart.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-28
- Fyrbodals kommunförbunds delårsrapport 2024-08-31
- Revisorernas bedömning av delårsrapport per 2024-08-31 Fyrbodals Kommunalförbund
- Sakkunnigt biträdes yttrande över Fyrbodals Kommunalförbunds delårsrapport 2024
- Fyrbodals kommunalförbunds beslut avseende delårsrapport (2024-10-31 § 103 samt 2024-12-05 § 130 med underlag.)

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-01-28

Dnr: KS 2024/708

Handläggare
Johan Högmark
johan.hogmark@vanersborg.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Delårsrapport augusti 2024 för Fyrbodals kommunalförbund

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Förbundsdirectionen för Fyrbodals kommunalförbund har den 31 oktober 2024 beslutat att godkänna delårsrapport per augusti 2024. Delårsrapporten omfattar perioden 2024-01-01 – 2024-08-31. Revisorerna för Fyrbodals kommunalförbund samt sakkunnigt biträde har inkommit med lämnat rapport och yttrande över delårsrapporten till förbundsdirectionen och medlemskommunerna.

Revisorerna samlade bedömning var att:

- delårsrapporten i allt väsentligt var upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.
- det prognostiserade resultatet inte var helt förenligt med de finansiella målen som directionen fastställt i budget 2024.
- verksamhetens utfall delvis är förenligt med directionens mål för verksamheten.
- directionen rekommenderas se över målet "långsiktig stabil soliditetsnivå" i syfte att göra det mätbart.

Underlag

- Delårsrapport augusti 2024 för Fyrbodals kommunalförbund, inkommen 2025-01-09
- Förbundsdirectionens beslut 2024-10-31 avseende delårsrapport januari-augusti 2024 Fyrbodals Kommunalförbund
- Revisoremas bedömning av delårsrapport per 2024-08-31 Fyrbodals Kommunalförbund
- Sakkunnigt biträdes yttrande över Fyrbodals Kommunalförbunds delårsrapport 2024
- Fyrbodals kommunförbunds delårsrapport 2024-08-31

Pernilla Bertilsson
Kontorschef

Sändlista

Fyrbodals kommunalförbund
Revisionen
Ekonomikontoret

FYRBODALS
KOMMUNALFÖRBUND
DELÅRSRAPPORT 2024-08-31

Innehåll

Förvaltningsberättelse.....	2
Väsentliga händelser under perioden.....	2
Uppföljning insatsområden	7
Insatsområde 1: Regional utveckling.....	7
Insatsområde 2: Kompetensförsörjning.....	10
Insatsområde 3: Valfärdsutveckling.....	12
Förbundets förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.....	14
Uppföljning finansiella mål	14
Delregionala utvecklingsmedlen växlas upp med minst 50 procent.....	15
Balanskravsutredning.....	15
Redovisnings- och värderingsprinciper allmänt.....	15
Resultat och prognos.....	16
Resultaträkning (tkr).....	17
Balansräkning (tkr).....	18
Driftsredovisning (tkr)	20
Budgetavstämning basverksamhet	20
Förteckning per 2024-08-31.....	21
Pågående projektkoder	21
Verksamheter	22

Förvaltningsberättelse

Väsentliga händelser under perioden

Förbundets verksamhet har tre huvudsakliga inriktningar; hållbar utveckling inom regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. Förbundets treåriga verksamhetsplan består av åtta strategiska insatsområden som ska nås genom samverkan och gemensamma satsningar. Nedan presenteras kort några av de väsentliga händelser som har skett under perioden. En mer detaljerad beskrivning återfinns under rubriken ”Uppföljning insatsområden”.

REGIONAL UTVECKLING

Det regionala utvecklingsarbetet har syftat till att stärka Fyrbodalsregionen och bidra till omställningen mot en hållbar utveckling, inklusive en fossilfri och cirkulär ekonomi. Här har fokus legat på att skapa ett konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv, attraktiva livsmiljöer och en robust samhällsplanering.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Fyrbodals kommunalförbund har arbetat aktivt för att stärka samverkan mellan utbildning och arbetsliv, med särskilt fokus på att möta framtida kompetensbehov. Insatser har gjorts för att främja livslångt lärande genom flexibla utbildningsformer och utveckling av digital kompetens.

VÄLFÄRDSUTVECKLING

Kommunalförbundet har stöttat kommunerna i arbetet med att erbjuda en likvärdig och jämlik vård och omsorg. Omställningsarbete till kommande ny socialtjänstlag samt förändringar som leder mot en god och nära vård har prioriterats. Fokus har legat på att främja samverkan mellan kommuner och vårdgrannar, stärka kompetens inom socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården samt att verka för att hitta samverkansmöjligheter mellan kommunerna inom digitalisering som främjar utvecklingen av framtidens socialtjänst. Insatser har också riktats mot att förbättra barn och ungas förutsättningar till en trygg uppväxt, god hälsa och fullföljda studier.

SAMVERKAN OCH NÄTVERK

Inom insatsområdena organiserar förbundet chefsnätverk och nätverk som består av olika professioner. Utöver nätverken deltar även förbundets medarbetare i externa nätverk, styrgrupper, arbetsgrupper och olika typer av samverkansplattformar.

VERKSAMHETSUPPFÖLJNING, ANALYS OCH PLANERING

Enligt årshjulet som förbundet har för verksamhetsuppföljning, analys och planering har den strategiska gruppen som består av förbundsdirektör, biträdande förbundsdirektör, avdelningschefer och strateger inom olika professionsområden följt upp och analyserat arbetet som bedrivits under första och andra tertialet. Den övergripande bedömningen är att förbundet

ligger i fas enligt den ettåriga handlingsplan som är framtagen för verksamhetsåret 2024.

PERSONAL OCH ARBETSMILJÖ

Förbundet har fyra avdelningar; verksamhetsstöd, regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. Den strategiska gruppen är en tvärsektoriellt gruppering för att säkerställa hängrean mellan avdelningarna. Förbundet samlar all personal till arbetsplatsträff, APT, tio gånger per år. APT-mötena leds av förbundsdirektören med stöd från biträdande förbundsdirektör. Under året har APT-mötena utvecklats utefter den utvärdering som skett av tidigare APT-möten. De består numera av fyra delar; Frukost, Formell, Fokus och Fördjupning. Frukosten är ett trevligt inslag i vardagen där all personal samlas. Den bidrar till den sociala gemenskapen och bygger en god kultur. Den formella delen av mötet handlar om vår gemensamma arbetsplats. Stort fokus på mötena under året har varit den kommande flytten till Kaserngården på det gamla regementet i Uddevalla. Fokusdelen är till för att jobba systematiskt med arbetsmiljöfrågor utefter förbundets årshjul som består av tre olika delar, Mångfald och Jämställdhet, Kompetensutveckling och Arbetsmiljö. Fördjupningsdelen möjliggör för medarbetarna att fördjupa sig i någon del av förbundets verksamhet. Det nya APT-upplägget ska utvärderas och följas upp för att se om det behöver modifieras något inför nästa år.

Vartannat år genomför förbundet en medarbetarenkät för att se hur trenderna i arbetsmiljön utvecklas över tid. Medarbetarenkäten kommer att analyseras och rapporteras på APT-mötet i oktober. Förbundet har inlett arbetet med friskfaktorer. Det arbetet kommer att intensifieras under hösten och ta avstamp i vad medarbetarenkäten visar. Trivselgruppen har anordnat flera aktiviteter, bland annat en sommaraktivitet inför semestern där medarbetarna fick lösa en mordgåta.

Förbundet har även infört ”Kvartsamtal” med medarbetarna. Samtalen äger rum en gång i månaden. Syftet med dem är att cheferna snabbt ska kunna fånga upp signaler från medarbetarna och vidta åtgärder. Uppföljningen av dem visar att de är uppskattade bland personalen.

ANSTÄLLNINGAR OCH SJUKFRÅNVARO

Förbundet har vuxit i antal anställda under det senaste året. Anledningen till detta är att förbundet har tagit över en del av verksamheten som tidigare låg på VästKom. Det förklaras också av att arbetet med energiförsörjning nu har resurssatts i och med det beslut som Energimyndigheten tog – att finansiera den regionala och delregionala strukturen för att kunna hjälpa kommunerna med den kommunövergripande energiplaneringen. Direktionen har även fattat beslut om en del nya projekt som förbundet är projektägare till. Dessa har bemannats upp. Nedan beskrivs personalförändringarna i siffror.

Antalet medarbetare 2024-08-31 uppgår till 61st, varav en av dem är tjänsteköp från medlemskommun. 14 nya medarbetare har anställts under perioden, varav en är anställd på timmar och en är ett tjänsteköp. 6,5 personer ersätter den personal som slutat under 2023. Två tjänster är nyinrättade i och med det nya uppdraget förbundet har för samverkanskontor Vårdsamverkan Fyrbodal. Förbundet har även tillsatt en ny funktion – en ekonomiansvarig som har till uppgift att leda förbundets ekonomiska arbete. Vid tjänsteköp så köper Fyrbodals kommunalförbund tjänsten via medlemskommunen och den anställda har kvar sin anställning i kommunen.

Sjukfrånvaron har varit 4,56% (varav 22,25% är sjukfrånvaro över 60 dagar) av den totalt arbetade tiden. I jämförelse med samma period förra året konstateras att sjukfrånvaron har ökat. Några av sjukskrivningarna definieras som långtidssjukskrivningar och andra är tillkommande sjukskrivningar under den senare delen av perioden. En djupare analys av den ökade sjukfrånvaron kommer att göras under hösten inför årsbokslutet för att utveckla fler förebyggande insatser som motverkar sjukskrivningar i organisationen. Utvecklingsarbete pågår även avseende rutiner för framtagande av rehabiliteringsplaner.

Förbundet har även utvecklat rutinerna kring rekrytering och introduktion. Dessa rutiner beräknas vara klara innan årsskiftet.

2024-års löneöversyn har genomförts innan sommaren vilket innefattar lönesamtal med förbundets anställda.

IDENTITET OCH KOMMUNIKATION

Under året har arbetet med förbundets varumärke fortsatt. Förbundsdirectionen har fattat beslut om att förbundets namn ska vara oförändrat – Fyrbodals kommunalförbund – vilket har föranlett att logotypen behöver ses över då den inte innehåller det fullständiga namnet. ”Fyrbodal” är att betrakta som det geografiska namnet, platsvarumärket, och blir därför missvisande för förbundet att använda som organisatoriskt varumärke. Ett förslag till nytt varumärke, både för kommunalförbundet och för Fyrbodal som geografi, har arbetats fram under perioden. Arbetet kommer att fortsätta under hösten.

Förbundet har intensifierat arbetet med att stärka sin identitet och en rad kommunikativa insatser har gjorts. Förbundet får uppskattning för de filmer och material som förbundet tar fram för de olika projekten och satsningarna. Kommunikationen fokuserar alltmer på att visa samhällsnyttan i förbundets verksamhet genom att lyfta specifika insatser, event och människor. Bedömningen är att de lyfter kommunernas arbete och bidrar till att stärka kommunerna och Fyrbodal.

I våras startade förbundet sin första podd, Fyrbodalspodden, som i den första fasen består av en serie avsnitt som behandlar våldsprevention i projektet En vardag fri från våld. Den har hittills fått mycket positiv respons.

Direktionen beslutade förra året om att förbundet ska använda sig av positions- och supportpapper som ett led i att ta större plats i opinion och debatt. Ett positionspapper är ett dokument som sammanfattar vad förbundet tycker i en specifik fråga och som kan användas när kommunikation kring frågan ska göras. Ett supportpapper är ett liknande dokument med den skillnaden att förbundet mer står bakom en enskild kommuns strävan för exempelvis en etablering eller liknande. Det första positionspappret handlade om en utbyggnad av E45 norr om Vänersborg och resulterade i en debattartikel med förbundet som avsändare. Artikeln fick stor uppmärksamhet i lokala medier och uppmärksammades också av lokala riksdagsledamöter och som resulterade i en riksdagsdebatt med infrastrukturministern under våren.

Förbundets värdeord FRAMÅT, FORUM, FLERSTÄMMIGT och FÖRTROENDE används mer frekvent i internkommunikationen och då inte minst i samband med rekryteringar.

POLITISKA ÄRENDEN

Under det första och andra tertialet har fyra arbetsutskottsmöten och fyra direktionsmöten ägt rum. På dessa möten har följande ärenden lyfts:

2024-02-29

- § 3 Naturbruksavtal 2025 - 2028
- § 4 Årlig revidering av arvodesreglemente
- § 5 Intern kontroll 2023
- § 6 Firmateckningsrätt
- § 7 Position Paper – E45
- § 8 Fördjupad översiktsplan för Brålanda (FÖP)
- § 9 Handlingsplan 2024
- § 10 Ägardialog Gryning Vård
- § 11 Presentation avslutade projekt
- § 12 Textilåtervinning och nya lagkrav
- § 13 Inriktningsunderlag för planrevidering
- § 14 Remissvar ÅVS Norra Bohusbanan
- § 15 Aktuella infrastrukturärenden
- § 16 Information och workshop om varumärkesprocess
- § 17 Samverkan kring avloppsslam
- § 18 Ärenden kopplade till Beredningen för hållbar utveckling (BHU), Västkom och Samrådsorganet (SRO)
- § 19 Meddelanden
- § 20 Redovisning av delegationsbeslut

2024-03-28

- § 25 Årsredovisning 2023
- § 26 Letter of support Kriminalvårdsanstalt Åmål
- § 27 Remissvar ÅVS väg 173 Färgelanda – Frändefors
- § 28 Tema Regional utveckling – dialog/frågeställning
- § 29 Workshop delregionala utvecklingsmedel DRUM
- § 30 Position Väst – utträde Grästorps kommun
- § 31 Ägardialog Innovatum
- § 32 SWEKO rapport Energiförsörjning
- § 33 Aktuella infrastrukturärenden
- § 34 Ärenden kopplade till Beredningen för hållbar utveckling (BHU), Västkom och Samrådsorganet (SRO)
- § 35 Meddelanden
- § 36 Redovisning av delegationsbeslut

Fyrbodals kommunalförbund - Delårsrapport 2024-08-31

2024-05-02

§ 40	Ersättning för kommunal primärvård i annan kommun	
§ 41	Synpunkter på Västra Götalandsregionens "Inriktningsdokument för vårdvalssystem 2024–2028"	
§ 42	Remiss Riksstämmaprecisering för del av farled nr 955	
§ 43	Delregionalt inriktningsdokument för transportinfrastruktur	
§ 44	Fyrbodals kommunalförbunds medverkan i gemensamt e-arkiv	
§ 45	Tema kompetensutveckling	
§ 46	Ärenden kopplade till Beredningen för hållbar utveckling (BHU), Västkom och Samrådsorganet (SRO)	
§ 47	Meddelanden	
§ 48	Redovisning av delegationsbeslut	
§ 49	Uddevalla hamn, vad är på gång och varför är det viktigt att kommunerna i Fyrboda ställer sig bakom utvecklingen?	
§ 50	Projektförslag Energiplanering i Västra Götaland	
§ 51	Revisionsrapport 2023 mm	:
§ 52	Översyn av förbundets varumärke	:

2024-06-13

§ 57	Kunskapsnod Fullföljda studier Fyrbodal 2.0.....	
§ 58	Delregionalt inriktningsdokument för elektrifieringsomställning och energiförsörjning	
§ 59	Delårsrapport 2024-04-30.....	
§ 60	Budget 2025	
§ 61	Sammanställning DRUM 2023	
§ 62	Remissförslag fördelning av rambudget för delregionala utvecklingsmedel (DRUM) 2025....	
§ 63	Medlemskap i SERN	
§ 64	Tema Valfärdsutveckling – dialog/frågeställningar.....	
§ 65	Prioritering av åtgärder för Samlad effektbedömning (SEB) inför revidering av regional infrastrukturplan.....	
§ 66	Aktuella infrastrukturärenden	
§ 67	Verksamhetsbidrag 2024 för Innovatum Science Park.....	
§ 68	Förbundsordförande och förbundsdirektören informerar	
§ 69	Redovisning av delegationsbeslut	

Kallelser med tillhörande handlingar och protokoll avseende direktionmötena har löpande publicerats på förbundets anslagstavla på hemsidan <https://www.fyrbodal.se/politik/digital-anslagstavla/>

Utöver kommunalförbundets Arbetsutskottsmöten och Direktionsmöten deltar förbundets politiker i regionala politiska möten, Beredningen för hållbar utveckling, BHU, Politiskt samrådsorgan, SRO och VästKom. I dessa möten företräder förbundets valda politiker Fyrbodal. Ämnen som har stått högt upp på dagordningen under perioden är Energiförsörjning, Infrastruktur och kollektivtrafik, Fullföljda studier, Kompetensförsörjning, nytt hälso- och sjukvårdsavtal samt införandet av systemet Program Millenium.

Uppföljning insatsområden

Färgkoder för målen: ■■■ = ej uppfyllt, ■■■ = delvis uppfyllt, ■■■ = uppfyllt

Förbundets verksamhet har tre huvudsakliga inriktningar.; regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. Den treåriga verksamhetsplanen består av tre insatsområden som ska nås genom samverkan och gemensamma satsningar. Kopplat till varje område genomförs aktiviteter och insatser för att nå de strategiska målen som finns inom respektive insatsområde. Verksamheten har bedrivits enligt direktionens beslut och direktiv. Under perioden har ett antal övergripande aktiviteter genomförts. Nedan redogörs för dessa på en aggregerad nivå.

Insatsområde 1: Regional utveckling

Prognos på helår: Bedöms som delvis uppfyllt ■■■

Inom insatsområdet ”Regional utveckling” finns ett övergripande mål;
En god och hållbar regional utveckling som bidrar till det goda livet.

Förbundets regionala utvecklingsarbete ska stärka Fyrbodalsregionen och bidra till omställningen mot en hållbar utveckling och ett samhälle som är robust och sammanhållet, jämlikt och öppet, fossilfritt och cirkulärt.

DELMÅL 1: KONKURRENSKRAFTIGT OCH INNOVATIVT NÄRINGSLIV

Prognos på helår: Bedöms som delvis uppfyllt ■■■

- Förenkla för företag att etablera sig här och/eller att ställa om.
- Förstärka stöd till både befintliga och nya företag genom en god samverkan med olika aktörer för en utveckling mot en cirkulär och hållbar ekonomi.
- Säkra matchningen och en god kompetensförsörjning tillsammans med utbildningssystemets aktörer.

Pågående aktiviteter:

- Projekt: Västsvenska Etableringar för Grön Omställning (VEGO), Rigga fortsättning av Industriell symbios, Förnybart i Väst
- Dialog med Innovatum om förstärkt samverkan
- Medverkande i Skogsprogrammet.

- Två beslutade etableringar: GKN Aerospace expansion i Trollhättan (ca 150 arbetstillfällen) samt ny etablering av Scandinavian Enviro Systems i Uddevalla (ca 60 arbetstillfällen).
- Etableringen av Business Region Väst fortgår tillsammans med avdelningen för kompetensförsörjning

Avslutade aktiviteter:

- After Care utbildning arrangerad och genomförd för samtliga Fyrbodalskommuner
- Beslut om att förlänga Fiskekommunerna fattat av VGR.
- Nytt avtal om rådgivning till företag tecknat med ALMI.
- Inventering av privat verksamhetsmark i Fyrbodal för företagsetableringar genomförd (VEGO).

Analys/reflektion:

Förbundet har varit mycket aktiva inom området och arbetat brett för att nå delmålet. Flera goda resultat har nåtts, bland annat har två stora investeringar tillkänna gjorts under året (GKN och Scandinavian Enviro Systems med ca 150 respektive 60 nya arbetstillfällen). Beslut om att förlänga Fiskekommunerna skapar förutsättningar för att arbeta vidare med näringen. Det stora regionala projektet VEGO har inneburit möjligheter att stötta kommunernas näringslivsarbete med konkreta insatser som exempelvis inventering av privatägd verksamhetsmark som kan användas till företagsetableringar och utbildningsinsatser.

Arbetet med att etablera Business Region Väst (BRV) har gått något långsammare än önskat och förväntat men beror på behovet av dialog kring organisering, prioriteringar, grafiskt utseende och förankring. Det är av stor vikt att BRV blir rätt från början så det bidrar till både kommunernas och Fyrbodals näringslivsfrämjande arbete, attraktionskraft och varumärken. Bedömningen är därför att det är bättre att det i etableringsfasen får ta lite tid. Målsättningen är dock fortsatt att kunna ha en hemsida klar till årsskiftet och att verksamheten påbörjas skarpt under första halvåret 2025.

DELMÅL 2: ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER

Prognos på helår: Bedöms som delvis uppfyllt ■■■

- Ta vara på och bidra till våra starka varumärken Bohuslän, Dalsland, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg.
- Verka för ett tillgängligt, rikt och starkt kultur- och fritidsliv.
- Stärka folkhälsan genom att skapa förutsättningar för ett hälsosamt och klimatsmart liv.

Pågående aktiviteter:

- **Projekt:** Hitta hem i Dalsland, Kulturturné, Det Goda livet i Dalsland, Robust kultur, Upplevelsenäring, Besöksnäring 2.0, Platåbergens geopark, Skogsprogrammet, Litteratur och granit.
- Arbete för stärkt platsattraktivitet sker genom Våra Rum 2.0 i Bengsfort, Lysekil och Munkedal

- Samverkan inom kulturarv mellan Fyrbodal och Boråsregionens kommunalförbund samt Innovatum Science center.
- Supportpapper antaget för kriminalvårdsanstalt i Åmål, Fyrbodal bidrar med kompetenskartläggning

Avslutade aktiviteter:

- Air på väg 45 – samverkan mellan konsthallarna inom Vänersborg, Trollhättan och Åmål.
- UKM- riksfestival – Ung kultur möts riks genomfördes i samverkan mellan Daladskommunerna med ungdomar från hela Sverige.
- DRUM-utlysning genomförd. Utlysningen ska bidra till Attraktiva Livsmiljöer.

Analys/reflektion:

Förbundets kulturstrateg har under de första två första tertialen varit sjukskriven vilket påverkat framdriften inom området vilket också visar på vikten av att ha en delregional kulturstrateg för att verka inom området. Särskilt viktigt är detta i tider då de ekonomiska förutsättningarna i kommunerna är svåra och man tvingas att prioritera det man upplever som kärnverksamhet. Det är då lätt att områden som attraktivitet, kultur- och fritidsliv får stå tillbaka något vilket är olyckligt då det många gånger skapar de förutsättningar som krävs för att medborgarna ska känna sig tillfreds. Trots detta har ett visst utvecklingsarbete skett och bland annat har Våra Rum 2.0 med Bengtsfors, Lysekil och Munkedals kommun startats upp. Målsättningen med det projektet är att skapa attraktiva platser genom att arbeta med medborgardialog och där fokus ligger på gestaltad livsmiljö samt barnrätt.

Fyrbodal är också glada över att kunna stötta Åmåls kommun i arbetet med att få en kriminalvårdsanstalt till kommunen. Tack vare det supportpapper direktionen antagit kan förbundet bidra med en viktig kompetenskartläggning. Om etableringen blir av kommer det innebära många nya arbetstillfällen i både Åmål och kringliggande kommuner och bidra till att stärka såväl varumärke som skapa förutsättningar för satsningar inom området attraktiva livsmiljöer.

DELMÅL 3: ROBUST OCH SAMMANHÅLLEN SAMHÄLLSPLANERING

Prognos på helår: Bedöms som uppfyllt ■■■

- Skapa samsyn kring elektrifieringsbehov.
- Knyta samman Fyrbodal genom att ena kommunerna i infrastruktursatsningar.
- Minska sårbarheten.

Pågående aktiviteter:

- **Projekt:** Green Fleets, Fyrbodal för framtidens flex, GO:LEIF, Elektrifieringsresan, ELSa.
- Revidering av regional och nationell infrastrukturplan samt Trafikförsörjningsprogram.
- Positionspapper för E45 antaget och arbetet påbörjat med att föra debatt kring frågan.
- Översyn av samverkansformer för kollektivtrafiken.

- Undersökning av förutsättningar för insamling av textilavfall, samt av matavfall för biogas- och biogödselproduktion.
- Arbetet med en strukturbild för Fyrbodal fortgår främst genom arbetet med elektrifiering och energiförsörjning.

Avslutade aktiviteter:

- ROR-i-Land avslutat men ännu inte slutrapporterat.
- Potentialstudie för elproduktion i Fyrbodal genomförd.
- Energiöverenskommelse antagen av direktionen.
- Förstudie Cirkulär upphandling.

Analys/reflektion:

Arbetet med att få en robust och sammanhållen samhällsplanering är både brett och långsiktigt. Det präglas av långa ledtider och av att arbeta strukturerat och i samverkan både mellan kommuner men också i en flernivåsamverkan. Förbundet följer de processer och rutiner som finns och har varit mycket lyckosamma i att finna finansiering, sammanhang och samverkansparter både vad avser infrastrukturarbetet och arbetet med elektrifiering och energiförsörjning. Förbundets och andras arbete har lett till att en regional energiöverenskommelse antagits. Vidare har en potentialstudie genomförts som visar på hur möjligheterna till energiproduktion från sol- och vindkraft ser ut. Potentialen är god men förutsätter att kommunerna säkerställer aktuella energiplaner och fattar de beslut de anser krävs för att säkerställa tillgången till el. Arbetet med att ta fram inriktningsdokument för såväl infrastruktur som energiförsörjning har påbörjats och kommer ge god vägledning framöver kring prioriteringar.

Insatsområde 2: Kompetensförsörjning

Prognos på helår: Bedöms som delvis uppfyllt ■■■■

Inom insatsområdet "Kompetensförsörjning" finns ett övergripande mål;
En god och hållbar kompetensförsörjning som bidrar till det goda livet

Förbundet ska skapa förutsättningar för samverkan kring behovsanpassade utbildningsinsatser och livslångt lärande – från förskola till högre utbildning.

DELMÅL 1: STARK SAMVERKAN MELLAN UTBILDNING OCH ARBETSLIV.

Prognos på helår: Bedöms som delvis uppfyllt ■■■■

- Skapa forum för att möta kommande kompetensbehov och utbildningskrav genom att samverka med branschråd, utbildningsanordnare och övriga aktörer.
- Utbildningsinsatserna är anpassade till aktuella och framtida krav på arbetsmarknaden.
- Identifiera efterfrågade kompetenser och erbjuda utbildningsprogram som fokuserar på arbetsmarknadens behov så att människor ges de färdigheter som är nödvändiga.

Avslutade aktiviteter:

- 13 Branschdialoger har skett under våren med flertalet branscher tillsammans med VGR och övriga kommunalförbund samt blivit återkopplade till branschråden.
- En utvecklingsdag med samtliga arbetsutskott i branschråden och collegen har planerats och ska genomföras i september.
- Marknadsföringsinsatser av Vård och Omsorgscollege (VOC) har genomförts. (Go-Care) VOC har jobbat med materialframtagning för marknadsföring av handledare.
- Ny processledare har anställts till Teknik College Fyrbodal.
- Nytt avtal för Teknik College Fyrbodal är klart.
- Nytt avtal för Vård- och omsorgscollege är klart.

Analys/reflektion:

Det finns en stark grund för samverkan mellan utbildning och arbetsliv, men fortfarande finns det områden som behöver förbättras för att helt uppfylla målen. Att prognosen bedöms som delvis uppfylld beror på att vissa planerade aktiviteter inte har genomförts fullt ut eller att de precis är uppstartade.

DELMÅL 2: LIVSLÅNGT LÄRANDE

Prognos på helår: Bedöms som delvis uppfyllt ■■■

- Verka för en kultur av livslångt lärande.
- Utveckla digital kompetens och flexibla utbildningsformer för att möta kommande kompetensförsörjningsbehov.

Avslutade aktiviteter:

- Utbildningschefsnätverket har processat frågan om behov av utvecklingsstöd.
- DRUM-medel till Utveckling och Utbildning har beviljats. Som första insats ska kompetensutveckling på vetenskaplig grund för skolprofessioner, tema fullföljda studier - föräldrar som resurs, planeras och genomföras.
- Nätverket för vuxenutbildningsansvariga har anordnat en regional dialog om Komvux i samarbete med Skolverket, samt kompetensutveckling om AI.

Analys/reflektion:

Det finns en god grund för att främja livslångt lärande, men att prognosen är delvis uppfylld visar på att det tar tid för förbättringarna ska slå igenom. Det kan även handla om att hitta ytterligare insatserna för att skapa en kultur av livslångt lärande och att säkerställa att utbildningsinsatserna verkligen möter de behov som finns på arbetsmarknaden.

Kommunerna, Kommunalförbundet samt övriga intressenter har påbörjat en aktiv och strukturerad ansats för att förbättra kompetensförsörjningen genom samverkan och livslångt lärande. Trots att många aktiviteter har genomförts och flera avtal har tecknats, bedöms målen endast som delvis uppfyllda, vilket visar på att det finns kvarstående utmaningar att hantera.

För att helt uppfylla målen kan det vara nödvändigt att intensifiera insatserna och säkerställa att alla planerade aktiviteter genomförs effektivt.

Insatsområde 3: Velfärdsutveckling

Prognos på helår: Bedöms som delvis uppfyllt ■■■

Inom insatsområdet "Velfärdsutveckling" finns ett övergripande mål;

En god och hållbar velfärdsutveckling som bidrar till det goda livet

Kommunerna i Fyrbodal stärks i att erbjuda en likvärdig och jämlik socialtjänst, vård och omsorg av hög kvalitet och att ställa om till en god och nära vård.

DELMÅL 1: STARK SAMVERKAN

Prognos på helår: Bedöms som uppfyllt ■■■

- Effektivisera, främja verksamhetsutveckling och öka kommunernas kapacitet att möta invånarnas behov – idag och imorgon genom samverkan, omvärldsbevakning och erfarenhetsutbyte mellan kommunerna och med samverkanspartners.

Pågående aktiviteter:

- Ny organisering och nya strukturer för samverkan har implementerats inom delregional vårdssamverkan. Nya samverkansarenor har etablerats genom processledare från avdelning för velfärdsutveckling.
- Processtöd i samverkan med kommunalförbundets digitaliseringsstrateg har resulterat i att socialchefer i 12 kommuner har enats om gemensam framdrift i prioriterade digitaliseringsinitiativ i arbetet "nästa generations socialtjänst i en digital tid".
- Utvecklingsarbete har påbörjats kring kommunernas primärvårdsuppdrag, vilket ger tydliggörande ramar i omställning till nära vård.

Avslutade aktiviteter:

- Implementerat anpassat läge i antagningssystemet där ansökan och antagning till anpassad gymnasieskola numera genomförs.
- Processtöd har getts till framtagande av avtal mellan kommunerna och Högskolan Väst gällande VFU-avtal för socionomstudenter.

Analys/reflektion:

Att sjösätta det nya samverkanskontoret Vårdssamverkan Fyrbodal, är ett resultat av ett intensivt arbete, som tog sin start i början av 2023. Genom att kommunalförbundet nu bemannar processledartjänster skapas synergier och samordning av frågor både utifrån ett huvudmannaperspektiv och ett vårdssamverkans-perspektiv som medför mervärde för kommunerna. För främjande av de kommunala verksamheternas förutsättningar pågår hög aktivitet i arbeten som syftar till att skapa struktur, förutsägbarhet och riktlinjer för utförande och samutförande med övriga aktörer.

DELMÅL 2: FORSKNING, KUNSKAPSUTVECKLING OCH KVALITÉ

Prognos på helår: Bedöms som delvis uppfyllt ■■■

- Ställa om till god och nära vård.
- Ge kommunerna en hög kompetens inom socialtjänst och hälso- och sjukvård genom gemensamt arbete med forskning och utveckling via FoU.
- Skapa förutsättningar för kommunerna att ge insatser som baseras på forsknings-, erfarenhets- och brukarbaserad kunskap genom stöd till kunskapsutveckling

Pågående aktiviteter:

- Inför omställning till nya SoL pågår förberedelser av behovsanalys och kommundialoger som ska genomföras i samverkan med Socialstyrelsen och SKR där flera aktörer kommer att bjudas in.
- Uppstart och förarbete till förslag på ”modell för kunskap, kompetens och kvalitet” för chefer inom socialtjänstområdet.
- Skapandet av utvecklingsgrupp Nya SoL (med fokus på IFO) för samverkan mellan Fyrbodals kommuner i omställningsarbetet som den nya lagstiftningen medför.
- Kommunalförbundet medverkar i arbete kring framtagande av länsgemensam modell för uppföljning och analys av nära vårdsomställningen.
- Samverkan med Högskolan i Väst har utvecklats genom formering av samverkansgrupp för en mer systematisk planering av samverkan.

Analys/reflektion:

Aktiviteter för främjande av omställning till ny socialtjänstlag har haft viss fördröjning till följd av utvecklingsledares sjukskrivning. Omformering av processtöd god och nära vård har skett utifrån utvärdering med kommunerna där prioritering av kommande arbete identifierats. FoU har genomfört en rad uppskattade aktiviteter med högt deltagande från kommunerna för spridande av en kunskapsbaserad socialtjänst och hälso- och sjukvård utifrån de prioriterade behoven som framförts av FoU-rummen.

DELMÅL 3: UTVECKLADE HÄLSOFRÄMJANDE OCH TIDIGA INSATSER

Prognos på helår: Bedöms som delvis uppfyllt ■■■

- Öka individers självständighet, välbefinnande och minska behov av åtgärdande insatser, med särskilt fokus på barn och unga genom att stärka kommunernas hälsofrämjande arbete.
- Stärka barn och ungas förutsättningar att utvecklas till delaktiga samhällsmedborgare med god hälsa genom brett arbete med fullföljda studier.

Pågående aktiviteter:

- Kunskapsnod för fullföljda studier sprider kunskap och metoder för främjande av barns skolgång, bland annat genom att bekosta läriverktyget ”Det syns inte” för ett

tiotal skolor i Fyrbodalskommunerna.

- Hälsokällans utvecklingsprojekt "En uppväxt fri från våld 2.0" processleder framtagandet av arbetsmetoder som främjar barns integritet och delaktighet genom arbete med deltagande förskolor, fritidshem och skolor. Samverkan sker med Högskolan Väst för att följeforska utvecklingsprojektet så att kunskapen som genereras kan spridas vidare. Insatser görs också för att sprida kunskap som främjar barns trygghet på nätet.
- Utveckling sker av föräldraskapsutbildningen "Att möta föräldrar i grupp" tillsammans med Centrala barnhälsovården, för att anpassa innehållet till nutida föräldrabehov- och utmaningar.

Analys/reflektion:

Behovet av ökad kunskap om och spridning av förebyggande och hälsofrämjande arbetssätt är stor. Inför kommande verksamhetsår blir det av vikt att identifiera ytterligare synergier där utveckling och spridning av och samverkan i hälsofrämjande arbetssätt kan ske - bland annat för att stödja de omställningsprocesser som följer av ny socialtjänstlag. Till Hälsokällan kommer många förfrågningar om insatser till verksamheter. Dessa förfrågningar har inte fullt ut kunnat mötas då de personella resurserna är begränsade sett till efterfrågan. Det våldspreventiva utvecklingsprojektet "En uppväxt fri från våld 2.0" ger ny kunskap och verktyg som medverkande skolenheter kan nyttja direkt i sina verksamheter.

Förbundets förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning

Kommunalförbundet arbetar ständigt med att hålla nere kostnader och för att på ett effektivt sätt använda de resurser, både interna och externa, som finns. Projektverksamheten och särskilt finansierad verksamhet, som sker genom avtal med bland annat medlemskommunerna, följs noga genom regelbundna avstämningar enligt projektbeslut med projektkonom och projekt/verksamhetsansvarig.

Uppföljning finansiella mål

EN LÅNGSIKTIG STABIL SOLIDITETSNIVÅ

Prognos på helår: Bedöms inte uppfyllt ■■■

Kommunalförbundet arbetar med att nå det långsiktiga målet om en långsiktig, stabil soliditetsnivå. Den 31 augusti 2024 är soliditeten 6 procent, vilket är lägre än vid årsbokslutet 2023. Förbundets negativa helårsprognos är främsta orsaken till att målet inte uppnås.

Nivån inom målet om en långsiktig och stabil soliditetsnivå kan även variera över tid beroende på åtaganden som direktionen finner angelägna.

BUDGET I BALANS, INTÄKTERNA SKA ÖVERSTIGA KOSTNADERNA.

Prognos på helår: Bedöms inte uppfyllt ■■■

Förbundet når inte på delåret målet om en budget i balans. På grund av nedskrivningen av aktieinnehavet i Innovatum AB om 2 000 tkr, visar förbundet ett underskott på -1 650 tkr jämfört med budgeterat resultat på 41 tkr. Förbundet prognostiserar på helåret ett underskott motsvarande nedskrivningen för år 2024.

GOD LIKVIDITET

Prognos på helår: Bedöms som uppfyllt ■■■

Förbundet ska ha en god likviditet så att det är möjligt att både täcka kostnader för fasta åtgärder och för att förskotta medel i projekt där förbundet är projektägare.

Kommunalförbundet har en god likviditet som främst beror på förvaltrade delregionala utvecklingsmedel och har därmed likvida medel om cirka 63 mkr. Därmed nås målet om god likviditet.

Delregionala utvecklingsmedlen växlas upp med minst 50 procent

Årligen erhåller förbundet delregionala utvecklingsmedel från Västra Götalandsregionen under förutsättning att de växlas upp med motsvarande belopp från medlemskommunerna. De delregionala utvecklingsmedlen används för att medfinansiera utvecklingsprojekt och verksamheter inom delregionen. Uppföljning och avstämningar avseende delregionala medel följs upp på månatligen och avrapportering sker på årsbasis.

Balanskravsutredning

Kommunalförbundet gör bedömningen att balanskravet inte uppnås på delåret eller i prognosen för helåret i och med det prognostiserade underskottet på -1 938 tkr.

Redovisnings- och värderingsprinciper allmänt

Delårsbokslutet har upprättats enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. Ingen förändring i tillämpning har skett sedan bokslut 2023.

Resultat och prognos

Delårsresultatet visar ett underskott per den 31 augusti 2024 på -1 650 tkr, med de kända faktorerna för kommande period och den löpande basverksamheten är prognosen för helår jämfört med det budgeterade resultat på 62 tkr en avvikelse mot budget med -1 938 tkr. Förbundet har under 2024 gjort en nedskrivning avseende för högt värderat aktieinnehav i Innovatum om 2 000 tkr. Den utgående balansen för finansiella anläggningstillgångarna justeras därmed till 767 tkr.

Övriga intäkter och framför allt ränteintäkter har genererat en positiv avvikelse jämfört med budget på 1 050 tkr. Personalkostnader har per delåret en negativ avvikelse mot budget på -518 tkr, prognosen är att ökad arbetstid i projekten jämfört med budget minskar underskottet inför årsbokslutet. Inköp av konsulttjänster vid upphandling samt konsultköp för IT resulterar i en avvikelse på delåret om -284 tkr för basverksamheten. Förbundet har även fått tillfälligt ökade kostnader i och med att upphandlingen av ny IT-leverantör blivit överklagad. Ärendet ligger hos Förvaltningsdomstolen i väntan på vidare besked.

Avvikelsen på -2 194 tkr i övriga kostnader är nedskrivningen om 2 000 tkr samt ökade OH-kostnader kopplat till IT-system.

Projekt och verksamheter ska generellt inte belasta resultatet. Budget för projekt och övrigt finansierad verksamhet görs och följs upp under året av ansvarig och ekonom, men redovisas inte i delårsrapporten utan i respektive projekts redovisning. Under perioden har inga projekt eller verksamheter avslutats. Majoriteten av de pågående projekten och verksamheterna löper på och har inte påverkat delårsbokslutets resultat.

Avvikelsen mot budget för 2024 i resultaträkningen visar jämfört med totala omsättningen i förbundet, det vill säga basverksamhet, projekt och särskilt finansierad verksamhet. Budgeten som direktionen beslutar om årligen upprättas enbart för basverksamheten.

Frågan om värdkommun för förbundet är ställd till Uddevalla kommun. Även Orust kommun har fått frågan om samarbete med förbundet vid upphandlingar. Förbundet ser positivt till en värdkommun då detta skulle minska förbundets kostnader kring IT, upphandling och administrativa- och ekonomiska system.

Resultaträkning (tkr)

	UTFALL HELA FTG	UTFALL HELA FTG	UTFALL BAS	UTFALL BAS	BUDGET BAS	PROGNOS BAS
	2024-01- 01-2024- 08-31	2023-01- 01-2023- 08-31	2024-01- 01-2024- 08-31	2023-01- 01-2023- 08-31	2024-01- 01-2024- 08-31	2024
<i>Verksamhetens intäkter</i>	34 862	37 228	7 027	12 768	6 929	10 393
<i>Verksamhetens kostnader</i>	-36 062	-37 749	-8 228	-13 266	-7 488	-12 331
<i>Avskrivningar</i>	0	0	0	0	0	0
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-1 200	-521	-1 200	-497	-559	-1 938
<i>Skatteintäkter</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Generella statsbidrag och utjämnning</i>	0	0	0	0	0	0
Verksamhetens resultat	-1 200	-521	-1 200	-497	-559	-1 938
<u>FINANSIELLA INTÄKTER & KOSTNADER</u>						
<i>Nedskrivning av innehav andelar/långfr fordr andra ftg</i>	-2 000	0	-2 000	0	0	-2 000
<i>Ränteintäkter</i>	1 551	1 368	1 551	1 368	600	2 000
<i>Räntekostnader</i>	-1	0	-1	0	0	0
Resultat efter finansiella poster	-1 650	847	-1 650	870	41	-1 938
<i>Extraordinära poster:</i>	0	0	0	0	0	0
REDOVISAT RESULTAT	-1 650	847	-1 650	870	41	-1 938

Not. Under finansiella intäkter & kostnader har nedskrivning av innehav andelar/långfr fordr andra ftg redovisats som en delpost enligt LKBR 5:3, då denna anses som väsentlig. I övrigt följer resultaträkningen uppställning enligt LKBR 5:2. Kolumnerna som benämns med hela FTG innebär Fyrbodals kommunalförbunds totala intäkter och kostnader samt redovisat resultat per delåret. Resterande kolumner; Utfall, budget och prognos BAS innebär den medlemsfinansierade delen som benämns basverksamheten (BAS).

Balansräkning (tkr)

	2024-08-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR		
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
<u>Immateriella anläggningstillgångar</u>	0	0
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	0	0
Maskiner och inventarier	0	0
Övriga materiella anläggningstillgångar	0	0
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>	767	2 767
<u>SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR</u>	767	2 767
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
Fordringar	4 528	6 364
Förutbetalda kostnader projekt (ej rekvirerade medel)	7 855	2 102
Kassa och bank	63 364	69 089
<u>SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR</u>	75 747	77 554
SUMMA TILLGÅNGAR	76 514	80 321

	2024-08-31	2023-12-31
<u>EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</u>		
Eget kapital	6 254	5 468
Årets resultat	-1 650	786
Resultatutjämningsreserv	0	0
SUMMA EGET KAPITAL	4 604	6 254
 <u>AVSÄTTNINGAR</u>		
Avsättningar	0	0
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	0	0
SUMMA AVSÄTTNINGAR	0	0
 <u>SKULDER</u>		
Leverantörsskulder	1 772	4 546
Övriga kortfristiga skulder	11 669	33 774
Delregionala utvecklingsmedel	30 973	25 650
Förutbetalda intäkter	27 496	10 097
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	76 514	80 321
 Ställda pantar	 0	 0
Ansvarsförbindelser	0	0

Not. Under tillgångar och omsättningstillgångar har förutbetalda kostnader projekt (ej rekvirerade medel) redovisats som en delpost enligt LKBR 6:3, då denna anses som väsentlig. I övrigt följer balansräkningen uppställning enligt LKBR 6:2.

Driftsredovisning (tkr)

	PERIODENS UTFALL NETTO	PERIODENS BUDGET NETTO	PERIODENS AVVIKELSE NETTO	PROGNOS HELÅR
<i>Basverksamhet</i>	-10 228	-7 487	-2 741	-1 938
<i>Projekt/Verksamheter</i>	-27 835	-27 835	0	-
SUMMA KOSTNADER	-38 063	-35 322	-2 741	-1 938
<i>Intäkter</i>	36 413	35 363	1 050	-
SUMMA TOTALT	-1 650	41	-1 691	-1 938

Budgetavstämning basverksamhet

	Budget	Budget	Utfall	Avvikelse	Prognos
<i>Budgetavstämning basverksamhet (tkr)</i>	2024-01-01- 2024-12-31	2024-01-01- 2024-08-31	2024-01-01- 2024-08-31	2024-01-01- 2024-08-31	2024
Medlemsavgift	10 376	6 917	6 917	0	
Övriga intäkter	917	611	1 660	1 049	
SUMMA INTÄKTER	11 293	7 529	8 578	1 049	
Personalkostnader	- 8 362	- 5 575	- 6 092	- 518	
Politiska arvoden, ordförande och revision	- 275	- 183	- 123	60	
Möteskostnader politiker och tjänstemän	- 300	- 200	- 44	156	
Konsultkostnader	- 250	- 167	- 450	- 284	
Lokalkostnad	- 300	- 200	- 162	38	
Övriga kostnader	- 1 198	- 799	- 2 992	- 2 194	
VästKom	- 546	- 364	- 364	0	
SUMMA KOSTNADER	- 11 231	- 7 487	- 10 228	- 2 741	
REDOVISAT RESULTAT	62	41	- 1 650	- 1 691	- 1 938

Förteckning per 2024-08-31

Pågående projektkoder

2002	Industriell symbios
2005	GO:LEIF
2006	VEGO
2009	Implementering Business Region Väst
2011	Förnybart i Väst
2012	Fybodal för framtidens flex
2013	Cirkulär upphandling i Väst
2014	Greenfleets
2015	Marefine
2016	Ökad elproduktion/elnätskapacitet Fybodal
2019	Våra Rum 2.0
2020	ElSa
2021	Unga Dalslandspriset
2022	Samexistens för mer sjömat
2023	Kriminalvårdsanläggning Åmål
3001	Fenixz kommuner
3002	TeknikFramtiden 2030
4001	Vårdsamverkan NU-sjukvården 2024
4003	Psykisk hälsa och suicidprevention
9300	Fou Aktiviteter
9301	FouRum
230073	Processledning Skogsprogrammet VG
H-057	Utvecklingsledare – funktionshinder socialpsykiatri
H-091	God & nära vård Fyrbodalsgemensamt
H-094	Suicidprevention 2 Fybodal
H-097	En vardag fri från våld 2.0
H-098	Kvinnofridssatsning 2023
H-099	Utvecklingsledare kommunal hälso- och sjukvård
K-029	Ökad strategisk kultursamverkan
K-036	Attraktiva kommuner 2023-2024

K-037	KUL-TUR
K-038	Robust kultur Fyrbodal
N-080	ROR-i-land
N-082	Det goda livet i Dalsland
U-049	Kunskapsnod - fullföljda studier
U-052	Dimensioneringsarbete
U-053	Utveckling och utbildning Fyrbodal

KOMMENTARER TILL PROJEKTENS RESULTAT

Pågående projekt stäms av och följs upp av projektkonom och projektledare regelbundet under året. Inga avslutade projekt under perioden 2024-01-01–2024-08-31.

Verksamheter

4005	Samverkanskontoret
H-001	Hälsokällan
H-013	F&U
H-064	ÖK Psykisk hälsa
H-096	ISU Individbaserad Systematisk uppföljning
N-057	Position Väst
N-063	Energiförsörjning strukturbild
U-009	TeknikCollege
U-020	Vård- och omsorgscollege
U-021	Antagningskansliet
U-028	Samhällsorientering
U-030	Kompetensplattform
U-031	Vuxenutbildning (VUX)
U-044	VFU
U-050	Praktiksamordning Fyrbodal
U-051	Praktikanskaffning Fyrbodal

KOMMENTARER TILL SÄRSKILT FINANSIERAD VERKSAMHETERS RESULTAT

Under 2024 har inga verksamheter avslutats som påverkat resultatet. Pågående verksamheter löper på och faktureras och/eller finansieras löpande eller årligen enligt avtal. De

verksamheter med särskild finansiering som pågår ska inte belasta resultatet och följs löpande upp av projektkonom och ansvarig tjänsteperson för verksamheten.

Till

Fullmäktige i Fyrbodals
kommunalförbunds medlemskommuner

För kännedom: Direktionen i Fyrbodals
kommunalförbund

Revisorernas bedömning av delårsrapport

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2024-08-31 är förenligt med de mål direktionen beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Granskningens resultat presenteras i bifogad rapport och yttrande.

Revisorerna samlade bedömning är att:

- delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.
- det prognostiserade resultatet är inte helt förenligt med de finansiella målen som direktionen fastställt i budget 2024.
- verksamhetens utfall delvis är förenligt med direktionens mål för verksamheten.
- direktionen rekommenderas se över målet "långsiktig stabil soliditetsnivå" i syfte att göra det mätbart.

Uddevalla, 21 november 2024

Gunnar Lidell

Gert-Inge Andersson

Pia Axelsson

Håkan Axelsson

Peter Winberg

Bilagor:

Rapport och yttrande över de sakkunnigas granskning av resultat enligt delårsrapport

Deltagare

FYBODALS KOMMUNALFÖRBUND 222000-1776 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Leif Gunnar Lidell

Gunnar Lidell

Lekmannarevisor

2024-11-27 22:14:33 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: PETER VINBERG

Peter Winberg

Lekmannarevisor

2024-11-28 08:58:06 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: HÅKAN AXELSSON

Håkan Axelsson

Lekmannarevisor

2024-11-21 14:51:18 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Pia Axelsson

Pia Axelsson

Lekmannarevisor

2024-11-21 13:42:27 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Rune Gert-Inge Andersson

Gert-Inge Andersson

Lekmannarevisor

2024-11-25 14:14:25 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Sakkunniga biträdets yttrande om delårsrapport
Till revisorerna i Fyrbodals kommunalförbund

Org.nr 222000-1776

Inledning

Vi har utfört en översiktlig granskning av utfall och ställning i delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter för Fyrbodals kommunalförbund för perioden 2024-01-01 – 2024-08-31. Det är direktionen som har ansvaret för att upprätta och presentera denna delårsrapport i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. Vårt ansvar är att uttala en slutsats grundad på vår översiktliga granskning.

Den översiktliga granskningens inriktning och omfattning

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med Standard för kommunal räkenskapsrevision, Översiktlig granskning av delårsrapport. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för finansiella frågor och redovisningsfrågor, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Det sakkunniga biträdets granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen

Vår granskning har skett enligt "Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse" i Standard för kommunal räkenskapsrevision. Detta innebär att vår granskning av den förenklade förvaltningsberättelsen har en annan inriktning och är betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Slutsats

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att den bifogade delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

En förenklad förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR.

Göteborg den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Gunilla Lönnbratt

Ansvarigt sakkunnigt biträde & auktoriserad revisor

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Signerat med Svenskt BankID	2024-11-19 09:17:20 UTC
Namn returnerat från Svenskt BankID: Gunilla Fredrika Lönnbratt	Datum
Gunilla Lönnbratt	
Auktoriserad revisor	
	Leveranskanal: E-post

Granskare
Johannes Claesson
Leveranskanal: E-post

Sammanträde	Förbundsdirectionen
Tid och plats	Torsdag den 31 oktober, klockan 09,00 -15,40, Kungshamns IF lokal på Kungsgatan 34 i Kungshamn
Ledamöter	Enligt närvarolista
Tjänstgörande ersättare	Enligt närvarolista
Övriga	Anna Lärk Ståhlberg, förbundsdirektör Carina Wiberg Borgh, sekreterare/ chef verksamhetsstöd Michael Johansson, chef för Regional utveckling Morgan Ahlberg, infrastrukturstrateg Christel Thuresson, energi och näringslivsstrateg Malin Zetterman, ekonomiansvarig Cecilia Sandberg, kompetensförsörjningsstrateg Linnea Lindgren, processledare kompetensplattform Roger Ekeröos (M), barn- och utbildningsnämndens ordf i Uddevalla kommun Louise Jeppsson, ordförande Infrastruktur och kollektivtrafiknämnden, VGR Max Falk, infrastrukturstrateg, VGR

Utses att justera	Therese Mancini (S)	
Digital justering	2024-11-04	Paragrafer § 95 - § 112
Sekreterare	Carina Wiberg Borgh	
Ordförande	Peter Eriksson (M)	
Justerande	Therese Mancini (S)	

Anslagsbevis

Sammanträde	Förbundsdirectionen 2024-10-31
Förvaringsplats för protokollet	Fyrbodals kommunalförbund, Förbundskansliet
Datomet när anslaget sätts upp	2024-11-05
Datomet när anslaget tas ner	2024-11-26
Ansvarig	Carina Wiberg Borgh

§ 103 – Delårsrapport: januari – augusti 2024

Förbundsdirektionens beslut

Direktionen beslutar att godkänna delårsrapport 2024-08-31.

Sammanfattning

Enligt fastställt årshjul för 2024 för Fyrbodals kommunalförbund ska delårsrapporten per 2024-08-31 lämnas till direktionen vid oktober månads möte.

Förbundets verksamhet har tre huvudsakliga inriktningar; hållbar utveckling inom regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. Förbundets treåriga verksamhetsplan består av åtta strategiska insatsområden som ska nås genom samverkan och gemensamma satsningar.

Den ekonomiska rapporten för årets två första tertial visar ett underskott om 1650 tkr vilket är en avvikelse mot budget på 1 691 tkr jämfört med det budgeterade delårsresultatet på 41 tkr. Prognostiserat resultat för 2024 är ett underskott på 1 938 tkr jämfört med budgeterat resultat på 62 tkr. Förbundet har under 2024 gjort en nedskrivning avseende för högt värderat aktieinnehav i Innovatum om 2 000 tkr som påverkar resultatet negativt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-10-28

Fyrbodals kommunalförbund delårsrapport 2024-08-31

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet hänskjuter ärendet till direktionen

Beslutet skickas till

Diarium Fyrbodals Kommunalförbund
Revisorerna

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: Peter Eriksson

Date: 2024-11-07 17:05:15

BankID refno: cc0e3ed8-2a26-4ffe-bd80-e488c739c083

Ordförande: Peter Eriksson

Signed by: THERÉSE MANCINI

Date: 2024-11-06 19:55:24

BankID refno: ed7aeabb-8173-4f72-8190-af2a19aa7944

ledamot Sotenäs: Therese Mancini

Signed by: Carina Anette Margareta Wiberg Borgh

Date: 2024-11-08 09:31:26

BankID refno: 5b0697ba-3432-4248-866f-0e32919d693f

Sekreterare: Carina Wiberg Borgh

Fyrbodals kommunalförbund

Till revisor Gunilla Lönnbratt

Detta brev med uttalanden lämnas i samband med er översiktliga granskning av utfall och ställning i delårsrapportens resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter för Fyrbodals kommunalförbund för perioden 2024-01-01–2024-08-31. Syftet med den översiktliga granskningen är att ni skall uttala en slutsats om huruvida det har kommit fram några omständigheter som får er att anse att delårsrapporten per 2024-08-31:s resultaträkning, balansräkning, den översiktliga beskrivningen av förbundets drift- och investeringsverksamhet samt noter inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med LKBR.

Vi bekräftar vårt ansvar att rättvisande upprätta och presentera den finansiella delårsinformationen i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning.

Vi bekräftar efter bästa förmåga och kunskap följande uttalanden:

- Den finansiella delårsinformationen som anges ovan har upprättats och presenterats i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning.
- Vi har givit er tillgång till all bokföring och tillhörande dokumentation.
- Det finns inga väsentliga transaktioner som inte har blivit registrerade i den bokföring som ligger till grund för den finansiella delårsinformationen.
- Det finns inga kända fall av faktiska eller möjliga överträdelser av lagar och förordningar som, om de faktiskt förekommit, kunde ha väsentlig påverkan på den finansiella delårsinformationen.
- Vi bekräftar vårt ansvar för att utforma och införa intern kontroll för att förhindra och upptäcka oegentligheter och fel.
- Vi har upplyst er om alla viktiga fakta rörande varje känd eller misstänkt oegentlighet som kan ha påverkan på förbundet.
- Vi har upplyst er om resultatet av vår bedömning av risken för att den finansiella delårsinformationen kan vara väsentligt felaktig på grund av oegentligheter.
- Vi anser att de icke rättade felaktigheterna har oväsentlig påverkan på den finansiella delårsinformationen, både enskilt och tillsammans.
- Vi bekräftar att den information vi lämnat till er om närstående parter är fullständig.
- Följande har blivit vederbörligen bokfört och, där det varit ändamålsenligt, tillräckligt upplyst om i den finansiella delårsinformationen:
 - Transaktioner med närstående, innefattande försäljning, inköp, lån, överföringar, förhållanden och garantier kring leasing samt fordringar på eller skulder till närstående parter.
 - Garantier, skriftliga eller muntliga, som är ansvarsförbindelser.
 - Överenskommelser om eller möjligheter till återköp av tillgångar som sålts tidigare.
- Presentationen av och upplysningarna om redovisningen till verkligt värde av tillgångar och skulder är i enlighet med LKBR. De antaganden som gjorts speglar vår avsikt och förmåga att vidta åtgärder å förbundets vägnar, där det är relevant för redovisningen av och upplysningarna om verkligt värde.
- Vi har inga planer eller avsikter som väsentligt kan påverka redovisade värden eller klassificering av de tillgångar och skulder som finns i den finansiella delårsinformationen.
- Vi har inga planer på att lägga ner produkter eller några andra planer eller avsikter som kommer att innebära överskottslager eller inkurant lager och ingen del av lagret redovisas till högre värde än till sitt verkliga värde.

- Förbundet förfogar över alla tillgångar på ett tillfredsställande sätt och förbundets tillgångar är inte pantsatta eller intecknade.
- Vi har, allt efter omständigheterna, bokfört eller upplyst om alla skulder, både verkliga och latent.

Efter bästa förmåga och kunskap bekräftar vi att inget har hänt mellan balansdagen och dagen för detta brev som skulle kräva ändring av eller upplysning i ovan angivna finansiella delårsinformation.

- Att intäkter och kostnader kopplade till bidragsfinansierade projekt har redovisats korrekt och i enlighet med villkor i avtalen med finansiärerna. Enligt vår bedömning kommer kommunalförbundet att erhålla ersättning för nedlagda kostnader i bidragsfinansierade projekt som redovisas som fordran per 2024-08-31. Något nedskrivningsbehov föreligger därmed inte i delårsbokslutet. Vår bedömning är att samtliga fordringar och skulder avseende bidragsfinansierade projekt är korrekt värderade i delårsbokslutet per 2024-08-31.
- Effekterna av felaktigheter som inte har rättats är oväsentliga, både enskilt och sammantaget, för delårsrapporten som helhet. Beskrivning av dessa återfinns nedan: Värdering av förbundets andelar i Innovatum AB överstiger verkligt värde med 145 926 kr.

Anna Lärk Ståhlberg

Förbundsdirektör

Malin Zetterman

Ekonomiansvarig

Deltagare

FYRBODALS KOMMUNALFÖRBUND 222000-1776 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2024-11-06 14:53:57 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: ANNA LÄRK STÅHLBERG

Datum

Anna Lärk Ståhlberg
Förbundsdirektör

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

2024-11-06 12:37:14 UTC

Namn returnerat från Svenskt BankID: MALIN SOFIE ZETTERMAN

Datum

Malin Zetterman
Ekonomiansvarig

Leveranskanal: E-post

ÖHRLINGS PRICEWATERHOUSECOOPERS AB 556029-6740 Sverige

Granskare

Johannes Claesson

Leveranskanal: E-post

Sammanträde	Förbundsdirektionen
Tid och plats	Torsdag den 5 december 2024, klockan 09,00 -16,15 på Riverside, Uddevalla
Ledamöter	Enligt närvarolista
Tjänstgörande ersättare	Enligt närvarolista
Övriga	Anna Lärk Ståhlberg, förbundsdirektör Carina Wiberg Borgh, sekreterare/ chef verksamhetsstöd Titti Andersson, bitr. förbundsdirektör Morgan Ahlberg, infrastrukturstrateg Christel Thuresson, energi och näringslivsstrateg Andreas Borg, kommunikationsansvarig Madeleine Jonsson, ordförande MRU Aida Karimli, andre vice ordförande MRU Oskar Rahm, politisk sekreterare (C) MRU Gustaf Zettergren, avd chef forskning, omställning och kompetens MRU Hanna Jönsson, processledare MRU Lisa Svanberg, utvecklingsledare Karin Jernberg, utvecklingsledare individ- och familjeomsorg Eva-Maria Persdotter, socialstrateg

Utses att justera	Jan-Olof Johansson (S)
Digital justering	2024-12-09 Paragrafer § 113 - § 137

Sekreterare	Carina Wiberg Borgh
Ordförande	Peter Eriksson (M)
Justerande	Jan-Olof Johansson (S)

Anslagsbevis

Sammanträde	Förbundsdirektionen 2024-12-05
Förvaringsplats för protokollet	Fyrbodals kommunalförbund, Förbundskansliet
Datomet när anslaget sätts upp	2024-12-10
Datomet när anslaget tas ner	2025-01-02
Ansvarig	Carina Wiberg Borgh

§ 130 – Revisionens granskning av delårsrapport 2024-08-31

Förbundsdirektionens beslut

Förbundsdirektionen har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Sakkunniga revisorer från PWC har granskat delårsrapporten för perioden 2024-01-01 – 2024-08-31 och de förtroendevalda revisorerna har skrivit ett utlåtande i samband med sitt sammanträde 2024-11-08.

Beslutsunderlag

PWC yttrande om delårsrapporten 240831

Förtroendevalda revisorers bedömning 241121

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet har inte haft möjlighet att bereda ärendet då handlingarna ännu inte inkommit till förbundet. Ärendet hänskjuts därför direkt till direktionens möte 2024-12-05.

Beslutet skickas till

PWC

Förtroendevalda revisorer

Medlemskommunerna

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: Peter Eriksson

Date: 2024-12-07 10:56:18

BankID refno: 0193a08c-4dea-73cf-9ba6-487d08f53af9

Ordförande: Peter Eriksson

Signed by: Carina Anette Margareta Wiberg Borgh

Date: 2024-12-09 18:35:56

BankID refno: 0193ac7d-c287-79e7-968a-af77115d1bb1

Sekreterare: Carina Wiberg Borgh

Signed by: LISELOTTE MARIA FRÖJD

Date: 2024-12-06 18:57:17

BankID refno: 01939d1e-4844-7196-a2b2-43383c395867

Ordförande: Liselotte Fröjd

Signed by: INGE JAN-OLOF JOHANSSON

Date: 2024-12-07 22:23:17

BankID refno: 0193a300-f9b9-75ff-bbbc-27d2831cd45b

Justerare: Jan-Olof Johansson

Signed by: STIG BERTILSSON

Date: 2024-12-06 20:07:58

BankID refno: 01939d5e-d09a-768b-b973-86daa085168d

Ordförande : Stig Bertilsson

Delårsrapport: januari – augusti 2024

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att godkänna delårsrapport 2024-08-31.

Sammanfattning

Enligt fastställt årshjul för 2024 för Fyrbodals kommunalförbund ska delårsrapporten per 2024-08-31 lämnas till direktionen vid oktober månads möte.

Förbundets verksamhet har tre huvudsakliga inriktningar; hållbar utveckling inom regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. Förbundets treåriga verksamhetsplan består av åtta strategiska insatsområden som ska nås genom samverkan och gemensamma satsningar.

Den ekonomiska rapporten för årets två första tertial visar ett underskott om 1650 tkr vilket är en avvikelse mot budget på 1 691 tkr jämfört med det budgeterade delårsresultatet på 41 tkr. Prognostiserat resultat för 2024 är ett underskott på 1 938 tkr jämfört med budgeterat resultat på 62 tkr. Förbundet har under 2024 gjort en nedskrivning avseende för högt värderat aktieinnehav i Innovatum om 2 000 tkr som påverkar resultatet negativt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 241028

Fyrbodals kommunalförbund delårsrapport 2024-08-31

Handläggare av ärendet

Malin Zetterman

Ekonomiansvarig

malin.zetterman@fyrbodals.se

0522-44 08 38

Beslutet skickas till

Medlemskommunerna

Ärendebeskrivning

Delårsresultatet visar ett underskott per den 31 augusti 2024 på -1 650 tkr, med de kända faktorerna för kommande period och den löpande basverksamheten är prognosen för helår jämfört med det budgeterade resultat på 62 tkr en avvikelse mot budget med -1 938 tkr. Förbundet har under 2024 gjort en nedskrivning avseende för högt värderat aktieinnehav i Innovatum om 2 000 tkr. Den utgående balansen för de finansiella anläggningstillgångarna justeras därmed till 767 tkr.

Övriga intäkter och framför allt ränteintäkter har genererat en positiv avvikelse jämfört med budget på 1 050 tkr. Personalkostnader har per delåret en negativ avvikelse mot budget på -518 tkr, prognosen är att ökad arbetstid i projekten jämfört med budget minskar underskottet inför årsbokslutet. Inköp av konsulttjänster vid upphandling samt konsultköp för IT resulterar i en avvikelse på delåret om -284 tkr för basverksamheten. Förbundet har även fått tillfälligt ökade kostnader i och med att upphandlingen av ny IT-leverantör blivit överklagad. Ärendet ligger hos Förvaltningsdomstolen i väntan på vidare besked.

Avvikelsen på -2 194 tkr i övriga kostnader är nedskrivningen om 2 000 tkr samt ökade OH-kostnader kopplat till IT-system.

Projekt och verksamheter ska generellt inte belasta resultatet. Budget för projekt och övrigt finansierad verksamhet görs och följs upp under året av ansvarig och ekonom, men redovisas inte i delårsrapporten utan i respektive projekts redovisning. Under perioden har inga projekt eller verksamheter avslutats. Majoriteten av de pågående projekten och verksamheterna löper på och har inte påverkat delårsbokslutets resultat.

Avvikelsen mot budget för 2024 i resultaträkningen visar jämfört med totala omsättningen i förbundet, det vill säga basverksamhet, projekt och särskilt finansierad verksamhet. Budgeten som direktionen beslutar om årligen upprättas enbart för basverksamheten.

Till

Fullmäktige i Fyrbodals
kommunalförbunds medlemskommuner

För kännedom: Direktionen i Fyrbodals
kommunalförbund

Revisorernas bedömning av delårsrapport

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2024-08-31 är förenligt med de mål direktionen beslutat om. Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Granskningens resultat presenteras i bifogad rapport och yttrande.

Revisorerna samlade bedömning är att:

- delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed.
- det prognostiserade resultatet är inte helt förenligt med de finansiella målen som direktionen fastställt i budget 2024.
- verksamhetens utfall delvis är förenligt med direktionens mål för verksamheten.
- direktionen rekommenderas se över målet "långsiktig stabil soliditetsnivå" i syfte att göra det mätbart.

Uddevalla, 21 november 2024

Gunnar Lidell

Gert-Inge Andersson

Pia Axelsson

Håkan Axelsson

Peter Winberg

Bilagor:

Rapport och yttrande över de sakkunnigas granskning av resultat enligt
delårsrapport

Deltagare

FYBODALS KOMMUNALFÖRBUND 222000-1776 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Leif Gunnar Lidell

Gunnar Lidell
Lekmannarevisor

2024-11-27 22:14:33 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: PETER VINBERG

Peter Winberg
Lekmannarevisor

2024-11-28 08:58:06 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: HÅKAN AXELSSON

Håkan Axelsson
Lekmannarevisor

2024-11-21 14:51:18 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Pia Axelsson

Pia Axelsson
Lekmannarevisor

2024-11-21 13:42:27 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: Rune Gert-Inge Andersson

Gert-Inge Andersson
Lekmannarevisor

2024-11-25 14:14:25 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

§ 25

Antagande av Social hållbarhetsstrategi 2030

KS 2024/298

Beslut

Kommunfullmäktige

- antar social hållbarhetsstrategi 2030.
- upphäver strategisk inriktning integrationssamverkan, KS 2016/445.

Bilaga/bilagor

Bilaga 2: Socialhållbarhetsstrategi 2030

Sammanfattning av ärendet

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet.

Strategin har samma tidshorisont som Agenda 2030 och gäller samtliga nämnder.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025
- Socialhållbarhetsstrategi 2030

2025-02-10

Dnr: KS 2024/298

Handläggare
Erika Johansson
erika.johansson@vanersborg.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Social hållbarhetsstrategi 2030

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige

- antar social hållbarhetsstrategi 2030.
- upphäver strategisk inriktning integrationssamverkan, beslutad av kommunfullmäktige 2017-09-20 §120.

Sammanfattning av ärendet

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar inom områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet.

Strategin har samma tidshorisont som Agenda 2030 och gäller samtliga nämnder.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle och bidrar till att peka ut vägen mot visionen – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet. Den konkretiserar också kommunens styrprinciper, som slår fast att utveckling sker på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt.

Dokumentet beskriver både övergripande mål för social hållbarhet och pekar ut fem områden för social hållbarhet som vart och ett innehåller strategiska prioriteringar för Vänersborgs kommun. Områdena är jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet, vilka speglar de mänskliga rättighetsprinciperna och målen i Agenda 2030.

Strategin har samma tidshorisont som Agenda 2030 och gäller samtliga nämnder.

Strategiska prioriteringar

Jämlikhet

- Vänersborgs kommun främjar jämlikhet i levnadsvillkor genom att förebygga diskriminering och åstadkomma en mer rättvis fördelning av såväl resurser som ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i samhället.

- Vänersborgs kommun beaktar särskilt behovet av tidiga och förebyggande insatser vid planering av insatser till grupper och enskilda.
- Vänersborgs kommun arbetar för att alla invånare ska kunna leva ett hälsosamt liv med möjligheten att leva ett självständigt liv och delta i samhället.
- Vänersborgs kommun skapar förutsättningar för kunskap, kompetens och utbildning under hela livet för att stärka psykologiska och sociala resurser samt verklig möjlighet att påverka den egna livssituationen.
- Vänersborgs kommun prioriterar insatser för barn och unga inom folkhälsoarbetet för att ge förutsättningar till stöd och för att få kunskap och verktyg genom hela livet.
- I Vänersborgs kommun växer barn och unga upp till trygga individer med en positiv livsstil där de under uppväxten väljer bort alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar.

Jämställdhet

- I Vänersborgs kommun har kvinnor och män, flickor och pojkar samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Icke-diskriminering

- I Vänersborgs kommun är alla invånare lika i värde och värdighet, ingen människa diskrimineras eller behandlas sämre än någon annan på grund av dennes grupptillhörighet och alla har lika rättigheter och möjligheter i alla delar av livet.
- I Vänersborgs kommun är alla barn lika mycket värda och har rätt till alla mänskliga rättigheter.
- Vänersborgs kommun verkar för att alla, oavsett kön, inkluderas i det sociala, ekonomiska och politiska livet och att alla möts utan diskriminering och stereotypa föreställningar.

Inkludering

- Vänersborgs kommun är en hållbar, inkluderande och säker kommun som erbjuder invånarna en attraktiv, trygg, hälsosam och tillgänglig livsmiljö.
- Vänersborgs kommun verkar för full delaktighet och självständighet för alla invånare, oavsett funktionsförmåga, genom att utforma Vänersborgs kommun på ett universellt sätt.
- I Vänersborgs kommun utgår verksamheten från invånarna. Analys, planering, genomförande och uppföljning görs med invånaren i centrum och kommunens stöd och service motsvarar olika individer och grupper behov och förutsättningar.
- Vänersborgs kommun verkar för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt för att ge bästa möjliga förutsättningar till utbildning och egenförsörjning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Delaktighet

- I Vänersborgs kommun tas invånarnas perspektiv och kompetens tillvara och invånarna ges möjlighet att vara delaktiga i frågor och beslut som rör dem.

- I Vänersborgs kommun har alla barn rätt att uttrycka sin åsikt. Vuxna lyssnar och beaktar barnets åsikter och beslut tas utifrån barnets bästa.
- Vänersborgs kommun använder digitalisering som verktyg för att stödja en hållbar verksamhetsutveckling och strävar efter datadriven perspektivgemenskap för att på bästa sätt gynna kommunens invånare.
- Vänersborgs kommun är en trygg, fredlig och robust kommun där invånarna känner förtroende och sammanhållning med varandra.

Beredning

Strategin har beretts genom remissförfarande där samtliga förvaltningar har fått yttra sig. Strategin har bearbetats utifrån de synpunkter som inkommit.

Jenny Broberg Kudryk

Avdelningschef hållbar utveckling

Bilagor

Social hållbarhetsstrategi 2030

Sändlista

Handläggare av ärendet

Samtliga nämnder och förvaltningar

Social hållbarhetsstrategi 2030

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Syfte	1
Undantag och avgränsningar	1
Strategin.....	1
Övergripande mål	1
Social hållbarhet.....	2
Agenda 2030	2
Strategiska prioriteringar	2
Jämlikhet.....	3
Jämställdhet.....	4
Icke-diskriminering	5
Inkludering	5
Delaktighet.....	6
Uppföljning och utvärdering.....	7

Dokumentinformation Strategin beskriver övergripande mål och strategiska prioriteringar inom social hållbarhet.		Dokumentansvarig Avdelningschef Hållbar utveckling	
Antagen Ange beslutsdatum och ev §	Antagen av Kommunfullmäktige	Reviderad Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	Giltighet 2030
Aktualiserad Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	Diarienummer KS 2024/298	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☐ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Vänersborgs kommuns vision, Riktlinje för styrning och ledning, Kommunallagen (2017:725), Agenda 2030, FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, Diskrimineringslagen (2008:567), Lag (2009:724) om nationella minoriteter.			

Inledning

Från det att vi föds till dess att vi dör, och allt däremellan, finns kommunen där för oss. Det gäller alla invånare. Oavsett hur gamla vi är, vilket kön, sexuell läggning, religion eller funktionsförmåga vi har, om vi är födda i Vänersborgs kommun eller någon annanstans i Sverige eller världen – Vänersborgs kommun ska finnas där för oss i alla delar, hela livet. Ingen ska lämnas utanför i samhällsutvecklingen och tillsammans gör vi kommunen attraktiv och levande. Det är vad social hållbarhet handlar om.

Syfte

Social hållbarhetsstrategi 2030 syftar till att göra Vänersborgs kommun till ett socialt hållbart samhälle, för alla som lever och verkar här, idag och i framtiden. Strategin ska bidra till att peka ut vägen mot visionen – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet.

Strategin konkretiserar kommunens styrprinciper, som slår fast att utveckling sker på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt, genom att visa hur kommunen tillgodoser alla invånares mänskliga rättigheter i sin roll som samhälls-, demokrati- och välfärdsaktör. Strategin samlar kommunens strategiska prioriteringar för en socialt hållbar samhällsutveckling.

Undantag och avgränsningar

Strategin gäller samtliga nämnder.

Strategin

Dokumentet beskriver övergripande mål inom social hållbarhet, utifrån regeringsformen, Agenda 2030 och de mänskliga rättigheterna. För att uppnå visionen om en attraktiv och hållbar kommun, i alla delar hela livet pekas strategiska prioriteringar ut inom fem områden: jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering samt delaktighet.

Strategin har samma tidshorisont som Agenda 2030.

Övergripande mål

Enligt Regeringsformen ska den offentliga makten utövas med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet. Målet för offentlig verksamhet är den enskildes personliga, ekonomiska och kulturella välfärd. Det allmänna ska särskilt trygga rätten till arbete, bostad och utbildning samt verka för social omsorg och trygghet och för goda förutsättningar för hälsa; verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara; motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person.

Vänersborgs kommuns styrprinciper slår i sin tur fast att utveckling sker på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt och att ett av tillvägagångssätten för att genomföra uppdraget som demokratiaktör, samhällsaktör och välfärdsaktör är det rättighetsbaserade arbetssättet.¹

Social hållbarhet

Social hållbarhet kan sammanfattas i att alla människors grundläggande behov och mänskliga rättigheter är tillgodosedda, att alla kvinnor och män, flickor och pojkar har tillgång till en

¹ Riktlinje för Vänersborgs kommuns styrning och ledning, antagen av kommunfullmäktige 2023-06-21 § 104

jämställd och jämlik välfärd och att alla lever ett gott liv med god hälsa och välbefinnande utan orättfärdiga skillnader.

De mänskliga rättigheterna berör alla samhällsområden och definierar varje människas rättigheter och lika värde. Det offentliga har ansvar för att de mänskliga rättigheterna respekteras, skyddas och främjas och att rättighetsbärarna får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.

Ett rättighetsbaserat arbetssätt är ett förhållningssätt som sätter invånaren och de mänskliga rättigheterna i främsta rummet. De mänskliga rättigheterna vävs in i det ordinarie arbetet och i de vardagliga arbetsuppgifterna, vilket innebär att hela organisationen genomsyras av ett rättighetsperspektiv.

Social hållbarhet handlar även om att synliggöra individer och grupper levnadsvillkor och hur olika samhällsstrukturer skapar olika villkor för olika grupper av människor. Våra analyser behöver identifiera och belysa vem som lämnas utanför, hur och varför, och vem som upplever flera former av utsatthet eller diskriminering samtidigt.

I Agenda 2030 är detta en grundprincip; *att inte lämna någon utanför*. Principen handlar både om att utjämna skillnader mellan människor inom länder och att utjämna skillnader mellan länder.

Agenda 2030

Genom Agenda 2030 och dess 17 globala mål för hållbar utveckling har FN:s medlemsländer förbundit sig att skydda de mänskliga rättigheterna; utrota fattigdom och hunger; bekämpa ojämlikheter; bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen; främja jämställdhet och kvinnor och flickors egenmakt och säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar tre dimensioner av hållbar utveckling: ekonomisk, social och ekologisk. För att lösa komplexa samhällsutmaningar inom alla tre hållbarhetsdimensionerna krävs perspektivgemenskap och att samhället arbetar mot gemensamma mål – Det socialt hållbara samhället förverkligas inte på bekostnad av planetens resurser, omställningen till det ekologiskt hållbara samhället är rättvis och jämlik och ekonomin fungerar som motor i utvecklingen.

Kommuner, regioner, civilsamhälle, statliga myndigheter, näringsliv och forskning delar ansvaret för genomförandet av Agenda 2030, tillsammans med den enskilde medborgaren. Därför behöver vi arbeta tillsammans.

Strategiska prioriteringar

Social hållbarhetsstrategi 2030 beskriver fem områden för social hållbarhet som vart och ett innehåller strategiska prioriteringar för Vänersborgs kommun. Områdena jämlikhet, jämställdhet, icke-diskriminering, inkludering och delaktighet speglar de mänskliga rättighetsprinciperna och målen i Agenda 2030.

De strategiska prioriteringarna spänner över en rad kommunala ansvarsområden som är av vikt för social hållbarhet.

Jämlikhet

Jämlikhet utgår ifrån allas lika värde och avser rättvisa förhållanden mellan alla individer och grupper i samhället. I ett jämlikt samhälle har alla tillgång till sina mänskliga rättigheter med samma möjligheter att påverka samhället och sina egna liv.

Det finns grupper i samhället som är mer sårbara än andra och de riskerar i högre utsträckning än andra att lämnas utanför och utsättas för olika typer av diskriminering och exkludering. Ojämlikhet skapas av att olika grupper i samhället har systematiskt olika livsvillkor och levnadsförhållanden. Det jämlika samhället innebär därför både jämlikhet i förutsättningar och jämlikhet i utfall. Det betyder att alla ges likvärdiga möjligheter att utveckla sin egen potential. För att nå dit krävs förebyggande och främjande arbete och att fokus riktas mot de strukturella faktorerna och utjämnande av skillnader i uppväxtförhållanden, samtidigt som arbete görs för insatser i det omgivande samhället som kompenserar för ojämlika uppväxtvillkor.

Utbildning är en grundförutsättning för ett jämlikt samhälle och det ansvarsfulla medborgarskapet. Skolgångens betydelse med start i förskolan, är av särskild vikt för barn från grupper i utsatta socioekonomiska förhållanden och det finns ett starkt dubbelriktat samband mellan studieresultat och hälsa. Andra områden som har särskild betydelse för jämlikhet är arbete, fritid, hälso- och sjukvård, offentlig service och bostadsmarknad.²

- Vänersborgs kommun främjar jämlikhet i levnadsvillkor genom att förebygga diskriminering och åstadkomma en mer rättvis fördelning av såväl resurser som ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i samhället.
Huvudansvar: kommunstyrelsen.
- Vänersborgs kommun beaktar särskilt behovet av tidiga och förebyggande insatser vid planering av insatser till grupper och enskilda.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen.
- Vänersborgs kommun arbetar för att alla invånare ska kunna leva ett hälsosamt liv med möjligheten att leva ett självständigt liv och delta i samhället.

² Folkhälsomyndigheten

Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.

- Vänersborgs kommun skapar förutsättningar för kunskap, kompetens och utbildning under hela livet för att stärka psykologiska och sociala resurser samt verklig möjlighet att påverka den egna livssituationen.

Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och kommunstyrelsen.

- Vänersborgs kommun prioriterar insatser för barn och unga inom folkhälsoarbetet för att ge förutsättningar till stöd och för att få kunskap och verktyg genom hela livet.

Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen

- I Vänersborgs kommun växer barn och unga upp till trygga individer med en positiv livsstil där de under uppväxten väljer bort alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar.

Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.

Jämställdhet

Jämställdhet är en grundläggande rättighet som handlar om att alla människor, oavsett kön, ska ha samma möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhet är en förutsättning för ett rättvist och demokratiskt samhälle. Det är också en förutsättning för att kunna uppnå alla andra mål i Agenda 2030 och behöver tillämpas inom alla samhällets områden, såväl det ekonomiska, ekologiska som politiska, sociala och kulturella området. Utgångspunkten är att kön alltid spelar roll men att det aldrig är det enda som spelar roll, varpå en intersektionell³ analys behövs för att synliggöra olika grupper av kvinnor och män och flickor och pojkars förutsättningar och livschanser.

Jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv finns med i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen – från förslag, till genomförande och utvärdering. Arbetet innebär också att systematiskt synliggöra och analysera vilka konsekvenser förslag får för kvinnor respektive män.

Jämställdhet innefattar också människor som inte kan eller vill delas in i könskategorierna man och kvinna, men som påverkas av synen på kön i det omgivande samhället. Därför handlar jämställdhet om att alla oavsett kön, inte enbart kvinnor och män, har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom livets alla områden.⁴

- I Vänersborgs kommun har kvinnor och män, flickor och pojkar samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.

Icke-diskriminering

Icke-diskriminering handlar om att alla på ett likvärdigt och rättvist sätt ska kunna få tillgång till de möjligheter som finns i ett samhälle. Detta innebär att personer eller grupper av personer som befinner sig i jämförbara situationer inte ska behandlas mindre förmånligt enbart på grund av en särskild egenskap.

Diskriminering, enligt svensk lag, innebär att någon missgynnas eller kränks utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Direkt

³ Kön och andra maktordningar analyseras tillsammans.

⁴ Jämställdhetsmyndigheten

diskriminering är att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Indirekt diskriminering är när det finns en regel eller en rutin⁵ som verkar neutral men särskilt missgynnar vissa grupper eller individer.⁶

I Sverige finns sju diskrimineringsgrunder, men ett icke-diskriminerande förhållningssätt kan även innehålla hudfärg, ras, socialt ursprung, språk, socioekonomi och bostadsort/område.⁷ Sverige har även en minoritetslagstiftning som beskriver vilka rättigheter minoriteterna judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar har i hela landet. Lagen ska ge skydd för de nationella minoriteterna och främja deras möjligheter till inflytande, samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.⁸

Diskriminering gör att utsatta grupper som exempelvis hbtqi-personer, utrikes födda personer och personer med funktionsnedsättning över hela världen har svårt att få jobb, hoppas av skolan och lever i fattigdom. Att leva ett liv fritt från diskriminering är en grundläggande mänsklig rättighet och gynnar inte bara den enskilda individen utan även samhället som helhet.

- I Vänersborgs kommun är alla invånare lika i värde och värdighet, ingen människa diskrimineras eller behandlas sämre än någon annan på grund av dennes grupptillhörighet och alla har lika rättigheter och möjligheter i alla delar av livet.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.
- I Vänersborgs kommun är alla barn lika mycket värda och har rätt till alla mänskliga rättigheter.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.
- Vänersborgs kommun verkar för att alla, oavsett kön, inkluderas i det sociala, ekonomiska och politiska livet och att alla möts utan diskriminering och stereotypa föreställningar.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.

Inkludering

Inkludering handlar om att utforma samhället på ett tillgängligt och universellt sätt för att alla ska kunna delta fullt ut i samhället, oavsett funktionsförmåga. För att detta ska vara möjligt behöver samhället utformas utifrån människors rättigheter, olika behov och förutsättningar. Utgångspunkten för inkludering är invånarna; de som vi är till för och de som ska använda kommunens tjänster och service.

Inkludering är lika mycket en fråga om planering som genomförande, analys och uppföljning. Det handlar om att skapa förutsättningar och att, redan från början, ta bort olika typer av hinder och skapa inkluderande lösningar utifrån ett mångfaldsperspektiv för alla att ska kunna delta utifrån sina individuella förutsättningar och svårigheter, utan behov av anpassning eller specialutformning.

Det finns många aspekter av tillgänglighet och dessa behöver synliggöras för att skapa en inkluderande miljö. Kunskapstillgänglighet handlar om att information finns tillgänglig på ett sätt som alla kan tillgodogöra sig, tillitstillgänglighet har att göra med att personer ska känna sig trygga i kommunala sammanhang, administrativ tillgänglighet kan vara att kontaktvägar görs

⁵ Det är inte diskriminering om syftet med regeln eller rutinen är berättigat eller de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet. Detta måste bedömas från fall till fall.

⁶ Diskrimineringsombudsmannen

⁷ FRA European agency for fundamental rights

⁸ Minoritet.se

mindre krångliga och svårbegripliga, fysisk tillgänglighet handlar om att lokalerna fungerar för alla oavsett funktionsförmåga och ekonomisk tillgänglighet är att alla har råd att delta i aktiviteter eller nyttja en specifik service.

Inkludering handlar om alltifrån rätten till egenförsörjning, offentliga anställningar och förtroendeuppdrag till allas rätt till information och tillgång till kommunikation, transporter, varor, produkter, tjänster och offentliga platser och serviceinrättningar.

- Vänersborgs kommun är en hållbar, inkluderande och säker kommun som erbjuder invånarna en attraktiv, trygg, hälsosam och tillgänglig livsmiljö.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.
- Vänersborgs kommun verkar för full delaktighet och självständighet för alla invånare, oavsett funktionsförmåga, genom att utforma Vänersborgs kommun på ett universellt sätt.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.
- I Vänersborgs kommun utgår verksamheten från invånarna. Analys, planering, genomförande och uppföljning görs med invånaren i centrum och kommunens stöd och service motsvarar olika individer och grupperns behov och förutsättningar.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden och kommunstyrelsen.
- Vänersborgs kommun verkar för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt för att ge bästa möjliga förutsättningar till utbildning och egenförsörjning med anständiga arbetsvillkor för alla.
Huvudansvar: socialnämnden och kommunstyrelsen.

Delaktighet

Delaktighet handlar om att varje individ ska erbjudas möjlighet att vara delaktig i frågor och beslut som berör en själv, både för att det är en mänsklig rättighet att vara informerad om och delaktig i frågor som berör ens liv och rättigheter och för att säkerställa att verksamheten är effektiv, användbar och håller hög kvalitet. Det handlar också om att tillvarata invånarnas perspektiv och kunskap och främja människors möjlighet till kontroll, inflytande och delaktighet i samhället och i det dagliga livet.

För att möjliggöra delaktighet behöver kommunen vara och uppfattas som transparent. Det ska vara tydligt varför kommunen gör och beslutar på ett visst sätt och vem som är ansvarig för vad. Detta är en förutsättning för att invånarna ska känna självständighet och egenmakt att påverka sitt liv och samhället de lever i men också för att tillit ska finnas till det demokratiska systemet. Delaktighet handlar också om att skapa system för att möjliggöra och att tillvarata invånarnas perspektiv i samhällsutvecklingen. I utvecklingen av digitaliseringen är det särskilt viktigt att nya verktyg som utvecklas fungerar för alla och främjar ökad delaktighet för olika samhällsgrupper.

Vid olika typer av kriser bygger förmågan att både hantera och ta sig ur en kris på sammanhållning och samarbetsförmåga. Förmågan att stå emot och klara av en förändring, samt återhämta sig och vidareutvecklas kallas resiliens, vilket kan ses som ett direkt resultat av ett samhälle som bygger på delaktighet.

- I Vänersborgs kommun tas invånarnas perspektiv och kompetens tillvara och invånarna ges möjlighet att vara delaktiga i frågor och beslut som rör dem.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden och kommunstyrelsen.

-
- I Vänersborgs kommun har alla barn rätt att uttrycka sin åsikt. Vuxna lyssnar och beaktar barnets åsikter och beslut tas utifrån barnets bästa.
Huvudansvar: barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen.
 - Vänersborgs kommun använder digitalisering som verktyg för att stödja en hållbar verksamhetsutveckling och strävar efter datadriven perspektivgemenskap för att på bästa sätt gynna kommunens invånare.
Huvudansvar kommunstyrelsen
 - Vänersborgs kommun är en trygg, fredlig och robust kommun där invånarna känner förtroende och sammanhållning med varandra.
Huvudansvar: samhällsbyggnadsnämnden, byggnadsnämnden och kommunstyrelsen

Uppföljning och utvärdering

Strategin redovisas och följs upp årligen i ordinarie uppföljningsprocess.

Utvärdering sker efter halva strategiperioden.

§ 26

Antagande av Vänersborgs kommuns plan för suicidprevention

KS 2022/99

Beslut

1. Kommunstyrelsen ställer sig bakom Vänersborgs kommuns handlingsplan för suicidprevention 2021–2025.
2. Kommunstyrelsen fastställer Vänersborgs kommuns plan för suicidprevention 2026–2030.

Bilaga/bilagor

Bilaga 3: Vänersborgs kommuns handlingsplan för suicidprevention 2021-2025

Bilaga 4: Vänersborgs kommuns plan för suicidprevention 2026–2030

Sammanfattning av ärendet

Enligt Vänersborgs kommuns handlingsplan för suicidprevention 2021-2025 som antogs 2021-01-25 av Samverkan Vänersborgs ledningsgrupp ska handlingsplanen utvärderas efter ett år och revideras efter två år. Samverkan Vänersborg tillsatte därför en arbetsgrupp bestående av representanter från kommunala förvaltningar och Kunskapsförbundet väst för revidering under 2024.

Planen innehåller fyra huvudspår som tagits fram utifrån Nationella handlingsprogrammet för suicidprevention och Det goda livet i Västra Götaland - Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025.

Vänersborgs kommuns plan för suicidprevention har följande mål: Målet med det suicidpreventiva arbetet är nollvision om suicid i Vänersborgs kommun. Syftet med planen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Vänersborgs kommun samt öka kunskapen om psykisk hälsa och ohälsa. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunens suicidpreventiva arbete. Den kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer.

Huvudspår i planen:

- Miljö
- Information
- Utbildning
- Samverkan.

Kommunstyrelsen samordnar och ansvarar för det suicidpreventiva arbetet i Vänersborgs kommun. Varje kommunal nämnd har ett ansvar för implementeringsprocessen av planen. Vänersborgs kommuns plan för

Utdragsbestyrkande

2025-02-10

suicidprevention redovisas och följs upp årligen i ordinarie uppföljningsprocess. Planen revideras efter varje mandatperiod.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-12-20
- Vänersborgs kommuns handlingsplan för suicidprevention 2021-2025
- Vänersborgs kommuns plan för suicidprevention 2026–2030

Kommunstyrelsen arbetsutskotts behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut inför sammanträde var:

Kommunstyrelsen antar Vänersborgs kommuns plan för suicidprevention.

Lena Eckerbom Wendel (M) yrkade på att beslutet skulle få följande lydelse:

1. Kommunstyrelsen ställer sig bakom Vänersborgs kommuns handlingsplan för suicidprevention 2021–2025.
2. Kommunstyrelsen fastställer Vänersborgs kommuns plan för suicidprevention 2026–2030.

Beslutsgång

Ordföranden ställde Lena Eckerbom Wendel (M) yrkande under acklamation och fann att kommunstyrelsen arbetsutskott bifallit förslaget.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2024-12-20

Dnr: KS 2022/99

Handläggare
Anne Ekstedt
anne.ekstedt@vanersborg.se
0521-72 13 91

Mottagare
Kommunstyrelsen

Vänerns kommuns plan för suicidprevention

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar Vänerns kommuns plan för suicidprevention.

Sammanfattning av ärendet

Enligt Vänerns kommuns handlingsplan för suicidprevention 2021-2025 som antogs 2021-01-25 av Samverkan Vänerns ledningsgrupp ska handlingsplanen utvärderas efter ett år och revideras efter två år. Samverkan Vänern tillställde därför en arbetsgrupp bestående av representanter från kommunala förvaltningar och Kunskapsförbundet väst för revidering under 2024.

Planen innehåller fyra huvudspår som tagits fram utifrån Nationella handlingsprogrammet för suicidprevention och Det goda livet i Västra Götaland - Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025.

Vänerns kommuns plan för suicidprevention har följande mål: Målet med det suicidpreventiva arbetet är nollvision om suicid i Vänerns kommun. Syftet med planen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Vänerns kommun samt öka kunskapen om psykisk hälsa och ohälsa. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunens suicidpreventiva arbete. Den kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer.

Huvudspår i planen:

- Miljö
- Information
- Utbildning
- Samverkan.

Kommunstyrelsen samordnar och ansvarar för det suicidpreventiva arbetet i Vänerns kommun. Varje kommunal nämnd har ett ansvar för implementeringsprocessen av planen. Vänerns kommuns plan för suicidprevention redovisas och följs upp årligen i ordinarie uppföljningsprocess. Planen revideras efter varje mandatperiod.

Underlag

Vänersborgs kommuns handlingsplan för suicidprevention 2021-2025

Vänersborgs kommuns plan för suicidprevention

Jenny Broberg Kudryk

Chef avdelningen för hållbar utveckling

Bilagor

Vänersborgs kommuns handlingsplan för suicidprevention 2021-2025

Vänersborgs kommuns plan för suicidprevention

Sändlista

Handläggare av ärendet

Socialnämnden

Barn- och utbildningsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden

Byggnadsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Vänersborgs kommuns handlingsplan för sui- cidprevention 2021-2025

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
BAKGRUND	1
FRÅN NATIONELLT TILL LOKALT	1
UPPDRAG	3
MÅL OCH SYFTE.....	3
MÅLGRUPPER.....	4
LOKAL HANDLINGSPLAN SUICIDPREVENTION.....	5
LOKALA AKTIVITETER	5
UPPFÖLJNING.....	8

Dokumenttyp Handlingsplan	Dokumentnamn Vänersborgs kommuns handlingsplan för suicidprevention 2021-2025	Antagen 2022-01-25	Antagen av Samverkan Vänersborgs ledningsgrupp
Dokumentägare Kommunstyrelseförvaltningen	Dokumentansvarig Anne Ekstedt	Reviderad Skriv ÅÅÅÅ-MM-DD och ev. § X.	Giltighet 2021-2025
Dokumentinformation Skriv en kort informationstext om dokumentet t.ex. Struktur, terminologi och beslutsnivåer för styrande dokument.		Diarienummer KS 2022/99	
Ämnesområde Skriv i dokumentets ämnesområde			Intranät ☒ Hemsida ☒
Andra styrande dokument som omnämns Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2022 Nationella handlingsprogrammet för suicidprevention			

Inledning

Den nationella visionen för suicidprevention innebär att ”ingen människa ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att suicid ses som den enda utvägen”. För att detta mål ska kunna nås krävs insatser på såväl individ- som på befolkningsnivå nationellt, regionalt och lokalt. Att förebygga suicid är inte bara ett sätt att ge hjälp i livsfarliga situationer utan innebär även ett långsiktigt arbete för att få ner antalet suicid och suicidförsök. Det kan handla om att tidigt observera varningssignaler, identifiera, remittera, ge stöd till individer och grupper i särskilt utsatta situationer samt att utbilda personal. Varje liv som kan räddas är en framgång. Därför är det viktigt att förebygga suicid till skydd för livet.

Det behövs insatser utifrån dels ett befolkningsperspektiv, dels ett individperspektiv. Perspektiven kompletterar varandra och båda är nödvändiga för att ett suicidpreventivt arbete ska kunna ge effekt. Det befolkningsinriktade arbetet omfattar många olika samhällsaktörer och syftar till att skapa mindre riskutsatta miljöer, öka människors medvetenhet om suicidproblematik och försöka undanröja de tabun som suicid omgärdas av. Det individinriktade arbetet bedrivs både inom kommunerna och inom hälso- och sjukvården och syftar till att öka kunskapen om att stödja personer med risk för suicid på bästa sätt.

Bakgrund

Det suicidpreventiva arbetet ska bedrivas inom ramen för befintlig samverkansstruktur.

Från nationellt till lokalt

I det nationella handlingsprogrammet för suicidprevention finns nio strategier framtagna som grund för arbetet. Programmets vision är att ingen människa ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att suicid ses som den enda utvägen. Handlingsprogrammet lyfter fram behovet av samverkan mellan regering och riksdag, myndigheter, kommuner och regioner, universitetet och högskolor, frivilligorganisationer och anhöriga.

De identifierade nio strategierna är:

- Främja goda livschanser för mindre gynnade grupper.
- Minska alkoholkonsumtionen i befolkningen och i högriskgrupper för självmord.
- Minskad tillgänglighet till medel och metoder för självmord.
- Se suicid som psykologiska olycksfall.
- Förbättra medicinska, psykologiska och psykosociala insatser.
- Sprida kunskap om evidensbaserade metoder för att minska självmord.
- Kompetenshöjning hos personal och andra nyckelpersoner i vård och omhändertagande av personer med självmordsproblematik.
- Gör händelseanalyser efter suicid.
- Stöd till frivilligorganisationer.

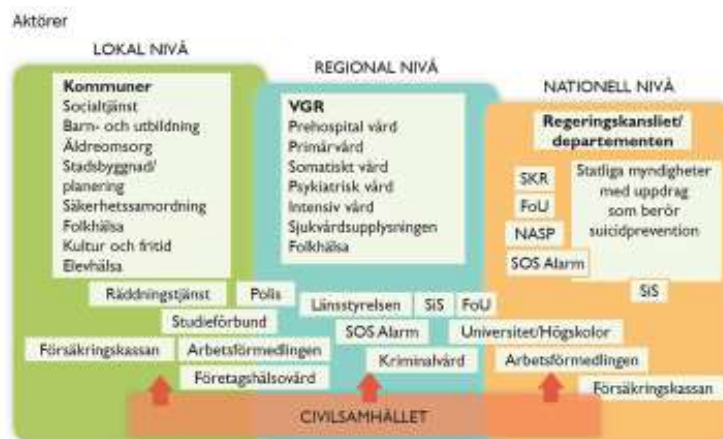
Det goda livet i Västra Götaland - Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025

I Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2022 anges målet Nollvision om suicid i Västra Götaland.

Mål för suicidprevention i Västra Götaland är att:

Antalet suicid i Västra Götaland ska minska med 40 procent till år 2025.

Syftet med den regionala handlingsplanen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Västra Götaland. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunernas och regionens suicidpreventiva arbete. Det kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer. Se figur 1.

Figur 1.

För att nå målet om att minska antalet suicid i länet krävs ett långsiktigt arbete som integreras i ordinarie verksamhet i såväl kommunernas som regionens alla verksamheter.

Handlingsplanens aktiviteter:

- Lokal handlingsplan som involverar nyckelaktörer
- Höjd kunskapsnivå
- Prioritera suicidprevention på ledningsnivå
- Ökad samordning och tillgänglighet till professionella insatser på alla nivåer
- Ta vara på civilsamhällets engagemang och kunskap
- Lära av händelseanalyser vid suicid

Kommunens vision och inriktningsmål

Vänersborgs kommuns vision:

"Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet".

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2021-2024:

- I Vänersborgs kommun ska det finnas mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv
- Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier
- Enklare och kortare vägar att starta och etablera företag
- Vänersborg är en ekologiskt hållbar kommun med minskad klimatpåverkan
- Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet
- Sjukfrånvaron bland våra medarbetare ska minska

I kommunens grunduppdrag ingår förebyggande och främjande insatser inom:

- Social omsorg (äldre- och handikappsomsorg samt individ- och familjeomsorg)
- För-, grund- och grundsärskola, gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning samt lärvux
- Plan och byggfrågor
- Miljö- och hälsoskydd
- Renhållning och avfallshantering
- Vatten och avlopp
- Räddningstjänst
- Krisberedskap och civilt försvar
- Biblioteksverksamhet
- Bostäder

Uppdrag

En lokal handlingsplan ska utformas. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunens suicidpreventiva arbete. Den kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer. Handlingsplanen ska utgå från den länsgemensamma handlingsplanen för suicidprevention i Västra Götaland, vara övergripande och påvisa kommunens arbete med suicidprevention. Handlingsplanen ska tydliggöra Vänersborgs kommuns ansvar för det suicidpreventiva arbetet i kommunen samt skapa förutsättningar för ett strukturerat och kontinuerligt förebyggande arbete. Varje verksamhet har ett ansvar för implementeringsprocessen av handlingsplanen.

Uppdragsgivare

Samverkan Vänersborgs ledningsgrupp.

Mål och syfte

I Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2020 anges målet; Nollvision om suicid i Västra Götaland. Denna handlingsplan har samma mål:

Målet med det suicidpreventiva arbetet är nollvision om suicid i Vänersborgs kommun.

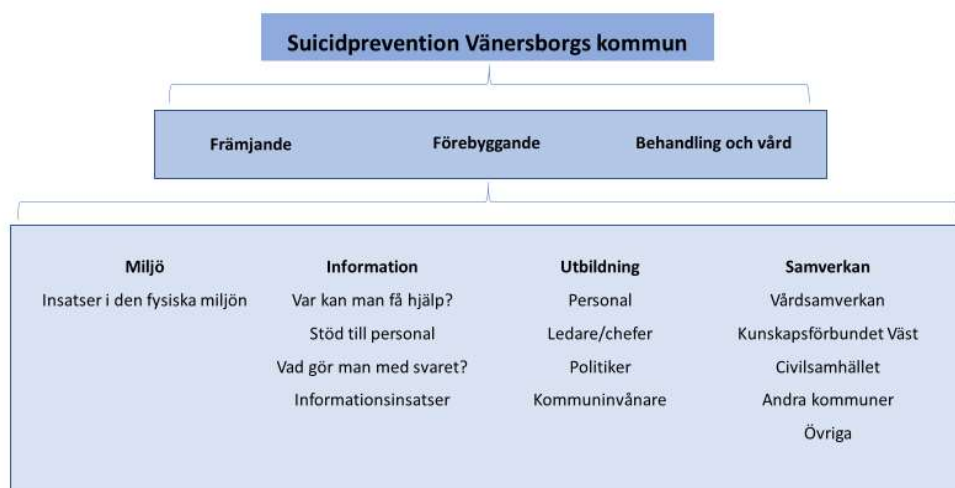
Syftet med handlingsplanen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Vänersborgs kommun samt öka kunskapen om psykisk hälsa och ohälsa. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunens suicidpreventiva arbete. Det kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer.

Målgrupper

Målgrupperna är invånare i Vänersborgs kommun samt alla anställda av Vänersborgs kommun. Dels utifrån ett arbetsgivarperspektiv och dels utifrån att en viktig del i arbetet sker i mötet mellan medarbetare och invånare.

Lokal handlingsplan suicidprevention

Vänersborgs kommuns suicidpreventiva arbete utgår från de regionala aktiviteterna utifrån vilka följande huvudspår arbetats fram:

Figur 2

Aktiviteterna i handlingsplanen kommer att vara både generella och riktade.

Lokala aktiviteter

Förklaring förkortningar:

KSF	Kommunstyrelseförvaltningen
KoF	Kultur och Fritidsförvaltningen
KFV	Kunskapsförbundet Väst
BoU	Barn och utbildningsförvaltningen
SOF	Socialförvaltningen
VGR	Västra Götalandsregionen
SBF	Samhällsbyggnadsförvaltningen
MoB	Miljö och Byggnadsförvaltningen
NÄRF	Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Miljö

Händelseanalyser ökar kunskapen om den suicidala processen och identifierar förbättringsområden samt bidrar till att utveckla det förebyggande arbetet. En händelseanalys är också en viktig del av stöd och återkoppling till närstående, personalgrupper eller andra efterlevande. I de fall som en individ som begår suicid har insatser från region och kommun bör en gemensam händelseanalys göras.

Aktivitet

Aktivitet	Ansvarig	Samverkansaktörer
Suicidprevention ska ingå som ett perspektiv att ta hänsyn till i samhällsplaneringen	SBF, MoB	Övriga kommunala förvaltningar
Kartläggning av platser för ökad risk för suicid utifrån händelserapporter 2 ggr/år	KSF	NÄRF

Information

För att höja kunskapsnivån i befolkningen gällande suicid och personer med psykisk ohälsa/sjukdom är årliga informationsinsatser viktiga både ur ett suicidpreventivt perspektiv och för att minska myter och fördomar. Informationsinsatser bidrar till att fler vågar prata om psykisk hälsa och därmed minskar stigma som omger suicid.

Aktivitet

Aktivitet	Ansvarig	Samverkansaktörer
Information på olika sätt om var man kan få hjälp och stöd	KSF	Övriga förvaltningar, KfV, Civilsamhället
Se över olika sätt att söka stöd och hjälp för att beakta tillgänglighetsaspekten	KSF	Övriga förvaltningar, KfV

Utbildning

Kunskapsnivån om riskfaktorer för psykisk ohälsa och suicid behöver öka. Vissa särskilt sårbara grupper i samhället har en ökad risk för suicid t ex minoritetsgrupper, funktionsnedsatta, vissa åldersgrupper och närstående till personer som begått suicid. Även riskbruk och missbruk är riskfaktorer som är viktiga att väga in.

Utbildningar behöver riktas till olika målgrupper och ges på ett organiserat sätt till personal inom kommun, till politiker och allmänhet för att minska fördomar, stigmatisering och visa på var hjälp finns att få.

Aktivitet

Utbildningsplan suicidprevention 2021/2022

Målgrupp	Utbildning	Organisation	Ansvarig
Allmänheten Personal som möter personer i sitt arbete, exempelvis personal inom samhällsbyggnadsförvaltningen	Basutbildningar: Våga fråga Psykisk livräddning allmänhet	Suicide zero Suicidprevention i Väst	KSF
Skolpersonal	Stör döden – det räddar liv Våga fråga - samtalsledarutbildning	Suicide zero	BUF, KfV KfV
Elever	Psykisk livräddning ungdom (åk 9 och gymnasiet) inkl Fridaskolan, Fridagymnasiet och Birger Sjöbergsgymnasiet	Suicidprevention i Väst	BUF, KfV
Vårdnadshavare	Livsviktiga snack	Suicide Zero	BUF, KSF
Professionella individmöten: Elevhälsa Socialtjänstens personal	Psykisk livräddning profession	Suicidprevention i Väst	SOF, BUF, KfV
Socialtjänstens personal	Mötet med den som inte orkar leva	Psyk E suicid	SOF
Idrottsföreningar	Psykisk livräddning allmänhet	Suicidprevention i Väst	KOF, KSF

Samverkan

Civilsamhället och offentliga verksamheter behöver samverka för att motverka stigmatisering och göra det lättare att samtala om psykisk ohälsa och suicid. Det finns flera intresseorganisationer som arbetar med att skapa engagemang, kunskap och dialog. De har en viktig funktion i det suicidpreventiva arbetet.

Aktivitet

Målgrupp	Aktivitet	Ansvarig	Samverkansaktörer
Barn och unga	Samverkan förskola/skola och socialtjänst för att främja elevers mående	SOF, BoU	
Barn och unga	Tydliggöra samverkan och flödet mellan elevhälsa och regionens hälso- och sjukvård vid lättare psykisk ohälsa hos barn och unga	VGR, BoU, KfV	Regionens hälso- och sjukvård
Unga och vuxna	Att unga och vuxna fullföljer sina studier och får sysselsättning	KfV, BoU, SOF	Arbetsförmedlingen,

			Försäkringskassan, civilsamhället
Invånarna	Utveckla samarbete med civilsamhället i frågan	KSF, KoF	Civilsamhället
	Identifiera förbättringsområden mellan verksamheterna, till exempel när det gäller samverkan eller kommunikation.	Samverkan Vänersborg, Närsjukvårdsgrupperna	

Uppföljning

För att följa handlingsplanens mål över tid har ett antal nyckeltal utifrån Kolada valts ut:

1. Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen
2. Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)
3. Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%)
4. Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)
5. Långtidsarbetslöshet 25-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av befolkningen
6. Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)
7. Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%)

Handlingsplanen för suicidprevention kommer att utvärderas efter ett år och revideras efter två år av arbetsgruppen som haft uppdraget att arbeta fram handlingsplanen.

Vänersborgs kommuns plan för suicidprevention 2026-2030

Innehållsförteckning

Vänersborgs kommuns plan för suicidprevention 2026-2030	1
Inledning.....	1
Syfte.....	1
Undantag och avgränsningar.....	1
Plan.....	1
Nationellt och regionalt	1
Det goda livet i Västra Götaland - Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025.....	2
Övergripande mål	2
Målgrupper	3
Uppdrag.....	3
Genomförande.....	3
Miljö	3
Information.....	4
Utbildning.....	4
Samverkan	4
Uppföljning och utvärdering	5

Dokumentinformation		Dokumentansvarig	
Plan för suicidpreventivt arbete för Vänersborgs kommun		Chef avdelningen för hållbar utveckling	
Antagen Ange beslutsdatum och ev §	Antagen av Kommunstyrelsen	Reviderad Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	Giltighet 2026-2030
Aktualiserad Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	Diarienummer KS 2022/99	Intranät ☒	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☐ Allmänheten ☐ Förtroendevalda			

Andra regelverk som omnämns

Nationella handlingsprogrammet för suicidprevention 2008

Det goda livet i Västra Götaland - Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025

Inledning

Den nationella visionen för suicidprevention innebär att "ingen människa ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att suicid ses som den enda utvägen". För att detta mål ska kunna nås krävs insatser på såväl individ- som på befolkningsnivå nationellt, regionalt och lokalt. Att förebygga suicid är inte bara ett sätt att ge hjälp i livsfarliga situationer utan innebär även ett långsiktigt arbete för att få ner antalet suicid och suicidförsök. Det kan handla om att tidigt observera varningssignaler, identifiera, remittera, ge stöd till individer och grupper i särskilt utsatta situationer samt att utbilda personal. Varje liv som kan räddas är en framgång. Därför är det viktigt att förebygga suicid till skydd för livet.

Det behövs insatser utifrån dels ett befolkningsperspektiv, dels ett individperspektiv. Perspektiven kompletterar varandra och båda är nödvändiga för att ett suicidpreventivt arbete ska kunna ge effekt. Det befolkningsinriktade arbetet omfattar många olika samhällsaktörer och syftar till att skapa mindre riskutsatta miljöer, öka människors medvetenhet om suicidproblematik och försöka undanröja de tabun som suicid omgärdas av. Det individinriktade arbetet bedrivs både inom kommunerna och inom hälso- och sjukvården och syftar till att öka kunskapen om att stödja personer med risk för suicid på bästa sätt.

Syfte

Syftet med planen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Vänersborgs kommun samt öka kunskapen om psykisk hälsa och ohälsa. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunens suicidpreventiva arbete. Det kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer.

Undantag och avgränsningar

Planen gäller för alla kommunala nämnder och förvaltningar. I kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna övergripande områden i kommunen, däribland folkhälsa där suicidprevention är en viktig del.

Plan

Nationellt och regionalt

I det nationella handlingsprogrammet för suicidprevention¹, 2008, finns nio strategier framtagna som grund för arbetet. Programmets vision är att ingen människa ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att suicid ses som den enda utvägen.

Handlingsprogrammet lyfter fram behovet av samverkan mellan regering och riksdag, myndigheter, kommuner och regioner, universitetet och högskolor, frivilligorganisationer och anhöriga.

- De identifierade nio strategierna är:
- Främja goda livschanser för mindre gynnade grupper.
- Minska alkoholkonsumtionen i befolkningen och i högriskgrupper för självmord.
- Minskad tillgänglighet till medel och metoder för självmord.

¹ Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten fick 2020 i uppdrag av Regeringen att ta fram en långvarig nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention. Den nya strategin beräknas kunna träda i kraft 2025. Förslaget slutrapporterades den 1 september 2023.

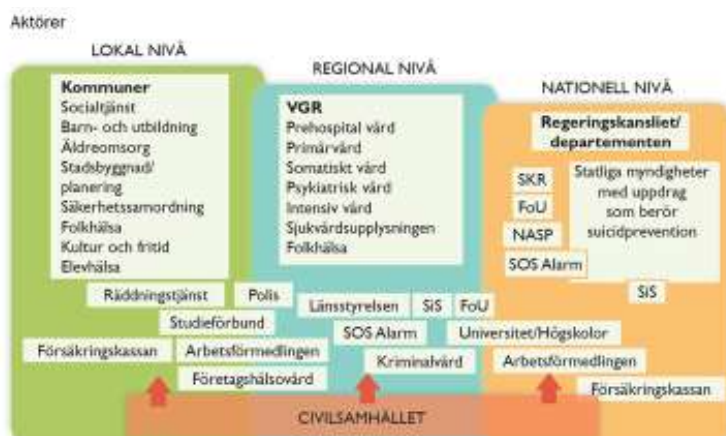
- Se suicid som psykologiska olycksfall.
- Förbättra medicinska, psykologiska och psykosociala insatser.
- Sprida kunskap om evidensbaserade metoder för att minska självmord.
- Kompetenshöjning hos personal och andra nyckelpersoner i vård och omhändertagande av personer med självmordsproblematik.
- Gör händelseanalyser efter suicid.
- Stöd till frivilligorganisationer.

Det goda livet i Västra Götaland - Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025

Mål för suicidprevention i Västra Götaland är att:

Antalet suicid i Västra Götaland ska minska med 40 procent till år 2025.

Syftet med den regionala handlingsplanen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Västra Götaland. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunernas och regionens suicidpreventiva arbete. Det kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer. Se figur 1.

Figur 1.

För att nå målet om att minska antalet suicid i länet krävs ett långsiktigt arbete som integreras i ordinarie verksamhet i såväl kommunernas som regionens alla verksamheter.

Handlingsplanens aktiviteter:

- Lokal handlingsplan som involverar nyckelaktörer
- Höjd kunskapsnivå
- Prioritera suicidprevention på ledningsnivå
- Ökad samordning och tillgänglighet till professionella insatser på alla nivåer
- Ta vara på civilsamhällets engagemang och kunskap
- Lära av händelseanalyser vid suicid

Övergripande mål

Målet med det suicidpreventiva arbetet är nollvision om suicid i Vänersborgs kommun.

Målet för planen och det suicidpreventiva arbetet i Vänersborgs kommun kopplas till kommunens vision och inriktningsmål.

Målgrupper

Målgrupperna är invånare i Vänersborgs kommun samt alla anställda av Vänersborgs kommun. Dels utifrån ett arbetsgivarperspektiv och dels utifrån att en viktig del i arbetet sker i mötet mellan medarbetare och invånare.

Uppdrag

Planen utgör en gemensam grund för kommunens suicidpreventiva arbete. Den är även en grund för samarbete med andra aktörer. Planen bottnar i nationell och regional handlingsplan, är övergripande och påvisar kommunens arbete med suicidprevention. Planen tydliggör Vänersborgs kommuns ansvar för det suicidpreventiva arbetet i kommunen. Den skapar förutsättningar för ett strukturerat och kontinuerligt förebyggande arbete genom suicidpreventiva åtgärder för att minska antalet suicid och suicidförsök och öka kunskapen. Varje verksamhet har ett ansvar för implementeringsprocessen av planen. Kommunstyrelseförvaltningen samordnar och ansvarar för det suicidpreventiva arbetet i Vänersborgs kommun.

Genomförande

Vänersborgs kommuns suicidpreventiva arbete utgår från nationella och regionala mål och prioriteringar. Utifrån dessa är fyra lokala huvudspår framtagna. Inom dessa skapas sedan konkreta aktivitetsplaner. Kommunstyrelsen har ansvaret för samordning och uppföljning av insatserna inom de fyra insatsområdena

Miljö

Händelseanalyser ökar kunskapen om den suicidala processen och identifierar förbättringsområden samt bidrar till att utveckla det förebyggande arbetet. En händelseanalys är också en viktig del av stöd och återkoppling till närstående, personalgrupper eller andra efterlevande.

Det är viktigt att beakta suicid i planeringen av den fysiska miljön. Detta kan göras genom att analysera risker för suicid i de befintliga miljöerna och i planeringen och byggandet av nya miljöer. Det handlar om att minska tillgänglighet till medel och metoder för självmord.

I det ingår att skapa fysiska miljöer som främjar trygghet och försvårar för människor att ta sitt liv.

Ansvariga nämnder för insatsområde miljö är samhällsbyggnadsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden samt kommunstyrelsen. Insatser ska ske i samverkan med andra aktörer så som barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Fyrbodals räddningstjänstförbund, polis, Trafikverket och ambulans.

Information

För att höja kunskapsnivån i befolkningen gällande suicid och personer med psykisk ohälsa/sjukdom är årliga informationsinsatser viktiga både ur ett suicidpreventivt perspektiv och för att minska myter och fördomar. Informationsinsatser bidrar till att fler vågar prata om psykisk hälsa och därmed minskar stigma som omger suicid. Det handlar om att arbeta för att öka allmänhetens kunskap om vad psykisk hälsa är, vad som påverkar den och vad man kan göra för att må bättre.

Ansvarig nämnd för insatsområde information är kommunstyrelsen. Insatser ska ske i samverkan med andra aktörer så som samhällsbyggnadsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden, barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Kunskapsförbundet väst och civilsamhället.

Utbildning

Kunskapsnivån om riskfaktorer för psykisk ohälsa och suicid behöver öka. Vissa särskilt sårbara grupper i samhället har en ökad risk för suicid t ex minoritetsgrupper, funktionsnedsatta, vissa åldersgrupper och närstående till personer som begått suicid. Även riskbruk och missbruk är riskfaktorer som är viktiga att väga in.

Utbildningar behöver riktas till olika målgrupper och ges på ett organiserat sätt till personal inom kommun, till politiker och allmänhet för att minska fördomar, stigmatisering och visa på var hjälp finns att få.

Ansvarig nämnd för insatsområde information är kommunstyrelsen. Insatser ska ske i samverkan med andra aktörer så som samhällsbyggnadsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden, barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Kunskapsförbundet väst och civilsamhället.

Ansvariga nämnder för insatsområde utbildning är kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och kultur- och fritidsnämnden. Insatser ska ske i samverkan med andra aktörer så som samhällsbyggnadsnämnden, miljö- och byggnadsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, och Kunskapsförbundet väst.

Samverkan

Civilsamhället, offentliga verksamheter och näringslivet behöver samverka för att motverka stigmatisering och göra det lättare att samtala om psykisk ohälsa och suicid. Det

finns flera intresseorganisationer som arbetar med att skapa engagemang, kunskap och dialog. De har en viktig funktion i det suicidpreventiva arbetet liksom övriga aktörer.

Ansvariga nämnder för insatsområde samverkan är kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och miljö- och byggnadsnämnden. Insatser ska ske i samverkan med andra aktörer så som, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Kunskapsförbundet väst, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, civilsamhället och Västra Götalandsregionen.

Uppföljning och utvärdering

Vänersborgs kommuns plan för suicidprevention redovisas och följs upp årligen i ordinarie uppföljningsprocess.

§ 7

Svar på motion om systematiskt arbete för suicidprevention

KS 2023/880

Beslut

Kommunfullmäktige anser motionens andra attsats besvarad genom att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ansvara för och besluta om den nuvarande handlingsplan för suicidprevention som för närvarande revideras.

Kommunfullmäktige avslår övriga attsatser i motionen.

Sammanfattning av ärendet

Tor Wendel, Lena Eckerbom Wendel och Ann-Helen Selander har den 11 september inkommit med en motion om systematiskt arbete för suicidprevention.

2023-09-13, § 164: Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen.

Motionen föreslår att Kommunstyrelsen får i uppdrag:

- att ge ett tydligt uppdrag till nämnderna att arbeta med suicidprevention utifrån sina olika ansvarsområden.
- att ta fram en handlingsplan för suicidprevention, utformad specifikt för Vänersborgs kommun.
- att ge personalkontoret uppdrag att bli samordnande för suicidprevention

2021-01-25 antog Samverkan Vänersborgs ledningsgrupp Vänersborgs kommuns handlingsplan för suicidprevention 2021-2025. Handlingsplanen togs fram genom en arbetsgrupp bestående av representanter från kommunala förvaltningar och Kunskapsförbundet väst. Se bilaga. Handlingsplanen innehåller fyra huvudspår som tagits fram utifrån Nationella handlingsprogrammet för suicidprevention, Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2022 samt Det goda livet i Västra Götaland - Handlingsplan för suicidprevention 2020-2025:

Huvudspår:

- Miljö
- Information
- Utbildning
- Samverkan.

Inom huvudspåren har kommunens förvaltningar utifrån sina ansvarsområden ansvar för olika aktiviteter.

Kommunstyrelsen har samordningsansvar för frågan.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 2023-12-20, § 287
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2023-12-11 Motion om systematiskt arbete för suicidprevention
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-11-29 Svar på motion om systematiskt arbete för suicidprevention
- Motion om systematiskt arbete för suicidprevention

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Mats Andersson (C) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag. I detta instämde Kenneth Borgmalm (S), Dan Nyberg (S), Benny Augustsson (S), Bo Carlsson (C) och Gunnar Henriksson (L)

Lena Eckerbom Wendel (M) yrkade bifall till att-sats ett och två i motionen. I detta instämde Ann-Helen Selander (M) och Tor Wendel (M).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, kommunstyrelsens förslag och Lena Eckerbom Wendels (M) yrkande.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunfullmäktige beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärdes.

Ordföranden föreslog följande omröstningsordning, som godkändes av kommunfullmäktige. Den som stödjer kommunstyrelsens förslag röstar ja, och den som stödjer Lena Eckerbom Wendels (M) yrkande röstar nej.

Omröstningsresultat

Med 38 ja-röster och 12 nej-röster hade kommunfullmäktige beslutat i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Omröstningen redovisas i bilaga 1

Sändlista

Handläggare
Förslagsställarna

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 27

Samhällskontrakt som arbetsform

KS 2022/260

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar om att:

1. notera informationen.
2. ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att under 2025 prova arbetssättet inom något av Verksamhetsplanens områden och att återkomma till kommunstyrelsen med utvärdering senast hösten 2026.

Sammanfattning av ärendet

28 september 2021 hade Demokratiberedningens och kommunstyrelsens presidier med flera möte med företrädare i Kungälv kommun rörande deras arbete med samhällskontrakt som arbetsmetod för att uppnå ökad inkludering och minskat utanförskap.

2022-06-22 § 98 beslutade Kommunfullmäktige att uppdra kommunstyrelsen att utreda samhällskontrakt som arbetsmetod för att uppnå ökad inkludering och minskat utanförskap inom Vänersborgs kommun.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-30
- Utredning av samhällskontrakt som arbetsform
- Länk till Kungälv kommun's samhällskontrakt
- Kommunfullmäktiges beslut 2022-06-22 § 98

2025-01-30

Dnr: KS 2022/260

Handläggare
Anne Ekstedt
anne.ekstedt@vanersborg.se
0521-72 13 91

Mottagare
Kommunstyrelsen

Samhällskontrakt som arbetsform

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar om att:

1. notera informationen.
2. ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att under 2025 prova arbetssättet inom något av Verksamhetsplanens områden och att återkomma till kommunstyrelsen med utvärdering senast hösten 2026.

Sammanfattning av ärendet

28 september 2021 hade Demokratiberedningens och kommunstyrelsens presidier med flera möte med företrädare i Kungälv kommun rörande deras arbete med samhällskontrakt som arbetsmetod för att uppnå ökad inkludering och minskat utanförskap.

2022-06-22 § 98 beslutade Kommunfullmäktige att uppdra kommunstyrelsen att utreda samhällskontrakt som arbetsmetod för att uppnå ökad inkludering och minskat utanförskap inom Vänersborgs kommun.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Utredningen handlar om att undersöka samhällskontraktet som arbetsform och dess potential att förbättra samverkan mellan olika aktörer i samhället för att uppnå ökad inkludering och minskat utanförskap inom Vänersborgs kommun. Den betonar vikten av att skapa gemensamma mål och att alla parter tar ansvar för att uppnå dessa mål. Utredningen identifierar flera behovsområden där samhällskontraktet som arbetsform kan tillämpas:

- Ökad kompetensförsörjning
- Minska ojämlikheten i hälsa, ekonomi, arbetslöshet, fullföljda studier, boende med flera
- Skapa fler livsmiljöer som är inkluderande och uppmuntrar till möten mellan människor
- Skapa förutsättningar för att känna social gemenskap och att skapa strukturer som stärker marginaliserade grupper att aktivt kunna ta del av samhället

Vidare synliggörs de risker och nyttor som kan uppstå vid implementeringen av samhällskontraktet. Risker såsom metodträngsel, att arbetet blir personbundet, förändring av föreningskulturen, att allas ansvar blir ingens ansvar och olika långa beslutsprocesser. Nyttor som ökad jämlikhet och delaktighet, ökad effektivitet och minskade kostnader samt att inkluderande livsmiljöer ökar tas upp.

Utredningen föreslår också konkreta förslag där det rekommenderas att arbeta med metoden samhällskontrakt:

1. Fullföljda studier: Samverkan med civilsamhället och näringslivet för att stötta barn och unga i deras studier.
2. Ofrivillig ensamhet: Samordning av insatser för att motverka ensamhet och dess negativa effekter.
3. Våld i nära relationer: Utveckling av samverkansarbete för att förebygga och minska våld i nära relationer.

Sammanfattningsvis framhåller utredningen att samhällskontraktet som arbetsform har stor potential att förbättra samverkan och skapa hållbara lösningar på samhällsutmaningar, förutsatt att det finns ett starkt engagemang och en vilja att samarbeta från alla involverade parter.

Jenny Broberg Kudryk

Chef avdelningen för hållbar utveckling

Bilagor

- Utredning av Samhällskontrakt som arbetsform
- Demokratiberedningens beslut, 2022-06-15, § 6
- Kommunfullmäktiges beslut, 2022-06-22 § 98, Samhällskontrakt som arbetsform

Sändlista

Handläggare av ärendet

Demokratiberedningen

Vänersborgs kommun
Nämnd

RAPPORT

1(19)

Registreringsdatum

Dnr: 2022/1713

Handläggare

Anne Ekstedt

Anne.ekstedt@vanersborg.se

0521-72 13 19

Mottagare

Kommunstyrelsen

Utredning av Samhällskontrakt som arbetsform

Sammanfattning av rapporten

Bakgrund

28 september 2021 hade Demokratiberedningens och kommunstyrelsens presidier med flera möte med företrädare i Kungälv kommun rörande deras arbete med samhällskontrakt som arbetsmetod för att uppnå ökad inkludering och minskat utanförskap.

2022-06-22 § 98 beslutade Kommunfullmäktige att uppdra kommunstyrelsen att utreda samhällskontrakt som arbetsmetod för att uppnå ökad inkludering och minskat utanförskap inom Vänersborgs kommun.

Utredning

Utredningens syfte är att synliggöra risker, visa på vilka nyttor arbetsmetoden samhällskontrakt kan ge för Vänersborgs kommun i arbetet med ökad inkludering och minskat utanförskap samt ge rekommendationer på förslag som kan passa in i arbetet med metoden utifrån exempel på hur andra kommuner arbetat med samhällskontrakt som arbetsmetod.

Arbetsmetoden samhällskontrakt används för att hantera komplexa samhällsproblem genom samverkan mellan offentlig sektor, näringsliv, civilsamhälle och invånare. Metoden syftar till att öka inkluderingen och människors samhällstillhörighet. Den möjliggör gemensam problemformulering, behovsidentifiering och tillvaratagande av lokala resurser.

Risker med metoden kan vara svårigheter att prioritera bland komplexa samhällsproblem, risk för metodträngsel, långsamma beslutsprocesser, och utmaningar med långsiktighet och kontinuitet på grund av förändringar i föreningskulturen.

Nyttor med metoden kan vara ökad samverkan som kan leda till bättre resultat, förbättrad kvalitet på tjänster, nya innovativa lösningar, ökad jämlikhet och delaktighet, samt effektivare resursanvändning.

Samhällskontrakt som arbetsmetod innebär att olika aktörer samverkar för att lösa samhällsproblem. Metoden bygger på principer som inkludering, lika villkor, gemensamt ansvar och att sätta frågan i centrum. Metoden syftar till att stärka den kollektiva förmågan att formulera problem, identifiera behov och tillvarata lokala resurser.

Kommuner står inför utmaningar som växande och åldrande befolkning, integration av nyanlända, och ofrivillig ensamhet. Metoden samhällskontrakt kan vara ett komplement till andra metoder för att hantera dessa utmaningar genom att stärka tilliten och tryggheten i samhället.

Svenska kommunala exempel

- Kungälv 2016: Arbetar med samhällskontrakt för att öka innanförskapet genom nätverkande och samverkan med över 100 aktörer.
- Mälardalens universitet, Eskilstuna kommun och Västerås stad: Samhällskontraktet syftar till att hitta lösningar på komplexa samhällsutmaningar

Tre förslag för att arbeta med metoden samhällskontrakt

1. Fullföljda studier: Samverkan med civilsamhället och näringslivet för att stötta barn och unga i deras studier.
2. Ofrivillig ensamhet: Samordning av insatser för att motverka ensamhet och dess negativa effekter.
3. Våld i nära relationer: Utveckling av samverkansarbete för att förebygga och minska våld i nära relationer.

Anne Ekstedt

Folkhälsosamordnare

Innehållsförteckning

1	UPPDRAG	5
1.1	UPPDRAGSBESKRIVNING	5
1.2	SYFTE	5
1.3	METOD.....	5
2	RESULTAT OCH SLUTSATSER.....	6
2.1	RISKER OCH NYTTOR MED SAMHÄLLSKONTRAKT SOM ARBETSMETOD	6
3	UTREDNING	9
3.1	INLEDNING.....	9
3.1.1	<i>Samhällskontrakt som arbetsmetod</i>	<i>9</i>
3.2	METODEN SAMHÄLLSKONTRAKT - BEHOV, FÖRUTSÄTTNINGAR OCH UTFORMNING.....	10
3.3	I ETT KOMMUNALT PERSPEKTIV	11
3.4	SVENSKA KOMMUNALA EXEMPEL	12
3.4.1	<i>Kungälv 2016:.....</i>	<i>12</i>
3.4.2	<i>Samhällskontraktet Mälardalens universitet, Eskilstuna kommun och Västerås stad.....</i>	<i>14</i>
3.5	SAMHÄLLSKONTRAKT OCH IDÉBURET OFFENTLIGT PARTNERSKAP, IOP – EN JÄMFÖRELSE	16
4	SLUTDISKUSSION	17
4.1	REKOMMENDATIONER	17

1 Uppdrag

1.1 Uppdragsbeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2022-06-22 § 98 att uppdra kommunstyrelsen att utreda samhällskontrakt som arbetsmetod för att uppnå ökad inkludering och minskat utanförskap inom Vänersborgs kommun.

1.2 Syfte

Syftet är att synliggöra risker, visa på vilka nyttor arbetsmetoden samhällskontrakt kan ge för Vänersborgs kommun i arbetet med ökad inkludering och minskat utanförskap, samt ge rekommendationer på förslag som kan passa in i arbetet med metoden utifrån exempel på hur andra kommuner arbetat med samhällskontrakt som arbetsmetod.

1.3 Metod

Information har inhämtats genom litteratur, rapporter, hemsidor samt intervjuer med externa aktörer.

2 Resultat och slutsatser

Arbete utifrån arbetsmetoden Samhällskontrakt utgår ofta från olika komplexa samhällsproblem där man tillsammans, offentlig sektor, näringsliv, civilsamhället, invånare med flera kommer överens om samverkan.

Samhällskontrakt är en arbetsmetod för att samverka med de som är berörda och tillsammans formulera problem, identifiera behov och tillvarata befintliga lokala resurser.

Ett av samhällskontraktets främsta syfte är att vara inkluderande och öka människors samhällstillhörighet, social inkludering.¹

2.1 Risker och nyttor med Samhällskontrakt som arbetsmetod

Samhällskontrakt som arbetsmetod kan skapa tydlighet i arbetet med komplexa samhällsproblem genom exempelvis möjliggörande av samverkan, gemensamt identifierande och formulering av problem, identifiera behov och tillvaratagande av befintliga resurser.

Svårigheter med arbetsmetoden kan vara att det finns flera komplexa samhällsproblem i dagens samhälle och att det därför är svårt att prioritera vilket problem som aktörerna i samhällskontraktet ska samverka kring. Framställan av en social översiktsplan eller underlag från Vänersborgs kommuns omvärldsanalys kan skapa gemensam förståelse och ge förutsättningar för utvecklande dialoger, vilket i sin tur ger en vägvisning för vilket eller vilka problem som kommunen bör arbeta med.

Vänersborgs kommun arbetar med komplexa samhällsproblem och de behov som finns inom kommunens verksamheter. Arbetsmetoden Samhällskontrakt kan vara ett komplement eller vidareutveckling i arbetet med komplexa samhällsproblem. Det finns behov i kommunen som skulle kunna passa in i arbetet med Samhällskontrakt som arbetsmetod. Några exempel på behov:²

- Ökad kompetensförsörjning:
Demografiska utmaningar påverkar framtidens kompetensförsörjning i kommunen. Samtidigt som behoven ökar förutspås bristen på arbetskraft också öka, i synnerhet i offentlig sektor. Utmaningarna med framtidens kompetensförsörjning beror bland annat på brist på utbildad personal, konkurrens från andra arbetsgivare och pensionsavgångar.³ Samhällskontrakt kan här vara en kompletterande arbetsmetod i arbetet med exempelvis fullföljda studier, och insatser och stöd för att kunna närma sig arbete eller studier. I Kungälv har exempelvis över 60 personer fått anställning genom arbetet med metoden samhällskontrakt.
- Minska ojämlikheten i hälsa, ekonomi, arbetslöshet, fullföljda studier, boende med flera:
Den ekonomiska och sociala ojämlikheten minskar inte. Ökande inkomstskillnader

¹ Lokala samhällskontrakt, Ett kunskapsunderlag kring behoven, förutsättningarna och utformningen, (2023) Sveriges Kommuner och Regioner

² Sammanställning Folkhälsodialoger, (2023) (2024), Rådet för hälsa och social hållbarhet Vänersborgs kommun

³ Så kan välfärden digitalisera snabbare, (2024), Sunt arbetsliv

och bostads- och arbetsmarknadssegregation är två utmaningar. Att exempelvis hälsan är ojämnt fördelad över befolkningen hänger till stor del samman med människors socioekonomiska förhållanden och sociala position. Liksom ovan så kan arbete med arbetsmetoden Samhällskontrakt vara en komplettering och utveckling av arbete med olika utmaningar.

- Skapa fler livsmiljöer som är inkluderande och uppmuntrar till möten mellan människor:
Planeringen och utformningen av den byggda miljön har stor inverkan på våra livsvillkor och valmöjligheter. Bra tillgänglighet till bostäder, arbetsplatser, utbildning, mötesplatser, grönområden och andra viktiga samhällsfunktioner behövs i alla delar av kommunen för att jämlikhet, inkludering och jämställdhet ska uppnås.⁴ Genom den samverkan som arbetsmetoden Samhällskontrakt för med sig skapas dialog mellan olika aktörer samt medborgarna vilket i sig ger en större kunskap och möjliggör medskapande och inkludering.
- Skapa förutsättningar för att känna social gemenskap och att skapa strukturer som stärker marginaliserade grupper att aktivt kunna ta del av samhället:
Det handlar om olika grupper och individer, såsom minoriteter, funktionshindrade personer, människor som lever under fattigdomsstrecket eller riskerar fattigdom, migranter, flyktingar och socialt utestängda grupper i samhället. Att tillhöra en sådan grupp eller att till och med uppfattas tillhöra marginaliserade grupper innebär en förhöjd risk för ojämlikhet när det gäller tillgång till rättigheter och användning av tjänster och varor inom en rad områden, såsom tillgång till utbildning, sysselsättning, hälsa, socialt stöd och bostadsstöd, skydd mot våld i hemmet och så vidare.⁵ I arbetet med social inkludering kan ett av verktygen vara arbetsmetoden Samhällskontrakt för att öka inkluderingen och minska utanförskapet.

Exempel på risker för Vänersborgs kommun utifrån Samhällskontrakt som möjlig arbetsmetod:

- Det finns en risk för metodträngsel, att uppstart och arbete med metoden Samhällskontrakt kan uppfattas blir ytterligare en metod som det ska finnas utrymme för och att det uppfattas som rörigt. Istället för att se den som ett komplement eller något som ersätter. Det är därför viktigt att kunna visa på nyttan och ha en tydlig struktur och implementering.
- Det behövs en organisation kring arbetet med metoden Samhällskontrakt för att undvika riskera att den blir personbunden. Exempelvis en styrgrupp och en arbetsgrupp. Det krävs ett gemensamt förvaltningsövergripande uppdrag.
- Risken är att långsiktighet och kontinuitet utmanas genom att föreningskulturen håller på att förändras. Det ideella engagemanget i samhället är på samma nivå som tidigare samtidigt som kraven på ideella verksamheter ökar. Individualiseringen och

⁴ Sammanhållna och inkluderande samhällen, Boverket

⁵ Social inkludering och plats för möten, Boverket

rörligheten i samhället gör att traditionella föreningar utmanas av mer löst sammansatta grupper som bildas för specifika ändamål.⁶ Dessa grupper kan vara mindre stabila och ha kortare livslängd, vilket kan göra långsiktiga samarbeten med kommunen svårare. Många föreningar står även inför ett generationsskifte, där äldre medlemmar lämnar och det finns ett behov av att engagera yngre generationer.

- Det finns en risk att det tvärsektoriella samarbetet, genom arbetsmetoden samhällskontrakt, att alla är ansvariga, leder till att frågan blir "hemlös" eller faller mellan stolarna, vilket innebär att ingen tar ansvar för den och den inte får den uppmärksamhet den behöver.
- Civilsamhället, näringslivet och kommuner har ofta olika långa beslutsprocesser på grund av deras olika strukturer och mål. Kommunala beslutsprocesser är ofta de längsta på grund av den demokratiska processen. Det finns en risk att externa aktörer då uppfattar arbetet som långsamt genom att långsamma beslutsprocesser hindrar snabba åtgärder och insatser och avslutar därför samarbetet. Det finns en risk med olika kulturer och arbetssätt, att det kan leda till missförstånd och ineffektiv kommunikation.

Exempel på förväntade nyttor för Vänersborgs kommun utifrån Samhällskontrakt som möjlig arbetsmetod:

Nyttan med samhällskontrakt som arbetsmetod är att det kan vara ett sätt för kommunen att bemöta samhällsutvecklingen som är alltmer komplex och sammansatt. Samverkan krävs för att nå den kapacitet som står i proportion till de uppgifter som ska utföras och till den service och välfärd som invånarna har rätt till.

Med utgångspunkt i kommunens vision och inriktningsmål finns flera nyttor med arbetsmetoden Samhällskontrakt.

- En nytta för Vänersborgs kommun kan vara ökad jämlikhet och delaktighet i samhället. Genom arbete med metoden Samhällskontrakt och utveckling av den samverkan som redan finns med olika aktörer som exempelvis vårdssamverkan, nätverk med civilsamhället och samverkan med näringslivet, kan jämlikheten och delaktigheten påverkas positivt vilket ger medborgarna sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och förutsättningar för ett bra liv.
- Utifrån dagens ekonomiska läge för Vänersborgs kommun behövs det ses över alternativ för ökad effektivitet och minskade kostnader. Samverkan som blir via arbetsmetoden Samhällskontrakt kan bidra till denna effekt. Genom att samverka kan aktörer dra nytta av varandras kunskaper och resurser för att åstadkomma bättre resultat. Det kan också förbättra kvaliteten på de tjänster som människor kan ha behov av i en viss livssituation, samt skapa nya innovativa lösningar som kan hjälpa till att lösa samhällsproblem.
- En annan nytta med arbetsmetoden Samhällskontrakt som bör lyftas är i utvecklingen av livsmiljöer som är socialt inkluderande. Genom samverkan med civilsamhälle,

⁶ [Hur påverkar olika ledarskapsstilar företagsstyrning och kultur?](#)

näringsliv och andra aktörer samt dialog med medborgarna kan kommunen få större nytta för de investeringar som görs. Inkluderande livsmiljöer ökar känslan av gemenskap, trygghet och tillit i och till kommunen. En planering som främjar social inkludering skapar förutsättningar för att fler människor kan och vill vistas i våra gemensamma livsmiljöer. Det i sin tur kan ge ökad livskvalitet och en känsla av sammanhang vilket har positiv effekt på medborgarna men också på kommunen som helhet som en attraktiv livsplats.

Att arbeta med metoden Samhällskontrakt kan bidra till att skapa struktur för kommunens arbete med civilsamhället. Det i sin tur bidrar med positiv påverkan på de behov kommunen har. Struktur i arbetet med civilsamhället är något som behöver utvecklas i Vänersborgs kommun. En strukturerad samverkan med civilsamhället via till exempel olika former för överenskommelser i andra kommuner har lett till bland annat:

- Möten och kommunikation mellan aktörer har lett till en större tillit dem emellan. Där människor upplever att samverkan mellan kommunen och civilsamhället gör att de tillsammans på ett bra sätt lyckas hantera utmaningar, stärks tilliten och tilltron till framtiden i lokalsamhället.
- Dialogen mellan civilsamhället och kommunen har möjliggjort att båda parter har kunnat ta del av varandras kunskaper, idéer och situationsbeskrivningar vilket har bidragit till mer välinformerade beslut.
- Den pågående dialogen har underlättat för att de olika aktörerna ska förstå varandras organisation, uppdrag och förutsättningar.⁷

3 Utredning

3.1 Inledning

I avsnittet lokala samhällskontrakt tas fyra grundprinciper upp och vad de syftar till. Efterföljande avsnitt utgår från ett kommunalt perspektiv hur arbetsmetoden Samhällskontrakt kan vara ett komplement till andra arbetssätt för att lösa olika samhällsproblem. Utredningen går vidare med exempel på hur man arbetat med samhällskontrakt i två kommuner. Sista delen i utredningsdelen handlar om jämförelse mellan Samhällskontrakt och IOP - Idéburet offentligt partnerskap.

3.1.1 Samhällskontrakt som arbetsmetod

I ett samhälle som blir alltmer diversifierat, där människors upplevelser, bakgrund och värderingar skiljer sig åt kan ett arbete med metoden samhällskontrakt vara ett steg mot en mer socialt hållbar utveckling.

⁷ Samverkan mellan kommun och civilsamhälle En inspirationsskrift med exempel från sex kommuner, (2021) MUCF

Att som kommun involvera fler aktörer i samhällets utmaningar är ett stort steg på vägen mot ökad inkludering och minskat utanförskap. Framgångsfaktor i framtagande och långsiktighet är att delaktiggöra andra aktörer, såsom civilsamhälle, näringsliv och forskning. Fler perspektiv ger bredd och legitimitet.⁸

3.2 Metoden samhällskontrakt - behov, förutsättningar och utformning

Arbetsmetoden samhällskontrakt handlar om att sätta frågan i mitten, om att arbeta på lika villkor och om att ta gemensamt ansvar för genomförandet av de åtgärder som krävs för en hållbar samhällsutveckling.

Samhällskontraktet som arbetsmetod syftar till att möjliggöra en samverkan som stärker den kollektiva förmågan att tillsammans med de som är berörda formulera problemen, identifiera behov och tillvarata befintliga lokala resurser.

De fyra principer vilken arbetsmetoden samhällskontrakt bygger på, syftar till att identifiera vilken eller vilka av de samverkande aktörerna som har störst förutsättningar för att ta ansvar för genomförandet av de beslut om olika åtgärder som har fattats.

Grundläggande principer:⁹

1. Arbetet skall vara så inkluderande som möjligt.
2. Samtalen skall ske på lika villkor. Ingen ska under samtalen utifrån sin maktposition ifrågasätta eller förminska det någon berättar.
3. Deltagarna ska inte bara ägna sig åt tyckande och sätta sig på läktaren som åskådare utan också fundera på den roll som man själv eller den organisation som man representerar, har eller kan ha samt hur man kan bli en del av lösningen.
4. Sätta frågan i mitten. Det handlar om att det inte nödvändigtvis är kommunens ansvar för genomförandet av åtgärder. Kommunen kan fungera som en stödjande struktur och bidra till att stärka samverkansparternas handlingskraft.

Det är genom ovannämnda principer för flerpartssamverkan som förmågan till gemensam handling kan förstärkas. Syftet med att genomföra flerpartssamverkan om en specifik fråga i olika faser, där förutom förberedelse- och efterarbetet, de olika dialogmötena spelar en avgörande roll, handlar om att skapa trygghet i arbetet.

Behov och förutsättningar

Behoven av, förutsättningarna för, omfattning och inriktning för arbetsmetoden samhällskontrakt beror på de specifika förhållanden som råder lokalt. Här är två exempel:

- Över 100 aktörer samarbetar genom samhällskontrakt för ett hållbart samhälle (Kungälv)

⁸ Lokala samhällskontrakt, Ett kunskapsunderlag kring behoven, förutsättningarna och utformningen, (2023) Sveriges Kommuner och Regioner

⁹ Lokala samhällskontrakt, Ett kunskapsunderlag kring behoven, förutsättningarna och utformningen, (2023) Sveriges Kommuner och Regioner

- Samhällskontraktet arbetar för att hitta lösningar på komplexa samhällsutmaningar tillsammans med andra samhällsaktörer (Mälardalens universitet, Eskilstuna, Västerås)

3.3 I ett kommunalt perspektiv

Utmaningar och problem relaterade till växande och åldrande befolkning, fler elever som inte talar svenska hemma och allt grövre och mer organiserad brottslighet, sätter hög press på vård, skola, omsorg, polis och många andra.¹⁰ Trots höga skatter upplever många att kommunen inte levererar tillräcklig service inom vård, skola, omsorg och trygghet.¹¹ Det skapar en bristande tillit. Arbetsmetoden samhällskontrakt kan vara ett av flera alternativ eller komplement till andra metoder för att stärka tilliten och tryggheten i samhället genom att samverka för att hantera komplexa samhällsutmaningar. Några konkreta exempel:

- Ett komplext problem som kan förbättras genom arbetsmetoden samhällskontrakt är hur välfärden ska räcka till när vi saknar arbetskraft, när färre arbetar. Här skulle det vara ett sätt att arbeta med metoden samhällskontrakt genom att utforma samverkan mellan olika aktörer för att gemensamt arbeta för att öka kompetensförsörjningen, öka välfärden bland kommuninvånarna och som resultat av det också tilliten till kommunen bland medborgarna.
- För insatser inom integration för nyanlända skulle arbetsmetoden samhällskontrakt kunna användas för utveckling av redan befintligt arbete. Insatser från kommun, civilsamhälle och näringsliv är avgörande. Arbetsplatspraktik kan ge personer språkträning och att sociala normer lättare lärs in. Det handlar också om kompetensförsörjning, att säkerställa att det finns arbetskraft inom de områden där man ser brister framåt. Arbetsmetoden samhällskontrakt skulle kunna formalisera, tydliggöra och utveckla det som redan finns idag.
- Ofrivillig ensamhet är ett komplext samhällsproblem som påverkar både den fysiska och psykiska hälsan och finns i alla grupper men störst är problemet för äldre och yngre samt bland de med funktionsnedsättning och de som är utanför arbetslivet. Genom arbetsmetoden samhällskontrakt kan de främjande och uppsökande insatser som genomförs idag i samverkan med olika aktörer utvecklas och intensifieras ytterligare. Relationer bygger ett starkt samhälle.
- I arbetet mot våld i nära relation finns det redan idag ett samverkansarbete med civilsamhället men samverkan skulle kunna utvecklas och breddas genom arbetsmetoden samhällskontrakt och därigenom bli mer omfattande och ge större effekt av insatserna i kommunen. Våld i nära relationer kan förekomma i flera olika former, olika personer blir utsatta och olika personer är de som utsätter andra. Det gör området till ett komplext samhällsproblem där både främjande, förebyggande insatser är viktiga och att stöd vid utsatthet behövs.

¹⁰ Omvärldsanalys 2023-2025, Vänersborgs kommun

¹¹ Välfärdsstaten: Det här får du inte för pengarna, (2024), Focus

Vid komplexa problem som ovan är det inte givet att kommunen är den självklara utföraren av identifierade åtgärder. Som de grundläggande principerna¹² säger så kan kommunen även fungera som en stödjande struktur och stärka samverkansarbete.

Figur 2 Grundläggande principer för samhällskontrakt

3.4 Svenska kommunala exempel

Nedan finns mer information om två kommunala exempel som använder arbetsmetoden samhällskontrakt.

3.4.1 Kungälv 2016:

Kungälvs kommun har sedan 2016 arbetat aktivt med samhällskontrakt. Tillsammans med näringsliv, andra offentliga myndigheter, civilsamhället, hälso- och sjukvård ska innanförskapet öka i Kungälv. Med samhällskontraktet vill Kungälvs kommun skapa möjligheter till nätverkande och synliggöra olika goda initiativ.

Organisationen kring samhällskontrakt i Kungälvs kommun utgörs av en styrgrupp och en arbetsgrupp. I styrgruppen ingår verksamhetschef Kompetenscentrum, näringslivsutvecklare, enhetschef Kompetenscentrum samt utvecklingsledare folkhälsa. I arbetsgruppen ingår handläggare och jobbcoacher vid dagligverksamhet och kompetenscentrum samt representanter från gymnasiet.

¹² Lokala samhällskontrakt, Ett kunskapsunderlag kring behoven, förutsättningarna och utformningen, (2023) Sveriges Kommuner och Regioner

Nätverket kring samhällskontrakt med över 100 aktörer i Kungälv kommun, träffas två gånger per år. Arbetet med samhällskontrakt ses som ett paraply i Kungälv kommun där det under paraplyet finns olika arbetande nätverk, till exempel:

- Våld i nära relationer
- Drogförebyggande
- Nätverk Nyanlända

Samhällskontrakt är ett sätt att samla det förebyggande arbetet under paraplyet.

Nätverket har tillsammans utarbetat idéer för att bidra till ett socialt hållbart samhälle. Aktörerna kommer från näringsliv, civilsamhälle, Arbetsförmedling och Försäkringskassa, hälso- och sjukvård, polis, räddningstjänst, akademi, kommun.

Med samhällskontraktet vill Kungälv kommun skapa möjligheter till nätverkande samt möta upp och synliggöra olika goda initiativ. Samhällskontrakt gör skillnad via ökad samverkan kring; feriejobb, arbetsträningsplatser, extra tjänster och språkpraktikplatser samt olika förebyggande insatser.

Intervju med Kungälv kommun Johan Sjöholm, utvecklingsledare folkhälsa:

För att arbeta med metoden samhällskontrakt krävs ett politiskt ägande, att det fattas ett politiskt beslut om att det är en metod som kommunen ska använda sig av. Utan politiskt beslut finns ingen tydlighet i att kommunen ska arbeta med metoden och arbetet med frågeställningarna vad, hur och varför samt vem/vilka som är ansvariga är svåra att utveckla.

Samhällskontrakt bör föregås av en social kartläggning eller social översiktsplan av kommunen, hur demografin ser ut, vilka utmaningar och behov som finns med mera. Samhällskontrakt är ett sätt att få ihop samhället, att vi blir enade som kommun, att vårda externa relationer. Det krävs uthållighet och en långsiktighet. Om det ska bli hållbart så ska det inte vara ett personbundet uppdrag utan ett gemensamt förvaltningsövergripande uppdrag.

Ett första steg för Kungälv kommun var att enas om vilka utmaningar kommunen faktiskt stod inför och vilka mål som skulle uppnås. På den övergripande nivån hade politiken inga svårigheter att enas om kommunens utmaningar vad gäller social hållbarhet. Det var desto svårare att enas om vilka specifika områden som skulle prioriteras. Att lyckas med detta var dock avgörande för det fortsatta arbetet, då prioriteringarna och målen skapade bred politisk enighet och förtydligade vad arbetet för social hållbarhet konkret skulle avse.

Uppföljningen av Samhällskontrakt sker i samband med Uppföljning av Social översiktsplan och program Social hållbarhet. Uppföljningen av Program Social Hållbarhet med fyra underliggande planer, social översiktsplan, äldreplan, funktionshinderplan samt plan Trygg i Kungälv ger en samlad bild av kommunens pågående arbete och satsningar som sammantaget stärker den sociala hållbarheten i Kungälv. I dessa planer ska förtydligande ske kring programmets mer övergripande formuleringar. Aktiviteter genomförs inom hela förvaltningen och i samverkan med civilsamhälle, näringsliv och andra aktörer. Kommunen har kunnat se sociala effekter även på övriga delar av kedjan. Exempelvis har över 60 personer fått anställning, och andelen boende med försörjningsstöd har sjunkit. Dessutom har antalet brott

minskat, vilket har lett till ökad trygghet. Arbetet följs även upp bland annat genom enkäter till de olika aktörerna i nätverket.

I Program för social hållbarhet finns sju målområden:

1. Tidiga insatser för barn och unga
2. Hälsa
3. Boende
4. Utbildning
5. Arbete och sysselsättning
6. Demokrati och civilsamhälle
7. Trygghet

Programmets fyra indikatorer är Arbete och sysselsättning, Försörjningsstöd, Fullföljda studier och Boende. De tre första indikatorerna utgår Samhällskontraktet ifrån.

I Social översiktsplan – plan kring ökat innanförskap, konkretiseras följande områden från programmet:

- Tidiga insatser barn och unga
- Hälsa
- Boende
- Utbildning
- Arbete och sysselsättning
- Demokrati och civilsamhälle

Under 2024 finns ett politiskt uppdrag att utveckla samhällskontraktet genom tätare information/matchning och årsberättelse.

3.4.2 Samhällskontraktet Mälardalens universitet, Eskilstuna kommun och Västerås stad

Den 9 februari 2009 tecknades Samhällskontraktet, som är deras namn på arbetsmetoden, mellan Eskilstuna kommun, Västerås stad och Mälardalens högskola (nuvarande Mälardalens universitet).

Denna arbetsmetod som kallas Samhällskontraktet skiljer sig en del från Kungälv kommunens arbetssätt med samhällskontrakt då tre aktörer är drivande för utveckling av samverkan. Gemensamt finns ändå syftet med att bidra till ett socialt hållbart samhälle.

Samhällskontraktet mellan de tre aktörerna arbetar för att utforska och hitta lösningar på komplexa samhällsutmaningar som kräver samverkan och där arbetsmetoden kan leda till en verklig förändring inom gemensamt prioriterade områden. Samverkan sker med andra samhällsaktörer så som civilsamhället och näringslivet. På så sätt bidrar de till ett samhälle där alla kan växa och må bra genom hela livet.

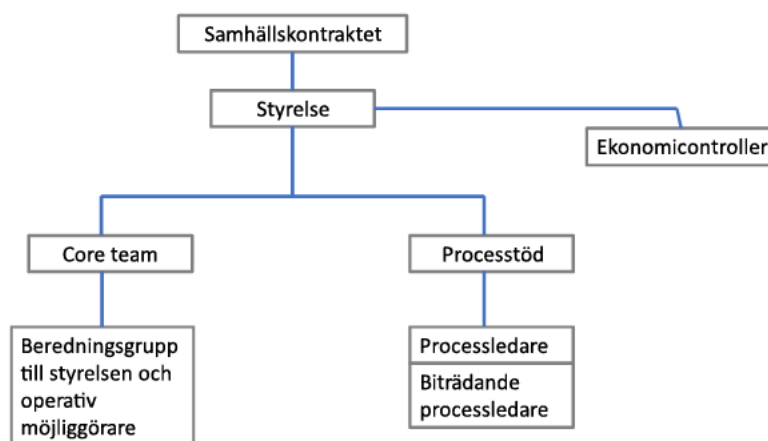
Metoden Samhällskontraktet driver aktivt och ger stöd till offentlig innovation. Genom att koppla ihop och ständigt utveckla forskning och utbildning i nära relation till praktiken byggs

kapacitet att hantera komplexa samhällsutmaningar över tid samtidigt som snabb förändring kan ske här och nu.

Ett konkret exempel på insats i Samhällskontraktet är projektet IVAR, ”Arbetsmarknadsförbredande utbildning för invandrande akademiker” som syftade till att underlätta för invandrande akademiker, med utbildning inom teknikområdet att lättare komma in på arbetsmarknaden. Resultatet var att företag var positiva till att erbjuda praktikplatser. Kommunernas SFI verksamhet erbjöd grupper för akademiker med högre studietempo och arbetsförmedlingarna erbjöd sig att bekosta språktest i engelska, för att kunna läsa akademiska kurser på engelska samt visa arbetsgivare att goda kunskaper i det vanligaste koncernspråket fanns. Värdefulla sidoeffekter av IVAR var att projektgruppen tillsammans med Länsstyrelsen i Västmanland identifierade ett stort behov av praktikplatser för nyanlända flyktingar med kompetens inom vårdsektorn.

3.4.2.1 Organisation

Organisationen för Samhällskontraktet består av en styrelse, ett Core Team samt ett kansli kallat processtöd:

Styrelse:

Styrelsen har i uppdrag att upprätta övergripande visioner och mål, förankra dessa i respektive organisation, samt se till att Samhällskontraktets mål uppfylls. Styrelsen ansvarar för att verksamhetsplanen följs och att budgetramarna hålls. Styrelsen ska aktivt arbeta för att rekrytera nya samverkanspartner till Samhällskontraktet.

Core Team:

Operativ möjliggörare och beredningsgrupp till styrelsen som:

1. Identifierar gemensamma komplexa samhällsutmaningar

2. Verkar aktivt för att Samhällskontraktet drivs utifrån framtagna vision, mission, fokusområden och styrande perspektiv.
3. Skapar möjligheter att Samhällskontraktets verksamhet blir operativt framgångsrik.

Processtödet:

Leder och samordnar det operativa arbetet inom arbetsmetoden Samhällskontraktet. Processtödet ska säkra att Samhällskontraktet erbjuder en gemensam samverkansarena för lärande, kreativitet och engagemang genom events, utbildningar, kreativa workshops och samtalsforum. Processtödet ansvarar för att utveckla och tillhandahålla en digital infrastruktur för samverkan och samproduktion.

3.4.2.2 Budget

För finansiering av samhällskontraktet och den samverkan som initieras på grund av detta avtal ska Eskilstuna kommun och Västerås stad bidra med 5 miljoner kronor var per år. Mälardalens universitet ska bidra med 1,1 miljoner kronor per år.

3.4.2.3 Uppföljning

Samhällskontraktet mäter mål och nyckeltal för att upprätthålla kvalitet och effektivitet i alla delar av uppdraget.

3.5 Samhällskontrakt och Idéburet offentligt partnerskap, IOP – en jämförelse

Vänersborgs kommun har i dagsläget ett antal IOP med civilsamhället. IOP och samhällskontrakt kan ibland förväxlas därav visas här likheter och skillnader:

SK = Samhällskontrakt

IOP = Idéburet offentligt partnerskap

Likheter	Skillnader
Möta komplexa samhällsutmaningar	IOP är samfinansierat medan SK är en gemensam överenskommelse
Gemensamt mål	IOP två parter – SK flera aktörer
Samverkan	IOP initieras av idéburen sektor – SK initieras av kommun
Alla parter bidrar	IOP idéburen sektor – SK idéburen sektor, näringsliv, polis, akademi, arbetsförmedling, försäkringskassa med flera
Gemensamt ägarskap av en fråga	IOP snävare – SK bredare
	IOP handlar om välfärd – SK kan handla om välfärd men också exempelvis klimat och miljö

	SK är en bredare form av kontrakt medan IOP är snävare i sitt område där insatser ska genomföras. IOP kan vara ett verktyg i arbetet med SK
--	---

4 Slutdiskussion

Genom samhällskontrakt som arbetsmetod kan samverkan utökas. Broar byggs och relationerna kan sedan användas även inom andra områden och arbetssätt. Det ger ringar på vattnet då effekterna av det som görs inom samhällskontraktet även påverkar inom andra områden. Vägen till ”Ett Vänersborg”, en kommun för alla¹³, blir kortare tillsammans. Vetskap och kunskap om varandra kan ge positiv effekt på den sociala inkluderingen vilket i sin tur också kan leda till ökad trygghet både för medborgare, näringsliv, civilsamhället och kommunen.

För att arbeta med metoden samhällskontrakt krävs politisk vilja och enighet om vad som ska göras, men också mod att tydliggöra vilka insatser som behöver prioriteras i de gemensamma målen. Varken kommunen själv, myndigheter, civilsamhället, näringsliv eller någon annan enskild medborgare kan förändra något på egen hand, utan behöver göra det tillsammans och ta det ansvaret under lång tid.

Flera av de risker som tidigare nämnts kan förebyggas genom tydlighet i kommunikation och struktur kring organisation. Nyttorna med att arbeta med samhällskontrakt som arbetsmetod väger upp de risker som kan finnas. Alla arbetsmetoder har sina utmaningar och det är viktigt med en medvetenhet kring dessa för att kunna förebygga eventuella missförstånd och konflikter.

4.1 Rekommendationer

Rekommendationer för att arbeta med metoden samhällskontrakt. Tre förslag:

- Fullföljda studier

Ett av kommunens inriktningsmål är ”Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier”. Inom arbetet med fullföljda studier görs insatser idag utifrån kommunens grunduppdrag. Trots kommunens kvalitativa arbete kring fullföljda studier så behövs det att hela samhället hjälps åt för att stötta våra barn och unga.

Samverkan med civilsamhället kan ge stöttning till barn och unga genom läxhjälp, bistå med lokaler för studiero för de som inte får lugn på hemmaplan, råd och tips för studieteknik, kunskap och erfarenhet som kan gynna elevers förutsättningar att lyckas i skolan.

Samverkan med näringslivet kan bidra med inspiration, praktikplatser och förebilder inför arbetslivet. Det i sin tur kan ge motivation till att fullfölja studierna för eleverna.

¹³ Vänersborgs kommuns vision, (2013)

Samverkan med olika aktörer bidrar även till att fler vuxna finns i elevernas närhet vilket ger en effekt av ökad trygghet och skyddsnät för eleven.

Nyttan genom arbetsmetoden samhällskontrakt och den samverkan som metoden ger kan resultera i att fler unga fullföljer sina studier. Det bidrar till ökad kompetensförsörjning, ökad möjlighet att närma sig arbete eller studier, minskning av ojämlikhet i hälsa, ekonomi, arbetslöshet och boende samt ökad utbildningsnivå. Nyttan resulterar i en ökad social inkludering.

- Ofrivillig ensamhet

Genom att samordna samhällets insatser går det att förebygga och motverka de negativa effekterna som ofrivillig ensamhet kan innebära. Långvarig ensamhet som du inte valt själv är skadlig. Den kan skapa stress och påverka din hälsa negativt genom att kroppens varningssystem aktiveras. Ensamhet och social isolering bland barn och unga ökar risken för depression och ångest. Immunförsvaret försvagas och risken för exempelvis högt blodtryck, hjärt- och kärlsjukdom, stroke och smärtproblematik ökar. Det är också vanligt att ensamheten påverkar hur vi lever så att vi till exempel äter sämre och motionerar mindre.

Exempel på insatser som genomförs i Vänersborgs kommun för att motverka ofrivillig ensamhet är:

- sociala aktiviteter och interaktioner
- fysisk aktivitet
- mötesplatser för alla, över generationsgränser

Insatserna sker i samverkan med bland annat civilsamhället. Samverkan mellan verksamheter kan se ut på olika sätt men ofta kan det behövas upparbetade kontaktvägar. Det kan exempelvis handla om rutiner för hur skolan ska agera när elever är ofrivilligt ensamma och behöver stöd för att delta i samhällslivet.

För att erbjuda ett brett utbud av aktiviteter är bland annat samverkan med föreningslivet en viktig pusselbit. Genom att ha ett nära samarbete med föreningslivet kan kommunen bidra till att skapa ett varierat utbud av aktiviteter och mötesplatser för personer i alla åldrar. Ibland räcker det inte med att samverka med föreningarna i närområdet. Vissa grupper kan behöva stöd för att komma i kontakt med föreningar som ger särskilt stöd för målgruppen. Det kan till exempel handla om nationella minoriteter eller äldre hbtqi-personer.

Nyttan med att arbeta med metoden samhällskontrakt för att förebygga och minska den ofrivilliga ensamheten kan påverka både den fysiska och psykiska hälsan positivt, ge en ökad livskvalitet samt ge en känsla av sammanhang och en ökad social inkludering.

- Våld i nära relationer

I det förebyggande arbetet mot våld i nära relation i Vänersborgs kommun finns det ett samverkansarbete mellan kommunen och civilsamhället då det 2021 startades ett nätverk. Förutsättningarna ger en bra grund för utveckling genom arbetsmetoden samhällskontrakt

Våld i nära relationer kan förekomma i flera olika former, olika personer blir utsatta och olika personer är de som utsätter andra. Det gör området till ett komplext samhällsproblem där både främjande, förebyggande insatser är viktiga och att stöd vid utsatthet finns att få.

Det förebyggande arbetet genom samverkan, exempelvis inom nätverket, skulle kunna utvecklas och breddas med hjälp av arbetsmetoden samhällskontrakt. Nyttan av ett mer omfattande förebyggande samverkansarbete mot våld i nära relation kan resultera i att fler invånare nås av information, ökad medvetenhet och kunskap, ökade positiva effekter av insatser så som minskning av våld i nära relation samt ett ökat stöd vid utsatthet.

<https://www.kungalv.se/kommun--politik/kvalite-och-uppfoljning/social-oversiktplan/samhallskontraktet/>

§ 98

Samhällskontrakt som arbetsform

KS 2022/260

Beslut

Kommunfullmäktige uppdrar kommunstyrelsen att utreda samhällskontrakt som arbetsmetod för att uppnå ökad inkludering och minskat utanförskap inom Vänersborgs kommun.

Sammanfattning av ärendet

Demokratiberedningens och kommunstyrelsens presidier m.fl. har haft möte med företrädare i Kungälv kommun rörande deras arbete med samhällskontrakt som arbetsmetod för att uppnå ökad inkludering och minskat utanförskap. Metoden innebär att kommunen engagerar myndigheter, företag, föreningar och andra delar av civilsamhället i arbetet med att minska utanförskap. Genom att signera samhällskontrakt ansluter sig myndigheter, företag och föreningar till avsikten att minska utanförskapet och ett årligt samverkansmöte med kommunen.

Beslutsunderlag

- Demokratiberedningens beslut, 2022-06-15, § 6
- Anteckningar från möte med Kungälv kommun om samhällskontrakt, 2022-06-09
- Länk till Kungälv kommuns hemsida angående samhällskontrakt, 2022-06-09
- Ny länk till Kungälv kommuns arbete rörande samhällskontrakt, 2022-06-22

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Demokratiberedningens förslag till beslut inför sammanträdet hade följande lydelse: Kommunfullmäktige uppdrar kommunstyrelseförvaltningen att utreda samhällskontrakt som arbetsmetod för att uppnå ökad inkludering och minskat utanförskap inom Vänersborgs kommun.

Anette Taimory (KD) yrkade att beslutet skulle få följande lydelse: Kommunfullmäktige uppdrar kommunstyrelsen att utreda samhällskontrakt som arbetsmetod för att uppnå ökad inkludering och minskat utanförskap inom Vänersborgs kommun.

I det yrkandet instämde Mats Andersson (C).

Beslutsgång

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2022-06-22

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, nämligen kommunstyrelsens förslag och Anette Taimorys (KD) yrkande.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann genom acklamation att kommunfullmäktige beslutat att bifalla Anette Taimorys (KD) yrkande.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 28

Konsekvensbedömning gällande försäljning av bostadsfastighet Sörbyn 8:2, Allégatan 22

KS 2024/249

Beslut

Kommunstyrelsen översänder yttrande *Konsekvensbedömning gällande försäljning av bostadsfastighet Sörbyn 8:2, Allégatan 22* till samhällsbyggnadsnämnden.

Bilaga/bilagor

Bilaga 5: Konsekvensbedömning gällande försäljning av bostadsfastighet Sörbyn 8:2, Allégatan 22

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2024-03-21, § 53, föreslå kommunstyrelsen att utföra konsekvensbeskrivning för försäljning av Allégatan 22, Sörbyn 8:2. Sörbyn 8:2 är en fastighet belägen i centrala Brålanda som Vänersborgs kommun äger där stora delar av byggnaden står outhyrd. Då samhällsbyggnadsförvaltningen inte ser att någon kommunal verksamhet skulle kunna bedriva verksamhet i huset föreslås fastigheten försäljas.

I enlighet med *Riktlinjer för lokalförsörjning* (kommunstyrelsen 2020-03-25 § 56) bör kommunstyrelsen vid förslag om avyttring göra en konsekvensbedömning. Bedömningen ska beskriva eventuella konsekvenser av avyttring för framtida lokalförsörjning samt ekonomiska konsekvenser om lokalerna inte avyttras.

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat ett förslag till yttrande i ärendet enligt bilaga.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-21
- Konsekvensbedömning gällande försäljning av bostadsfastighet Sörbyn 8:2, Allégatan 22
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-03-21 § 53

Handläggare
Anna Högmark
Anna.hogamrk@vanersborg.se
0521-722527

Sändlista är en
sammanställning över vilka
organ, funktioner, personer
eller liknande som ska få
beslutet när ärendet är
färdigbehandlat
Mottagare
Kommunstyrelsen

Dnr: KS 2024/249

Konsekvensbedömning gällande försäljning av bostadsfastighet Sörbyn 8:2, Allégatan 22

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen översänder yttrande *Konsekvensbedömning gällande försäljning av bostadsfastighet Sörbyn 8:2, Allégatan 22* till samhällsbyggnadsnämnden.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2024-03-21, § 53, föreslå kommunstyrelsen att utföra konsekvensbeskrivning för försäljning av Allégatan 22, Sörbyn 8:2. Sörbyn 8:2 är en fastighet belägen i centrala Brålanda som Vänersborgs kommun äger där stora delar av byggnaden står outhyrd. Då samhällsbyggnadsförvaltningen inte ser att någon kommunal verksamhet skulle kunna bedriva verksamhet i huset föreslås fastigheten försälas.

I enlighet med *Riktlinjer för lokalförsörjning* (kommunstyrelsen 2020-03-25 § 56) bör kommunstyrelsen vid förslag om avyttring göra en konsekvensbedömning. Bedömningen ska beskriva eventuella konsekvenser av avyttring för framtida lokalförsörjning samt ekonomiska konsekvenser om lokalerna inte avyttras.

Kommunstyrelseförvaltningen har upprättat ett förslag till yttrande i ärendet enligt bilaga.

Beredning

Kommunstyrelseförvaltningen har i ärendet fört dialog med övriga förvaltningar.

Samhällsbyggnadsnämnden 2024-03-21 § 53

Underlag

Sammanträdesprotokoll, samhällsbyggnadsnämnden 2024-03-21 § 53

Tjänsteskrivelse *Försäljning fastigheter* med bilaga, daterad 2024-02-27 (dnr: SBN 2024/78)

Riktlinjer för lokalförsörjning, kommunstyrelsen 2020-03-25 § 56

Thomas Sannemalm
Ekonomichef

Bilagor

Yttrande - *Konsekvensbedömning gällande försäljning av bostadsfastighet Sörbyn 8:2, Allégatan 22*, daterat 2025-01-16

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden
Verksamhetschef Fastighet och service
Fastighetsförvaltare
Utredare Ekonomikontoret

2025-01-16

Dnr: KS 2024/249

Handläggare
Anna Högmark
anna.hogmark@vanersborg.se
0521-722527

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Konsekvensbedömning gällande försäljning av bostadsfastighet Sörbyn 8:2, Allégatan 22

Bakgrund

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2024-03-21, § 53, föreslå kommunstyrelsen att utföra konsekvensbeskrivning för försäljning av Sörbyn 8:2, Allégatan 22.

Sammanfattning av yttrande

Kommunstyrelsen ser att en försäljning av fastigheten inte bör genomföras innan dess att planeringen av området och en eventuell ny detaljplan är genomförd och antagen. Detta i syfte att skydda byggnadens kulturhistoriska värden samt behålla rådighet över fastigheten utifrån dess strategiska betydelse för utvecklingen av framtida stationsområde. Under den tid planeringen pågår bör också utredas om kommunal verksamhet kan nyttja lokalerna långsiktigt. Kultur- och fritidsnämnden bedöms efter inkomna synpunkter från kultur- och fritidsförvaltningen eventuellt kunna vara en nyttjare av lokalerna.

Yttrande

Sörbyn 8:2, Allégatan 22, är beläget i anslutning till stationsområdet i Brålanda. Fastighet och service föreslår att stycka av fastigheten och sälja den del av fastigheten där byggnaden står. Byggnaden har tidigare inhytt bland annat Brålanda kommunhus. I dagsläget finns tre hyresgäster i huset varav två företag och en bostadshyresgäst.

Samhällsbyggnadsnämnden har även under 2022 föreslagit att fastigheten försäljs. Kommunfullmäktige beslutade då att ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ta fram förslag på köpehandlingar med konsekvensbeskrivningar. Vid tillfället var det AB Vänersborgsbostäder som var tilltänkta köpare av fastigheten (KS 2022/284). AB Vänersborgsbostäder har valt att avstå affären då de är intresserade av marken men inte byggnaden. Att riva byggnaden för att sedan sälja fastigheten är inte aktuellt enligt samhällsbyggnadsnämnden.

Inga behov har identifierats i nämndernas behovsinventeringar för åren 2026–2035 där byggnaden kan vara aktuell som lösningsalternativ men efter dialog med förvaltningarna angående konsekvenser av en försäljning för kommunens lokalförsörjning framkommer att kultur- och fritidsförvaltningen bedömer att byggnaden skulle kunna passa som biblioteksfilial. Kultur- och fritidsnämnden hyr idag lokaler för biblioteksverksamhet i centrala Brålanda av en privat fastighetsägare. Filialen som är belägen på Storgatan i Brålanda har sedan införandet av Meröppet fått ett ökat antal besökare och användare. Kultur- och fritidsförvaltningen bedömer att det med anpassade och utökade ytor i kommunägda lokaler finns möjlighet att utveckla

2025-01-16

Dnr: KS2024/249

utbudet av kultur- och programverksamhet och andra läsfrämjande aktiviteter i Brålanda. Lokalerna skulle även kunna nyttjas av det lokala föreningslivet och studieförbund, för fritidsgårdsverksamhet och annan kommunal verksamhet.

I samband med dialogen kring byggnadens användning inkom även synpunkter på en försäljning från miljö- och byggnadsförvaltningen. Förvaltningen lyfter att byggnaden är ett värdefullt tidsvittne från tiden kring sekelskiftet då Brålanda florerade som stationssamhälle. Allégatan 22 innehåller särskilt höga kulturhistoriska värden både som enskild byggnad och som del av bebyggelseområdet kring stationen. Det är därmed viktigt att bevara och underhålla huset med mycket stor hänsyn. Då det i den gällande detaljplanen inte finns något skydd för byggnaden innebär en försäljning risk för förvanskning eller rivning. En sådan utveckling skulle innebära att det blir svårare för kommunen att ta en aktiv och förebildlig roll i utvecklingen av stationsområdet.

Förvaltningen lyfter även att planeringen för ett tågstopp i Brålanda pågår och genom sin omedelbara närhet till stationshuset är fastigheten en viktig pusselbit i den framtida utvecklingen av området. Även kommunstyrelseförvaltningen instämmer i fastighetens strategiska värde för utvecklingen av framtida stationsområde. Bland annat har skisser över utvecklingen kring stationsområdet, där delar av fastigheten används för ny byggnation, tagits fram i arbetet med fördjupad översiktsplan för Brålanda.

En tomställt lokal ger ingen intäkt men bär fortfarande kostnader i form av kapitalkostnader och vissa driftkostnader. Konsekvensen blir att dessa kostnader får täckas av befintlig budget, vilket i sin tur kan leda till att underhåll kan utföras i mindre utsträckning och att lokalernas skick försämras. Samhällsbyggnadsförvaltningen beräknar att kostnaden för att underhålla byggnaden fram till 2028 uppgår till 5 672 tkr, kostnad för byte till fossilfri värmekälla tillkommer. Enligt Strategi för ett fossilfritt Vänersborg 2030 – transporter, el och uppvärmning (KF 2021-06-16 § 86) ska 100 procent av bränslen som används för el och uppvärmning i kommunala fastigheter vara fossilfria år 2025. Totala kostnaderna för byggnaden uppgick under 2023 till 317 tkr, intäkterna uppgick till 135 tkr samma år.

Vid en eventuell försäljning ser kommunstyrelsen att det är positivt att fastigheten styckas av då det finns en lekplats, multiarena, boulebana och grönyta på fastigheten som tillför värden till tätorten. Vid en avstyckning kan dialog med fördel föras med kommunstyrelseförvaltningen för att säkerställa att en ny fastighetsindelning beaktar utvecklingsplaner för området.

Sammantaget bedömer kommunstyrelsen att en försäljning av fastigheten inte bör genomföras innan dess att planeringen av området och en eventuell ny detaljplanering är genomförd och antagen. Att avvakta den pågående planeringen kring tågstoppet underlättar för en hållbar helhetslösning i området och en ny detaljplan skulle kunna skydda byggnaden genom planbestämmelser om till exempel rivningsförbud och bevarande av byggnadsdetaljer. En avstyckning av fastigheten där byggnaderna står skulle kunna innebära att en försäljning utan negativ påverkan på utvecklingen av området är möjlig men risken att byggnaden förvanskas eller rivs kvarstår.

2025-01-16

Dnr: KS2024/249

Under den tid som planeringen pågår bör också utredas om kommunal verksamhet kan använda lokalerna. Kultur- och fritidsnämnden bedöms efter inkomna synpunkter från kultur- och fritidsförvaltningen vara en möjlig nyttjare av lokalerna. Om kultur- och fritidsnämnden är intresserade av lokalen bör en förstudie med jämförelse av lösningsalternativ genomföras.

Thomas Sannemalm
Ekonomichef

§ 53

Förslag till försäljning av bostadsfastighet Allégatan

SBN 2024/78

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår Kommunstyrelsen att utföra konsekvensbeskrivning för försäljning av Allégatan 22, Sörbyn 8:2.

Sammanfattning av ärendet

Allégatan 22 är en fastighet belägen i centrala Brålanda som Vänersborgs kommun äger och där stora delar av byggnaden står outhyrd. I dagsläget finns tre hyresgäster i huset två företag och en bostadshyresgäst. Då fastighet och service inte ser att någon kommunal verksamhet skulle kunna bedriva verksamhet i huset föreslås fastigheten säljas.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-02-27
- Beskrivning Allégatan

Sändlista

Kommunstyrelsen
Fastighetsförvaltare
Verksamhetschef Fastighet och Service

2024-02-27

Dnr: SBN 2024/78

Handläggare
Rebecca Salbom
rebecca.salbom@vanersborg.se
0521-72 25 25

Mottagare
Samhällsbyggnadsnämnden

Försäljning fastigheter

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår Kommunstyrelsen att utföra konsekvensbeskrivning för försäljning av Allégatan 22, Sörbyn 8:2.

Sammanfattning av ärendet

Allégatan 22 är en fastighet belägen i centrala Brålanda som Vänersborgs kommun äger och där stora delar av byggnaden står outhyrd. I dagsläget finns tre hyresgäster i huset två företag och en bostadshyresgäst. Då fastighet och service inte ser att någon kommunal verksamhet skulle kunna bedriva verksamhet i huset föreslås fastigheten säljas.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Allégatan 22 är en fastighet belägen i centrala Brålanda som Vänersborgs kommun äger och som bla. tidigare inrymt Brålandas kommunhus och där idag stora delar av byggnaden står outhyrd. I dagsläget finns tre hyresgäster i huset varav två är företag och en är bostadshyresgäst.

Då fastighet och Service inte ser att någon kommunal verksamhet skulle kunna bedriva verksamhet i huset föreslås fastigheten säljas.

AB Vänersborgsbostäder är tillfrågade om köp av fastigheten då diskussioner tidigare förts i frågan, de avstår affären då de är intresserade av fastigheten men inte byggnaden. En rivning och försäljning av enbart fastigheten är inte aktuellt då byggnaden har högt kulturhistoriskt värde och dessutom är betydelsefull för hela kulturmiljön kring stationshuset enl. stadsarkitekten.

Fastighet och service föreslår att stycka av fastigheten och sälja den del av fastigheten där byggnaden står.

Befintliga företagshyresgäster har tidigare visat intresse av att köpa fastigheten.

Underlag

Riktlinjer för lokalförsörjning KS 2020/87 antagen 2020-03-25 § 56.

Tjänsteutlåtande från stadsarkitekt 2024-03-08

Hans Larsson

Verksamhetschef Fastighet och Service

Sändlista

Kommunstyrelsen

Fastighetsförvaltare

Verksamhetschef Fastighet och Service

Allégatan 22, Brålanda

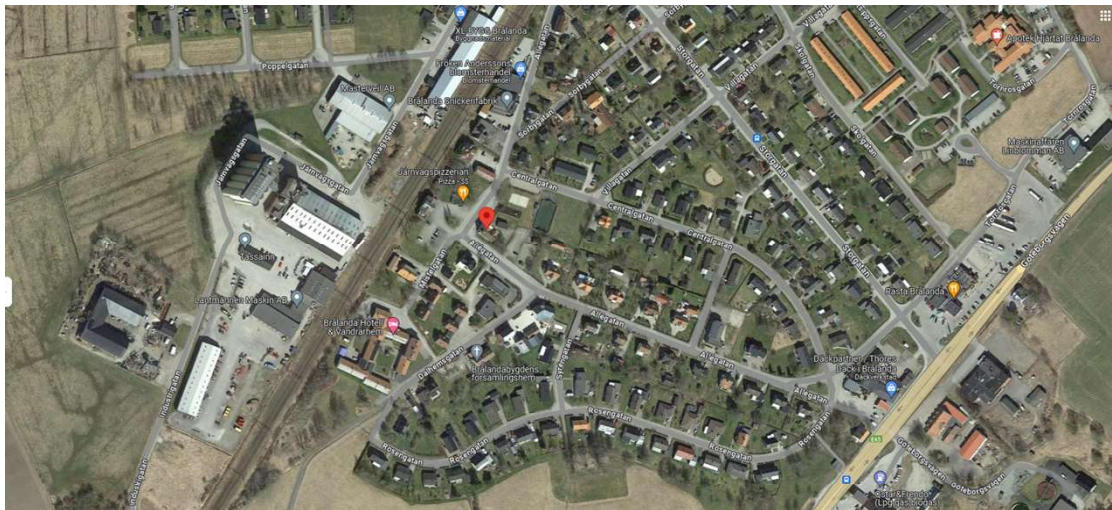
Fakta

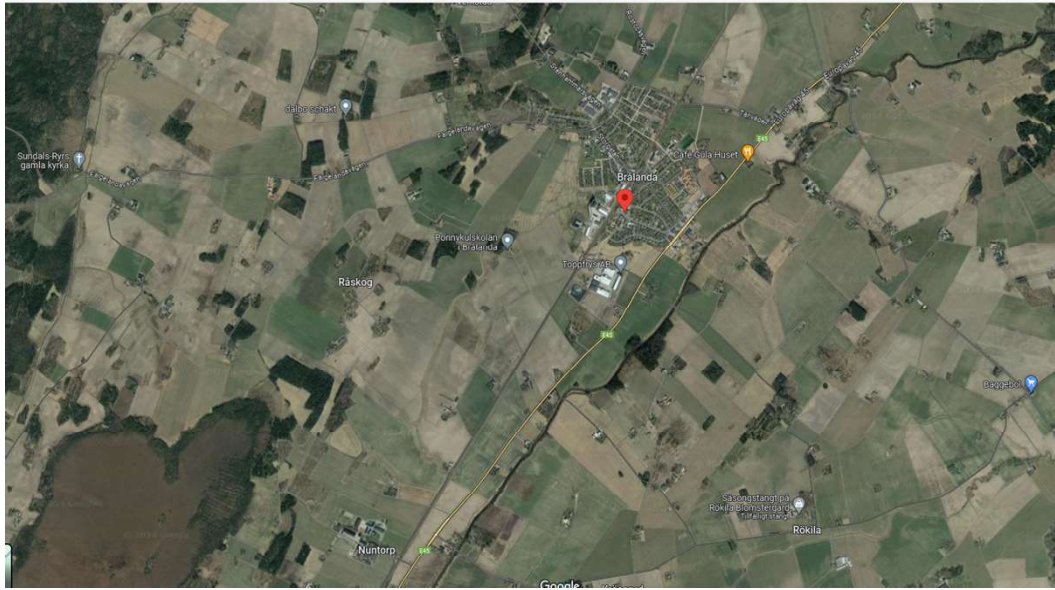
Fastighet: Sörbyn 8:2

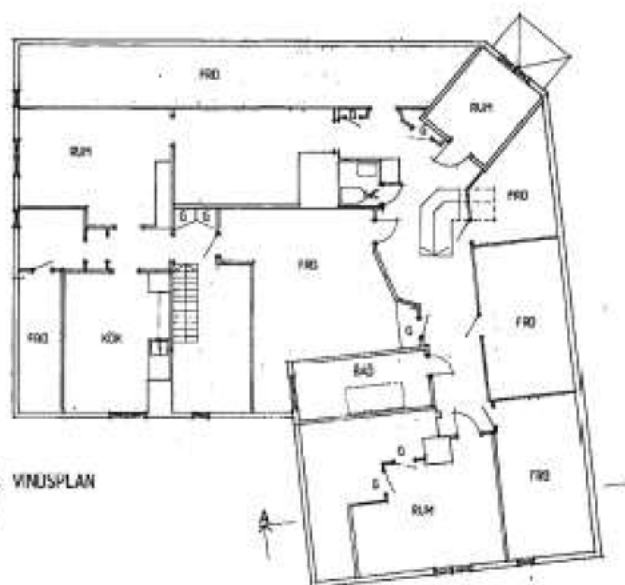
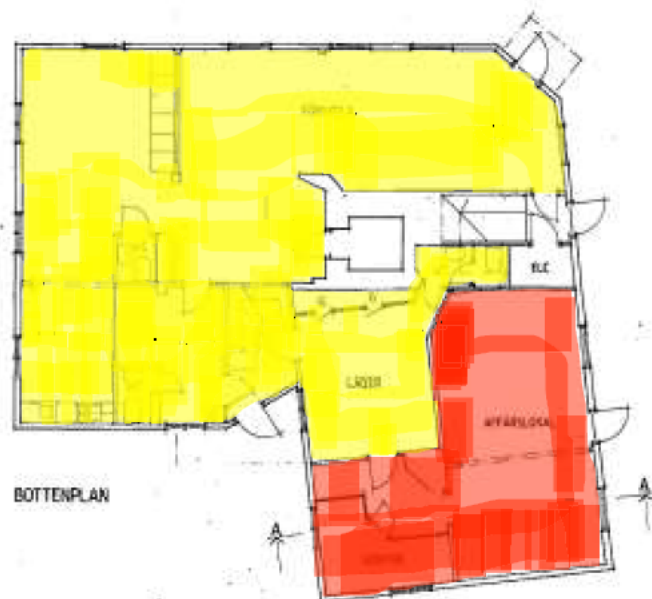
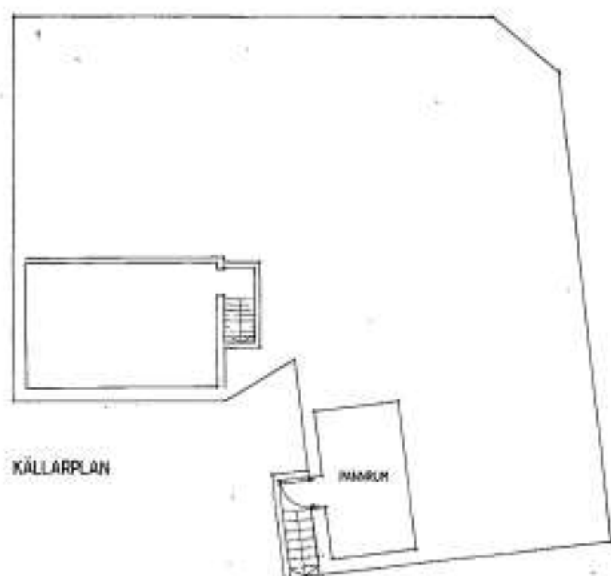
Tomt: 6 035 kvm

Byggnad: 628 kvm

Byggår: 1929

Hyresgäst företaget BIDAB.

Hyresgäst företaget Rusty Rose Tattoo.

Privat bostadshyresgäst.

Förslag på avstyckning

§ 30

Justerad budget 2025 avseende förändrat personalomkostnadspålägg

KS 2025/68

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt följande:

1. Nämndernas budgetanslag 2025 justeras ned enligt följande:

Barn- och utbildningsnämnden	-6 231 tkr
Byggnadsnämnden	-224 tkr
Kommunstyrelsen	-705 tkr
Kultur- och fritidsnämnden	-534 tkr
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-120 tkr
Samhällsbyggnadsnämnden	-722 tkr
Socialnämnden	-8 096 tkr
Överförmyndarnämnden	-44 tkr
Budget avsatt till lönerrevision	-448 tkr
Totalt nämnderna	-17 124 tkr

2. Finansförvaltningens budget för interna pensionsintäkter justeras ned med motsvarande belopp.

Sammanfattning av ärendet

I nämndernas beslutade budgetramar för 2025 är det interna personalomkostnadspålägget preliminärt beräknat till 41,39%. Mot bakgrund av att kostnaderna beräknas bli lägre under 2025 för avtalspensionerna rekommenderar nu Sveriges Kommuner och Regioner ett internt personalomkostnadspålägg som uppgår till 40,24% för 2025.

Ett lägre personalomkostnadspålägg innebär lägre kostnader för nämnderna och lägre intäkter för den centrala finansförvaltningen. För nämnderna är detta ett nollsummespel.

I ärendet ingår också en justering av nämndernas ramar för interna köp. Det avser köp av städ, vaktmästare och måltider från samhällsbyggnadsnämnden. Det omfattar en justering om totalt -824 tkr.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-05

Utdragsbestyrkande

2025-02-05

Dnr: KS 2025/68

Handläggare
Ewa Lundqvist
ewa.lundqvist@vanersborg.se
0521-721155

Mottagare
Kommunstyrelsen

Justerad budget 2025 avseende förändrat personalomkostnadspålägg

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar enligt följande:

1. Nämndernas budgetanslag 2025 justeras ned enligt följande:

Barn- och utbildningsnämnden	-6 231 tkr
Byggnadsnämnden	-224 tkr
Kommunstyrelsen	-705 tkr
Kultur- och fritidsnämnden	-534 tkr
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-120 tkr
Samhällsbyggnadsnämnden	-722 tkr
Socialnämnden	-8 096 tkr
Överförmyndarnämnden	-44 tkr
Budget avsatt till lönerrevision	-448 tkr
Totalt nämnderna	-17 124 tkr

2. Finansförvaltningens budget för interna pensionsintäkter justeras ned med motsvarande belopp.

Sammanfattning av ärendet

I nämndernas beslutade budgetramar för 2025 är det interna personalomkostnadspålägget preliminärt beräknat till 41,39%. Mot bakgrund av att kostnaderna beräknas bli lägre under 2025 för avtalspensionerna rekommenderar nu Sveriges Kommuner och Regioner ett internt personalomkostnadspålägg som uppgår till 40,24% för 2025.

Ett lägre personalomkostnadspålägg innebär lägre kostnader för nämnderna och lägre intäkter för den centrala finansförvaltningen. För nämnderna är detta ett nollsummespel.

I ärendet ingår också en justering av nämndernas rammar för interna köp. Det avser köp av städ, vaktmästare och måltider från samhällsbyggnadsnämnden. Det omfattar en justering om totalt -824 tkr.

Thomas Sannemalm
Ekonomichef

Sändlista

Handläggare av ärendet

Samtliga nämnder

§ 31

Ansökan från kultur- och fritidsnämnden om medel till lovaktiviteter 2025

KS 2025/97

Beslut

Kommunstyrelsen beviljar kultur- och fritidsnämnden ett tilläggsanslag om 400 tkr i budget 2025 till lovaktiviteter. Medlen finansieras från anslaget för socialt förebyggande och trygghetsskapande insatser, vilket per 2025-02-03 är 2 056 tkr. En uppföljning av projektet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast under januari 2026.

Sammanfattning av ärendet

Kultur och fritidsnämnden ansöker om 400 tkr i bidrag till en meningsfull fritid för barn och unga under samtliga skollov 2025. Sökta medel går särskilt till extra insatser på Torpaområdet för att komplettera förvaltningens befintliga lovverksamheter runt om i kommunen.

I budget 2024 fick kultur- och fritidsnämnden ett tilläggsanslag om 365 tkr till projekt lovaktiviteter finansierade av kommunstyrelsens anslag för socialt förebyggande och trygghetsskapande insatser. I nämndens ansökan om medel för 2025 återfinns en uppföljning och beskrivning verksamheten som bedrevs under 2024.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-03
- Kultur- och fritidsnämnden beslut 2025-01-28 § 4
- Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse

2025-02-03

Dnr: KS 2025/97

Handläggare
Ewa Lundqvist
ewa.lundqvist@vanersborg.se
0521-721155

Mottagare
Kommunstyrelsen

Ansökan från kultur- och fritidsnämnden om medel till lovaktiviteter i budget 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beviljar kultur- och fritidsnämnden ett tilläggsanslag om 400 tkr i budget 2025 till lovaktiviteter. Medlen finansieras från anslaget för socialt förebyggande och trygghetsskapande insatser, vilket per 2025-02-03 är 2 056 tkr. En uppföljning av projektet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast under januari 2026.

Sammanfattning av ärendet

Kultur och fritidsnämnden ansöker om 400 tkr i bidrag till en meningsfull fritid för barn och unga under samtliga skollov 2025. Sökta medel går särskilt till extra insatser på Torpaområdet för att komplettera förvaltningens befintliga lovverksamheter runt om i kommunen.

I budget 2024 fick kultur- och fritidsnämnden ett tilläggsanslag om 365 tkr till projekt lovaktiviteter finansierade av kommunstyrelsens anslag för socialt förebyggande och trygghetsskapande insatser. I nämndens ansökan om medel för 2025 återfinns en uppföljning och beskrivning verksamheten som bedrevs under 2024.

Thomas Sannemalm
Ekonomichef

Bilagor

Protokoll från kultur- och fritidsnämnden 2025-01-28, § 4

Sändlista

Handläggare av ärendet
Kultur- och fritidsnämnden
Ekonomikontoret

§ 4

Ansökan om medel avseende lovaktiviteter 2025

KUFRN 2024/84

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att ansöka om 400 000 kr för lovaktiviteter 2025 från kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Kultur och fritidsnämnden ansöker om 400 000 kr från kommunstyrelseförvaltningen för att bidra till en meningsfull fritid för barn och unga under samtliga skollov 2025. Sökta medel går särskilt till extra insatser på Torpaområdet för att komplettera förvaltningens befintliga lovverksamheter runt om i kommunen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse ansökan om medel avseende lovaktiviteter 2025

Sändlista

Verksamhetschef Magnus Nordin
Kommunstyrelsen

Handläggare
Magnus Nordin
magnus.nordin@vanersborg.se
0521-72 20 24

Sändlista är en
sammanställning över vilka
organ, funktioner, personer
eller liknande som ska få
beslutet när ärendet är
färdigbehandlat
Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Dnr: KUFRN 2024/84

Ansökan om medel avseende lovaktiviteter 2025

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att ansöka om 400 000 kr för lovaktiviteter 2025 från kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Kultur och fritidsnämnden ansöker om 400 000 kr från kommunstyrelseförvaltningen för att bidra till en meningsfull fritid för barn och unga under samtliga skollov 2025. Sökta medel går särskilt till extra insatser på Torpaområdet för att komplettera förvaltningens befintliga lovverksamheter runt om i kommunen.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Kultur och fritidsnämnden ansöker om 400 000 kr från kommunstyrelseförvaltningen för att bidra till en meningsfull fritid för barn och unga under samtliga skollov 2025. Sökta medel går särskilt till extra insatser på Torpaområdet för att komplettera förvaltningens befintliga lovverksamheter runt om i kommunen.

Bakgrund

Förvaltningen fick medel för arbetet att skapa attraktiva och kostnadsfria sommarlovsaktiviteter på Torpaområdet 2024. Aktiviteterna syftade till att ge barn och unga tillgång till en aktiv fritid, stärka befintliga mötesplatser och öka känslan av trygghet i området. Vi har kallat arbetet för *Aktiv fritid på Torpa*. Arbetet har tagit sin utgångspunkt i resultatet av förvaltningens invånardialog med unga och våra tidigare erfarenheter i området.

Förvaltningen har satt samman en arbetsgrupp från samtliga enheter. Uppdraget för denna grupp är att skapa meningsfull fritid genom gemensamma aktiviteter på området och verka för ökad synlighet av enheternas verksamheter.

Under sommarlovet 2024 beställdes tolv barnkulturaktiviteter från externa kulturaktörer, så som scenkonst, slöjd- och bildkonst och cirkus. Förvaltningens enheter bidrog med olika kultur- och fritidsaktiviteter och projektet samarbetade med utvalda idrottsföreningar som erbjöd ett brett utbud av idrottsaktiviteter samt så anordnades kollo och läger. Vi nådde cirka 900 barn och unga, med främsta tyngdpunkt på barn i

åldern 3–9 år, med jämn fördelning mellan flickor och pojkar. Vi har ingen statistik över besökarnas hemadresser, så även om aktiviteterna förlades till Torpaområdet är det möjligt för barn från hela Vänersborg deltog.

Förvaltningen har utvärderat arbetet och analyserat resultatet, och har ambitionen att arbeta vidare med:

- Barn- och ungdomars delaktighet
- Samverkan med föreningsliv/civilsamhälle och/eller andra aktörer i området
- Utveckla målgruppsarbete; hitta aktiviteter för mellanåldern 10–12 år samt tonåringar
- Fokusera på målgruppen flickor
- Undersöka fler platser och former för aktiviteter och marknadsföring i området än vad vi hann under sommarlovet 2024.

Vi anser att dessa utvecklingsområden skulle resultera i ökad kvalitet och bidra till att fler barn och unga deltar.

Kultur- och fritidsförvaltningen söker medel för att stärka samtliga skollov med kultur- och fritidsaktiviteter på Torpaområdet; sportlov, påsklov, sommarlov, höstlov och jullov 2025.

Målgruppsarbete 2025

Genom att skapa ett aktivt fritidsliv för målgruppen barn och unga i Torpaområdet vill vi verka för inkludering, med särskild tyngdpunkt på flickor som enligt invånardialogen i mindre utsträckning har ett aktivt fritidsliv. Vi vill särskilt utveckla aktiviteter för mellanåldern (10–12 år) och tonåringar.

Möjliga platser för aktiviteter

Förvaltningens egna mötesplatser Sportcentrum, Torpa fritidsgård, Barnens kastanj, samt utomhusmiljöer som Kastanjeparken och Sirius. Under det varma halvåret kan aktiviteter i större utsträckning planeras utomhus och i grönområden i området. Sedan sommarlovet 2024 önskar vi utforska andra platser och miljöer på Torpaområdet tillsammans med barn och unga, som hittills kan ha varit utforskade för förvaltningen.

Möjliga samarbetsparter

Samverkansparter i Torpaområdet är Sirius öppna förskola, kommunpolisen, socialtjänsten (stöd och service, fältarna, AME), föreningslivet, Hemköp Torpa och Vänersborgsbostäder, Asha's bageri i Vargön, Silvertärnan, Sörgården i Brålanda, fritidsgården Hörnet i Vänersborg, Fritidsbanken och kommunvärdarna.

Delaktighet målgrupper för val av program och aktiviteter

Arbetsgruppen vill fortsätta att arbeta för att hitta dialog och kontaktytor med barn och unga som är boende i området och tillsammans skapa aktiviteter som efterfrågas av och attraherar målgruppen.

1. Arbete tillsammans med Ung arrangörsgrupp. Ungdomar får chansen att praktisera i förvaltningen och lära sig mer om arrangörskap mot ett arvode. Arrangörsgruppen medfinansieras av AME genom fyra veckors sommarferiepraktik som leds av en

handledare. Genom att vara delaktiga och ha reellt inflytande i planering och genomförande på ett jämlikt sätt stärks ungdomars inflytande över utbudet.

2. Samarbete med Community Art Lab Sweden (CALS), som är en nationell plattform där professionella kulturutövare träffar ungdomar och skapar tillsammans. Arbetet utgår från metoden *community-dans*, dvs. att invånaren och platsen är medskapande och utgår från dans och rörelse.

3. Vår invånardialog visar att representation är viktigt. Det vill säga att det finns ett värde i att besökare kan spegla sig i personal eller utförare. Det är en viktig aspekt för att fler eller underrepresenterade grupper ska komma till deltagande. Vi vill därför arbeta med unga/unga vuxna som förebilder och lotsar. Vi ser gärna att unga ledare med kännedom om området och fler språkkunskaper än vår ordinarie personal också kan möjliggöra för fler att delta.

Verksamhet

Extra medel möjliggör för Kultur- och fritidsförvaltningen att ha ett utökat lovprogram med särskilt fokus på Torpaområdet. Under några år fick kommunen statliga medel särskilt riktade för lovaktiviteter och dessa finns inte dessa längre. Nämnden har då ansökt om medel från kommunstyrelsen.

Medlen ska användas för att kunna arvoda unga, köpa in professionella kultur- och fritidsaktörer som kan bistå med konserter, föreställningar och genomförande av andra typer av arrangemang.

Förvaltningen vill ge tre till fem idrottsföreningar möjlighet att arrangera aktiviteter på Sportcentrum. Föreningar kan hålla lovaktiviteter inom fotboll, inlines, kampsport och racketsport. Kommunen tillhandahåller anläggningarna fritt och föreningarna kan använda dessa för att genomföra aktiviteter såsom sportkollo, allmänhetens åkning för inlines, idrottsläger, lovskolor inom ett idrottsområde eller prova-på-aktiviteter av olika slag. Föreningarna ges möjlighet att ansöka om ekonomiskt bidrag för de aktiviteter de vill genomföra.

Andra förslag på aktiviteter med bra respons från besökare och/eller som målgruppen har efterfrågat är utomhusbio, återbrukspyssel, blockparty, festival, minibibliotek i tvättstugorna, pysselpåsar, scenkonst, spontanidrott med Fritidsbankens material, basket, lekar, bokutlån, musik-, dans-, teater- och cirkusföreställningar samt prova på-workshops.

Vi söker också medel för kommunikation och marknadsföring. Det kan innefatta grafiskt material, annonsering, tryckeri, dokumentation, tolk och textöversättningar.

Utöver lovaktiviteter på Torpa genomför kultur och fritidsförvaltningen även aktiviteter och lovaktiviteter i våra ordinarie verksamheter och lokaler under året, för att nå nämndens mål om geografisk spridning i vår kommun.

BUDGET SKOLLOV	
Inköp av konsert, scenkonst, professionella kulturaktörer, festival, block party, prova-på verksamheter	100 000
Utomhusbio	10 000
Läsfrämjande aktiviteter, text, gestaltningar	20 000
Spontanidrott, Fritidsbanken, friluftsliv	10 000
Föreningsstöd	50 000
Polistillstånd	2 000
Unga ledare	50 000
Samordnare sommaren extra personal	50 000
Hyra för teknik, teknikertjänster	15 000
Ung arrangörsgrupp	30 000
Handledare arrangörsgrupp	20 000
CALS	2 000
Marknadsföring	30 000
TOTALT	400 000

Beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningen.

Anna Svensson
Förvaltningschef

Sändlista

Handläggare av ärendet

Kommunstyrelsen

§ 32

**Begäran från samhällsbyggnadsnämnden om
tilläggsbudget och omfördelning av investeringsbudget
2025**

KS 2025/95

Beslut

Kommunfullmäktige beviljar samhällsbyggnadsnämnden 49 322 tkr i tilläggsbudget i investeringsbudget 2025 fördelade till respektive investeringsprojekt enligt nämndens förslag. Finansiering kan ske genom ökad upplåning.

Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 2 000 tkr från investeringsprojekt Skräcklans vattenverk till investeringsprojekt Rörviks vattenverk i investeringsbudget 2025.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden begär sammanlagt 49 322 tkr i tilläggsbudget i investeringsbudget 2025. Det avser projekt som är påbörjade före 2025 och som kommer att fortskrida under 2025 och behöver utnyttja den del av budgeten som återstår för respektive projekt. För flera pågående projekt har eventuella förseningar helt eller delvis redan hanterats i Mål- och resursplan 2025, och därför behöver tilläggsbudget inte begäras, trots större budgetavvikelser i vissa projekt för år 2024.

Mål- och resursplan 2025 innehåller investerings- och exploateringsbudget om 507 300 tkr. Under hösten 2024 beslutade kommunfullmäktige att avsätta ytterligare 21 500 tkr till datorer samt trafiksäkra belysningsstolpar. Inklusivt samhällsbyggnadsnämndens begäran om tilläggsbudget uppgår investeringsbudget 2025 till 578 122 tkr. Då det är en mycket hög nivå kan det bli nödvändigt att flytta fram projekt i budget 2025 till kommande år.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-03
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2025-01-23 § 5
- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-20
- Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2025

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-02-03

Dnr: KS 2025/95

Handläggare
Ewa Lundqvist
ewa.lundqvist@vanersborg.se
0521-721155

Mottagare
Kommunstyrelsen

Begäran från samhällsbyggnadsnämnden om tilläggsbudget och omfördelning av investeringsbudget 2025

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beviljar samhällsbyggnadsnämnden 49 322 tkr i tilläggsbudget i investeringsbudget 2025 fördelade till respektive investeringsprojekt enligt nämndens förslag. Finansiering kan ske genom ökad upplåning.

Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 2 000 tkr från investeringsprojekt Skräcklans vattenverk till investeringsprojekt Rörviks vattenverk i investeringsbudget 2025.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden begär sammanlagt 49 322 tkr i tilläggsbudget i investeringsbudget 2025. Det avser projekt som är påbörjade före 2025 och som kommer att fortskrida under 2025 och behöver utnyttja den del av budgeten som återstår för respektive projekt. För flera pågående projekt har eventuella förseningar helt eller delvis redan hanterats i Mål- och resursplan 2025, och därför behöver tilläggsbudget inte begäras, trots större budgetavvikelser i vissa projekt för år 2024.

Mål- och resursplan 2025 innehåller investerings- och exploateringsbudget om 507 300 tkr. Under hösten 2024 beslutade kommunfullmäktige att avsätta ytterligare 21 500 tkr till datorer samt trafiksäkra belysningsstolpar. Inklusivt samhällsbyggnadsnämndens begäran om tilläggsbudget uppgår investeringsbudget 2025 till 578 122 tkr. Då det är en mycket hög nivå kan det bli nödvändigt att flytta fram projekt i budget 2025 till kommande år.

Underlag

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2025-01-23 § 5

Thomas Sannemalm
Ekonomichef

Sändlista

Handläggare av ärendet
Samhällsbyggnadsnämnden
Ekonomikontoret

§ 5

Begäran om tilläggsbudget och omfördelning avseende investeringar år 2025

SBN 2024/7

Beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att samhällsbyggnadsnämnden beviljas tilläggsbudget avseende investeringar under år 2025 till ett belopp av 49 322 tkr i enlighet med förvaltningens upprättade förslag, daterat 2025-01-20.
2. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att omfördela 2 000 tkr från investeringsprojektet Skräcklans vattenverk till investeringsprojektet Rörviks vattenverk för år 2025.

Bilaga

Bilaga 3: Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2025

Sammanfattning av ärendet

Totalt föreslagen tilläggsbudget 2025 för samhällsbyggnadsnämnden uppgår till 49 322 tkr. Projekt som är påbörjade innan år 2025 och som kommer att fortskrida under år 2025 behöver få utnyttja den del av budgeten som återstår för respektive projekt. För flera pågående projekt har eventuella förseningar helt eller delvis redan hanterats i Mål- och resursplan 2025, och därför behöver tilläggsbudget inte begäras, trots större budgetavvikelser i vissa projekt för år 2024.

Den totalt föreslagna tilläggsbudgeten för år 2025 är fördelad enligt följande:

Samhällsbyggnadsnämnden (tkr)	Tilläggsbudget 2025
Gatuenheten	2 716
Fastighet	24 936
Exploatering	14 009
Kretslopp och Vatten	7 661
Summa samhällsbyggnadsnämnden	49 322

I beslutad mål- och resursplan 2025 så har samhällsbyggnadsnämnden en investeringsbudget om totalt 479 700 tkr. Utöver detta har tilläggsbudget för trafiksäkra belysningsstolpar beslutats enligt KF 2024-09-11 med 3 000 tkr. Med förslag om tilläggsbudget med 49 322 tkr ökar investeringsplanen 2025 till totalt 532 022 tkr.

Utdragsbestyrkande

2025-01-23

För 2025 års investeringar föreslås även att omfördela 2 000 tkr från projektet Skräcklans vattenverk till Rörviks vattenverk.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2025-01-20

Sändlista

Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadsförvaltningen ledningsteam
Ekonom

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-01-20

Dnr: SBN 2024/7

Handläggare

Clara Sannemalm
clara.sannemalm@vanersborg.se
0521-72 12 59

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Begäran om tilläggsbudget och omfördelning avseende investeringar år 2025

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att samhällsbyggnadsnämnden beviljas tilläggsbudget avseende investeringar under år 2025 till ett belopp av 49 322 tkr i enlighet med förvaltningens upprättade förslag, daterat 2025-01-20.
2. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att omfördela 2 000 tkr från investeringsprojektet Skräcklans vattenverk till investeringsprojektet Rörviks vattenverk för år 2025.

Sammanfattning av ärendet

Totalt föreslagen tilläggsbudget 2025 för samhällsbyggnadsnämnden uppgår till 49 322 tkr. Projekt som är påbörjade innan år 2025 och som kommer att fortskrida under år 2025 behöver få utnyttja den del av budgeten som återstår för respektive projekt. För flera pågående projekt har eventuella förseningar helt eller delvis redan hanterats i Mål- och resursplan 2025, och därför behöver tilläggsbudget inte begäras, trots större budgetavvikelser i vissa projekt för år 2024.

Den totalt föreslagna tilläggsbudgeten för år 2025 är fördelad enligt följande:

Samhällsbyggnadsnämnden (tkr)	Tilläggsbudget 2025
Gatuenheten	2 716
Fastighet	24 936
Exploatering	14 009
Kretslopp och Vatten	7 661
Summa samhällsbyggnadsnämnden	49 322

I beslutad mål- och resursplan 2025 så har samhällsbyggnadsnämnden en investeringsbudget om totalt 479 700 tkr. Utöver detta har tilläggsbudget för trafiksäkra belysningsstolpar beslutats enligt KF 2024-09-11 med 3 000 tkr. Med förslag om tilläggsbudget med 49 322 tkr ökar investeringsplanen 2025 till totalt 532 022 tkr.

För 2025 års investeringar föreslås även att omfördela 2 000 tkr från projektet Skräcklans vattenverk till Rörviks vattenverk.

Underlag

Ekonomisk redovisning 2024

Lotten Nilsson

Verksamhetschef

Bilagor

Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2025

Sändlista

Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadsförvaltningen ledningsteam
Ekonom

Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2025

Sammanfattning

Totalt föreslagen tilläggsbudget 2025 för samhällsbyggnadsnämnden uppgår till 49 322 tkr. Projekt som är påbörjade innan år 2025 och som kommer att fortskrida under år 2025 behöver få utnyttja den del av budgeten som återstår för respektive projekt. För flera pågående projekt har eventuella förseningar helt eller delvis redan hanterats i Mål- och resursplan 2025, och därför behöver tilläggsbudget inte begäras, trots större budgetavvikelser i vissa projekt för år 2024.

Den totalt föreslagna tilläggsbudgeten för år 2025 är fördelad enligt följande:

Samhällsbyggnadsnämnden (tkr)	Tilläggsbudget 2025
Gatuenheten	2 716
Fastighet	24 936
Exploatering	14 009
Kretslopp och Vatten	7 661
Summa samhällsbyggnadsnämnden	49 322

I beslutad mål- och resursplan 2025 så har samhällsbyggnadsnämnden en investeringsbudget om totalt 479 700 tkr. Utöver detta har tilläggsbudget för trafiksäkra belysningsstolpar beslutats enligt KF 2024-09-11 med 3 000 tkr. Med förslag om tilläggsbudget med 49 322 tkr ökar investeringsplanen 2025 till totalt 532 022 tkr.

För 2025 års investeringar föreslås även att omfördela 2 000 tkr från projektet Skräcklans vattenverk till Rörviks Vattenverk.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Fastighetsverksamheten

Fastighet (tkr)	Budget 2024	Totalt utfall 2024	Budgetdifferens 2024	Tilläggsbudget 2025
Ensamhushåll	9 000	0	9 000	9 000
Skördegatan förskola	15 860	8 445	7 415	5 415
Holmängen skola	32 173	20 545	11 628	1 500
Arena Vänersborg takbyte	21 866	210	21 655	1 955
Flickskolan	4 540	3 154	1 386	1 386
Vänersvallen Nord	3 000	2 039	961	961
B-hus Sportcentrum	1 000	43	957	957
UH Ishallen yttertak	2 690*	1 669	1 022	1 022
UH Skerrud omkl.rum	1 811*	71	1 740	1 740
UH Gasverksg. Fsk tak	1 150*	150	1 000	1 000
Summa fastighet	93 090	36 326	56 764	24 936

*Budget fördelas utifrån det årliga anslaget för fastighetsunderhåll om totalt 27 mnkr.

Av den totalt föreslagna tilläggsbudgeten för pågående investeringar utgör fastighetsinvesteringarnas del 24 936 tkr. En stor del av totalen föreslås till projekt för ensamhushåll till socialförvaltningen där förslag om tilläggsbudget uppgår till 9 000 tkr vilket motsvarar det totala anslaget för projektet. Inga medel har förbrukats under 2024.

Skördegatans förskola föreslås med en tilläggsbudget om 5 415 tkr på grund av att projektet har förskjutits mot tidsplanen. Det finns dock osäkerhet vad gäller projektets framfart då byggtreprenören som genomför projektet har ansökt om konkurs. Detta behöver bevakas under 2025.

Holmängens skolan föreslås en tilläggsbudget om 1 500 tkr, vilket beror på ett antal tilläggsbeställningar som inte hunnit utföras under 2024. Även detta projekt påverkas av byggtreprenörens konkurs vilket behöver bevakas under 2025. Projektets slutprognos uppgår till 270 000 tkr vilket innebär ett prognostiserat överskott om 6 000 tkr till följd av lägre kostnader i projektet.

Vad gäller projekt för takbyte av Arena Vänersborg har större del av projektmedlen redan förskjutits i samband med MRP 2025 då upphandlingen drog ut på tiden. Prognosen var då att 2 000 tkr skulle hinna förbrukas under 2024 men på grund av ytterligare fördröjningar föreslås en tilläggsbudget om 1 955 tkr.

Projektet Flickskolan har under 2024 pågått men förseningar har uppkommit på grund av väderförhållanden samt större omfattning av arbetet än förväntat. Takmålning och fasadarbete förväntas pågå 2025 och därav föreslås en tilläggsbudget om 1 386 tkr vilket motsvarar 2024 års budgetdifferens.

Vänersvallen Nords konstgräs är nästintill färdigställt men en tilläggsbudget om 961 tkr motsvarande projektets budgetdifferens föreslås till år 2025.

B-hus sportcentrum var planerat med projektering under 2024 men har fördröjts utifrån tidsplanen. Upphandling för projektet pågår och förhoppningen är att kunna komma igång med projektet under våren 2025. Föreslagen tilläggsbudget uppgår till 957 tkr vilket motsvarar 2024 års budgetdifferens.

Underhållsprojekt för yttertak på ishallen har pågått under 2024 men försenad upphandling och dåligt väder har gjort att projektet skjutits fram. Föreslagen tilläggsbudget uppgår till 1 022 tkr.

Underhållsprojekt för renovering av omklädningsrum på Skerruds skola planerades att genomföras under 2024, men på grund av personalbrist har projektet endast hunnit påbörjas. För att projektet ska kunna fortgå under 2025 föreslås tilläggsbudget om 1 740 tkr. Detsamma gäller för underhållsprojekt för Gasverksgatans förskola som medför en föreslagen tilläggsbudget om 1 000 tkr för 2025.

Gatuenheten

Gatuenheten (tkr)	Budget 2024	Totalt utfall 2024	Budgetdifferens 2024	Tilläggsbudget 2025
GC-väg VBG-Frändefors	3 442	726	2 716	2 716
Summa Gatuenheten	3 442	726	2 716	2 716

Gatuenhetens föreslagna tilläggsbudget för 2025 uppgår till 2 716 tkr och består enbart av projektet för gång- och cykelväg Vänersborg-Frändefors. Projektet är nästan till färdigställt men det pågår en utredning av kvalitén på asfalten. Utredningen förväntas vara färdig i början på 2025 och därmed föreslås en tilläggsbudget om 2 716 tkr för att hantera återstående kostnader för asfaltering.

Gång-och cykeltunnel vid järnväg Lillån är ett samarbetsprojekt med Vattenfall som handlar om åtgärder kring förhöjda vattennivåer. Projektet har varit vilande under flera års tid och påverkas av Vattenfalls medverkan. Inför 2024 var förhoppningen att komma i gång men uppstarten har istället fördröjts ytterligare. Projektets totalt beslutade anslag uppgår till 500 tkr och beräknades för flera år sedan. Under tiden som projektet fördröjts har både projektförutsättningar och kostnadsaspekter förändrats och därför avser gatuenheten att återkomma med projektet i samband med kommande MRP-process istället för att söka tilläggsbudget för projektet inför 2025.

Exploatering

Exploatering (tkr)	Budget 2024	Totalt utfall 2024	Budgetdifferens 2024	Tilläggsbudget 2025
Holmängen bostäder etapp 2	5 500	31	5 469	5 469
Skaven/Öxnared etapp 2	12 040	8 224	3 816	3 816

Källeberg	8 000	3 876	4 124	4 124
Trestad C Västra	4 750	1 602	3 148	300
Parkering kv Haren	2 700	1 806	894	300
Summa Exploatering	32 990	15 539	17 451	14 009

Föreslagen tilläggsbudget för exploatering uppgår till totalt 14 009 tkr. Det exploateringsprojekt som bidrar till störst del av tilläggsbudgeten i förslaget är Holmängen bostäder etapp 2, med en tilläggsbudget om 5 469 tkr. Toppbeläggning återstår och förväntas bli färdigställt till sommaren 2025.

Exploatering av bostadsområde vid Skaven/Öxnered etapp 2 har nästintill färdigställts under 2024 men anläggning av parkering och dagvattenhantering återstår. Dessa delar har fördröjts till följd av att bygglov har överklagats och beslut från länsstyrelsen inväntas. Projektets budgetavvikelse för 2024 uppgår till 3 816 tkr vilket motsvara förslag om tilläggsbudget för 2025.

Även exploatering av bostadsområdet Källeberg i Brålanda har fördröjts utifrån tidsplanen då Vattenfall genomför arbeten i området som behöver inväntas för att kunna göra de asfalteringar och återställningar som kvarstår. Projektet prognostiseras färdigställas till sommaren 2025 och tilläggsbudget föreslås till 4 124 tkr vilket motsvarar 2024 års budgetavvikelse.

Trestad Center, västra, har till stor del färdigställts under år 2024 men arbete med diken och stödremsor har inte hunnit genomföras. Kostnaden för detta uppskattas till 300 tkr vilket motsvarar förslag om tilläggsbudget för år 2025. Budgetdifferensen för 2024 uppgick till 3 148 tkr. Orsaken till att endast 300 tkr behövs 2025 är att återstående medel är avsedda för toppbeläggning av asfalt som först kan genomföras om några år. Samhällsbyggnadsförvaltningen avser att återkomma till detta i samband med kommande MRP-process.

Anläggning av parkering vid kvarteret Haren har färdigställts och slutbesiktigats under 2024. Dock återstår arbete med att anlägga gatsten och sådd vilket har fördröjts till år 2025. Kostnaden beräknas uppgå till 300 tkr vilket motsvarar förslag om tilläggsbudget för år 2025. Resterande budgetdifferens förväntas innebära ett överskott i projektet.

Kretslopp och Vatten

Kretslopp och vatten (tkr)	Budget 2024	Totalt utfall 2024	Budgetdifferens 2024	Tilläggsbudget 2025
Förändrad avfallshantering	5 000	1 000	4 000	4 000
Holmängens avloppsreningsverk	17 000	15 910	1 090	1 090
Rörviks vattenverk	24 216	21 645	2 571	2 571
Summa Kretslopp och vatten	46 216	38 555	7 661	7 661

Kretslopp och Vattens del av den totala föreslagna tilläggsbudgeten uppgår till 7 661 tkr. Tilläggsbudgeten består av tre projekt där projektet för förändrad avfallshantering bidrar med störst del med en föreslagen tilläggsbudget om 4 000 tkr. Projektet förändrad avfallshantering har påbörjats under 2024 för att hantera fastighetsnära insamling av förpackningar. Förslag på tilläggsbudget beror på förseningar av utbytet av befintliga kärl och inköp av nya kärl som kommer behöva utföras under 2025.

Holmängens avloppsreningsverk har en föreslagen tilläggsbudget på 1 090 tkr vilket motsvarar 2024 års budgetdifferens då en inestående garanti återstår under 2025.

Projekt för Rörviks Vattenverk har en föreslagen tilläggsbudget på 2 571 tkr. Betongen i bassängerna har dömts ut och behöver åtgärdas. Detta medför en fördyring av projektet och slutprognosen uppgår till totalt 96 900 tkr. Det totala anslaget för projektet som helhet uppgår till 91 000 tkr vilket innebär ett prognostiserat underskott om 5 900 tkr när projektet avslutas.

Då budgetdifferensen för 2024 inte är tillräckligt stor för att täcka det förmodade underskottet för 2025 föreslås även en omfördelning från Skräcklans vattenverk med 2 000 tkr till Rörviks vattenverk. Tid- och betalningsplanen har förändrats för Skräcklans vattenverk och för 2025 bedöms 100 000 tkr upparbetas av de 110 000 tkr som budgeterats. Därför anses en ombudgering mellan projekten möjlig under 2025. Däremot prognostiseras Skräcklans vattenverk fördyras totalt sett under hela projektperioden vilket är något som kretslopp och vatten kommer att återkomma kring i processen för MRP 2026.

§ 33

Utredning om var nya verksamhetsområden ska beredas

KS 2023/995

Beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige gav 2023-10-18 (§ 174) bifall till en motion om att utreda om det vore lämpligare att beslutsförslag om nya verksamhetsområden bereds av Miljö- och hälsoskyddsnämnden istället för Samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunstyrelseförvaltningen har därefter utrett frågan i samverkan med tjänstepersoner från Samhällsbyggnadsförvaltningen, avdelning Kretslopp och vatten, Miljö- och byggnadsförvaltningen, avdelning Miljö och hälsa samt Avdelningen för juridik och säkerhet på Kommunstyrelseförvaltningen.

Motionen motiverar utredningen genom ändringen i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som trädde i kraft den 1 januari 2023. Motionären hänvisar särskilt till en formulering om att kommunen ska ta särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom enskild anläggning när en bedömning görs om behovet av allmänna vattentjänster.

Idag är Samhällsbyggnadsnämnden VA-huvudman och bereder beslutsförslag om nya verksamhetsområden genom framtagande av en vattentjänstplan. Arbetet sker förvaltningsövergripande och representanter för Miljö och hälsa ingår i arbetsgruppen.

Med bakgrund i förvaltningarnas och nämndernas vilja (MHN 2023-05-17 § 17, SBN 2023-05-25 § 86), lagstiftarens avsikter (prop. 2021/22:208) och risker för jäv enligt 6 kap. 7 § andra stycket kommunallagen (KL) bedömer utredningen att det är lämpligare om Samhällsbyggnadsnämnden fortsatt har det huvudsakliga ansvaret för att bereda beslutsförslag om nya verksamhetsområden. Det är dock viktigt att arbetet sker förvaltningsövergripande och att Miljö- och hälsoskyddsnämnden blir involverad i tidigt skede.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-23
- Utredning om det vore lämpligare att beslutsförslag om nya verksamhetsområden bereds av Miljö- och hälsoskyddsnämnden i stället för Samhällsbyggnadsnämnden

Kommunstyrelsen arbetsutskotts behandling under sammanträdet

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-02-10

Förslag till beslut på sammanträdet

Lena Eckerbom Wendel (M) yrkade på att ärendet ska återremitteras till kommunstyrelseförvaltningen för att sedan remitteras till samhällsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, nämligen kommunstyrelseförvaltningens förslag och Lena Eckerbom Wendel (M) återremissyrkande.

Ordföranden frågade först om ärendet skulle återremitteras eller avgöras idag och fann genom acklamation att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutat att ärendet skulle avgöras idag.

Ordföranden konstaterade sedan att det fanns ett förslag till beslut kvar nämligen kommunstyrelseförvaltningens förslag och fann genom acklamation att kommunstyrelsens arbetsutskott bifallit förslaget.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-01-23

Dnr: KS 2023/995

Handläggare
Cornelia Sörman
Cornelia.Sorman@vanersborg.se
0521-72 10 46

Mottagare
Kommunstyrelsen

Utredning om lämpligheten i att beslutsförslag om nya verksamhetsområden bereds av Miljö- och hälsoskyddsnämnden istället för Samhällsbyggnadsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige gav 2023-10-18 (§ 174) bifall till en motion om att utreda om det vore lämpligare att beslutsförslag om nya verksamhetsområden bereds av Miljö- och hälsoskyddsnämnden istället för Samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunstyrelseförvaltningen har därefter utrett frågan i samverkan med tjänstepersoner från Samhällsbyggnadsförvaltningen, avdelning Kretslopp och vatten, Miljö- och byggnadsförvaltningen, avdelning Miljö och hälsa samt Avdelningen för juridik och säkerhet på Kommunstyrelseförvaltningen.

Motionen motiverar utredningen genom ändringen i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som trädde i kraft den 1 januari 2023. Motionären hänvisar särskilt till en formulering om att kommunen ska ta särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom enskild anläggning när en bedömning görs om behovet av allmänna vattentjänster.

Idag är Samhällsbyggnadsnämnden VA-huvudman och bereder beslutsförslag om nya verksamhetsområden genom framtagande av en vattentjänstplan. Arbetet sker förvaltningsövergripande och representanter för Miljö och hälsa ingår i arbetsgruppen.

Med bakgrund i förvaltningarnas och nämndernas vilja (MHN 2023-05-17 § 17, SBN 2023-05-25 § 86), lagstiftarens avsikter (prop. 2021/22:208) och risker för jäv enligt 6 kap. 7 § andra stycket kommunallagen (KL) bedömer utredningen att det är lämpligare om Samhällsbyggnadsnämnden fortsatt har det huvudsakliga ansvaret för att bereda beslutsförslag om nya verksamhetsområden. Det är dock viktigt att arbetet sker förvaltningsövergripande och att Miljö- och hälsoskyddsnämnden blir involverad i tidigt skede.

Beredning

Utredningen har genomförts Kommunstyrelseförvaltningen, Avdelning för hållbar utveckling, i samverkan med tjänstepersoner från Samhällsbyggnadsförvaltningen, avdelning Kretslopp och vatten, Miljö- och byggnadsförvaltningen, avdelning Miljö och hälsa samt Avdelningen för juridik och säkerhet på Kommunstyrelseförvaltningen.

Underlag

Motion om framtida förslag om utökning verksamhetsområde, KS 2022.2703

Beslut KF 2023-10-18 § 174 Svar på motion om framtida förslag om utökning verksamhetsområde

Svar på motion om framtida förslag om utökning verksamhetsområde, KS 2023.555

Yttrande över motion om framtida förslag om utökning verksamhetsområde, MHN 2023-05-17 § 17

Yttrande över motion om framtida förslag om utökning verksamhetsområde, SBN 2023-05-25 § 86

SFS 2006:412. *Lag om allmänna vattentjänster.*

Prop. 2021/22:208. *Vägar till hållbara vattentjänster.*

SFS 2017:725. *Kommunallagen.*

Jenny Kudryk

Chef avdelningen för hållbar utveckling

Bilagor

- Utredning om lämpligheten i att beslutsförslag om nya verksamhetsområden bereds av Miljö- och hälsoskyddsnämnden istället för Samhällsbyggnadsnämnden

Sändlista

Handläggare av ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden

Avdelningen för juridik och säkerhet

2025-01-02

Dnr: KS 2023/995

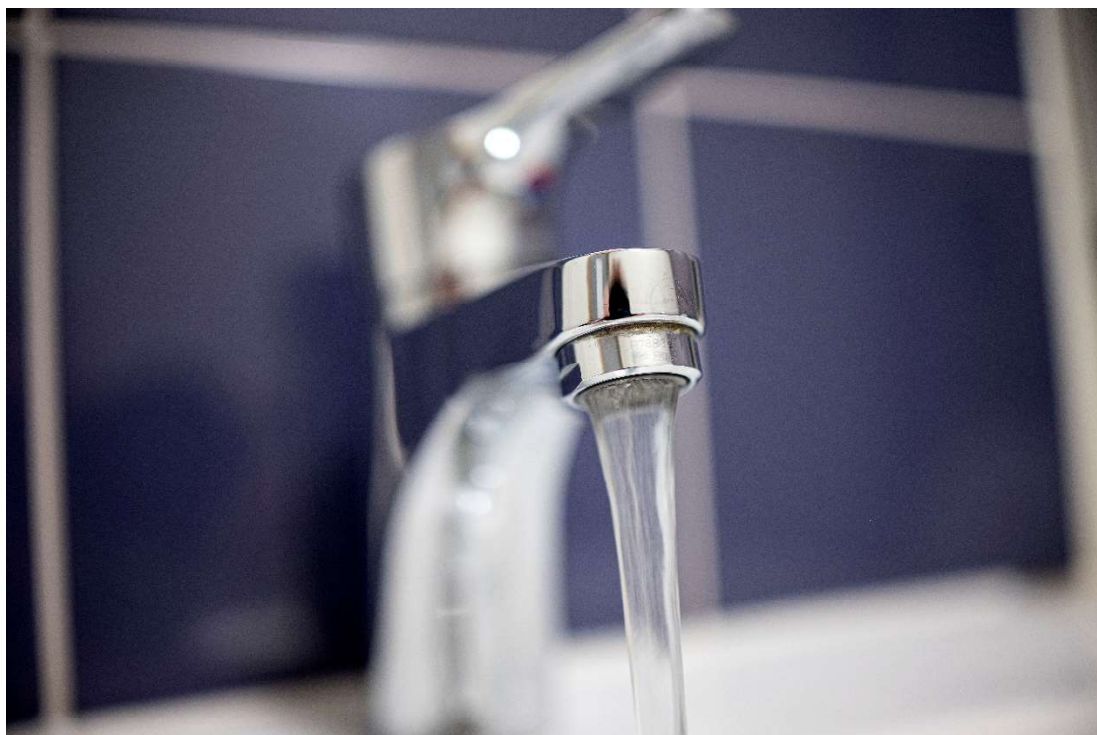
Handläggare

Cornelia Sörman
Cornelia.Sorman@vanersborg.se
0521-72 10 46

Mottagare

Kommunstyrelsen

Utredning om lämpligheten i att beslutsförslag om nya verksamhetsområden bereds av Miljö- och hälsoskyddsnämnden istället för Samhällsbyggnadsnämnden

Sammanfattning av rapporten

Utredningen grundar sig i en bifallen motion (KF 2023-10-18 § 174) och syftar till att utreda om det vore lämpligare att beslutsförslag om nya verksamhetsområden bereds av Miljö- och hälsoskyddsnämnden istället för Samhällsbyggnadsnämnden. Motionen motiverar utredningen genom ändringen i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som trädde i kraft den 1 januari 2023. Motionären hänvisar särskilt till en formulering om att kommunen ska ta särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom enskild anläggning när en bedömning görs om behovet av allmänna vattentjänster.

Idag är Samhällsbyggnadsnämnden VA-huvudman och bereder beslutsförslag om nya verksamhetsområden genom framtagande av en vattentjänstplan. Arbetet sker förvaltningsövergripande och representanter för Miljö och hälsa ingår i arbetsgruppen.

Med bakgrund i förvaltningarnas och nämndernas vilja (MHN 2023-05-17 § 17, SBN 2023-05-25 § 86), lagstiftarens avsikter (prop. 2021/22:208) och risker för jäv enligt 6 kap. 7 § andra stycket kommunallagen (KL) bedömer utredningen att det är lämpligare om Samhällsbyggnadsnämnden fortsatt har det huvudsakliga ansvaret för att bereda beslutsförslag om nya verksamhetsområden. Det är dock viktigt att arbetet sker förvaltningsövergripande och att Miljö- och hälsoskyddsnämnden blir involverad i tidigt skede.

Innehållsförteckning

1	UPPDRAG.....	4
1.1	UPPDRAGSBESKRIVNING.....	4
1.2	MÅL OCH SYFTE.....	4
1.3	BERÖRDA PARTER/AKTÖRER.....	4
1.4	AVGRÄNSNING	4
1.5	UNDERLAG	4
1.6	METOD	5
2	RESULTAT OCH SLUTSATSER.....	5
3	UTREDNING	6
3.1	NULÄGE.....	6
3.2	OMVÄRLDSBEVAKNING	7
3.3	BAKGRUND - § 6 LAV (2022:1249)	8
3.4	KOMMUNALA NÄMNDERS BEHÖRIGHET ENLIGT KOMMUNALLAGEN	8
3.5	INSPEL FRÅN SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN	9
3.6	INSPEL FRÅN MILJÖ- OCH BYGGNADSFÖRVALTNINGEN.....	9
BILAGA 1		11

1 Uppdrag

1.1 Uppdragsbeskrivning

Tor Wendel (M) inkom 2022-10-12 med en motion om framtida förslag om utökning av verksamhetsområden. Motionen föreslog:

- Att det utreds om det vore lämpligare att beslutsförslag om nya verksamhetsområden bereds av Miljö- och hälsoskyddsnämnden istället för Samhällsbyggnadsnämnden.

Bifall till motionen beslutades på Kommunfullmäktige 2023-10-18 § 174 och därmed genomförs denna utredning.

1.2 Mål och syfte

Utredningens mål är att ta fram beslutsunderlag gällande vart det är mest lämpligt att bereda beslutsförslag om nya verksamhetsområden för vatten och avlopp, om beredningsansvaret bör ligga hos Miljö- och hälsoskyddsnämnden eller Samhällsbyggnadsnämnden.

I dagens system är Samhällsbyggnadsnämnden VA-huvudman och bereder beslutsförslag om nya verksamhetsområden genom framtagande av vattentjänstplanen. Motionens avsändare menar att kommunens ansvarsfördelning gällande beslutsberedning om vattentjänstområden bör ses över med anledning av ändringen i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) som trädde i kraft den 1 januari 2023. Förslaget motiveras med hänvisning till följande formulering i lagstiftningen: *Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.* § 6 LAV (2022:1249).

1.3 Berörda parter/aktörer

Utredningen har bedrivits av Kommunstyrelseförvaltningen, Avdelning för hållbar utveckling. Utredningsarbetet har genomförts i samverkan med tjänstepersoner på Samhällsbyggnadsförvaltningen, avdelning Kretslopp och vatten, Miljö- och byggnadsförvaltningen, avdelning Miljö och hälsa samt Avdelningen för juridik och säkerhet på Kommunstyrelseförvaltningen.

En ändring av nuvarande system skulle påverka Samhällsbyggnadsnämnden med förvaltning och Miljö- och hälsoskyddsnämnden med förvaltning, då ansvarsområden och uppdrag skulle ändras för båda nämnderna.

1.4 Avgränsning

Utredningen har sin avgränsning genom den inlämnade motionen. Därför undersöks endast lämpligheten i att beslutsförslag om nya verksamhetsområden bereds av Miljö- och hälsoskyddsnämnden alternativt Samhällsbyggnadsnämnden, några andra beredningsalternativ har inte undersökts.

1.5 Underlag

- Motion om framtida förslag om utökning verksamhetsområde, KS 2022.2703
- Beslut KF 2023-10-18 §174 Svar på motion om framtida förslag om utökning verksamhetsområde
- Svar på motion om framtida förslag om utökning verksamhetsområde, KS 2023.5554

- Yttrande över motion om framtida förslag om utökning verksamhetsområde, MHN 2023-05-17 §17
- Yttrande över motion om framtida förslag om utökning verksamhetsområde, SBN 2023-05-25 §86
- SFS 2006:412. *Lag om allmänna vattentjänster.*
- Prop. 2021/22:208. *Vägar till hållbara vattentjänster.*
- SFS 2017:725. *Kommunallagen.*
- Reglemente Samhällsbyggnadsnämnden Gäller fr.o.m. 2023-09-13, KF 2017-11-22 § 182
- Reglemente Miljö- och hälsoskyddsnämnden Gäller fr.o.m. 2018-01-01, KF 2017-11-22 § 181
- Blåplan 2: Vatten och avlopp, KF 2015-04-22 § 63
- Svenskt vatten, Verksamhetsstyrning, webbadress: [Verksamhetsstyrning | Svenskt Vatten](#)

1.6 Metod

En inledande omvärldsbevakning genomfördes för att ge perspektiv utifrån hur andra kommuner hanterar ansvarsfördelningen i frågan. Därtill har förvaltningsövergripande samberedning skett med tjänstepersoner som arbetar med frågorna idag. Kommunjurist har varit rådgivande i ärendet.

2 Resultat och slutsatser

Då beslut om nya verksamhetsområden - utöver en bedömning enligt 6 § andra stycket LAV - kräver en noggrann planering och en grundlig undersökning av de närmare förutsättningarna för anläggningens utformning, drift och finansiering är det lämpligt att beredningsansvaret inför beslut om nya verksamhetsområden involverar förvaltningsövergripande samarbete mellan va-huvudman, miljö-och hälsa samt eventuellt planavdelningen.

Samhällsbyggnadsnämnden besitter idag en bred kompetens som inkluderar flera aspekter som behöver beaktas vid införandet av nya verksamhetsområden för vatten och avlopp, från finansiering till utförande. Det är fördelaktigt att VA-huvudmannen, som sedan utför beslutade förslag, har en ledande roll i planeringen av nya verksamhetsområden.

Beredning av verksamhetsområden för vatten och avlopp är inte enbart en fråga för omvandlingsområden utanför verksamhetsområde för kommunala vattentjänster utan inbegriper också nya detaljplaner, exploateringsområden och utökning av befintliga verksamhetsområden. I dessa fall är inte miljö- och behovsbedömningen kopplat till enskilda anläggningar det primära. I och med uppdragets bredd är det lämpligt att Samhällsbyggnadsförvaltningen, som är involverad i flera olika processer kopplat till exploatering, omvandling och drift, har det huvudsakliga ansvaret för beredning av beslutsförslag för nya verksamhetsområden.

Enligt propositionen till lagförslaget *Vägar till hållbara vattentjänster* (prop. 2021/22:208) syftar inte det föreslagna tillägget i bestämmelsen till att inskränka det allmännas ansvar för vattentjänster, utan till att tydliggöra vikten av en behovsbedömning utifrån tekniska,

miljömässiga och samhällsekonomiska aspekter. Alltså bör arbetet lämpligtvis genomföras förvaltningsövergripande.

Utredning av vilka områden som kan tillgodoses med enskilda anläggningar enligt 6 § andra stycket LAV bör lämpligen ske inom ramen för arbetet med vattentjänstplanen (prop. 2021/22:208). Av den anledningen finns även skäl att beakta vilken nämnd som har ansvar för den vattentjänstplan som kommunerna ska ta fram mot bakgrund av ändringarna i LAV. Det nuvarande arbetet med framtagande av vattentjänstplan sker förvaltningsövergripande under ledning av Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Av 6 kap. 7 § andra stycket kommunallagen (KL) framgår att en nämnd inte får utöva i lag eller annan författning föreskriven tillsyn över sådan verksamhet som nämnden själv bedriver. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har enligt 26 kap. MB tillsyn över bland annat miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap, det vill säga över den verksamhet som huvudmannen bedriver samt över enskilda avloppsanläggningar. Om Miljö- och hälsoskyddsnämnden får uppdraget att bereda beslut om nya verksamhetsområden krävs försiktighet för att inte riskera att nämndens olika roller blandas ihop.

Sammantaget visar utredningen att det är lämpligare om Samhällsbyggnadsnämnden fortsatt har det huvudsakliga ansvaret för att bereda beslutsförslag om nya verksamhetsområden. Det är dock viktigt att beredningen sker förvaltningsövergripande och att Miljö- och hälsoskyddsnämnden involveras i beredningen från tidigt skede.

3 Utredning

Nedan redovisas den nuvarande beredningen av nya verksamhetsområden i Vänersborgs kommun och en omvärldsbevakning som undersöker andra kommuners organisation av arbetet med verksamhetsområden. Syftet med lagändringen i lagen om allmänna vattentjänster samt nämndernas beredning enligt kommunallagen redovisas. Till sist redovisas inspel från Samhällsbyggnadsförvaltningen och Miljö- och byggnadsförvaltningen.

3.1 Nuläge

Enligt gällande reglemente svarar Samhällsbyggnadsnämnden för kommunens åligganden avseende vattenförsörjning och avloppshantering utifrån lagen om allmänna vattentjänster (LAV). Enligt LAV §2 är den som äger en allmän VA-anläggning VA-huvudman, i Vänersborgs kommun är detta Samhällsbyggnadsnämnden. Av gällande reglemente framgår också att Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver tillsyn över VA-huvudmannens verksamhet.

I Samhällsbyggnadsnämndens reglemente står följande (§ 1):

”Nämnden ska inom sitt respektive verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska följa det kommunfullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer. Samhällsbyggnadsnämndens ansvar omfattar följande;

[---]

6. svarar för kommunens åligganden avseende vattenförsörjning och avloppshantering”

I Miljö- och hälsoskyddsnämndens reglemente står följande:

”Nämnden ska inom sitt respektive verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska följa det kommunfullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvar omfattar följande;

1. fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet,

[---]

Enligt miljöbalken (MB);

1. svara för prövning och tillsyn som ankommer på kommunen inom miljö- och hälsoskyddsområdet (inkluderande förorenade områden samt kemiska produkter och biotekniska organismer, exkluderande strandskydd där byggnadsnämnden ansvarar),

2. svara för tillsyn som ankommer på kommunen vad gäller vattenverksamhet, täkter, skötsel av jordbruksmark, vilthägn, stängsel samt områden som omfattas av krav på anmälan enligt 12 kap. 6 § MB”

Framtida verksamhetsområden för vatten och avlopp pekas ut i kommunens vattentjänstplan. Regleringen om vattentjänstplan infördes samtidigt som ändringen i 6 § LAV och avsikten är att utredning av vilka områden som kan tillgodoses med enskilda anläggningar enligt 6 § andra stycket LAV bör ske inom ramen för vattentjänstplanen (prop. 2021/22:208). Arbetet med att ta fram en vattentjänstplan pågår för närvarande. Planen tas fram av en förvaltningsövergripande arbetsgrupp under ledning av Samhällsbyggnadsförvaltningen, i arbetsgruppen ingår tjänstepersoner från Miljö och hälsa. Tidigare VA-planering har utgått från *Blåplan 2: Vatten och avlopp*. Blåplanen togs fram av en förvaltningsövergripande arbetsgrupp ledd av Samhällsbyggnadsförvaltningen. Uppdraget gavs av Kommunstyrelsen och Blåplan del 2 antogs av kommunfullmäktige 2015-04-22 § 63.

3.2 Omvärldsbevakning

Branschorganisationen Svenskt Vatten skriver att beslut om vilka områden som ska ingå i verksamhetsområde för VA-anläggningen behöver beredas på ett tydligt sätt i förvaltningsövergripande samråd, på grund av beslutets strategiska och avgörande natur. Lämpligt är en arbetsgrupp med representanter från planavdelningen, miljökontoret och VA-huvudmannen. Arbetsgruppen bedömer gemensamt om det finns behov att ordna vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang med hänsyn till människors hälsa eller miljön enligt 6 § LAV. VA-planeringen ger möjlighet att prioritera mellan olika områden i kommunen där utökning av verksamhetsområdet behöver övervägas. VA-huvudmannen behöver bland annat bidra med kunskap om möjliga tekniska lösningar för allmänna vattentjänster och möjlighet till finansiering genom VA-avgifter enligt normaltaxa eller behov av sårta.

I de fall som VA-organisationen ligger inom egen kommunal förvaltning är det i regel en facknämnd så som Samhällsbyggnadsnämnden, som ansvarar för verksamheten, enligt Svenskt Vatten. För att en jävsituation inte ska uppstå bör VA-organisationen separeras till en

annan förvaltning än där myndighetsutövning över de egna verksamheterna sker (till exempel bygglov och miljötillsyn). Detta bygger på regleringen i 6 kap. 7 § andra stycket KL.

En enklare omvärldsbevakning har genomförts med en fråga till andra kommuner i Sveriges kommuner och regioners nätverk för miljöchefer samt nätverket för miljöchefer i Fyrbodal (se bilaga 1). Svar har inkommit från totalt 21 kommuner (antingen enskilda eller genom kommunförbundssamverkan inom miljö- eller VA-området). Utfallet av detta visar att i samtliga fall är det VA-huvudmannen (ofta kommunstyrelse och/eller en samhällsbyggnads- eller teknisk nämnd) som bereder frågor om nya verksamhetsområden. I de flesta fall samverkar personal från miljökontoret med anställda hos VA-huvudmannen i processer som rör kommunalt VA, bildande av nya verksamhetsområden eller strategisk planering inom VA-området såsom framtagande av vattentjänstplan.

3.3 Bakgrund - § 6 LAV (2022:1249)

Genom regeringens proposition till lagförslaget *Vägar till hållbara vattentjänster* (prop. 2021/22:208) kan lagstiftarens syfte och avsikt utläsas. Gällande tillägget i § 6 om särskild hänsyn till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning står följande: ”Bestämmelsen medför att en utredning av förutsättningarna att tillåta att behovet av en vattentjänst inom ett område helt eller till viss del tillgodoses genom enskild anläggning måste ha genomförts innan beslut om verksamhetsområde fattas. En sådan utredning görs lämpligen inom ramen för arbetet med den kommunala vattentjänstplanen enligt 6 a-6 d §§” [egen understrykning] (s. 53). Avsikten med tillägget synes vara att utredningen om vattentjänsten kan tillgodoses genom enskild anläggning med särskild hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön lämpligen bör ske vid framtagande av vattentjänstplanen.

Det föreslagna tillägget i bestämmelsen syftar inte till att inskränka det allmännas ansvar för vattentjänster, utan till att tydliggöra vikten av en behovsbedömning utifrån tekniska, miljömässiga och samhällsekonomiska aspekter (vilket således förutsätter förvaltningsövergripande samarbete). Kommunens bedömning i det enskilda fallet bör enligt lagstiftaren således hanteras inom ramen för kommunens planering av vattentjänster (se prop. 2021/22:208 s. 19 samt avsnitt 6.1).

Vattentjänstplanen tas fram av Samhällsbyggnadsnämnden i samråd med övriga berörda förvaltningar och antas sedan av Kommunfullmäktige. Uppdraget kan härledas till beslutet där kommunfullmäktige antog Blåplan del 2, ”Vatten och avlopp” (KF 2015-04-22 § 63). Där ger Kommunfullmäktige Samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att för varje mandatperiod revidera Blåplanen, del 2, som därefter ska antas av Kommunfullmäktige. I och med ändringen i vattentjänstlagen (2006:412) kommer Blåplan del 2 Vatten och Avlopp att kompletteras med bilagan Vattentjänstplan under nästa revidering.

3.4 Kommunala nämnders behörighet enligt kommunallagen

Av 5 kap 26 § kommunallagen (KL) framgår att innan ett ärende avgörs av fullmäktige, ska det ha beretts antingen av en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör eller av en fullmäktigeberedning (5 kap. 26 § KL). Syftet med beredningen är att ge fullmäktige ett tillförlitligt och allsidigt belyst underlag för besluten. Det är fullmäktige som bestämmer vilka nämnder som ska delta i beredningen av ärendena. Urvalet måste dock ske på saklig grund. Vilken eller vilka nämnder i övrigt som bör delta i beredningen beror på det aktuella ärendet. En nämnd bör i normalfallet alltid få yttra sig i ett ärende som berör nämndens

verksamhetsområde, detta gäller särskilt om nämnden ansvarar för en obligatorisk verksamhet (prop. 1990/91:117 s. 183 samt prop. 2016/17:171 s. 339 f.).

Av 6 kap. 7 § andra stycket kommunallagen (KL) framgår att en nämnd inte får utöva i lag eller annan författning föreskriven tillsyn över sådan verksamhet som nämnden själv bedriver. Enligt förarbetena hindrar regeln att en och samma nämnd både driver en viss verksamhet och har tillsyn över den. Den nämnd som utövar tillsyn över miljöfarlig verksamhet kan till exempel inte ha ansvar för ett reningsverk (se prop. 2016/17:171 s. 363).

Om miljö- och hälsoskyddsnämnden får uppdraget att bereda beslut om nya verksamhetsområden krävs försiktighet för att inte riskera att nämndens olika roller blandas ihop. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har enligt 26 kap. MB tillsyn över bland annat miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap, det vill säga över den verksamhet som huvudmannen bedriver samt över enskilda avloppsanläggningar.

3.5 Inspel från Samhällsbyggnadsförvaltningen

Beredning av verksamhetsområden för vatten och avlopp är inte enbart en fråga för omvandlingsområden utanför verksamhetsområde för kommunala vattentjänster utan inbegriper också nya detaljplaner, exploateringsområden och utökning av befintliga verksamhetsområden. I dessa fall är inte miljöbedömningen det primära. Oavsett om ett verksamhetsområde för kommunala vattentjänster ska tillskapas, i lantlig eller stadsmiljö, så det samma förfarande och tillvägagångssätt som ska tillämpas. Beslut ska tas i en nämnd och slutligen i kommunfullmäktige.

Finns det en beslutad tydlig tidsatt utbyggnadsplan enligt LAV §17 så har huvudmannen rätt att samordna och styra den ordning som utbyggnad ska ske oavsett om det finns ett föreläggande. Utbyggnader är oftast tidskrävande och ekonomiskt betungande och kan ha inverkan på kommunens totala ekonomi och det är viktigt att den som tidsätter planen är insatt och förstår hur byggnation går till. Inte minst krävs stor förståelse för hur projekten ska finansieras, oftast genom VA-taxan, och hur VA-anläggningarna påverkas i form av förstärkningar och nya miljötillstånd.

När motionen som gav utredningsuppdraget bereddes lämnade Samhällsbyggnadsnämnden ett yttrande där nämnden föreslår kommunfullmäktige att Samhällsbyggnadsförvaltningen är bäst lämpad att bereda nya verksamhetsområden för vatten- och avlopp (SBN 2023-05-25, § 86).

3.6 Inspel från Miljö- och byggnadsförvaltningen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utgör enligt reglementet den kommunala nämnd inom miljö- och hälsoskyddsområdet vars uppgifter framgår av lag. Uppgiften bemyndigas med andra ord kommunen av riksdagen och innebär i praktisk mening att vara ansvarig för tillstånd, tillsyn och övrig tillämpning av regelverket inom bland annat miljöbalkens lagstiftningsområde.

Som kommunal miljömyndighet enligt ovan utövar Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillsyn av bland annat delar av VA-huvudmannens arbete och verksamhet. Det är därför viktigt att hålla isär uppgifterna. Om Miljö- och hälsoskyddsnämnden skulle bereda bildandet av nya verksamhetsområden för allmänna vattentjänster försvåras förutsättningarna för att kunna fullfölja uppdraget som tillsynsmyndighet (6 kap. 7 § andra stycket KL).

Beredning av nya verksamhetsområden för allmänna vattentjänster är en uppgift som normalt faller inom ramen för VA-huvudmannens uppgift. För närvarande är det Samhällsbyggnadsnämnden som i sin helhet har detta uppdrag enligt reglementet. Då Miljö- och hälsoskyddsnämnden i dagsläget saknar nödvändig kompetens för att utföra uppgiften behöver även viss personalöverföring från Samhällsbyggnadsnämnden genomföras vid en eventuell förändring.

När motionen som gav utredningsuppdraget bereddes lämnade Miljö- och hälsoskyddsnämnden ett yttrande där nämnden föreslog kommunfullmäktige att avslå motionen (MHN 2023-05-17, § 17).

Bilaga 1

Huvudmannaskap verksamhetsområde för kommunalt VA, omvärldsbevakning via Sveriges kommuner och regioners nätverk för miljöchefer samt nätverket för miljöchefer i Fyrbodalen.

Kommun	VA-ansvarig	Beredande nämnd VO	Kommentar
Kristianstad	Tekniska nämnden	Tekniska nämnden	Miljöförvaltningen deltar i arbetet men bereder inte och har bara tjänstemän med. Ärenden kommer inte upp i Miljö- och hälsoskyddsnämnden..
Sundsvall (Timrå, Nordanstig)	MittSverige Vatten & Avfall (Bolag med ansvar i Sundsvall, Timrå och Nordanstig)	KS-förvaltningen	Miljökontoret samordnar initial utredning om skyddsbehov föreligger, men KS samordnar arbete med bedömning om kommunal skyldighet för allmän VA-anläggning finns.
Växjö	Samhällsbyggnadsnämnden	Samhällsbyggnadsnämnden	
Jönköping	Tekniska nämnden	Tekniska nämnden	
Stenungsund	Kommunstyrelsen (Sektor samhällsbyggnad)	Kommunstyrelsen (Sektor samhällsbyggnad)	Samlad förvaltning, KS ensam verksamhetsnämnd. Miljökontorets tillsynsuppdrag kommer på delegation från fristående myndighetsnämnd. Medarbetare från Miljö och hälsa ingår i projektgrupper men VA-huvudmannen processar beslut om VO.
Strömstad	Tekniska nämnden	Tekniska nämnden	
Dalslands miljöförbund (Bengtsfors, Färgelanda, Mellerud, Dals-Ed)		VA-huvudman	Är ett miljöförbund, men i hemkommunerna är det motsvarande VA-huvudman som processar detta. Vilken nämnd som har det ansvaret kan variera i de fyra kommunerna.
Helsingborg		VA-huvudman	
Eskilstuna		VA-huvudman	Kommunledningskontoret samordnar övergripande arbete. VA-huvudmannen är utförare och även den som arbetar fram förslag.
Uddevalla	Samhällsbyggnadsförvaltningen	VA-huvudman	Miljökontoret är också en del av Samhällsbyggnadsförvaltningen. Yttrar sig i ärenden men driver dem inte.

Skellefteå	Samhällsbyggnadsförvaltningen	VA-huvudman	VA driver ärenden, men större uppdrag kan initieras av KS genom uppdrag. Dock är VA-huvudmannen fortfarande den som driver själva ärendet.
Falkenberg		VA-huvudman	Miljökontoret deltar i arbetsgrupper m.m.
Norrhälsinge (Nordanstig, Hudiksvall)		VA-huvudman	Miljökontorets personal medverkar vid behov i arbetet utifrån sin roll.
Lilla Edet		VA-huvudman	Miljökontoret kan delta med personal men ansvaret ligger på VA-huvudmannen som också tar in taxan.
Kungälv		VA-huvudman	Miljökontorets personal kan delta i arbetsgrupper men driver inte arbetet.

§ 34

Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen, ersätter Allmänna bestämmelser för brukandet av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar (ABVA)

KS 2024/725

Beslut

Kommunfullmäktige antar kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen enligt bilaga 1.

Föreskrifterna ersätter allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar, ABVA, beslutade av kommunfullmäktige 2017-06-21, § 93.

Bilaga/bilagor

Bilaga 6 i protokollet: Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen (Bilaga 1 enligt beslut)

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige får enligt 23 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster samt 2 § förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster, meddela föreskrifter om användandet av den allmänna VA-anläggningen.

Branschorganisationen Svenskt Vatten har, ända sedan den tidigare gällande lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar trädde i kraft, utarbetat normalförslag till allmänna bestämmelser för brukandet av kommunens allmänna VA-anläggning. Avsikten med normalförslagen är att stödja Sveriges kommuner med att ta fram föreskrifter som både uppfyller vattentjänstlagens krav och som är enkla att förstå, tillämpa och kommunicera. Dessa normalförslag har fått mycket stort genomslag och ligger till grund för merparten av de allmänna bestämmelser som antagits av svenska kommuner.

Branschorganisationen Svenskt Vatten fastställde en ny publikation P94 i juni 2024. Publikationen är framtagen inom ramen för gällande lagstiftning och det utrymme som ges i vattentjänstlagen. Föreskrifterna kompletterar tillämplig författning och utgör de ytterligare föreskrifter som behövs för användningen av den allmänna va-anläggningen.

Den nya publikationen från Svenskt Vatten innehåller, utöver förslag till föreskrifter som ska antas av Kommunfullmäktige, även ett förslag till

Utdragsbestyrkande

information som kan riktas till fastighetsägare och som beskriver de grundläggande rättigheterna och skyldigheterna enligt vattentjänstlagen.

Publikationen från Svenskt Vatten ersätter den tidigare P94, ABVA 07 från januari 2007.

Samhällsbyggnadsnämnden har i sitt förslag till nya föreskrifter för användningen av den allmänna VA-anläggningen i Vänersborgs kommun – liksom tidigare – valt att i huvudsak följa Svenskt Vattens normalförslag. Nämnden har även tagit fram ett informationsmaterial som i huvudsak följer Svenskt Vattens förslag.

Kommunstyrelseförvaltningen har granskat förslaget till föreskrifter och har ingenting att erinra. Föreskrifterna bör därför antas oförändrade.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-28
- Bilaga 1 Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen
- Bilaga 2 Allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg kommuns allmänna vatten och avloppsanläggningar ABVA_2017
- Bilaga 3 Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen med gulmarkerade förändringar
- Bilaga 4 Förslag till information till fastighetsägare om Vbg kommuns allmänna vattentjänster
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-12-12 § 159

2025-01-28

Dnr: KS 2024/725

Handläggare

Ylva Johansson

Ylva.Johansson@vanersborg.se

Telefonnummer

Mottagare

Ärendets kontakt

Tjänsteskrivelse

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen enligt bilaga 1.

Föreskrifterna ersätter allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar, ABVA, beslutade av kommunfullmäktige 2017-06-21, § 93.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige får enligt 23 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster samt 2 § förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster, meddela föreskrifter om användandet av den allmänna VA-anläggningen.

Branschorganisationen Svenskt Vatten har, ända sedan den tidigare gällande lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar trädde i kraft, utarbetat normalförslag till allmänna bestämmelser för brukandet av kommunens allmänna VA-anläggning. Avsikten med normalförslagen är att stödja Sveriges kommuner med att ta fram föreskrifter som både uppfyller vattentjänstlagens krav och som är enkla att förstå, tillämpa och kommunicera. Dessa normalförslag har fått mycket stort genomslag och ligger till grund för merparten av de allmänna bestämmelser som antagits av svenska kommuner.

Branschorganisationen Svenskt Vatten fastställde en ny publikation P94 i juni 2024. Publikationen är framtagen inom ramen för gällande lagstiftning och det utrymme som ges i vattentjänstlagen. Föreskrifterna kompletterar tillämplig författning och utgör de ytterligare föreskrifter som behövs för användningen av den allmänna va-anläggningen. Den nya publikationen från Svenskt Vatten innehåller, utöver förslag till föreskrifter som ska antas av Kommunfullmäktige, även ett förslag till information som kan riktas till fastighetsägare och som beskriver de grundläggande rättigheterna och skyldigheterna enligt vattentjänstlagen.

Publikationen från Svenskt Vatten ersätter den tidigare P94, ABVA 07 från januari 2007.

Samhällsbyggnadsnämnden har i sitt förslag till nya föreskrifter för användningen av den allmänna VA-anläggningen i Vänersborgs kommun – liksom tidigare – valt att i huvudsak följa Svenskt Vattens normalförslag. Nämnden har även tagit fram ett informationsmaterial som i huvudsak följer Svenskt Vattens förslag.

Kommunstyrelseförvaltningen har granskat förslaget till föreskrifter och har ingenting att erinra. Föreskrifterna bör därför antas oförändrade.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Det nya normalförslaget på föreskrifter från Svenskt Vatten innebär bland annat att delar av namnet har ändrats från ”ABVA” till ”föreskrifter” för att förtydliga att det är fråga om föreskrifter som beslutas av Kommunfullmäktige.

Vidare har ett antal ytterligare förändringar genomförts. Bland annat har avsnittet om den allmänna avloppsanläggningen delats upp i två avsnitt, dels den allmänna spillvattenanläggningen, dels den allmänna dagvattenanläggningen. Förslaget innehåller även preciseringar i fråga om vilka krav som kan ställas på fastighetsägaren vid användandet av den allmänna va-anläggningen. Det har även gjorts tillägg om att det är förbjudet att tillföra spillvattnet våtservetter eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper. Kravet på huvudmannens godkännande för att släppa ut spillvatten som används för energiutvinning har vidare ändrats till krav på att en anmälan ska göras innan utsläppet till den allmänna anläggningen påbörjas. Utöver detta har i huvudsak mindre ändringar samt redaktionella och språkliga ändringar genomförts för att modernisera texten och göra den mer lättbegriplig.

Svenskt Vattens förslag till föreskrifter har remissbehandlats vid två olika tillfällen, 2022 respektive 2023, och referensgrupper har medverkat och kommit med värdefulla synpunkter. Detta talar för att normalförslaget har god förankring i branschen.

Beredning

Ärendet har beretts av Kommunstyrelseförvaltningen

Underlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-11-28
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-12-12, § 159
- Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen med ändringar markerade jämfört med ABVA
- Nu gällande allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar, ABVA
- Information till fastighetsägare om Vänersborg kommuns allmänna vattentjänster
- Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster
- Förordning (2007:701) om allmänna vattentjänster

- Svenskt Vatten, P 94, Kommunala föreskrifter om användandet av den allmänna Va-anläggningen, förslag med vägledande kommentarer

Pernilla Bertilsson
Chefsjurist

Bilagor

1. Förslag till nya kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen,
2. Nu gällande allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar, ABVA
3. Förslag till kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen med gulmarkerade förändringar
4. Förslag till information till fastighetsägare om Vänersborg kommuns allmänna vattentjänster

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden

Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen

Innehållsförteckning

Inledande bestämmelser.....	1
Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen.....	1
Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten.....	1
Energiutvinning.....	2
Huvudmannens rätt att begränsa leveranser med mera.....	2
Vattenmätare	2
Användning av den allmänna spillvattenanläggningen.....	2
Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten.....	2
Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper.....	3
Energiutvinning.....	3
Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen.....	3
Frånkoppling av dag- och dränvatten från spillvattenförande ledning	3
Spillvatten från fastighet som inte används som bostad.....	4
Lätt tryckavloppssystem (LTA-system)	4
Användning av den allmänna dagvattenanläggningen	4
Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten.....	4
Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen.....	5
Spillvatten får inte tillföras dag- och dränvattenledning	5
Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad	5

ÅÅÅÅ-MM-DD

Dokumentinformation Föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen.		Dokumentansvarig Verksamhetschef, Kretslopp & Vatten	
Antagen Ange beslutsdatum och ev §	Antagen av Kommunfullmäktige	Reviderad Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	Giltighet tillsvidare
Aktualiserad Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	Diarienummer SBF 2023/45	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☐ Förvaltningsorganisation ☒ Kommunala bolag ☒ Allmänheten ☐ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Lag (2006:412 om allmänna vattentjänster Vattentjänstförordningen (2007:710) Boverkets byggregler (2011:6)			

Inledande bestämmelser

1 § Med stöd av 23 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) och 2 § förordningen (2007:710) om allmänna vattentjänster meddelar kommunfullmäktige följande föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen.

2 § Definitioner och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i vattentjänstlagen.

3 § För fastighetsägarens användning av den allmänna VA-anläggningen i Vänersborgs kommun gäller vad som föreskrivs i vattentjänstlagen, annan författning och dessa föreskrifter.

4 § Dessa föreskrifter omfattar fastigheter som är belägna inom det av kommunen beslutade verksamhetsområdet för respektive vattentjänst.

Vad som gäller enligt dessa bestämmelser gäller för en fastighetsägare, gäller enligt 2 § vattentjänstlagen även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamentariskt förordnande och enligt 5 § vattentjänstlagen den som ingått avtal med huvudmannen om att få använda den allmänna VA-anläggningen. Det som gäller för en fastighet kan enligt 4 § vattentjänstlagen även gälla för en byggnad eller annan anläggning som inte tillhör fastighetens ägare.

5 § Huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen är Vänersborgs kommun.

6 § Huvudmannen tillhandahåller vattentjänster till en fastighet, vars ägare i enlighet med 16 – 18 §§ vattentjänstlagen har rätt att använda den allmänna VA-anläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet, om behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

7 § En fastighetsägare som vill ansluta en fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska göra en skriftlig anmälan till huvudmannen som sedan bestämmer hur inkopplingen ska ske.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten.

8 § Huvudmannen är endast skyldig att leverera vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. Huvudmannen garanterar inte att ett visst vattentryck eller en viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Energiutvinning

9 § Vatten som levereras genom en allmän VA-anläggning får utnyttjas för energiutvinning endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta.

Huvudmannens rätt att begränsa leveranser med mera

10 § Huvudmannen får tillfällighet begränsa eller avbryta vattenleveransen när denne bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada och förunderhåll, ändring, kontroll eller annan sådan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar. Vid planlagt leveransavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Vattenmätare

11 § Om vattenförbrukningen hos en fastighetsägare ska fastställas genom mätning tillhandahåller huvudmannen vattenmätare som förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för uppsättning av mätare och sammankoppling med VA-installationen i övrigt.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen. Huvudmannen bestämmer om en tidigare godkänd plats behöver ändras.

Huvudmannen har rätt att kostnadsfritt disponera vattenmätarens plats och har ensam befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda mätaren mot frost, skadlig värmepåverkan och annan skada.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten

12 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet mer än oväsentligt avviker från spillvatten från bostäder (hushållsspillvatten).

Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna anläggningen av spillvatten med annan beskaffenhet än som anges i första stycket vad gäller arten eller halten av ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer de villkor som ska gälla för utsläppet.

Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper

13 § Fastighetsägaren får inte tillföra spillvattnet lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel, sura, frätande, giftiga eller andra miljöfarliga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Exempelvis är det förbjudet att tillföra spillvattnet våtservetter eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45°C får inte tillföras spillvattenanläggningen i förbindelsepunkten.

Utsläpp av sådant slag som anges i första och andra stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna anläggningen spillvatten från köksavfallskvarn utan huvudmannens skriftliga medgivande.

Energiutvinning

14 § Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning skall anmäla till huvudmannen innan sådant vatten börjar släppas till den allmänna spillvattenanläggningen.

Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

15 § Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda spillvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar. Vid planlagt driftavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

16 § Det är förbjudet att tillföra dag- och dränvatten till en allmän ledning som inte är avsedd för sådant ändamål. Huvudmannen får skriftligen medge undantag från förbudet, om det finns särskilda skäl.

Frånkoppling av dag- och dränvatten från spillvattenförande ledning

17 § Om dag- och dränvatten avleds från en fastighet till en spillvattenförande ledning får fortsatt tillförsel av sådant vatten inte ske från det datum som huvudmannen bestämmer, efter det att

1. särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten har ordnats och fastighetsägaren har underrättats om detta, eller

2. huvudmannen vidtagit åtgärder för bortledande av dag- och dränvatten som inte sker genom en förbindelsepunkt och meddelat fastighetsägaren om att sådana åtgärder har vidtagits.

Huvudmannen får vid behov medge särskilt anstånd med att avbryta tillförseln eller medge undantag från förbudet om det finns särskilda skäl.

18 § Har särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten inte ordnats får huvudmannen ändå förbjuda tidigare tillåten tillförsel av sådant vatten till spillvattenförande ledning om

1. avledning kan ske ändamålsenligt på annat sätt, och
2. huvudmannen i skälig omfattning ersätter fastighetsägaren dennes kostnader för nödvändig omläggning.

Spillvatten från fastighet som inte används som bostad

19 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos spillvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar huvudmannen bedömer vara nödvändiga för kontroll av spillvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på spillvattnets innehåll och kontrollerar spillvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagning ska göras.

Lätt tryckavloppssystem (LTA-system)

20 § Vid anslutning till ett allmänt lätt tryckavloppssystem (LTA-system) tillhandahåller huvudmannen LTA-pumpenheten som förblir dennes egendom. Huvudmannen bestämmer antalet pumpenheter och vilken typ av pumpenhet som ska användas samt svarar för installationen. Fastighetsägaren bekostar de anordningar som behövs för att sammankoppla pumpenheten med VA-installationen i övrigt.

Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen som har rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frånkoppla enheten.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda enheten mot frost och annan skada samt svara för dess elförsörjning.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten.

21 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastigheter av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna Va-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot 21 § vattentjänstlagen.

Fastighetsägaren får inte tillföra dagvattenanläggningen lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Dagvatten som avleds till den allmänna VA-anläggningen får dessutom inte innehålla större mängder av partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45°C får inte tillföras den allmänna anläggningen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna VA-anläggningen dagvatten i sådan mängd att anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter.

Utsläpp i strid med förbuden i andra och tredje stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

22 § Huvudmannen får tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda dagvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar. Vid planlagt driftavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Spillvatten får inte tillföras dag- och dränvattenledning

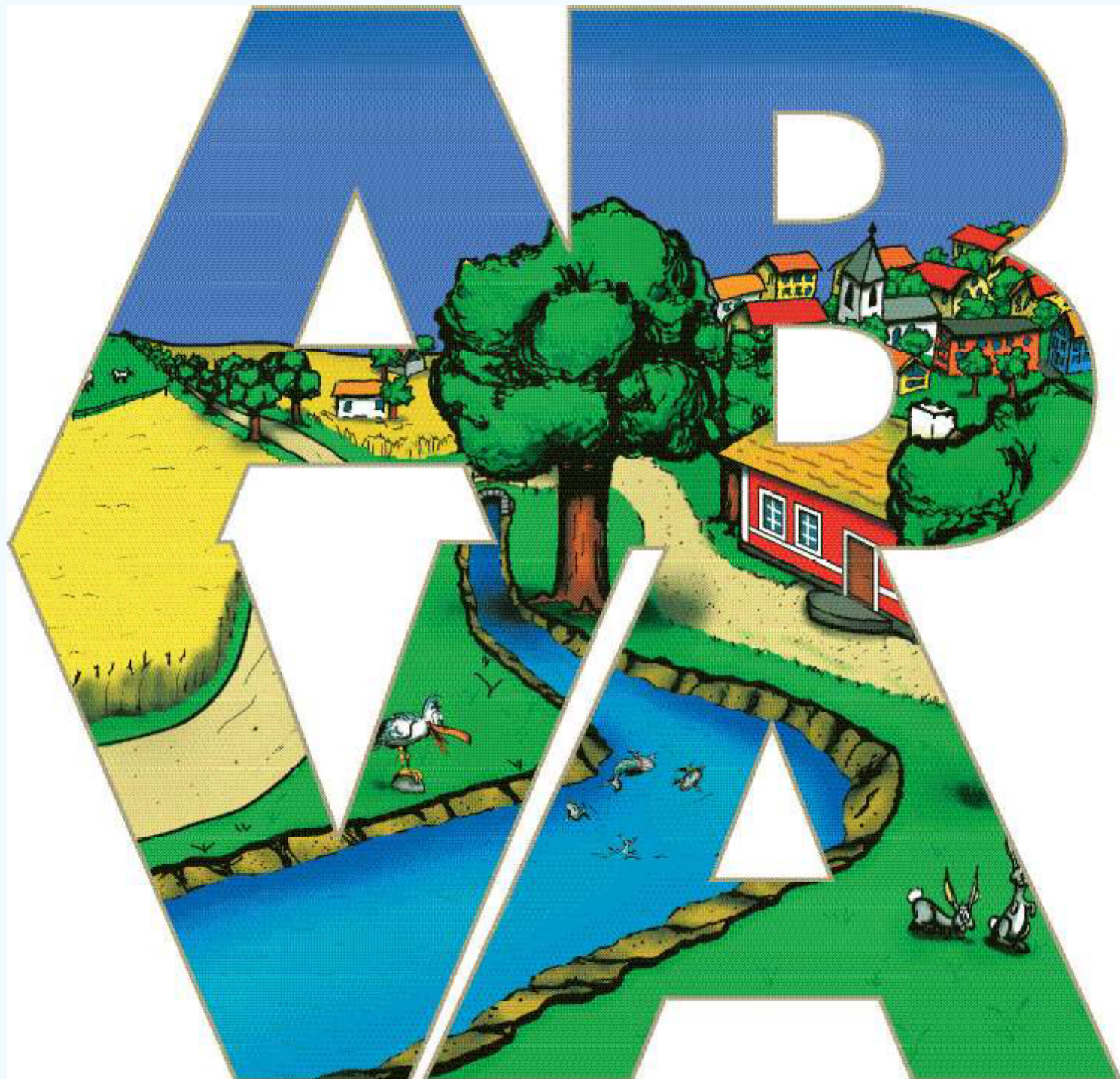
23 § Det är förbjudet att tillföra spillvatten till en allmän ledning som uteslutande är avsedd för dag- och dränvatten. Huvudmannen avgör vilket avloppsvatten som ska anses vara spillvatten och avledas till en spillvattenledning.

Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad

24 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos dag- och dränvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer är nödvändiga för kontroll av dag- och dränvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på dag- och dränvattnets innehåll och kontrollerar dag- och dränvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagningar ska göras.

Allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg
kommuns
allmänna vatten- och avloppsanläggningar

Gäller fr.o.m. 1 juli 2017
Beslutad av kommunfullmäktige 21 juni 2017

Innehåll

INLEDNING.....	3
INKOPPLING	3
BRUKANDE AV DEN ALLMÄNNA DRICKSVATTENANLÄGGNINGEN.....	3
BRUKANDE AV DEN ALLMÄNNA AVLOPPSANLÄGGNINGEN	4
TRYCKAVLOPPSYSTEM	5
ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER	7
BILAGOR:	
1. ORDLISTA	6-7

ABVA - Allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar

Fastställd av kommunfullmäktige i
Vänersborg kommun 2017-06-21 § 93, att
gälla från och med 2017-07-01.
Förtydliganden, exempel och
kompletterande upplysningar har för vissa
bestämmelser och kommentarer markerats
med kursiv text.

Inledning

§ 1. För fastighetsägares användning av den
allmänna VA-anläggningen i Vänersborgs
kommun gäller vad som föreskrivs i lagen om
allmänna vattentjänster (2006:412) eller
annan författning samt vad som nedan
föreskrivs.

Vad som enligt dessa bestämmelser gäller för
fastighetsägaren gäller även för den som
innehar fast egendom med tomträtt, ständig
besittningsrätt, fideikommissrätt eller på
grund av testamentariskt förordande.
Har huvudmannen träffat avtal med annan än
fastighetsägaren om användning av
anläggningen, gäller för denne jämlikt 5 §
lagen om allmänna vattentjänster vad som i
lagen och dessa allmänna bestämmelser
föreskrivs om fastighetsägare.

Med fastighet kan enligt 4 § lagen om
allmänna vattentjänster i vissa fall även
förstås byggnad eller annan anläggning, som
ej tillhör ägaren till marken.

Fastighetsägare är skyldig att följa ändring i
och tillägg till dessa allmänna bestämmelser.

§ 1.1 Vid ägarbyte av fastighet,
avgiftsskyldighet gäller tills fullständig
ägarbytesanmälan gjorts till Vänersborgs

Kretslopp & Vatten

§ 2. Huvudman för den allmänna
anläggningen är Vänersborgs kommun.

Inkoppling till den allmänna anläggningen

§ 3. Fastighetsägare som vill ansluta
fastigheten till den allmänna anläggningen
ska göra skriftlig anmälan till huvudmannen
som sedan ombesörjer inkoppling.

Brukande av den allmänna
dricksvattenanläggningen

§ 4. Huvudmannen levererar vatten till
fastighet, vars ägare har rätt att använda
den allmänna dricksvattenanläggningen
och som iakttar gällande bestämmelser för
användandet.

Huvudmannens leveransskyldighet avser
endast vatten av dricksvattenkvalitet för
normal hushållsanvändning. Huvudmannen
garanterar inte att visst vattentryck eller
viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan
levereras.

Vatten som levereras genom allmän
VA-anläggning får utnyttjas för
värmeutvinning endast om huvudmannen
efter ansökan skriftligen medger detta.

§ 5. Huvudmannen har rätt att begränsa eller
avbryta vattenleveransen när denne finner
det nödvändigt för att förebygga person- eller
egendomsskada samt för reparation, ändring,
kontroll eller annan sådan åtgärd som berör
huvudmannens egna eller därmed förbundna
anläggningar.

Vid begränsad vattentillgång är
fastighetsägare skyldig att reducedra sin

vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar.

Vid planlagt leveransavbrott lämnar huvudmannen på lämpligt sätt meddelande om detta.

§ 6. Ska vattenförbrukning hos fastighetsägare fastställas genom mätning tillhandahålls vattenmätare av huvudmannen och förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilket slag av mätare som skall användas. Fastighetsägaren ska bekosta erforderliga anordningar för uppsättning av mätare och sammankoppling med installationen i övrigt.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen som har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren.

Brukande av den allmänna avloppsanläggningen

§ 7. Huvudmannen tar emot avloppsvatten från fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna avloppsanläggningen och som iakttar gällande bestämmelser för användandet, om behovet av avledning inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet i ej oväsentlig mån avviker från hushållsspillvatten.

§ 8. Vatten som utnyttjas för värmeutvinning får avledas till den allmänna avloppsanläggningen endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta.

§ 9. Fastighetsägare får inte tillföra avloppet lösningsmedel, avfettningsmedel, färger, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga vätskor och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, vidhäftning, gasbildning eller explosion.

Ånga eller varmvatten med högre temperaturer än 45°C får inte tillföras i förbindelsepunkten.

Oavsiktligt utsläpp av sådant slag som anges i första och andra styckena ska ofördröjligen anmälas till huvudmannen.

Fastighetsägare får inte tillföra avloppet spillvatten från kökskvarn utan huvudmannens skriftliga medgivande.

§ 10. Värmeuttag ur avloppsvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt avloppsvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

§ 11. Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägares möjlighet att använda avloppsanläggningen när huvudmannen finner det nödvändigt för att förebygga person- eller egendomsskada samt för reparation, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

§ 12. Spillvatten får inte tillföras allmän ledning som är avsedd att uteslutande avleda dag- och dränvatten. (Med spillvatten likställs i denna punkt allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer ska avledas till spillvattenledning.)

Dag- och dränvatten får inte tillföras allmän ledning som inte är avsedd för sådant ändamål, om inte huvudmannen av särskilda

skäl skriftligen medgivit undantag.

Avleds dag- och dränvatten från fastighet till spillvattenförande ledning får fortsatt tillförsel av sådant vatten inte ske, sedan särskild förbindelsepunkt för ändamålet upprättats och fastighetsägaren underrättats därom, eller om huvudmannen vidtagit åtgärder för avledande av dagvatten utan att förbindelsepunkt för dagvatten upprättats, när huvudmannen meddelat fastighetsägaren att sådana åtgärder har vidtagits. Huvudmannen bestämmer tidsrymd inom vilken tillförseln ska ha upphört.

Undantag från förbudet eller anstånd med att avbryta tillförseln kan medges av huvudmannen om särskilda skäl föreligger.

Har särskild förbindelsepunkt för dag- eller dränvatten inte upprättats, kan huvudmannen ändå förbjuda dittills tillåten tillförsel av sådant vatten till spillvattenförande ledning. Förutsättningarna för detta är dels att avledning kan ske ädamsålsenligt på annat sätt, dels att huvudmannen i skälig omfattning ersätter fastighetsägaren hans kostnader för erforderlig omläggning. Dag- och dränvatten från fastighet, som nyinkopplats till den allmänna anläggningen, får inte tillföras annan ledning än den huvudmannen bestämmer.

§ 13. Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna avloppsanläggningen av avloppsvatten som inte har samma sammansättning som spillvatten från bostäder (hushållsspillvatten) vad gäller arten eller halten av ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer därvid villkoren för utsläpp av såväl spill- som dagvatten.

§ 14. Fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter fastighet till annat än

bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos avloppsvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar och analyser som huvudmannen finner nödvändiga för kontroll av avloppsvattnet.

Huvudmannen har rätt att fordra att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på avloppsvattnets beskaffenhet och företar kontroll av vattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen anger hur journalföring och provtagningar ska göras.

Installation av tryckavloppssystem (LTA) till den allmänna avloppsanläggningen

§ 15. Vid anslutning till allmänt tryckavloppssystem tillhandahåller huvudmannen LTA-pumpenhet eller annan aktuell pumpenhet som förblir dennes egendom. Huvudmannen bestämmer antalet pumpenheter och vilket slag av pumpenhet som ska användas samt svarar för installationen. Fastighetsägaren bekostar erforderliga anordningar för att sammankoppla enheten med installationen i övrigt.

Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen, som äger rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla enheten.

Ordlista

* **ABVA** En lokal bestämmelse som reglerar ansvar, drift med mera beträffande den allmänna vatten- och avloppsanläggningen.

* **Allmän vatten- och avloppsanläggning (VA-anläggning)** Anläggning, som har till ändamål att bereda bostadshus eller annan bebyggelse vatten-, spill- och dagvattenförsörjning och som drivs av kommun eller, om den drivs av annan, förklarats för allmän.

* **Anläggningsavgift** Avgift för inkoppling till kommunalt dricks-, spill- och dagvatten. Avgiften beräknas på bebyggelse och fastighetens storlek. Kallas även anslutningsavgift.

* **Avloppsvatten** Spillvatten eller annan fytande orenlighet, vatten som används för kylning, vatten som avleds för avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för en viss eller vissa fastigheters räkning, eller vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats.

* **Boverket** Nationell myndighet för samhällsplanering, stadsutveckling, byggande och boende.

* **Brukningsavgift** Årlig avgift som baseras på fast avgift och rörlig avgift (efter vattenförbrukning).

* **Dagvatten** Ytavrinnande regn-, spol och smältvatten som rinner på hårdgjorda ytor eller genomsläpplig mark via diken eller ledningar till recipienter (hav, sjöar & vattendrag) eller reningsverk.

* **Dricksvatten** Vatten för hushållsändamål. Dricksvatten

klassificeras som livsmedel och lyder under livsmedelslagstiftningen.

* **Dräneringsvatten** Vatten som avleds genom dränering, d.v.s. avledning av vatten i mark via rörledning, dike eller dräneringsskikt.

* **Enskild anläggning** Anläggning för vatten eller avlopp som inte är ansluten till allmän anläggning.

* **Förbindelsepunkt** Den punkt där inkoppling av en fastighets ledning till den allmänna va-anläggningen sker.

* **Gemensamhetsanläggning** Anläggning som är tillkommen vid lantmåteriförrättning, är gemensam för flera fastigheter och som tillgodoser ändamål av permanent betydelse för dessa fastigheter, exempelvis ledningar.

* **Hushållsspillvatten** Se spillvatten.

* **Huvudman** Den som driver allmän va-anläggning.

* **Ledningsrätt** Rättighet att lägga ner och bibehålla allmän VA-ledning på annans mark. Ledningsrätt upprättas oftast mellan kommun och privatperson.

* **Lokalt omhändertagande av dagvatten – LOD** Dagvattenavrinning inom tomtmark minskas eller fördröjs genom olika åtgärder, t.ex. infiltration.

* **Recipient** Till exempel grundvatten eller vattendrag, sjö eller hav som tar emot utsläpp av dagvatten, renat eller orenat.

* **Samfällighet** Sammanslutning av fastigheter som har gemensam rätt till mark och som har gemensamt ansvar för utförande och drift av gemensamhetsanläggning.

* **Servisledning** Ledning som ansluter

fastighetens VA-installation till VA-avdelningens huvudledning.

* **Servisventil** Ventil för att stänga eller öppna för flöde i servisledning.

* **Servitut** En rättighet som innebär att en fastighetsägare till exempel äger rätt att lägga ned och underhålla sina VA-ledningar som går genom en annan fastighet. Servitut upprättas skriftligen mellan de berörda parterna, oftast privatpersoner.

* **Spillvatten** Förorenat vatten från bad, disk, tvätt, toalett och liknande.

* **Spygatt** Brunn för avledning av dagvatten.

* **Statens VA-nämnd** Rättslig instans som prövar vatten- och avloppsärenden som överklagats.

* **Tryckavloppsanslutning** Avloppsvatten från fastighet som måste pumpas till det allmänna ledningsnätet, t.ex. LTA-pump.

* **VA-installation** Ledning som för fastighet dragits från förbindelsepunkt samt anordning som förbundits med sådan ledning.

* **VA-kollektiv** Ingår i VA-verksamhetsområde eller genom avtal. Betalar anläggningsavgift (engångsavgift) och bruksavgift.

* **Vattentjänstlagen** Lag om allmänna vattentjänster.

* **VA-verket** Ansvarar för och bekostar drift och underhåll av den allmänna anläggningen.

* **Verksamhetsområde** Område inom vilket vatten-, spill- och dagvattenförsörjning har ordnats eller ska ordnas genom allmän anläggning.

* **U-område** Område som ska vara tillgängligt för allmänna underjordiska ledningar. U-område regleras i detaljplan.

* **Återströmningsskydd** Dricksvattenanslutning måste ha återströmningsskydd för att förorenat vatten i en abonnents system inte ska kunna drabba andra. Återströmningsskyddet gör också att man inte behöver tömma enskilda fastigheters system vid reparationer i det allmänna nätet. Kallas även backventil vid vattenledning (den enklaste varianten) och bakvatten vid avloppsvatten, se ss-en 1717.

Övergångsbestämmelser

Dessa bestämmelser träder i kraft 2009-01-01 varvid av kommunfullmäktige i Vänersborg kommun 1988-01-01, § 121 antagna Allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar upphör att gälla. Föreskrifter och avtal som utfärdats före 2009-01-01 med stöd av tidigare gällande allmänna bestämmelser, ska alltså fortfarande gälla i den mån de inte strider mot lag eller andra bestämmelser eller har upphävts av kommunen.

Kontakta oss gärna!

Har ni frågor om tex:

VA i samband med ägarbyte

VA-räkningar

Vattenmätare

Nyanslutningar av VA

Missfärgat dricksvatten

Ring Kretslopp & Vatten via Vänersborg kommuns växel:

0521-72 10 00.

Vid misstanke om vattenläcka:

Kontakta VA-driften, Tekniska enheten via Vänersborgs växel:

0521 - 72 10 00.

Vänersborgs kommun

Vänersborg kommun • Kretslopp & Vatten • 462 85 Vänersborg

www.vanersborg.se

Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen med gulmarkerade förändringar

Innehållsförteckning

Inledande bestämmelser.....	1
Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen.....	1
Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten.....	1
Energiutvinning.....	2
Huvudmannens rätt att begränsa leveranser med mera.....	2
Vattenmätare	2
Användning av den allmänna spillvattenanläggningen.....	2
Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten.....	2
Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper.....	3
Energiutvinning.....	3
Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen.....	3
Frånkoppling av dag- och dränvatten från spillvattenförande ledning	3
Spillvatten från fastighet som inte används som bostad.....	4
Lätt tryckavloppssystem (LTA-system)	4
Användning av den allmänna dagvattenanläggningen	4
Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten.....	4
Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen.....	5
Spillvatten får inte tillföras dag- och dränvattenledning	5
Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad	5

Dokumentinformation Föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen.		Dokumentansvarig Verksamhetschef, Kretslopp & Vatten	
Antagen Ange beslutsdatum och ev §	Antagen av Kommunfullmäktige	Reviderad Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	Giltighet tillsvidare
Aktualiserad Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	Diarienummer SBF 2023/45	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☐ Förvaltningsorganisation ☒ Kommunala bolag ☒ Allmänheten ☐ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Lag (2006:412 om allmänna vattentjänster Vattentjänstförordningen (2007:710) Boverkets byggregler (2011:6)			

Inledande bestämmelser

1 § Med stöd av 23 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) och 2 § förordningen (2007:710) om allmänna vattentjänster meddelar kommunfullmäktige följande föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen.

2 § Definitioner och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i vattentjänstlagen.

3 § För fastighetsägarens användning av den allmänna VA-anläggningen i Vänersborgs kommun gäller vad som föreskrivs i vattentjänstlagen, annan författning och dessa föreskrifter.

4 § Dessa föreskrifter omfattar fastigheter som är belägna inom det av kommunen beslutade verksamhetsområdet för respektive vattentjänst.

Vad som gäller enligt dessa bestämmelser gäller för en fastighetsägare, gäller enligt 2 § vattentjänstlagen även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamentariskt förordnande och enligt 5 § vattentjänstlagen den som ingått avtal med huvudmannen om att få använda den allmänna VA-anläggningen. Det som gäller för en fastighet kan enligt 4 § vattentjänstlagen även gälla för en byggnad eller annan anläggning som inte tillhör fastighetens ägare.

5 § Huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen är Vänersborgs kommun.

6 § Huvudmannen tillhandahåller vattentjänster till en fastighet, vars ägare i enlighet med 16 – 18 §§ vattentjänstlagen har rätt att använda den allmänna VA-anläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet, om behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

7 § En fastighetsägare som vill ansluta en fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska göra en skriftlig anmälan till huvudmannen som sedan bestämmer hur inkopplingen ska ske.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten.

8 § Huvudmannen är endast skyldig att leverera vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. Huvudmannen garanterar inte att ett visst vattentryck eller en viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Energiutvinning

9 § Vatten som levereras genom en allmän VA-anläggning får utnyttjas för energiutvinning endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta.

Huvudmannens rätt att begränsa leveranser med mera

10 § Huvudmannen får tillfällighet begränsa eller avbryta vattenleveransen när denne bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada och förunderhåll, ändring, kontroll eller annan sådan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar. Vid planlagt leveransavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Vattenmätare

11 § Om vattenförbrukningen hos en fastighetsägare ska fastställas genom mätning tillhandahåller huvudmannen vattenmätare som förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för uppsättning av mätare och sammankoppling med VA-installationen i övrigt.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen. Huvudmannen bestämmer om en tidigare godkänd plats behöver ändras.

Huvudmannen har rätt att kostnadsfritt disponera vattenmätarens plats och har ensam befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frånkoppla mätaren.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda mätaren mot frost, skadlig värmepåverkan och annan skada.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten

12 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet mer än oväsentligt avviker från spillvatten från bostäder (hushållspillvatten).

Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna anläggningen av spillvatten med annan beskaffenhet än som anges i första stycket vad gäller arten eller halten av ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer de villkor som ska gälla för utsläppet.

Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper

13 § Fastighetsägaren får inte tillföra spillvattnet lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel, sura, frätande, giftiga eller andra miljöfarliga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Exempelvis är det förbjudet att tillföra spillvattnet våtservetter eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45°C får inte tillföras spillvattenanläggningen i förbindelsepunkten.

Utsläpp av sådant slag som anges i första och andra stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna anläggningen spillvatten från köksavfallskvarn utan huvudmannens skriftliga medgivande.

Energiutvinning

14 § Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning skall anmäla till huvudmannen innan sådant vatten börjar släppas till den allmänna spillvattenanläggningen.

Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

15 § Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda spillvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar. Vid planlagt driftavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

16 § Det är förbjudet att tillföra dag- och dränvatten till en allmän ledning som inte är avsedd för sådant ändamål. Huvudmannen får skriftligen medge undantag från förbudet, om det finns särskilda skäl.

Frånkoppling av dag- och dränvatten från spillvattenförande ledning

17 § Om dag- och dränvatten avleds från en fastighet till en spillvattenförande ledning får fortsatt tillförsel av sådant vatten inte ske från det datum som huvudmannen bestämmer, efter det att

1. särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten har ordnats och fastighetsägaren har underrättats om detta, eller

2. huvudmannen vidtagit åtgärder för bortledning av dag- och dränvatten som inte sker genom en förbindelsepunkt och meddelat fastighetsägaren om att sådana åtgärder har vidtagits.

Huvudmannen får vid behov medge särskilt anstånd med att avbryta tillförseln eller medge undantag från förbudet om det finns särskilda skäl.

18 § Har särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten inte ordnats får huvudmannen ändå förbjuda tidigare tillåten tillförsel av sådant vatten till spillvattenförande ledning om

1. avledning kan ske ändamålsenligt på annat sätt, och
2. huvudmannen i skälig omfattning ersätter fastighetsägaren dennes kostnader för nödvändig omläggning.

Spillvatten från fastighet som inte används som bostad

19 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaftenheten hos spillvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar huvudmannen bedömer vara nödvändiga för kontroll av spillvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på spillvattnets innehåll och kontrollerar spillvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagning ska göras.

Lätt tryckavloppssystem (LTA-system)

20 § Vid anslutning till ett allmänt lätt tryckavloppssystem (LTA-system) tillhandahåller huvudmannen LTA-pumpenheten som förblir dennes egendom. Huvudmannen bestämmer antalet pumpenheter och vilken typ av pumpenhet som ska användas samt svarar för installationen. Fastighetsägaren bekostar de anordningar som behövs för att sammankoppla pumpenheten med VA-installationen i övrigt.

Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen som har rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla enheten.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda enheten mot frost och annan skada samt svara för dess elförsörjning.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten.

21 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastigheter av en sådan beskaftenhet eller mängd att den allmänna Va-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot 21 § vattentjänstlagen.

Fastighetsägaren får inte tillföra dagvattenanläggningen lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Dagvatten som avleds till den allmänna VA-anläggningen får dessutom inte innehålla större mängder av partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras den allmänna anläggningen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna VA-anläggningen dagvatten i sådan mängd att anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter.

Utsläpp i strid med förbuden i andra och tredje stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

22 § Huvudmannen får tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda dagvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar. Vid planlagt driftavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Spillvatten får inte tillföras dag- och dränvattenledning

23 § Det är förbjudet att tillföra spillvatten till en allmän ledning som uteslutande är avsedd för dag- och dränvatten. Huvudmannen avgör vilket avloppsvatten som ska anses vara spillvatten och avledas till en spillvattenledning.

Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad

24 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos dag- och dränvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer är nödvändiga för kontroll av dag- och dränvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på dag- och dränvattnets innehåll och kontrollerar dag- och dränvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagningar ska göras.

Information till fastighetsägare

om
Vänersborg kommuns
allmänna vattentjänster

Inledning

Denna information ger förklaringar och kommentarer till de bestämmelser och begrepp som finns i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, i det följande kallad vattentjänstlagen, och kommunala föreskrifter om användningen av Vänersborg kommuns allmänna VA-anläggning. Samtliga fastighetsägare som är anslutna till Vänersborg kommuns allmänna VA-anläggning är skyldig att följa de bestämmelser som finns i kommunens föreskrifter. För att kunna tillgodogöra sig innehållet i denna information är det nödvändigt att ha tillgång till dessa föreskrifter.

Vattentjänstlagen reglerar bland annat rättsförhållandet mellan huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen och fastighetsägare inom verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Vattentjänsterna utgörs av vattenförsörjning och avlopp. Vattentjänsterna avser tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning respektive bortledande av dagvatten och dränvatten från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats, bortledande av spillvatten eller bortledande av vatten som har använts för kylning.

Huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen i Vänersborg kommun är enheten Kretslopp & Vatten på Samhällsbyggnadsförvaltningen. Med huvudman avses den som äger den allmänna VA-anläggningen.

Verksamhetsområde

Kommunens allmänna vattentjänster tillhandahålls inom ett fastställt geografiskt område, det så kallade verksamhetsområdet. Verksamhetsområdet beslutas av kommunfullmäktige. Uppgift om verksamhetsområdet finns även hos huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägare

Med fastighetsägare avses i detta sammanhang ägare av en fastighet inom VA-anläggningens verksamhetsområde. Med fastighetsägare jämställs bland andra tomträtthavare och även arrendatorer.

Rätten att använda en allmän VA-anläggning är knuten till fastigheten och inte till fastighetsägaren. Det innebär att det inte går att säga upp ett "VA-abonnemang" och därmed undgå avgiftsskyldighet.

Huvudmannen kan träffa ett avtal med annan än fastighetsägaren om rätt att få använda VA-anläggningen. Konsekvensen av detta blir att det som gäller för fastighetsägaren i stället gäller för användaren. Detta innebär bland annat att huvudmannen därefter endast kan kräva betalning av den som huvudmannen har träffat avtal med.

Vad ingår i den allmänna VA-anläggningen?

I den allmänna VA-anläggningen ingår bland annat vattenverk, avloppsreningsverk, ledningsnät, anläggningar för bortledning, rening och fördrojning av dagvatten, reservoarer och pumpstationer samt andra anordningar, som krävs för att VA-anläggningen ska fungera på avsett sätt. I den allmänna VA-anläggningen ingår också servisedlingar fram till den eller de förbindelsepunkter som huvudmannen har bestämt för varje fastighet.

Vad ingår i fastighetens VA-installation?

Med en fastighets VA-installation menas de ledningar som har dragits för fastigheten från en förbindelsepunkt. I installationen ingår även anordningar, till exempelvis tappventiler, konsol för vattenmätare och tvättsräll, som anslutits till en sådan ledning. En VA-installation ingår inte i den allmänna VA-anläggningen, men kan i vissa fall ändå ägas av huvudmannen när det följer av vattentjänstlagen, föreskrifter eller avtal. Detta gäller främst vattenmätare eller pump inom ett lätt tryckavlopssystem (LTA-system).

Servisledning

Med servisledning menas den ledning som förbinder en byggnad eller en fastighet med en allmän VA-anläggnings ledningsnät. Den delas av förbindelsepunkten i den allmänna anläggningens del och i fastighetens del.

Juridisk ansvarsfördelning

Den juridiska ansvarsgränsen mellan huvudmannens allmänna anläggning och fastighetens VA-installation går i förbindelsepunkten. Med förbindelsepunkt menas den punkt där inkoppling av fastighetens ledningar till den allmänna anläggningen ska ske eller har skett.

Kostnadsfördelning

Huvudmannen ansvarar för alla arbeten och kostnader för den allmänna anläggningen.

Fastighetsägaren ansvarar för alla arbeten och kostnader som kan hänföras till fastighetens VA-installation.

En anordning som behövs endast för en eller några få fastigheter, till exempel anordning för tryckstegring av vatten eller pumpning av spillvatten, bekostas av respektive fastighetsägare om inte huvudmannen bestämmer något annat.

Förbindelsepunkternas läge

Det är huvudmannen som bestämmer den eller de förbindelsepunkter där fastighetens ledningar ska kopplas till den allmänna VA-anläggningen. För varje typ av ledning som ska kopplas till den allmänna anläggningen, till exempelvis för dricksvatten, spillvatten och dagvatten, ordnas en egen förbindelsepunkt. Dessa ligger vanligtvis nära varandra och i fastighetens omedelbara närhet, cirka 0,5 meter utanför fastighetsgräns, men huvudmannen kan också ha meddelat annat läge.

Huvudmannen bestämmer förbindelsepunktens läge efter samråd med fastighetsägaren. Fastighetsägaren ska i tid anmäla sina eventuella önskemål till huvudmannen. När uppgifter om en eller flera förbindelsepunkters läge lämnas för en fastighet anges normalt dimension och planläge på samtliga servisledningar samt för avloppsserviser även höjdläge.

När det gäller dagvatten från fastighet kan det ibland förekomma att sådant vatten får avledas till den allmänna VA-anläggningen utan att fastigheten försetts med en särskild servisledning för detta ändamål. Förbindelsepunkten kan i detta fall därmed inte upprättas och meddelas fastighetsägaren. I stället måste huvudmannen ha vidtagit särskilda åtgärder för sådan avledning och ha underrättat fastighetsägaren om detta.

Anslutning till den allmänna VA-anläggningen

Anmälan om anslutning

Om en fastighetsägare vill ansluta sin fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska denne skriftligen anmäla detta till huvudmannen. Anmälan kan göras digitalt på huvudmannens hemsida eller på blankett som huvudmannen tillhandahåller. Har fastighetsägaren rätt att använda den allmänna VA-anläggningen, drar huvudmannen fram ledningar till förbindelsepunkten för respektive vattentjänst.

Inkoppling av två eller flera fastigheters VA-installationer till den allmänna anläggningen i en gemensam förbindelsepunkt för fastigheterna kan beviljas om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl för en sådan lösning. Avtal om detta träffas i sådana fall med huvudmannen. En förutsättning för att en gemensam förbindelsepunkt ska beviljas är ofta att fastigheterna bildat en gemensamhetsanläggning.

Huvudmannen har i vissa fall rätt till anstånd med att utföra anläggnings- eller utbyggnadsarbetet för att samordningen med andra arbeten inte ska försäras och för att denne ska kunna följa sin utbyggnadsplan.

Huvudmannen medger inkoppling av fastighetens VA-installation till den allmänna anläggningen när anläggningsavgiften är betald eller, om avgiften ska delbetalas, när godtagbar säkerhet har ställts. Huvudmannen är dock inte skyldig att låta en fastighet kopplas till den allmänna anläggningen om fastighetens installation har väsentliga brister. Huvudmannen har rätt till det tillträde på en fastighet som behövs för att undersöka en VA-installation och dess användning innan VA-installationen kopplas till den allmänna anläggningen eller annars när det behövs för att huvudmannen ska kunna fullgöra sina skyldigheter.

Huvudmannen behöver inte göra inkopplingen själv, utan detta kan efter huvudmannens medgivande överlåtas till fastighetsägarens entreprenör, förutsatt att den senare har ett system för kvalitetssäkring för denna typ av arbete.

Ny förbindelsepunkt

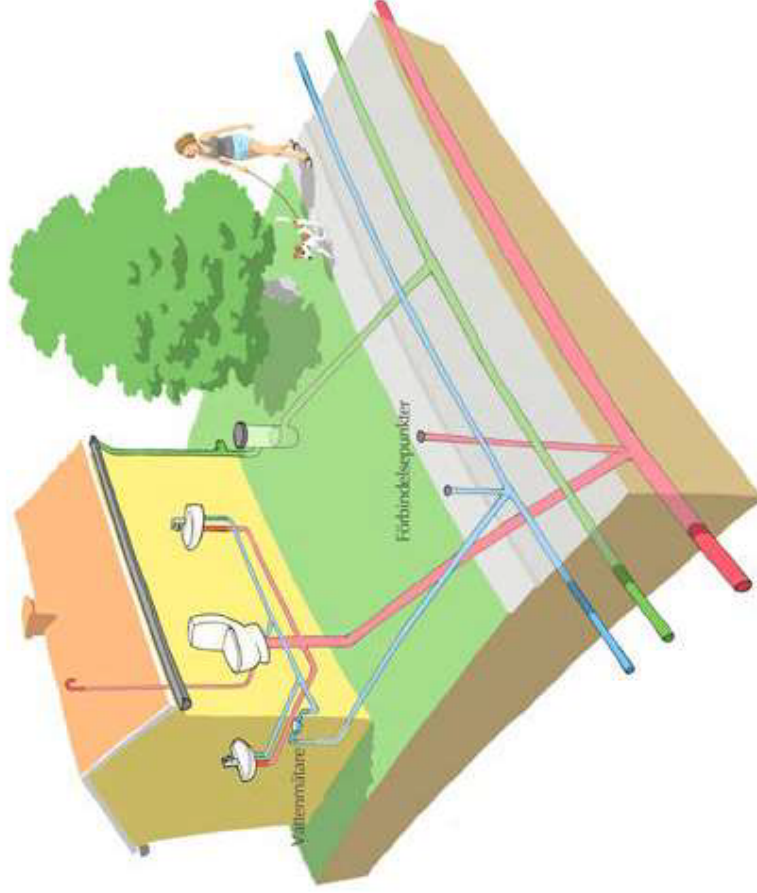
Om fastighetsägaren vill ha en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga och huvudmannen efter ansökan går med på detta, får fastighetsägaren bekosta den nya servisledningens allmänna del samt bortkopplingen av den tidigare servisledningens allmänna del.

Om huvudmannen vill upprätta en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga, ska huvudmannen ersätta fastighetsägaren för de kostnader som uppstår med den nya servisledningen och inkopplingen av denna.

Ett skäligt avdrag med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick bör göras i båda fallen.

Avgiftsskyldighet

Avgiftsskyldighet för fastighetsägare inträder när huvudmannen ordnat förbindelsepunkt och informerat fastighetsägaren om detta. Därutöver krävs att fastigheten ligger inom verksamhetsområde för vattenförsörjning, spillvatten och dagvatten, att fastigheten har behovet av en vattentjänst och att behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Ibland kan bortledning av dagvatten från en fastighet till den allmänna anläggningen ske utan att förbindelsepunkt upprättats. Har förbindelsepunkt för dagvatten från fastighet inte upprättats, men fastigheten anses i behov av bortledning av dagvatten, inträder avgiftsskyldighet för detta ändamål när huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Dricksvattnets kvalitet, tryck och mängd

Huvudmannen har bara skyldighet att leverera vatten för hushållsändamål till anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet. Vattnet ska vara av dricksvattenkvalitet enligt Livsmedelsverkets föreskrifter. Huvudmannen garanterar inte ett visst vattentryck alltid upprätthålls eller att en viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Begränsningar i vattenleverans

Huvudmannen har rätt att begränsa eller stänga av vattenleveranserna för att förebygga skada samt vid reparationer, tillsyn och liknande omständigheter. Vid planerat leveransavbrott informerar huvudmannen fastighetsägarna om detta på lämpligt sätt, till exempel genom skriftligt meddelande. Vid en mer omfattande akut avstängning kan information ges till exempel genom lokalradio, via huvudmannens hemsida eller sms. Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att minska sin vattenförbrukning efter huvudmannens anvisningar.

Andra vatteninstallationer

Växling från en försörjningsanläggning till en annan, till exempel från den allmänna anläggningen till egen brunn, får endast vara möjligt om den allmänna anläggningen är skyddad med ett fritt luftgap ("bruten förbindelse"), alternativt efter demontering och förnyad montering av rör och rördelar.

Dricksvatten för andra ändamål

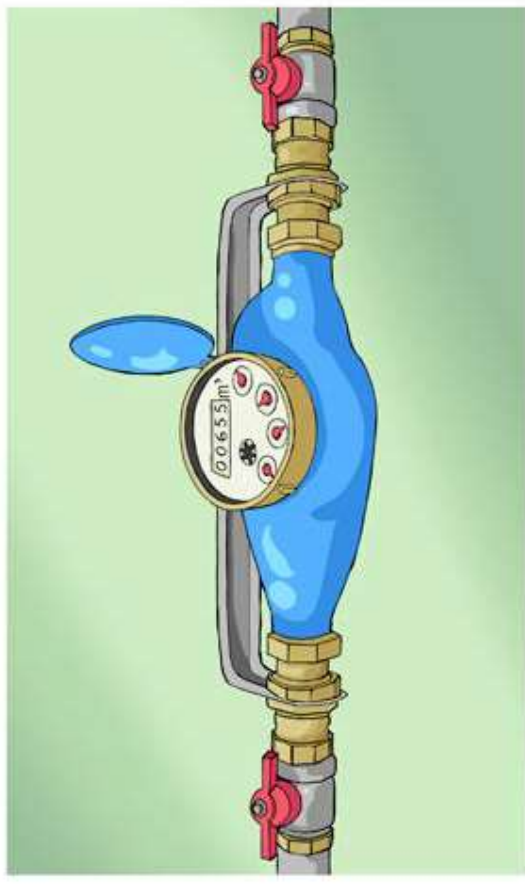
Vatten används även för andra ändamål än hushåll, till exempel i industrier och ibland också som energikälla. Industrier eller andra verksamheter med stor vattenförbrukning, särskilda kvalitetskrav eller som kräver stora flöden kan inte utan vidare räkna med att huvudmannen ska klara sådana behov om inte detta särskilt avtalats. Vid behov av vatten utöver normal hushållsanvändning behöver fastighetsägaren göra en anmälan till huvudmannen som sedan bedömer om medgivande kan ges.

Det förekommer att fastighetsägare önskar ansluta en sprinklerinstallation till den allmänna vattenförsörjningsanläggningen. Ändamålet med en allmän vattenförsörjningsanläggning är i första hand att betjäna bostadsbebyggelse och annan bebyggelse med vattentjänster med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Detta innebär att en fastighetsägare inte med stöd av vattentjänstlagen kan kräva att få ansluta en sprinklerinstallation. Om vattenförsörjningsanläggningen har tillräcklig kapacitet och det i övrigt inte bedöms påverka anläggningens funktion och säkerhet har huvudmannen möjlighet att efter överenskomelse medge anslutning av sprinkler. Sådan anslutning regleras genom avtal i vilket framgår förutsättningar för anslutningen, fastighetsägarens skyldigheter och de avgifter denne ska betala. Om en sådan anslutning innebär merkostnader för huvudmannen för anpassning av anläggningen till denna extra tjänst, till exempel uppdimensionering av ledningar, ska fastighetsägaren stå för dessa kostnader.

Vattenmätare

Vattenförbrukningen hos fastighetsägare fastställs genom mätning, om inte huvudmannen bestämmer annat. Huvudmannen tillhandahåller och installerar vattenmätaren och är dess ägare. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas. Fastighetsägaren är skyldig att upplåta plats för mätaren samt lämna huvudmannen tillträde till fastigheten när denne vill kontrollera, ta ned eller sätta upp vattenmätaren.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen, som har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frångöppla mätaren. För dessa åtgärder liksom för avläsning ska fastighetsägaren lämna huvudmannen fritt och obehindrat tillträde till mätaren. Har en plats för mätare utförts innan placeringen godkänts av huvudmannen, är fastighetsägaren, om huvudmannen kräver det, skyldig att svara för och bekosta ändringen så att mätarens plats kan godkännas av huvudmannen. Huvudmannen bestämmer även om en tidigare godkänd mätarplats behöver ändras.

Vid misstanke om att vattenmätaren visar fel är det huvudmannen som låter undersöka den. Vattenmätaren kan undersökas antingen om huvudmannen anser att det är nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det. Undersökningen ska bekostas av fastighetsägaren, om denne begärt undersökningen och mätaren godkänns. I annat fall bekostar huvudmannen undersökningen.

Vid undersökning av mätaren bestäms felvisningen i två kontrollpunkter enligt myndigheten Swedacs föreskrifter om vatten- och värmemätare. Kan mätarens storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen. Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära rättslig prövning av frågan av mark- och miljödomstolen.

Fastighetsägare ska se till vattenmätaren och skydda den mot skada, till exempel mot frost samt mot återströmning av varmvatten och annan skadlig värmepåverkan. Om så inte sker och mätaren skadas, ska fastighetsägaren ersätta huvudmannen kostnaden för att åtgärda eller byta mätaren.

Fastighetsägare som önskar att vattenmätaren tillfälligt tas ned på grund av frostrisk eller annan orsak ska anmäla detta till huvudmannen, som mot ersättning tar ner och sätter tillbaka mätaren.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Spillvatten

Huvudmannen är skyldig att ta emot spillvatten från anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. Med spillvatten menas förorenat vatten från hushåll, industriell tillverkningsprocess, arbetsplats, serviceanläggning med mera.

Spillvattnets beskaffenhet

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten som mer än oväsentligt avviker från hushållsspillvatten. Fett, giftiga vätskor eller andra miljöfarliga ämnen kan medföra skador på ledningsnät eller påverka reningsprocessen, slammet eller recipienten. För att få släppa ut sådant spillvatten i det allmänna ledningsnätet förutsätts att avtal upprättats. Huvudmannen är inte heller skyldig att ta emot spillvatten om behovet av avledning kan tillgodoses bättre på annat sätt. Bensin-, olje- och fettavskiljare samt sand- och slamfång i gårdsbrunnar och liknande anordningar ska kontrolleras och tömmas regelbundet så att de fyller avsedd funktion.

För fettavskiljare bör kraven enligt europanorm SS EN 1825 uppfyllas och för oljeavskiljare europanorm SS EN 858. Spillvatten från köksavfallskvarn får som huvudregel inte tillföras den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska att anmäla till huvudmannen innan sådant vatten släpps till den allmänna spillvattenanläggningen. Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Fastighetsägare är även skyldig att till huvudmannen anmäla verksamhet som kan inverka på spillvattnets sammansättning.

Vid borrning för installation av bergvärmepumpar uppstår så kallat borrhax (krossat berg/grus). Avloppsvatten som innehåller borrhax får inte tillföras den allmänna avloppsanläggningen.

Fastighet som används till annat än bostad

Med hänsyn till kraven på åtgärder för att hindra vattenförening är det nödvändigt för huvudmannen att, för fastigheter som används till annat än bostad, ha en noggrannare kontroll av vad som avleds till den allmänna spillvattenanläggningen. Fastighetsägaren är därför enligt de kommunala föreskrifterna skyldig att lämna uppgift om arten och omfattningen av sådan verksamhet inom fastigheten som kan inverka på spillvattnets innehåll. Provtagningar och analyser som huvudmannen anser nödvändiga för kontroll av sådant spillvatten bekostas av fastighetsägaren eller genom denne av företag, rörelse eller verksamhet som avleder spillvattnet. Kostnaden för sådan kontroll kan också ingå i särskild industriavloppstaxa.

Huvudmannen kan kräva att fastighetsägaren själv, enligt huvudmannens anvisningar och på det sätt och i den omfattning huvudmannen bestämmer, ska föra journal över verksamheten och själv utöva kontroll av spillvattnets innehåll.

Industrier måste samråda med huvudmannen

Fastighetsägare som använder eller avser att använda den allmänna spillvattenanläggningen och som avser att ansöka om prövning av avloppsutsläpp enligt miljölagstiftningen ska samråda med huvudmannen.

LTA-system och vakuumssystem

En allmän spillvattenanläggning utförs normalt så att fastigheterna kan ansluta sina servisledningar och nyttja anläggningen utan att det krävs särskilda anordningar för fastigheten. Detta är dock inte alltid möjligt. Topografiska förhållanden kan exempelvis göra det omöjligt att avleda spillvatten med självfall till den allmänna anläggningen. Då krävs att pumpar installeras för att anläggningen ska kunna nyttjas på avsett vis. Ett så kallat LTA-system (lätt tryckavloppssystem) består av små pumpenheter, ofta en per fastighet, som i de flesta fall placeras inne på fastigheten i anslutning till den bebyggelse som ska betjänas av systemet.

Huvudmannen tillhandahåller pumpenhet inklusive pumpbrunn trots att pumpenheten oftast placeras inne på fastigheten. Pumpenhetens plats bestäms av huvudmannen.

Huvudmannen äger pumpenheten och ansvarar för drift, underhåll och förnyelse av denna. Fastighetsägaren bekostar grävning av pumpgröp, dragning av elledning samt de anordningar som behövs för att sammankoppla pumpen med VA-installationen i övrigt. Fastighetsägaren svarar för och bekostar elförsörjningen för drift av pumpen och eventuell uppvärmning av servisledningen fram till förbindelsepunkten.

I det fall det endast rör sig om enstaka fastigheter som behöver LTA-system får fastighetsägaren själv stå för samtliga kostnader.

Vad som ovan sägs om LTA-system och pumpenheer gäller även för motsvarande anordningar (ventilbrunn) i samband med avledning med självfall till ett allmänt vakuumssystem.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Dag- och dränvatten

Med dagvatten menas tillfälligt, avrinande vatten på ytan, mark eller konstruktion till exempel regnvatten, smältvatten eller framträngande grundvatten. Med dränvatten avses sådant vatten i marken som avleds genom dränering.

Huvudmannen är skyldig att ta emot dagvatten från anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. I vissa fall kan avledning till en så kallad LOD-anläggning (LOD = lokalt omhändertagande av dagvatten) på den enskilda fastigheten innebära sådan fördel. LOD kan till exempel innebära att dag- och eller dränvatten avleds till ett så kallat perkolationsmagasin (stenkista) på den egna tomten eller att vattnet sugs upp av omgivande gräsytor. Fastighetsägare kan även i vissa fall leda sitt dagvatten direkt till en vattenförekost. Med dag- och dränvatten likställs allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer inte ska avledas till spillvattenförande ledning. Vid behov kan fastighetsägaren rådgöra med huvudmannen.

Det följer av vattentjänstlagen att huvudmannen inte är skyldig att ta emot en obegränsad mängd dagvatten och inte heller en obegränsad mängd föroreningar i dagvatten från fastigheter. Skyldigheten omfattar inte att ta emot dagvatten av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot lagen. Vad som innebär skada eller olägenhet varierar och beror exempelvis på om den allmänna anläggningen har utformats enbart med öppna lösningar eller med ledningsnät anslutet till ett reningsverk, vilken bebyggelse som betjänas eller hur marken i övrigt används. Vilka närmare begränsningar av dagvattnets kvantitet och kvalitet som med hänsyn till risken för skada eller olägenhet för den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen är nödvändiga bestäms utifrån lokala förhållanden. Fastighetsägaren kan lämpligen själv vidta åtgärder för att fördröja och minska mängden dagvatten för att skydda fastigheten och VA-anläggningen, exempelvis anlägga ett fördröjningsmagasin eller minska andelen hårdgjord yta på fastigheten.

Dagvattnets beskaffenhet och mängd

Dag- och dränvatten som tillförs en allmän dagvattenanläggning ska hålla sådan kvalitet att huvudmannen kan uppfylla sina skyldigheter enligt gällande lagar och förordningar. Huvudmannen kan lämna ytterligare anvisningar angående dagvattnets beskaffenhet eller mängd.

Sådana vätskor, ämnen eller föremål som inte får tillföras den allmänna spillvattenanläggningen får inte heller tillföras den allmänna dagvattenanläggningen. Vidare får inte dagvatten som avleds till den allmänna anläggningen innehålla partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller miljöfarliga ämnen i en sådan omfattning att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller får svårt att uppfylla sina skyldigheter. Fastighetsägaren kan därför i vissa fall behöva begränsa förekomsten av föroreningar i det dagvatten som tillförs den allmänna VA-anläggningen.

Dagvatten får inte heller tillföras i sådan mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet. Det som främst påverkar mängden dagvatten är andelen hårdgjorda ytor inom en bebyggelse. På motsvarande sätt som för föroreningar i dagvatten kan fastighetsägaren behöva vidta åtgärder för att begränsa mängden dagvatten.

Inkoppling av dränvatten till den allmänna avloppsanläggningen

Vid nybyggnationer måste bestämmelserna i Boverkets byggregler följas. Innebörden av dessa bestämmelser är att dränvatten från byggnad inte får avledas till avloppsledning, i vilken uppdamning kan förekomma. Uppdamning innebär att en ledning går full och att den fria vatenytan kan stiga i anslutande ledningar och brunnar. Ställer huvudmannen kravet att dränvatten ska avledas till dagvattenledning, innebär detta i många fall att dränvatten från byggnader, i första hand sådana med källare, inte kan avledas med självfall. Dagvattenledningar är nämligen normalt dimensionerade så att uppdamning i ledningarna förekommer vid häftigare regn. Den praktiska konsekvensen blir därför att vissa byggnader inte kan förse med källare eller att dränvattnet måste pumpas eller avledas till LOD-anläggning.

Separering av kombinerat avloppsvattensystem

Om dag- och dränvatten avleds från fastighet till spillvattenförande ledning får avledningen inte fortsätta efter att särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten upprättats och fastighetsägaren underrättats om detta. Alternativt kan huvudmannen ha vidtagit åtgärder för avledning utan att förbindelsepunkt har upprättats och meddelat fastighetsägaren detta.

Huvudmannen bestämmer när tillförseln ska ha upphört. Undantag från förbudet eller anstånd kan i vissa fall medges av huvudmannen.

Avgifter

Fastighetsägares avgiftsskyldighet till huvudmannen regleras i taxan för allmänna vattentjänster (VA-taxan). VA-taxan innehåller uppgifter om anläggningsavgifter, bruksningsavgifter och uppgifter om avgifter för vanligen förekommande tjänster som huvudmannen tillhandahåller på fastighetsägarens begäran, till exempel avstängning av vattentillförsel. Huvudmannen får träffa avtal med ägare till fastighet och andra avgiftsskyldiga i avgiftsfrågor som inte regleras i kommunens taxeforeskrifter.

Övrigt

En allmän VA-anläggning ska användas så att det inte uppkommer olägenhet för huvudmannen eller någon annan. Det får inte uppstå svårigheter för huvudmannen att uppfylla kraven från miljö- och hälsoskyddssynpunkt eller att i övrigt uppfylla sina åligganden enligt lag eller annan författning eller enligt avtal. Fastighetsägare ansvarar för att VA-installationen, även sådan som inte kräver bygglov, anordnas och utförs så att den uppfyller kraven i Boverkets byggregler.

Huvudmannen har rätt att undersöka VA-installationen och dess användning. Påträffas allvarliga brister är fastighetsägaren skyldig att rätta till dessa så att det inte uppkommer olägenheter för huvudmannen eller någon annan. Om så inte sker är huvudmannen inte skyldig att låta fastigheten kopplas eller vara kopplad till den allmänna anläggningen.

Avtal

Om en fastighets VA-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder i en allmän VA-anläggnings verksamhetsområde, får huvudmannen träffa avtal med fastighetsägaren om särskilda villkor för att använda VA-anläggningen.

Anmäl ändringar

Fastighetsägare ska på begäran lämna underlag till huvudmannen för avgiftsberäkning. Dessutom ska fastighetsägare självant anmäla sådan ändring av VA-installationen eller annat förhållande, som enligt taxan kan ha betydelse för avgiftsberäkningen.

Anmäl ägarbyte

Fastighetsägare ska utan dröjsmål underrätta huvudmannen när fastigheten övergår till ny ägare samt uppges den nya ägarens namn, adress och tillträdesdag. Informationen kan lämnas via E-tjänst på kommunens hemsida eller via kontakt med huvudmannens administration. En avläsning av vattenmätaren, i samband med tillträdesdagen, krävs för att abonnemangets skall kunna flyttas från de gamla till de nya ägarna i verksamhetssystemet. Är fastighetens vattenmätare mekanisk, ligger ansvaret på de gamla ägarna att säkerställa att en mätaravläsning inkommit. Mätaravläsningen kan lämnas via E-tjänst på kommunens hemsida eller via kontakt med huvudmannens administration.

Vattenavstängning

Har fastighetsägare inte betalat VA-avgift eller i övrigt försummat sina skyldigheter enligt vattentjänstlagen och är försummelsen väsentlig, har huvudmannen rätt att stänga av vattentillförseln till fastigheten. Avstängning kan ske om rättelse inte kunnat åstadkommas genom skriftlig uppmaning och avstängningen inte medför olägenhet för människors hälsa.

Fastighetsägaren ska till huvudmannen betala avgift enligt taxa för såväl avstängning som återinkoppling.

Risk för källaröversvämning

I hus med källare, särskilt där källaren har golvbrunn eller annan avloppsöppning, finns alltid en risk för källaröversvämning. Vid häftiga regn eller snösmältning kan den allmänna ledningen överbelastas och vatten kan baklänges tränga in i avloppsserviser och upp genom golvbrunnar och försäkra skador. Vid sidan av översvämningar förorsakade av häftiga regn är stopp i servisleddningen den vanligaste skadeorsaken.

Fastighetsägare bör i eget, och i förekommande fall hyresgästers, intresse i största möjliga utsträckning förebygga skador inom fastigheten till följd av uppdämning i ledningsnätet.

Exempelvis kan följande åtgärder vidtas:

- Placera inte föremål i källaren som är värdefulla och känsliga för fukt.
- Kontrollera att avstängbara golvbrunnar är stängda och att automatiska bakvattenventiler fungerar.
- Förse de golvbrunnar i källaren som inte är avstängningsbara med tätande anordningar eller ersätt med avstängningsbara brunnar.
- Kontakta en rörininstallatör om misstanke finns att avloppets avstängningsanordningar inte fungerar.
- Pumpa dränvattnet upp till dagvattensservisen.
- Kontrollera att regn- och smältvatten leds bort från byggnaden.
- Valla in nedfarter till garage och andra utrymmen.
- Kontrollera att intern avloppspump fungerar.
- Anslut fastigheten till en larmcentral med larmtjänst.

Kontakta oss gärna!
Ring
Kretslopp & Vatten
via Vänersborg kommuns
växel: 0521 - 72 10 00

Vänersborgs kommun

§ 159

Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen, ersätter Allmänna Bestämmelser för brukandet av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar, ABVA

SBN 2023/45

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta samhällsbyggnadsnämndens förslag till Kommunala föreskrifter om användningen av den kommunala VA-anläggningen. Föreskrifterna ersätter allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar, ABVA, beslutade av kommunfullmäktige 2017-06-21, § 93.

Bilagor

Bilaga 4: Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen

Bilaga 5: ABVA, allmänna bestämmelser för brukandet av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar, gällande från 1 juli 2017

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige får enligt 2 § förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster och 23 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, meddela föreskrifter om användandet av den allmänna VA-anläggningen.

Branschorganisationen Svenskt Vatten har sedan VAL 70 trädde i kraft utarbetat normalförslag till allmänna bestämmelser för brukandet av kommunens allmänna VA-anläggning. Dessa bestämmelser ligger till grund för merparten av de allmänna bestämmelser som antagits av svenska kommuner. Utöver förslag till föreskrifter innehåller publikationen från Svenskt Vatten förslag på hur fastighetsägare bör informeras. Vänersborgs kommun har valt att i huvudsak följa dessa förslag. Även tidigare ABVA har följt branschorganisationens förslag. Kommunfullmäktige antog styrdokumentet "Allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar" (ABVA) 2017-06-21.

Branschorganisationen Svenskt Vatten publicerade en ny publikation P94 i juni 2024. Det nya förslaget av Svenskt Vattens publikation P94, har remitterats vid två olika tillfällen, 2022 respektive 2023. Därefter har Svenskt Vatten haft remisseminarium samt avstämning med referensgrupper och workshop. Den omarbetade publikationen P94 fastställdes juni 2024.

Denna publikation ersätter tidigare P94, ABVA 07 från januari 2007.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2024-12-12

Förändringar i publikationen är följande:

- Förtydligat kopplingen till vattentjänstlagen och förordningen om allmänna vattentjänster
- Ny uppdelning, avsnitt om användning av avloppsanläggningen bryts upp i spillvatten- och dagvattenanläggningen
- Systematiska ändringar på grund av de nya avsnitten
- Utökat från 14 till 24 bestämmelser
- Nya rubriker för att hitta lättare
- Förtydliganden, kompletteringar och andra justeringar i sak
- Förenklat och moderniserat språk
- Fört samman upprepningar till inledande generella bestämmelser
- Tagit bort onödig text och förslag på reglering
- Omdisponerat text inom och mellan delarna i den tidigare publikationen

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-11-28
- Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA med ändringar markerade jämfört med ABVA
- Information till fastighetsägare om Vänersborg kommuns allmänna vattentjänster

Sändlista

Daniel Larsson, verksamhetschef kretslopp & vatten
Anna Edvartsen, utredningsingenjör kretslopp & vatten
Andreas Knutsson, förvaltningschef samhällsbyggnadsförvaltningen
Kommunfullmäktige

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA- anläggningen med gulmarkerade förändringar

Innehållsförteckning

Inledande bestämmelser	1
Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen	1
Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten.	1
Energiutvinning.....	2
Huvudmannens rätt att begränsa leveranser med mera.....	2
Vattenmätare.....	2
Användning av den allmänna spillvattenanläggningen	2
Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten	2
Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper	2
Energiutvinning.....	3
Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen	3
Frånkoppling av dag- och dränvatten från spillvattenförande ledning	3
Spillvatten från fastighet som inte används som bostad	4
Lätt tryckavloppssystem (LTA-system)	4
Användning av den allmänna dagvattenanläggningen	4
Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten.	4
Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen	5
Spillvatten får inte tillföras dag- och dränvattenledning	5
Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad.....	5

Dokumentinformation Föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen.		Dokumentansvarig Verksamhetschef, Kretslopp & Vatten	
Antagen Ange beslutsdatum och ev §	Antagen av Kommunfullmäktige	Reviderad Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	Giltighet tillsvidare
Aktualiserad Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	Diarienummer SBF 2023/45	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☐ Förvaltningsorganisation ☒ Kommunala bolag ☒ Allmänheten ☐ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Lag (2006:412 om allmänna vattentjänster Vattentjänstförordningen (2007:710) Boverkets byggregler (2011:6)			

Inledande bestämmelser

1 § Med stöd av 23 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) och 2 § förordningen (2007:710) om allmänna vattentjänster meddelar kommunfullmäktige följande föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen.

2 § Definitioner och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i vattentjänstlagen.

3 § För fastighetsägarens användning av den allmänna VA-anläggningen i Vänersborgs kommun gäller vad som föreskrivs i vattentjänstlagen, annan författning och dessa föreskrifter.

4 § Dessa föreskrifter omfattar fastigheter som är belägna inom det av kommunen beslutade verksamhetsområdet för respektive vattentjänst.

Vad som gäller enligt dessa bestämmelser gäller för en fastighetsägare, gäller enligt 2 § vattentjänstlagen även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamentariskt förordnande och enligt 5 § vattentjänstlagen den som ingått avtal med huvudmannen om att få använda den allmänna VA-anläggningen. Det som gäller för en fastighet kan enligt 4 § vattentjänstlagen även gälla för en byggnad eller annan anläggning som inte tillhör fastighetens ägare.

5 § Huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen är Vänersborgs kommun.

6 § Huvudmannen tillhandahåller vattentjänster till en fastighet, vars ägare i enlighet med 16 – 18 §§ vattentjänstlagen har rätt att använda den allmänna VA-anläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet, om behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

7 § En fastighetsägare som vill ansluta en fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska göra en skriftlig anmälan till huvudmannen som sedan bestämmer hur inkopplingen ska ske.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten.

8 § Huvudmannen är endast skyldig att leverera vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. Huvudmannen garanterar inte att ett visst vattentryck eller en viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Energiutvinning

9 § Vatten som levereras genom en allmän VA-anläggning får utnyttjas för energiutvinning endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta.

Huvudmannens rätt att begränsa leveranser med mera

10 § Huvudmannen får tillfällighet begränsa eller avbryta vattenleveransen när denne bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada och förunderhåll, ändring, kontroll eller annan sådan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar. Vid planlagt leveransavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Vattenmätare

11 § Om vattenförbrukningen hos en fastighetsägare ska fastställas genom mätning tillhandahåller huvudmannen vattenmätare som förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för uppsättning av mätare och sammankoppling med VA-installationen i övrigt.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen. Huvudmannen bestämmer om en tidigare godkänd plats behöver ändras.

Huvudmannen har rätt att kostnadsfritt disponera vattenmätarens plats och har ensam befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda mätaren mot frost, skadlig värmepåverkan och annan skada.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten

12 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet mer än oväsentligt avviker från spillvatten från bostäder (hushållsspillvatten).

Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna anläggningen av spillvatten med annan beskaffenhet än som anges i första stycket vad gäller arten eller halten av ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer de villkor som ska gälla för utsläppet.

Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper

13 § Fastighetsägaren får inte tillföra spillvattnet lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel, sura, frätande,

giftiga eller andra miljöfarliga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Exempelvis är det förbjudet att tillföra spillvattnet våtservetter eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45°C får inte tillföras spillvattenanläggningen i förbindelsepunkten.

Utsläpp av sådant slag som anges i första och andra stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna anläggningen spillvatten från köksavfallskvarn utan huvudmannens skriftliga medgivande.

Energiutvinning

14 § Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning skall anmäla till huvudmannen innan sådant vatten börjar släppas till den allmänna spillvattenanläggningen.

Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

15 § Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda spillvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar. Vid planlagt driftavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

16 § Det är förbjudet att tillföra dag- och dränvatten till en allmän ledning som inte är avsedd för sådant ändamål. Huvudmannen får skriftligen medge undantag från förbudet, om det finns särskilda skäl.

Frånkoppling av dag- och dränvatten från spillvattenförande ledning

17 § Om dag- och dränvatten avleds från en fastighet till en spillvattenförande ledning får fortsatt tillförsel av sådant vatten inte ske från det datum som huvudmannen bestämmer, efter det att

1. särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten har ordnats och fastighetsägaren har underrättats om detta, eller
2. huvudmannen vidtagit åtgärder för bortledande av dag- och dränvatten som inte sker genom en förbindelsepunkt och meddelat fastighetsägaren om att sådana åtgärder har vidtagits.

Huvudmannen får vid behov medge särskilt anstånd med att avbryta tillförseln eller medge undantag från förbudet om det finns särskilda skäl.

18 § Har särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten inte ordnats får huvudmannen ändå förbjuda tidigare tillåten tillförsel av sådant vatten till spillvattenförande ledning om

1. avledning kan ske ändamålsenligt på annat sätt, och
2. huvudmannen i skälig omfattning ersätter fastighetsägaren dennes kostnader för nödvändig omläggning.

Spillvatten från fastighet som inte används som bostad

19 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos spillvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar huvudmannen bedömer vara nödvändiga för kontroll av spillvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på spillvattnets innehåll och kontrollerar spillvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagning ska göras.

Lätt tryckavloppssystem (LTA-system)

20 § Vid anslutning till ett allmänt lätt tryckavloppssystem (LTA-system) tillhandahåller huvudmannen LTA-pumpenheten som förblir dennes egendom. Huvudmannen bestämmer antalet pumpenheter och vilken typ av pumpenhet som ska användas samt svarar för installationen. Fastighetsägaren bekostar de anordningar som behövs för att sammankoppla pumpenheten med VA-installationen i övrigt.

Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen som har rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla enheten.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda enheten mot frost och annan skada samt svara för dess elförsörjning.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten.

21 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastigheter av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna Va-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot 21 § vattentjänstlagen.

Fastighetsägaren får inte tillföra dagvattenanläggningen lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensen eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Dagvatten som avleds

till den allmänna VA-anläggningen får dessutom inte innehålla större mängder av partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45°C får inte tillföras den allmänna anläggningen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna VA-anläggningen dagvatten i sådan mängd att anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter.

Utsläpp i strid med förbuden i andra och tredje stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

22 § Huvudmannen får tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda dagvattenanläggningen när huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar. Vid planlagt driftavbrott ska huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Spillvatten får inte tillföras dag- och dränvattenledning

23 § Det är förbjudet att tillföra spillvatten till en allmän ledning som uteslutande är avsedd för dag- och dränvatten. Huvudmannen avgör vilket avloppsvatten som ska anses vara spillvatten och avledas till en spillvattenledning.

Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad

24 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos dag- och dränvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer är nödvändiga för kontroll av dag- och dränvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på dag- och dränvattnets innehåll och kontrollerar dag- och dränvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagningar ska göras.

Information till fastighetsägare

om
Vänersborg kommuns
allmänna vattentjänster

Inledning

Denna information ger förklaringar och kommentarer till de bestämmelser och begrepp som finns i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, i det följande kallad vattentjänstlagen, och kommunala föreskrifter om användningen av Vänersborg kommuns allmänna VA-anläggning. Samtliga fastighetsägare som är anslutna till Vänersborg kommuns allmänna VA-anläggning är skyldig att följa de bestämmelser som finns i kommunens föreskrifter. För att kunna tillgodogöra sig innehållet i denna information är det nödvändigt att ha tillgång till dessa föreskrifter.

Vattentjänstlagen reglerar bland annat rättsförhållandet mellan huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen och fastighetsägare inom verksamhetsområde för allmänna vattentjänster.

Vattentjänsterna utgörs av vattenförsörjning och avlopp. Vattentjänsterna avser tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning respektive bortledande av dagvatten och dränvatten från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats, bortledande av spillvatten eller bortledande av vatten som har använts för kylning.

Huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen i Vänersborg kommun är enheten Kretslopp & Vatten på Samhällsbyggnadsförvaltningen. Med huvudman avses den som äger den allmänna VA-anläggningen.

Verksamhetsområde

Kommunens allmänna vattentjänster tillhandahålls inom ett fastställt geografiskt område, det så kallade verksamhetsområdet. Verksamhetsområdet beslutas av kommunfullmäktige. Uppgift om verksamhetsområdet finns även hos huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägare

Med fastighetsägare avses i detta sammanhang ägare av en fastighet inom VA-anläggningens verksamhetsområde. Med fastighetsägare jämställs bland andra tomträtthavare och även arrendatorer.

Rätten att använda en allmän VA-anläggning är knuten till fastigheten och inte till fastighetsägaren. Det innebär att det inte går att säga upp ett "VA-abonnemang" och därmed undgå avgiftsskyldighet.

Huvudmannen kan träffa ett avtal med annan än fastighetsägaren om rätt att få använda VA-anläggningen. Konsekvensen av detta blir att det som gäller för fastighetsägaren i stället gäller för användaren. Detta innebär bland annat att huvudmannen därefter endast kan kräva betalning av den som huvudmannen har träffat avtal med.

Vad ingår i den allmänna VA-anläggningen?

I den allmänna VA-anläggningen ingår bland annat vattenverk, avloppsreningsverk, ledningsnät, anläggningar för bortledning, rening och fördrojning av dagvatten, reservoarer och pumpstationer samt andra anordningar, som krävs för att VA-anläggningen ska fungera på avsett sätt. I den allmänna VA-anläggningen ingår också servisedlingar fram till den eller de förbindelsepunkter som huvudmannen har bestämt för varje fastighet.

Vad ingår i fastighetens VA-installation?

Med en fastighets VA-installation menas de ledningar som har dragits för fastigheten från en förbindelsepunkt. I installationen ingår även anordningar, till exempelvis tappventiler, konsol för vattenmätare och tvättsräll, som anslutits till en sådan ledning. En VA-installation ingår inte i den allmänna VA-anläggningen, men kan i vissa fall ändå ägas av huvudmannen när det följer av vattentjänstlagen, föreskrifter eller avtal. Detta gäller främst vattenmätare eller pump inom ett lätt tryckavlopssystem (LTA-system).

Servisledning

Med servisledning menas den ledning som förbinder en byggnad eller en fastighet med en allmän VA-anläggnings ledningsnät. Den delas av förbindelsepunkten i den allmänna anläggningens del och i fastighetens del.

Juridisk ansvarsfördelning

Den juridiska ansvarsgränsen mellan huvudmannens allmänna anläggning och fastighetens VA-installation går i förbindelsepunkten. Med förbindelsepunkt menas den punkt där inkoppling av fastighetens ledningar till den allmänna anläggningen ska ske eller har skett.

Kostnadsfördelning

Huvudmannen ansvarar för alla arbeten och kostnader för den allmänna anläggningen.

Fastighetsägaren ansvarar för alla arbeten och kostnader som kan hänföras till fastighetens VA-installation.

En anordning som behövs endast för en eller några få fastigheter, till exempel anordning för tryckstegring av vatten eller pumpning av spillvatten, bekostas av respektive fastighetsägare om inte huvudmannen bestämmer något annat.

Förbindelsepunkternas läge

Det är huvudmannen som bestämmer den eller de förbindelsepunkter där fastighetens ledningar ska kopplas till den allmänna VA-anläggningen. För varje typ av ledning som ska kopplas till den allmänna anläggningen, till exempelvis för dricksvatten, spillvatten och dagvatten, ordnas en egen förbindelsepunkt. Dessa ligger vanligtvis nära varandra och i fastighetens omedelbara närhet, cirka 0,5 meter utanför fastighetsgräns, men huvudmannen kan också ha meddelat annat läge.

Huvudmannen bestämmer förbindelsepunktens läge efter samråd med fastighetsägaren. Fastighetsägaren ska i tid anmäla sina eventuella önskemål till huvudmannen. När uppgifter om en eller flera förbindelsepunkters läge lämnas för en fastighet anges normalt dimension och planläge på samtliga servisledningar samt för avloppsserviser även höjdläge.

När det gäller dagvatten från fastighet kan det ibland förekomma att sådant vatten får avledas till den allmänna VA-anläggningen utan att fastigheten försetts med en särskild servisledning för detta ändamål. Förbindelsepunkten kan i detta fall därmed inte upprättas och meddelas fastighetsägaren. I stället måste huvudmannen ha vidtagit särskilda åtgärder för sådan avledning och ha underrättat fastighetsägaren om detta.

Anslutning till den allmänna VA-anläggningen

Anmälan om anslutning

Om en fastighetsägare vill ansluta sin fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska denne skriftligen anmäla detta till huvudmannen. Anmälan kan göras digitalt på huvudmannens hemsida eller på blankett som huvudmannen tillhandahåller. Har fastighetsägaren rätt att använda den allmänna VA-anläggningen, drar huvudmannen fram ledningar till förbindelsepunkten för respektive vattentjänst.

Inkoppling av två eller flera fastigheters VA-installationer till den allmänna anläggningen i en gemensam förbindelsepunkt för fastigheterna kan beviljas om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl för en sådan lösning. Avtal om detta träffas i sådana fall med huvudmannen. En förutsättning för att en gemensam förbindelsepunkt ska beviljas är ofta att fastigheterna bildat en gemensamhetsanläggning.

Huvudmannen har i vissa fall rätt till anstånd med att utföra anläggnings- eller utbyggnadsarbetet för att samordningen med andra arbeten inte ska försäras och för att denne ska kunna följa sin utbyggnadsplan.

Huvudmannen medger inkoppling av fastighetens VA-installation till den allmänna anläggningen när anläggningsavgiften är betald eller, om avgiften ska delbetalas, när godtagbar säkerhet har ställts. Huvudmannen är dock inte skyldig att låta en fastighet kopplas till den allmänna anläggningen om fastighetens installation har väsentliga brister. Huvudmannen har rätt till det tillräde på en fastighet som behövs för att undersöka en VA-installation och dess användning innan VA-installationen kopplas till den allmänna anläggningen eller annars när det behövs för att huvudmannen ska kunna fullgöra sina skyldigheter.

Huvudmannen behöver inte göra inkopplingen själv, utan detta kan efter huvudmannens medgivande överlåtas till fastighetsägarens entreprenör, förutsatt att den senare har ett system för kvalitetssäkring för denna typ av arbete.

Ny förbindelsepunkt

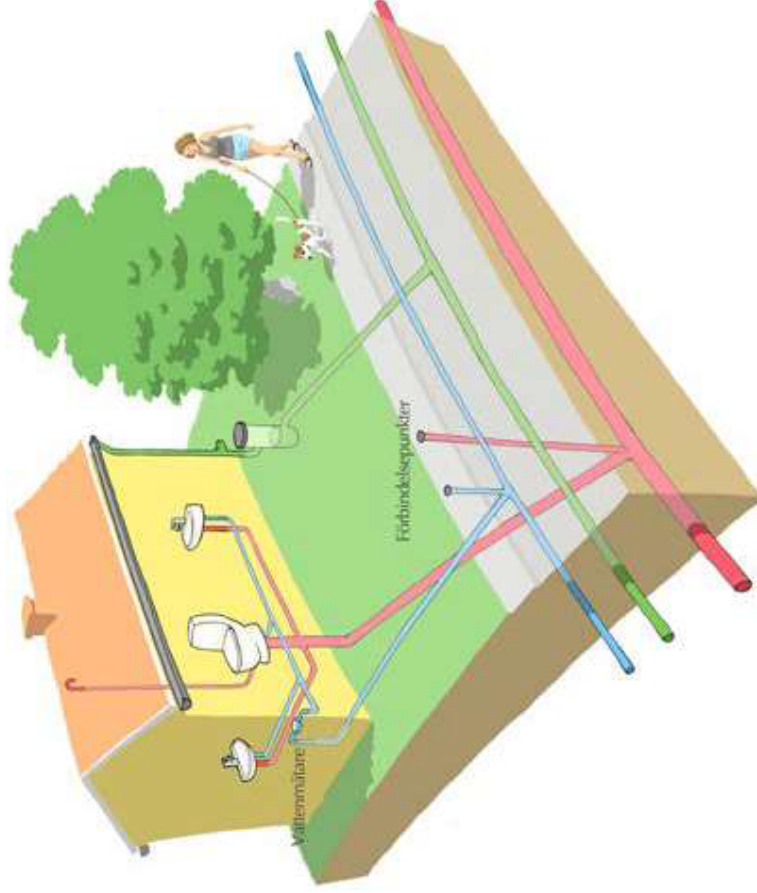
Om fastighetsägaren vill ha en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga och huvudmannen efter ansökan går med på detta, får fastighetsägaren bekosta den nya servisledningens allmänna del samt bortkopplingen av den tidigare servisledningens allmänna del.

Om huvudmannen vill upprätta en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga, ska huvudmannen ersätta fastighetsägaren för de kostnader som uppstår med den nya servisledningen och inkopplingen av denna.

Ett skäligt avdrag med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick bör göras i båda fallen.

Avgiftsskyldighet

Avgiftsskyldighet för fastighetsägare inträder när huvudmannen ordnat förbindelsepunkt och informerat fastighetsägaren om detta. Därutöver krävs att fastigheten ligger inom verksamhetsområde för vattenförsörjning, spillvatten och dagvatten, att fastigheten har behovet av en vattentjänst och att behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Ibland kan bortledning av dagvatten från en fastighet till den allmänna anläggningen ske utan att förbindelsepunkt upprättats. Har förbindelsepunkt för dagvatten från fastighet inte upprättats, men fastigheten anses i behov av bortledning av dagvatten, inträder avgiftsskyldighet för detta ändamål när huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Dricksvattnets kvalitet, tryck och mängd

Huvudmannen har bara skyldighet att leverera vatten för hushållsändamål till anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet. Vattnet ska vara av dricksvattenkvalitet enligt Livsmedelsverkets föreskrifter. Huvudmannen garanterar inte ett visst vattentryck alltid upprätthålls eller att en viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Begränsningar i vattenleverans

Huvudmannen har rätt att begränsa eller stänga av vattenleveranserna för att förebygga skada samt vid reparationer, tillsyn och liknande omständigheter. Vid planerat leveransavbrott informerar huvudmannen fastighetsägarna om detta på lämpligt sätt, till exempel genom skriftligt meddelande. Vid en mer omfattande akut avstängning kan information ges till exempel genom lokalradio, via huvudmannens hemsida eller sms. Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att minska sin vattenförbrukning efter huvudmannens anvisningar.

Andra vatteninstallationer

Växling från en försörjningsanläggning till en annan, till exempel från den allmänna anläggningen till egen brunn, får endast vara möjligt om den allmänna anläggningen är skyddad med ett fritt luftgap ("bruten förbindelse"), alternativt efter demontering och förnyad montering av rör och rördelar.

Dricksvatten för andra ändamål

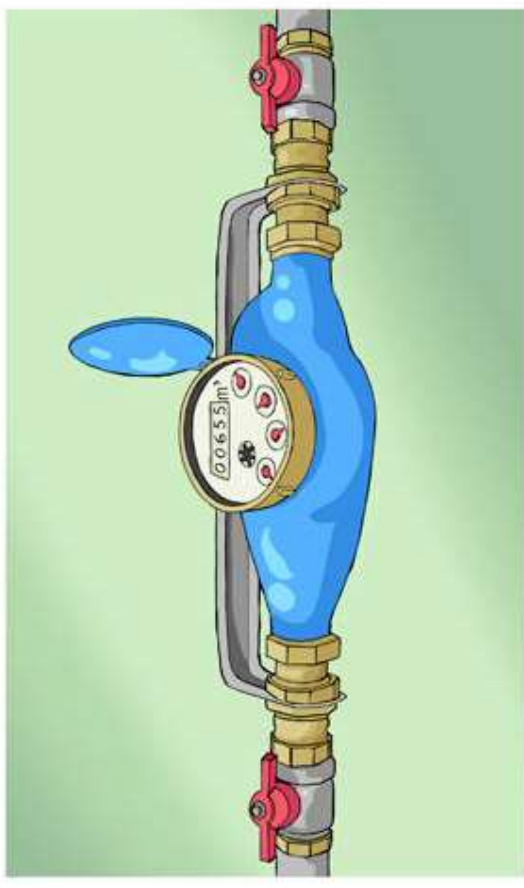
Vatten används även för andra ändamål än hushåll, till exempel i industrier och ibland också som energikälla. Industrier eller andra verksamheter med stor vattenförbrukning, särskilda kvalitetskrav eller som kräver stora flöden kan inte utan vidare räkna med att huvudmannen ska klara sådana behov om inte detta särskilt avtalats. Vid behov av vatten utöver normal hushållsanvändning behöver fastighetsägaren göra en anmälan till huvudmannen som sedan bedömer om medgivande kan ges.

Det förekommer att fastighetsägare önskar ansluta en sprinklerinstallation till den allmänna vattenförsörjningsanläggningen. Ändamålet med en allmän vattenförsörjningsanläggning är i första hand att betjäna bostadsbebyggelse och annan bebyggelse med vattentjänster med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Detta innebär att en fastighetsägare inte med stöd av vattentjänstlagen kan kräva att få ansluta en sprinklerinstallation. Om vattenförsörjningsanläggningen har tillräcklig kapacitet och det i övrigt inte bedöms påverka anläggningens funktion och säkerhet har huvudmannen möjlighet att efter överenskomelse medge anslutning av sprinkler. Sådan anslutning regleras genom avtal i vilket framgår förutsättningar för anslutningen, fastighetsägarens skyldigheter och de avgifter denne ska betala. Om en sådan anslutning innebär merkostnader för huvudmannen för anpassning av anläggningen till denna extra tjänst, till exempel uppdimensionering av ledningar, ska fastighetsägaren stå för dessa kostnader.

Vattenmätare

Vattenförbrukningen hos fastighetsägare fastställs genom mätning, om inte huvudmannen bestämmer annat. Huvudmannen tillhandahåller och installerar vattenmätaren och är dess ägare. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas. Fastighetsägaren är skyldig att upplåta plats för mätaren samt lämna huvudmannen tillträde till fastigheten när denne vill kontrollera, ta ned eller sätta upp vattenmätaren.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen, som har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frångöppla mätaren. För dessa åtgärder liksom för avläsning ska fastighetsägaren lämna huvudmannen fritt och obehindrat tillträde till mätaren. Har en plats för mätare utförts innan placeringen godkänts av huvudmannen, är fastighetsägaren, om huvudmannen kräver det, skyldig att svara för och bekosta ändringen så att mätarens plats kan godkännas av huvudmannen. Huvudmannen bestämmer även om en tidigare godkänd mätarplats behöver ändras.

Vid misstanke om att vattenmätaren visar fel är det huvudmannen som låter undersöka den. Vattenmätaren kan undersökas antingen om huvudmannen anser att det är nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det. Undersökningen ska bekostas av fastighetsägaren, om denne begärt undersökningen och mätaren godkänns. I annat fall bekostar huvudmannen undersökningen.

Vid undersökning av mätaren bestäms felvisningen i två kontrollpunkter enligt myndigheten Swedacs föreskrifter om vatten- och värmemätare. Kan mätarens storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära rättslig prövning av frågan av mark- och miljödomstolen.

Fastighetsägare ska se till vattenmätaren och skydda den mot skada, till exempel mot frost samt mot återströmning av varmvatten och annan skadlig värmepåverkan. Om så inte sker och mätaren skadas, ska fastighetsägaren ersätta huvudmannen kostnaden för att åtgärda eller byta mätaren.

Fastighetsägare som önskar att vattenmätaren tillfälligt tas ned på grund av frostrisk eller annan orsak ska anmäla detta till huvudmannen, som mot ersättning tar ner och sätter tillbaka mätaren.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Spillvatten

Huvudmannen är skyldig att ta emot spillvatten från anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. Med spillvatten menas förorenat vatten från hushåll, industriell tillverkningsprocess, arbetsplats, serviceanläggning med mera.

Spillvattnets beskaffenhet

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten som mer än oväsentligt avviker från hushållsspillvatten. Fett, giftiga vätskor eller andra miljöfarliga ämnen kan medföra skador på ledningsnät eller påverka reningsprocessen, slammet eller recipienten. För att få släppa ut sådant spillvatten i det allmänna ledningsnätet förutsätts att avtal upprättats. Huvudmannen är inte heller skyldig att ta emot spillvatten om behovet av avledning kan tillgodoses bättre på annat sätt. Bensin-, olje- och fettavskiljare samt sand- och slamfång i gårdsrunnar och liknande anordningar ska kontrolleras och tömmas regelbundet så att de fyller avsedd funktion.

För fettavskiljare bör kraven enligt europanorm SS EN 1825 uppfyllas och för oljeavskiljare europanorm SS EN 858. Spillvatten från köksavfallskvarn får som huvudregel inte tillföras den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska att anmäla till huvudmannen innan sådant vatten släpps till den allmänna spillvattenanläggningen. Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Fastighetsägare är även skyldig att till huvudmannen anmäla verksamhet som kan inverka på spillvattnets sammansättning.

Vid borrning för installation av bergvärmepumpar uppstår så kallat borrhax (krossat berg/grus). Avloppsvatten som innehåller borrhax får inte tillföras den allmänna avloppsanläggningen.

Fastighet som används till annat än bostad

Med hänsyn till kraven på åtgärder för att hindra vattenförorening är det nödvändigt för huvudmannen att, för fastigheter som används till annat än bostad, ha en noggrannare kontroll av vad som avleds till den allmänna spillvattenanläggningen. Fastighetsägaren är därför enligt de kommunala föreskrifterna skyldig att lämna uppgift om arten och omfattningen av sådan verksamhet inom fastigheten som kan inverka på spillvattnets innehåll. Provtagningar och analyser som huvudmannen anser nödvändiga för kontroll av sådant spillvatten bekostas av fastighetsägaren eller genom denne av företag, rörelse eller verksamhet som avleder spillvattnet. Kostnaden för sådan kontroll kan också ingå i särskild industriavloppstaxa.

Huvudmannen kan kräva att fastighetsägaren själv, enligt huvudmannens anvisningar och på det sätt och i den omfattning huvudmannen bestämmer, ska föra journal över verksamheten och själv utöva kontroll av spillvattnets innehåll.

Industrier måste samråda med huvudmannen

Fastighetsägare som använder eller avser att använda den allmänna spillvattenanläggningen och som avser att ansöka om prövning av avloppsutsläpp enligt miljölagstiftningen ska samråda med huvudmannen.

LTA-system och vakuumsystem

En allmän spillvattenanläggning utförs normalt så att fastigheterna kan ansluta sina servisledningar och nyttja anläggningen utan att det krävs särskilda anordningar för fastigheten. Detta är dock inte alltid möjligt. Topografiska förhållanden kan exempelvis göra det omöjligt att avleda spillvatten med självfall till den allmänna anläggningen. Då krävs att pumpar installeras för att anläggningen ska kunna nyttjas på avsett vis. Ett så kallat LTA-system (lätt tryckavloppssystem) består av små pumpenheter, ofta en per fastighet, som i de flesta fall placeras inne på fastigheten i anslutning till den bebyggelse som ska betjänas av systemet.

Huvudmannen tillhandahåller pumpenhet inklusive pumpbrunn trots att pumpenheten oftast placeras inne på fastigheten. Pumpenhetens plats bestäms av huvudmannen.

Huvudmannen äger pumpenheten och ansvarar för drift, underhåll och förnyelse av denna. Fastighetsägaren bekostar grävning av pumpgröp, dragning av elledning samt de anordningar som behövs för att sammankoppla pumpen med VA-installationen i övrigt. Fastighetsägaren svarar för och bekostar elförsörjningen för drift av pumpen och eventuell uppvärmning av servisledningen fram till förbindelsepunkten.

I det fall det endast rör sig om enstaka fastigheter som behöver LTA-system får fastighetsägaren själv stå för samtliga kostnader.

Vad som ovan sägs om LTA-system och pumpenheer gäller även för motsvarande anordningar (ventilbrunn) i samband med avledning med självfall till ett allmänt vakuumsystem.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Dag- och dränvatten

Med dagvatten menas tillfälligt, avrinnande vatten på ytan, mark eller konstruktion till exempel regnvatten, smältvatten eller framträngande grundvatten. Med dränvatten avses sådant vatten i marken som avleds genom dränering.

Huvudmannen är skyldig att ta emot dagvatten från anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. I vissa fall kan avledning till en så kallad LOD-anläggning (LOD = lokalt omhändertagande av dagvatten) på den enskilda fastigheten innebära sådan fördel. LOD kan till exempel innebära att dag- och eller dränvatten avleds till ett så kallat perkolationsmagasin (stenkista) på den egna tomt eller att vattnet sugs upp av omgivande gräsytor. Fastighetsägare kan även i vissa fall leda sitt dagvatten direkt till en vattenförekost. Med dag- och dränvatten likställs allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer inte ska avledas till spillvattenförande ledning. Vid behov kan fastighetsägaren rådgöra med huvudmannen.

Det följer av vattentjänstlagen att huvudmannen inte är skyldig att ta emot en obegränsad mängd dagvatten och inte heller en obegränsad mängd föroreningar i dagvatten från fastigheter. Skyldigheten omfattar inte att ta emot dagvatten av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot lagen. Vad som innebär skada eller olägenhet varierar och beror exempelvis på om den allmänna anläggningen har utformats enbart med öppna lösningar eller med ledningsnät anslutet till ett reningsverk, vilken bebyggelse som betjänas eller hur marken i övrigt används. Vilka närmare begränsningar av dagvattnets kvantitet och kvalitet som med hänsyn till risken för skada eller olägenhet för den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen är nödvändiga bestäms utifrån lokala förhållanden. Fastighetsägaren kan lämpligen själv vidta åtgärder för att fördröja och minska mängden dagvatten för att skydda fastigheten och VA-anläggningen, exempelvis anlägga ett fördröjningsmagasin eller minska andelen hårdgjord yta på fastigheten.

Dagvattnets beskaffenhet och mängd

Dag- och dränvatten som tillförs en allmän dagvattenanläggning ska hålla sådan kvalitet att huvudmannen kan uppfylla sina skyldigheter enligt gällande lagar och förordningar. Huvudmannen kan lämna ytterligare anvisningar angående dagvattnets beskaffenhet eller mängd.

Sådana vätskor, ämnen eller föremål som inte får tillföras den allmänna spillvattenanläggningen får inte heller tillföras den allmänna dagvattenanläggningen. Vidare får inte dagvatten som avleds till den allmänna anläggningen innehålla partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller miljöfarliga ämnen i en sådan omfattning att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller får svårt att uppfylla sina skyldigheter. Fastighetsägaren kan därför i vissa fall behöva begränsa förekomsten av föroreningar i det dagvatten som tillförs den allmänna VA-anläggningen.

Dagvatten får inte heller tillföras i sådan mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet. Det som främst påverkar mängden dagvatten är andelen hårdgjorda ytor inom en bebyggelse. På motsvarande sätt som för föroreningar i dagvatten kan fastighetsägaren behöva vidta åtgärder för att begränsa mängden dagvatten.

Inkoppling av dränvatten till den allmänna avloppsanläggningen

Vid nybyggnationer måste bestämmelserna i Boverkets byggregler följas. Innebörden av dessa bestämmelser är att dränvatten från byggnad inte får avledas till avloppsledning, i vilken uppdamning kan förekomma. Uppdamning innebär att en ledning går full och att den fria vatenytan kan stiga i anslutande ledningar och brunnar. Ställer huvudmannen kravet att dränvatten ska avledas till dagvattenledning, innebär detta i många fall att dränvatten från byggnader, i första hand sådana med källare, inte kan avledas med självfall. Dagvattenledningar är nämligen normalt dimensionerade så att uppdamning i ledningarna förekommer vid häftigare regn. Den praktiska konsekvensen blir därför att vissa byggnader inte kan förse med källare eller att dränvattnet måste pumpas eller avledas till LOD-anläggning.

Separering av kombinerat avloppsvattensystem

Om dag- och dränvatten avleds från fastighet till spillvattenförande ledning får avledningen inte fortsätta efter att särskild förbindelsepunkt för dag- och dränvatten upprättats och fastighetsägaren underrättats om detta. Alternativt kan huvudmannen ha vidtagit åtgärder för avledning utan att förbindelsepunkt har upprättats och meddelat fastighetsägaren detta.

Huvudmannen bestämmer när tillförseln ska ha upphört. Undantag från förbudet eller anstånd kan i vissa fall medges av huvudmannen.

Avgifter

Fastighetsägares avgiftsskyldighet till huvudmannen regleras i taxan för allmänna vattentjänster (VA-taxan). VA-taxan innehåller uppgifter om anläggningsavgifter, bruksningsavgifter och uppgifter om avgifter för vanligen förekommande tjänster som huvudmannen tillhandahåller på fastighetsägarens begäran, till exempel avstängning av vattentillförsel. Huvudmannen får träffa avtal med ägare till fastighet och andra avgiftsskyldiga i avgiftsfrågor som inte regleras i kommunens taxeforeskrifter.

Övrigt

En allmän VA-anläggning ska användas så att det inte uppkommer olägenhet för huvudmannen eller någon annan. Det får inte uppstå svårigheter för huvudmannen att uppfylla kraven från miljö- och hälsoskyddssynpunkt eller att i övrigt uppfylla sina åligganden enligt lag eller annan författning eller enligt avtal. Fastighetsägare ansvarar för att VA-installationen, även sådan som inte kräver bygglov, anordnas och utförs så att den uppfyller kraven i Boverkets byggregler.

Huvudmannen har rätt att undersöka VA-installationen och dess användning. Påträffas allvarliga brister är fastighetsägaren skyldig att rätta till dessa så att det inte uppkommer olägenheter för huvudmannen eller någon annan. Om så inte sker är huvudmannen inte skyldig att låta fastigheten kopplas eller vara kopplad till den allmänna anläggningen.

Avtal

Om en fastighets VA-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder i en allmän VA-anläggnings verksamhetsområde, får huvudmannen träffa avtal med fastighetsägaren om särskilda villkor för att använda VA-anläggningen.

Anmäl ändringar

Fastighetsägare ska på begäran lämna underlag till huvudmannen för avgiftsberäkning. Dessutom ska fastighetsägare självant anmäla sådan ändring av VA-installationen eller annat förhållande, som enligt taxan kan ha betydelse för avgiftsberäkningen.

Anmäl ägarbyte

Fastighetsägare ska utan dröjsmål underrätta huvudmannen när fastigheten övergår till ny ägare samt uppges den nya ägarens namn, adress och tillträdesdag. Informationen kan lämnas via E-tjänst på kommunens hemsida eller via kontakt med huvudmannens administration. En avläsning av vattenmätaren, i samband med tillträdesdagen, krävs för att abonnemangets skall kunna flyttas från de gamla till de nya ägarna i verksamhetssystemet. Är fastighetens vattenmätare mekanisk, ligger ansvaret på de gamla ägarna att säkerställa att en mätaravläsning inkommit. Mätaravläsningen kan lämnas via E-tjänst på kommunens hemsida eller via kontakt med huvudmannens administration.

Vattenavstängning

Har fastighetsägare inte betalat VA-avgift eller i övrigt försummat sina skyldigheter enligt vattentjänstlagen och är försummelsen väsentlig, har huvudmannen rätt att stänga av vattentillförseln till fastigheten. Avstängning kan ske om rättelse inte kunnat åstadkommas genom skriftlig uppmaning och avstängningen inte medför olägenhet för människors hälsa.

Fastighetsägaren ska till huvudmannen betala avgift enligt taxa för såväl avstängning som återinkoppling.

Risk för källaröversvämning

I hus med källare, särskilt där källaren har golvbrunn eller annan avloppsöppning, finns alltid en risk för källaröversvämning. Vid häftiga regn eller snösmältning kan den allmänna ledningen överbelastas och vatten kan baklänges tränga in i avloppsserviser och upp genom golvbrunnar och försäkra skador. Vid sidan av översvämningar försakade av häftiga regn är stopp i servisleddningen den vanligaste skadeorsaken.

Fastighetsägare bör i eget, och i förekommande fall hyresgästers, intresse i största möjliga utsträckning förebygga skador inom fastigheten till följd av uppdämning i ledningsnätet.

Exempelvis kan följande åtgärder vidtas:

- Placera inte föremål i källaren som är värdefulla och känsliga för fukt.
- Kontrollera att avstängbara golvbrunnar är stängda och att automatiska bakvattenventiler fungerar.
- Förse de golvbrunnar i källaren som inte är avstängningsbara med tätande anordningar eller ersätt med avstängningsbara brunnar.
- Kontakta en rörinstallatör om misstanke finns att avloppets avstängningsanordningar inte fungerar.
- Pumpa dränvattnet upp till dagvattensservisen.
- Kontrollera att regn- och smältvatten leds bort från byggnaden.
- Valla in nedfarter till garage och andra utrymmen.
- Kontrollera att intern avloppspump fungerar.
- Anslut fastigheten till en larmcentral med larmtjänst.

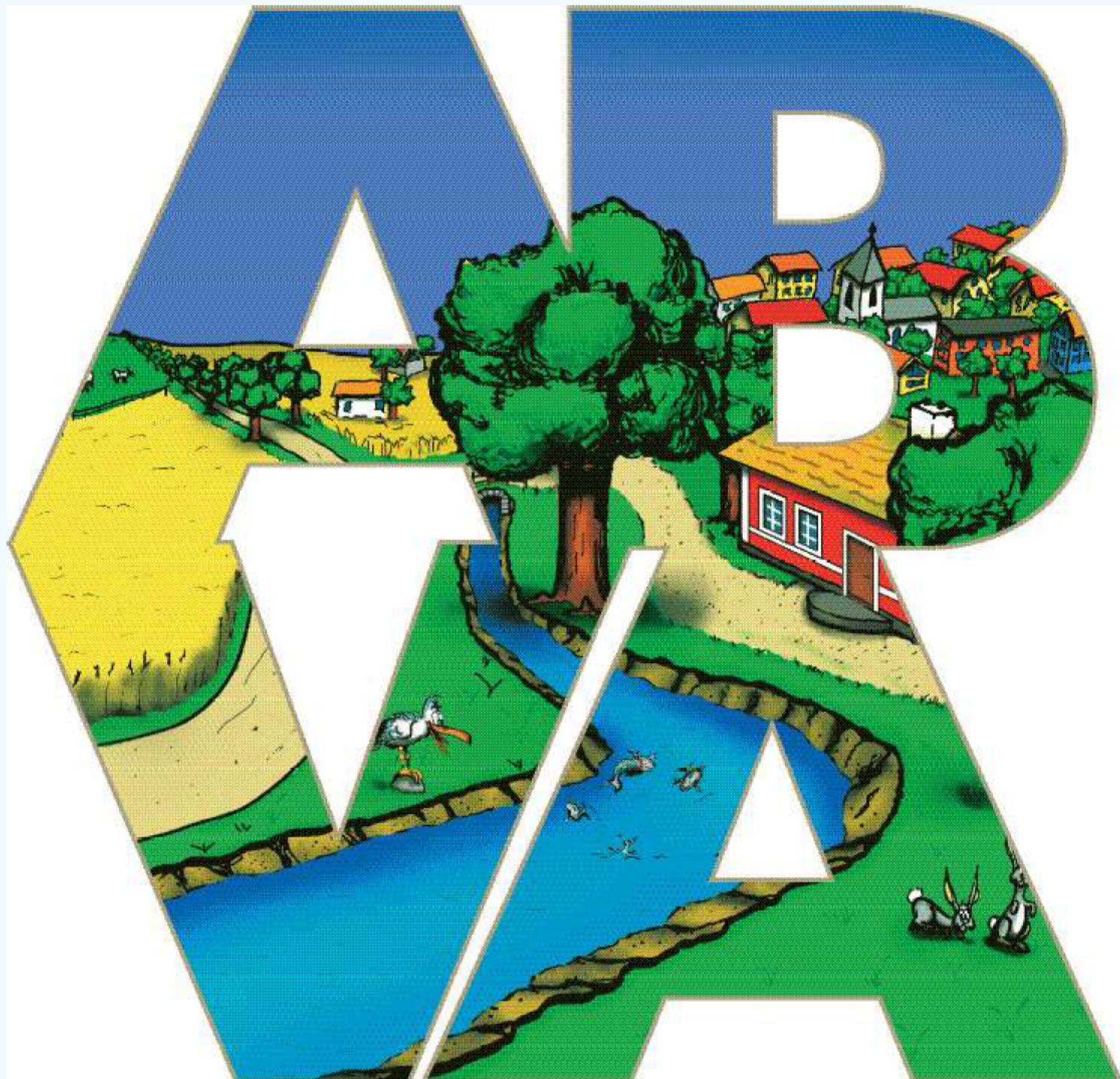

Kontakta oss gärna!
Ring
Kretslopp & Vatten
via Vänersborg kommuns
växel: 0521 - 72 10 00

Vänersborgs kommun

Allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg
kommuns
allmänna vatten- och avloppsanläggningar

Gäller fr.o.m. 1 juli 2017
Beslutad av kommunfullmäktige 21 juni 2017

Innehåll

INLEDNING.....	3
INKOPPLING	3
BRUKANDE AV DEN ALLMÄNNA DRICKSVATTENANLÄGGNINGEN.....	3
BRUKANDE AV DEN ALLMÄNNA AVLOPPSANLÄGGNINGEN	4
TRYCKAVLOPPSYSTEM	5
ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER	7
BILAGOR:	
1. ORDLISTA	6-7

ABVA - Allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar

Fastställd av kommunfullmäktige i
Vänersborg kommun 2017-06-21 § 93, att
gälla från och med 2017-07-01.
Förtydliganden, exempel och
kompletterande upplysningar har för vissa
bestämmelser och kommentarer markerats
med kursiv text.

Inledning

§ 1. För fastighetsägares användning av den
allmänna VA-anläggningen i Vänersborgs
kommun gäller vad som föreskrivs i lagen om
allmänna vattentjänster (2006:412) eller
annan författning samt vad som nedan
föreskrivs.

Vad som enligt dessa bestämmelser gäller för
fastighetsägaren gäller även för den som
innehar fast egendom med tomträtt, ständig
besittningsrätt, fideikommissrätt eller på
grund av testamentariskt förordande.
Har huvudmannen träffat avtal med annan än
fastighetsägaren om användning av
anläggningen, gäller för denne jämlikt 5 §
lagen om allmänna vattentjänster vad som i
lagen och dessa allmänna bestämmelser
föreskrivs om fastighetsägare.

Med fastighet kan enligt 4 § lagen om
allmänna vattentjänster i vissa fall även
förstås byggnad eller annan anläggning, som
ej tillhör ägaren till marken.

Fastighetsägare är skyldig att följa ändring i
och tillägg till dessa allmänna bestämmelser.

§ 1.1 Vid ägarbyte av fastighet,
avgiftsskyldighet gäller tills fullständig
ägarbytesanmälan gjorts till Vänersborgs

Kretslopp & Vatten

§ 2. Huvudman för den allmänna
anläggningen är Vänersborgs kommun.

Inkoppling till den allmänna anläggningen

§ 3. Fastighetsägare som vill ansluta
fastigheten till den allmänna anläggningen
ska göra skriftlig anmälan till huvudmannen
som sedan ombesörjer inkoppling.

Brukande av den allmänna dricksvattenanläggningen

§ 4. Huvudmannen levererar vatten till
fastighet, vars ägare har rätt att använda
den allmänna dricksvattenanläggningen
och som iakttar gällande bestämmelser för
användandet.

Huvudmannens leveransskyldighet avser
endast vatten av dricksvattenkvalitet för
normal hushållsanvändning. Huvudmannen
garanterar inte att visst vattentryck eller
viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan
levereras.

Vatten som levereras genom allmän
VA-anläggning får utnyttjas för
värmeutvinning endast om huvudmannen
efter ansökan skriftligen medger detta.

§ 5. Huvudmannen har rätt att begränsa eller
avbryta vattenleveransen när denne finner
det nödvändigt för att förebygga person- eller
egendomsskada samt för reparation, ändring,
kontroll eller annan sådan åtgärd som berör
huvudmannens egna eller därmed förbundna
anläggningar.

Vid begränsad vattentillgång är
fastighetsägare skyldig att reducedra sin

vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar.

Vid planlagt leveransavbrott lämnar huvudmannen på lämpligt sätt meddelande om detta.

§ 6. Ska vattenförbrukning hos fastighetsägare fastställas genom mätning tillhandahålls vattenmätare av huvudmannen och förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilket slag av mätare som skall användas. Fastighetsägaren ska bekosta erforderliga anordningar för uppsättning av mätare och sammankoppling med installationen i övrigt.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen som har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren.

Brukande av den allmänna avloppsanläggningen

§ 7. Huvudmannen tar emot avloppsvatten från fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna avloppsanläggningen och som iakttar gällande bestämmelser för användandet, om behovet av avledning inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet i ej oväsentlig mån avviker från hushållsspillvatten.

§ 8. Vatten som utnyttjas för värmeutvinning får avledas till den allmänna avloppsanläggningen endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta.

§ 9. Fastighetsägare får inte tillföra avloppet lösningsmedel, avfettningsmedel, färger, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga vätskor och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, vidhäftning, gasbildning eller explosion.

Ånga eller varmvatten med högre temperaturer än 45°C får inte tillföras i förbindelsepunkten.

Oavsiktligt utsläpp av sådant slag som anges i första och andra styckena ska ofördröjligen anmälas till huvudmannen.

Fastighetsägare får inte tillföra avloppet spillvatten från kökskvarn utan huvudmannens skriftliga medgivande.

§ 10. Värmeuttag ur avloppsvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt avloppsvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

§ 11. Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägares möjlighet att använda avloppsanläggningen när huvudmannen finner det nödvändigt för att förebygga person- eller egendomsskada samt för reparation, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

§ 12. Spillvatten får inte tillföras allmän ledning som är avsedd att uteslutande avleda dag- och dränvatten. (Med spillvatten likställs i denna punkt allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer ska avledas till spillvattenledning.)

Dag- och dränvatten får inte tillföras allmän ledning som inte är avsedd för sådant ändamål, om inte huvudmannen av särskilda

skäl skriftligen medgivit undantag.

Avleds dag- och dränvatten från fastighet till spillvattenförande ledning får fortsatt tillförsel av sådant vatten inte ske, sedan särskild förbindelsepunkt för ändamålet upprättats och fastighetsägaren underrättats därom, eller om huvudmannen vidtagit åtgärder för avledande av dagvatten utan att förbindelsepunkt för dagvatten upprättats, när huvudmannen meddelat fastighetsägaren att sådana åtgärder har vidtagits. Huvudmannen bestämmer tidsrymd inom vilken tillförseln ska ha upphört.

Undantag från förbudet eller anstånd med att avbryta tillförseln kan medges av huvudmannen om särskilda skäl föreligger.

Har särskild förbindelsepunkt för dag- eller dränvatten inte upprättats, kan huvudmannen ändå förbjuda dittills tillåten tillförsel av sådant vatten till spillvattenförande ledning. Förutsättningarna för detta är dels att avledning kan ske ädamsålsenligt på annat sätt, dels att huvudmannen i skälig omfattning ersätter fastighetsägaren hans kostnader för erforderlig omläggning. Dag- och dränvatten från fastighet, som nyinkopplats till den allmänna anläggningen, får inte tillföras annan ledning än den huvudmannen bestämmer.

§ 13. Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna avloppsanläggningen av avloppsvatten som inte har samma sammansättning som spillvatten från bostäder (hushållsspillvatten) vad gäller arten eller halten av ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer därvid villkoren för utsläpp av såväl spill- som dagvatten.

§ 14. Fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter fastighet till annat än

bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos avloppsvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar och analyser som huvudmannen finner nödvändiga för kontroll av avloppsvattnet.

Huvudmannen har rätt att fordra att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på avloppsvattnets beskaffenhet och företar kontroll av vattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen anger hur journalföring och provtagningar ska göras.

Installation av tryckavloppssystem (LTA) till den allmänna avloppsanläggningen

§ 15. Vid anslutning till allmänt tryckavloppssystem tillhandahåller huvudmannen LTA-pumpenhet eller annan aktuell pumpenhet som förblir dennes egendom. Huvudmannen bestämmer antalet pumpenheter och vilket slag av pumpenhet som ska användas samt svarar för installationen. Fastighetsägaren bekostar erforderliga anordningar för att sammankoppla enheten med installationen i övrigt.

Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen, som äger rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla enheten.

Ordlista

* **ABVA** En lokal bestämmelse som reglerar ansvar, drift med mera beträffande den allmänna vatten- och avloppsanläggningen.

* **Allmän vatten- och avloppsanläggning (VA-anläggning)** Anläggning, som har till ändamål att bereda bostadshus eller annan bebyggelse vatten-, spill- och dagvattenförsörjning och som drivs av kommun eller, om den drivs av annan, förklarats för allmän.

* **Anläggningsavgift** Avgift för inkoppling till kommunalt dricks-, spill- och dagvatten. Avgiften beräknas på bebyggelse och fastighetens storlek. Kallas även anslutningsavgift.

* **Avloppsvatten** Spillvatten eller annan fytande orenlighet, vatten som används för kylning, vatten som avleds för avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för en viss eller vissa fastigheters räkning, eller vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats.

* **Boverket** Nationell myndighet för samhällsplanering, stadsutveckling, byggande och boende.

* **Brukningsavgift** Årlig avgift som baseras på fast avgift och rörlig avgift (efter vattenförbrukning).

* **Dagvatten** Ytavrinnande regn-, spol och smältvatten som rinner på hårdgjorda ytor eller genomsläpplig mark via diken eller ledningar till recipienter (hav, sjöar & vattendrag) eller reningsverk.

* **Dricksvatten** Vatten för hushållsändamål. Dricksvatten

klassificeras som livsmedel och lyder under livsmedelslagstiftningen.

* **Dräneringsvatten** Vatten som avleds genom dränering, d.v.s. avledning av vatten i mark via rörledning, dike eller dräneringsskikt.

* **Enskild anläggning** Anläggning för vatten eller avlopp som inte är ansluten till allmän anläggning.

* **Förbindelsepunkt** Den punkt där inkoppling av en fastighets ledning till den allmänna va-anläggningen sker.

* **Gemensamhetsanläggning** Anläggning som är tillkommen vid lantmåteriförrättning, är gemensam för flera fastigheter och som tillgodoser ändamål av permanent betydelse för dessa fastigheter, exempelvis ledningar.

* **Hushållsspillvatten** Se spillvatten.

* **Huvudman** Den som driver allmän va-anläggning.

* **Ledningsrätt** Rättighet att lägga ner och bibehålla allmän VA-ledning på annans mark. Ledningsrätt upprättas oftast mellan kommun och privatperson.

* **Lokalt omhändertagande av dagvatten – LOD** Dagvattenavrinning inom tomtmark minskas eller fördröjs genom olika åtgärder, t.ex. infiltration.

* **Recipient** Till exempel grundvatten eller vattendrag, sjö eller hav som tar emot utsläpp av dagvatten, renat eller orenat.

* **Samfällighet** Sammanslutning av fastigheter som har gemensam rätt till mark och som har gemensamt ansvar för utförande och drift av gemensamhetsanläggning.

* **Servisledning** Ledning som ansluter

fastighetens VA-installation till VA-avdelningens huvudledning.

* **Servisventil** Ventil för att stänga eller öppna för flöde i servisledning.

* **Servitut** En rättighet som innebär att en fastighetsägare till exempel äger rätt att lägga ned och underhålla sina VA-ledningar som går genom en annan fastighet. Servitut upprättas skriftligen mellan de berörda parterna, oftast privatpersoner.

* **Spillvatten** Förorenat vatten från bad, disk, tvätt, toalett och liknande.

* **Spygatt** Brunn för avledning av dagvatten.

* **Statens VA-nämnd** Rättslig instans som prövar vatten- och avloppsärenden som överklagats.

* **Tryckavloppsanslutning** Avloppsvatten från fastighet som måste pumpas till det allmänna ledningsnätet, t.ex. LTA-pump.

* **VA-installation** Ledning som för fastighet dragits från förbindelsepunkt samt anordning som förbundits med sådan ledning.

* **VA-kollektiv** Ingår i VA-verksamhetsområde eller genom avtal. Betalar anläggningsavgift (engångsavgift) och brukningsavgift.

* **Vattentjänstlagen** Lag om allmänna vattentjänster.

* **VA-verket** Ansvarar för och bekostar drift och underhåll av den allmänna anläggningen.

* **Verksamhetsområde** Område inom vilket vatten-, spill- och dagvattenförsörjning har ordnats eller ska ordnas genom allmän anläggning.

* **U-område** Område som ska vara tillgängligt för allmänna underjordiska ledningar. U-område regleras i detaljplan.

* **Återströmningsskydd** Dricksvattenanslutning måste ha återströmningsskydd för att förorenat vatten i en abonnents system inte ska kunna drabba andra. Återströmningsskyddet gör också att man inte behöver tömma enskilda fastigheters system vid reparationer i det allmänna nätet. Kallas även backventil vid vattenledning (den enklaste varianten) och bakvatten vid avloppsvatten, se ss-en 1717.

Övergångsbestämmelser

Dessa bestämmelser träder i kraft 2009-01-01 varvid av kommunfullmäktige i Vänersborg kommun 1988-01-01, § 121 antagna Allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar upphör att gälla. Föreskrifter och avtal som utfärdats före 2009-01-01 med stöd av tidigare gällande allmänna bestämmelser, ska alltså fortfarande gälla i den mån de inte strider mot lag eller andra bestämmelser eller har upphävts av kommunen.

Kontakta oss gärna!

Har ni frågor om tex:

VA i samband med ägarbyte

VA-räkningar

Vattenmätare

Nyanslutningar av VA

Missfärgat dricksvatten

Ring Kretslopp & Vatten via Vänersborg kommuns växel:

0521-72 10 00.

Vid misstanke om vattenläcka:

Kontakta VA-driften, Tekniska enheten via Vänersborgs växel:

0521 - 72 10 00.

Vänersborgs kommun

Vänersborg kommun • Kretslopp & Vatten • 462 85 Vänersborg

www.vanersborg.se

Handläggare

Anna Edvartsen
anna.edvartsen@vanersborg.se
0521-721204

Sändlista är en
sammanställning över vilka
organ, funktioner, personer
eller liknande som ska få
beslutet när ärendet är
färdigbehandlat

Mottagare

Samhällsbyggnadsnämnden

Dnr: SBN 2023/45

Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen, ersätter Allmänna Bestämmelser för brukandet av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar, ABVA

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta samhällsbyggnadsnämndens förslag till Kommunala föreskrifter om användningen av den kommunala VA-anläggningen. Föreskrifterna ersätter allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar, ABVA, beslutade av kommunfullmäktige 2017-06-21, § 93.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige får enligt 2 § förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster och 23 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, meddela föreskrifter om användandet av den allmänna VA-anläggningen.

Branschorganisationen Svenskt Vatten har sedan VAL 70 trädde i kraft utarbetat normalförslag till allmänna bestämmelser för brukandet av kommunens allmänna VA-anläggning. Dessa bestämmelser ligger till grund för merparten av de allmänna bestämmelser som antagits av svenska kommuner. Utöver förslag till föreskrifter innehåller publikationen från Svenskt Vatten förslag på hur fastighetsägare bör informeras. Vänersborgs kommun har valt att i huvudsak följa dessa förslag. Även tidigare ABVA har följt branschorganisationens förslag. Kommunfullmäktige antog styrdokumentet "Allmänna bestämmelser för brukande av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar" (ABVA) 2017-06-21.

Branschorganisationen Svenskt Vatten publicerade en ny publikation P94 i juni 2024. Det nya förslaget av Svenskt Vattens publikation P94, har remitterats vid två olika tillfällen, 2022 respektive 2023. Därefter har Svenskt Vatten haft remisseminarium samt avstämning med referensgrupper och workshop. Den omarbetade publikationen P94 fastställdes juni 2024.

Denna publikation ersätter tidigare P94, ABVA 07 från januari 2007.

Förändringar i publikationen är följande:

- Förtydligat kopplingen till vattentjänstlagen och förordningen om allmänna vattentjänster
- Ny uppdelning, avsnitt om användning av avloppsanläggningen bryts upp i spillvatten- och dagvattenanläggningen
- Systematiska ändringar på grund av de nya avsnitten
- Utökat från 14 till 24 bestämmelser
- Nya rubriker för att hitta lättare
- Förtydliganden, kompletteringar och andra justeringar i sak
- Förenklat och moderniserat språk
- Fört samman upprepningar till inledande generella bestämmelser
- Tagit bort onödig text och förslag på reglering
- Omdisponerat text inom och mellan delarna i den tidigare publikationen

Fördjupad beskrivning av ärendet

P94, Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen är en omarbetning av Svenskt Vattens publikation P94 från 2007. Publikationen innehåller Svenskt Vatten rekommendationer och förslag till kommunala föreskrifter om användningen av kommunens allmänna VA-anläggning. Publikationen har bytt namn från ABVA 07 Allmänna bestämmelser för användandet av kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar till Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen. Skälet till namnbytet är för att förtydliga att det är frågan om föreskrifter som beslutats av kommunfullmäktige och inte sådana allmänna bestämmelser som tidigare meddelats av huvudmannen i enlighet med den 22 § lag (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar som upphörde gälla i samband med att lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster trädde i kraft den 1 januari 2007.

En av de största förändringarna som skett jämfört med den tidigare publikationen P95, ABVA 07 Allmänna bestämmelser för användandet av kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar, är att avsnittet om den allmänna avloppsanläggningen har delats upp i två avsnitt, dels den allmänna spillvattenanläggningen, dels den allmänna dagvattenanläggningen. Det nya förslaget innehåller även preciseringar i fråga om vilka krav som kan ställas på fastighetsägaren vid användandet av den allmänna dagvattenanläggningen.

Vidare har det gjorts tillägg om att det är förbjudet att tillföra spillvattnet våtservetter eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper.

Tillägg, ändringar och nyheter är gulmarkerade i bilaga 2.

Inledande – ändringar

1 § - Ny

2 § - Ny

3 § - Motsvarar tidigare punkten 1, första stycket

4 § - Delvis ny, förtydligande, mm. Motsvarar tidigare punkten 1, 2 – 4 stycket

5 § - Motsvarar tidigare punkten 2

6 § - Sammanfört tidigare punkterna 4 och 7, första styckena

7 § - Motsvarar tidigare punkten 3

Dricksvatten - ändringar

8 § - Motsvarar tidigare punkten 4 andra stycket

9 § - Motsvarar tidigare punkten 4 sista stycket

10 § - Motsvarar i huvudsak tidigare punkten 5

11 § - Motsvarar i huvudsak tidigare punkten 6

Spillvatten – ändringar

12 § första stycket – omformulerat, motsvarar tidigare punkten 7, andra stycket

12 § andra stycket – nedkortat, motsvarar tidigare punkten 13

13 § - Motsvarar i huvudsak tidigare punkten 9

Precisering om förbud att tillföra våtservetter eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper.

13 § - Köksavfallskvarnar – ändrad avfallslagstiftning måste beaktas

14 § första stycket – Anmälan räcker

Ändrat tidigare krav i punkten 8 på ansökan och godkännande av huvudmannen.

14 § andra stycket – Motsvarar delvis tidigare punkten 10

15 § - Motsvarar delvis tidigare punkten 11

15 § sista meningen – Ny, konsekvent med 10 § om planlagt leveransavbrott för dricksvatten

16 § - Motsvarar tidigare punkten 12 andra stycket och sista stycket sista meningen

17 § - Motsvarar tidigare punkten 12 tredje stycket

18 § - Motsvarar i huvudsak tidigare punkten 12 sista stycket

19 § - Motsvarar tidigare punkten 14

20 § - Motsvarar tidigare tilläggsbestämmelse om LTA-system (efter punkten 14)

20 § sista stycket är nytt, införs konsekvent med 11 § om vattenmätare

Dagvatten – ändringar

21 § - Motsvarar delvis tidigare punkterna 7, 9, 11 och 12 under rubriken "Användning av den allmänna avloppsanläggningen"

22 § - Motsvarar i huvudsak tidigare punkten 11

Andra stycket infört konsekvent med dricksvatten, jämför 10 § sista stycket

23 § - Motsvarar i huvudsak tidigare punkten 12 första stycket

24 § - Motsvarar delvis tidigare punkten 14

Broschyr - Information till fastighetsägare

Till den tidigare ABVA, allmänna bestämmelser för brukandet av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar, fanns en informationsbroschyr "Råd och Anvisningar till ABVA". I och med antagandet av Kommunala föreskrifter så uppdaterar vi informationsbroschyren till "Information till fastighetsägare om Vänersborg kommuns allmänna vattentjänster", i enlighet med Svenskt Vattens förslag.

Denna information ger förklaringar och kommentarer till de bestämmelser och begrepp som finns i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster och kommunala föreskrifter om användningen av Vänersborg kommuns allmänna VA-anläggning. Samtliga fastighetsägare som är anslutna till Vänersborg kommuns allmänna VA-anläggning är skyldiga att följa de bestämmelser som finns i kommunens föreskrifter.

Beredning

Vänersborgs Kretslopp & Vatten har följt remissrundorna hos Svenskt Vatten gällande förslag på publikation P94. Efter antagande av publikationen har Kretslopp & Vatten deltagit på webinarium där den antagna publikationen gicks igenom.

Underlag

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Lag (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar

Riktlinjer för styrande dokument, antagen av kommunstyrelsen 2023-01-25 § 47

Svenskt Vattens publikation, P94, Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen

ABVA, allmänna bestämmelser för brukandet av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar, gällande från 1 juli 2017

Råd och anvisningar till ABVA, 2017-06-21

Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA med ändringar markerade jämfört med ABVA

Information till fastighetsägare om Vänersborg kommuns allmänna vattentjänster

Daniel Larsson

Verksamhetschef

Bilagor

- Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen
- ABVA, allmänna bestämmelser för brukandet av Vänersborg kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar, gällande från 1 juli 2017

Sändlista

Daniel Larsson, verksamhetschef Kretslopp & Vatten

Anna Edvartsen, utredningsingenjör Kretslopp & Vatten

Andreas Knutsson, förvaltningschef Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kommunfullmäktige

§ 35

Revidering av avfallsföreskrifter, Samhällsbyggnadsnämnden

KS 2024/713

Beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom Kommunstyrelseförvaltningens yttrande enligt bilaga 1

Bilaga/bilagor

Bilaga 7 i protokollet: Yttrande om revidering av avfallsföreskrifter, Samhällsbyggnadsnämnden (Bilaga 1 enligt beslutet)

Sammanfattning av ärendet

Med anledning av att förändringar har genomförts i den svenska avfallslagstiftningen har samhällsbyggnadsnämnden upprättat ett förslag till reviderade kommunala avfallsföreskrifter.

Revideringen har föranletts bland annat av att det kommunala ansvaret för insamling av förpackningar har utökats genom den nya förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar. Enligt uppgift från samhällsbyggnadsnämnden har viss revidering även föranletts av att nuvarande föreskrifter ger utrymme för otydligheter och tolkningsutrymme. Vidare har revidering gjorts angående vad som är en verksamhet samt hämtningsförhållanden i syfte att följa föreslagna ändringar i avfallstaxan.

Samhällsbyggnadsnämnden har den 12 december 2024, § 155, beslutat att remittera förslaget på avfallsföreskrifter till Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Byggnadsnämnden och Kommunstyrelsen. Nämnderna ska avge yttrande senast den 28 februari 2025.

Kommunstyrelseförvaltningen har granskat avfallsföreskriften utifrån genomförda ändringar och avgett yttrande enligt bilaga 1.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-29
- Yttrande om revidering av avfallsföreskrifter, Samhällsbyggnadsnämnden
- Avfallsföreskrifter revidering 2024 - markerade ändringar
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-12-12 § 155

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-01-29

Dnr: KS 2024/713

Handläggare
Ylva Johansson
Ylva.Johansson@vanersborg.se
Telefonnummer

Mottagare
Ärendets kontakt

Revidering av avfallsföreskrifter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen ställer sig bakom Kommunstyrelseförvaltningens yttrande enligt bilaga 1

Sammanfattning av ärendet

Med anledning av att förändringar har genomförts i den svenska avfallslagstiftningen har samhällsbyggnadsnämnden upprättat ett förslag till reviderade kommunala avfallsföreskrifter.

Revideringen har föranletts bland annat av att det kommunala ansvaret för insamling av förpackningar har utökats genom den nya förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar. Enligt uppgift från samhällsbyggnadsnämnden har viss revidering även föranletts av att nuvarande föreskrifter ger utrymme för otydligheter och tolkningsutrymme. Vidare har revidering gjorts angående vad som är en verksamhet samt hämtningsförhållanden i syfte att följa föreslagna ändringar i avfallstaxan.

Samhällsbyggnadsnämnden har den 12 december 2024, § 155, beslutat att remittera förslaget på avfallsföreskrifter till Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Byggnadsnämnden och Kommunstyrelsen. Nämnderna ska avge yttrande senast den 28 februari 2025.

Kommunstyrelseförvaltningen har granskat avfallsföreskriften utifrån genomförda ändringar och avgett yttrande enligt bilaga 1.

Beredning

Ärendet har beretts av Kommunstyrelseförvaltningen

Underlag

- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-12-12, § 155
- Samhällsbyggnadsnämndens förslag till reviderade föreskrifter - markerade ändringar,
- Miljöbalken (1998:808)
- Avfallsförordningen (2020:614)

- Förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar

Pernilla Bertilsson
Chefsjurist

Bilagor

1. Kommunstyrelseförvaltningens yttrande, daterat 2025-01-24
2. Samhällsbyggnadsnämndens förslag till reviderade föreskrifter – markerade ändringar
3. Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-12-12, § 155

Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden

2025-01-24

Dnr: KS 2024/713

Handläggare

Ylva Johansson

Ylva.Johansson@vanersborg.se

Telefonnummer

Mottagare

Namn på mottagare

Yttrande

Bakgrund

Med anledning av att förändringar har genomförts i den svenska avfallslagstiftningen har samhällsbyggnadsnämnden upprättat ett förslag till reviderade kommunala avfallsföreskrifter.

Revideringen har föranletts bland annat av att det kommunala ansvaret för insamling av förpackningar har utökats genom den nya förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar. Enligt uppgift från samhällsbyggnadsnämnden har viss revidering även föranletts av att nuvarande föreskrifter ger utrymme för otydligheter och tolkningsutrymme. Vidare har revidering gjorts angående vad som är en verksamhet samt hämtningsförhållanden i syfte att följa föreslagna ändringar i avfallstaxan.

Samhällsbyggnadsnämnden har den 12 december 2024, § 155, beslutat att remittera förslaget på avfallsföreskrifter till Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Byggnadsnämnden och Kommunstyrelsen. Nämnderna ska avge yttrande senast den 28 februari 2025.

Kommunstyrelseförvaltningen har granskat avfallsföreskriften utifrån genomförda revideringar och får härmed avge följande yttrande.

Yttrande

Inledning

Kommunstyrelseförvaltningen vill inledningsvis framhålla att flera förändringar har genomförts i avfallslagstiftningen på senare tid vilket kan påverka behovet av att uppdatera gällande kommunala avfallsföreskrifter. Utöver vad samhällsbyggnadsnämnden har hänvisat till har även bland annat nya bestämmelser om utsortering och separat insamling av avfall (till exempel bioavfall och textilavfall) införts i 3 kap. avfallsförordningen (2020:614).

Kommunstyrelseförvaltningen har enbart granskat avfallsföreskriften utifrån genomförda revideringar. Förvaltningen har således inte granskat de oförändrade delarna i föreskriften eller bedömt dessa delars förenlighet med gällande författning.

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

Rättsliga utgångspunkter och bemyndiganden

Av 15 kap. 41 § MB framgår att kommunen är skyldig att ha en renhållningsordning. Renhållningsordningen ska innehålla en avfallsplan och de föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av regeringens bemyndiganden i 15 kap. MB.

Av 1 § i avfallsföreskriften anges att föreskrifterna har upprättats med stöd av bestämmelser i 15 kap. MB samt bland annat 9 kap. 1–3 §§ avfallsförordningen och 7 kap. 11 § förordning om producentansvar för förpackningar.

Av 9 kap. 1 § avfallsförordningen framgår att kommunen får meddela föreskrifter om

1. hur utrymmen, behållare och andra anordningar för hantering av avfall ska vara beskaffade och skötas,
2. att vissa slag av avfall ska förvaras och transporteras skilt från annat avfall,
3. skyldighet att i fråga om förvaring och transport av avfall vidta andra åtgärder som är nödvändiga av återanvändnings- eller återvinningsskäl eller av andra hälso- eller miljöskäl,
4. att den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen där annat avfall än sådant avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 § miljöbalken produceras ska lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning, och
5. hur en anmälan enligt 5 kap. 15 § ska göras.

Av 9 kap. 2 § avfallsförordningen framgår vidare att kommunen får meddela ytterligare föreskrifter om hanteringen av det avfall som kommunen ansvarar för enligt 15 kap. 20 och 20 a §§ miljöbalken.

I 9 kap. 3 § avfallsförordningen anges vidare vissa begränsningar i kommunens föreskriftsrätt.

Generellt gäller att kommunen enbart får meddela sådana föreskrifter som följer av bemyndiganden i lag eller annan författning. Avfallsföreskrifter som går utöver den kommunala föreskriftsrätten får inte antas.

Branschorganisationen Avfall Sverige har tagit fram förslag på hur avfallsföreskrifter kan utformas utifrån gällande lagstiftning och förslaget har fått genomslag hos många av Sveriges kommuner. Enligt uppgift från samhällsbyggnadsnämnden följer ändringarna till stora delar de förslag som branschorganisationen Avfall Sverige föreslår.

Kommunstyrelseförvaltningens bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att de revideringar som har gjorts berör sådant som kommunen får reglera genom avfallsföreskrifter enligt 9 kap. 1-3 §§ avfallsförordningen. Vad gäller bemyndigandet i 7 kap. 11 § förordning om

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

producentansvar för förpackningar, som samhällsbyggnadsnämnden också hänvisar till i 1 § avfallsföreskriften, gör Kommunstyrelseförvaltningen dock följande bedömning.

Av 7 kap. 11 § förordning om producentansvar för förpackningar framgår att kommunen får meddela föreskrifter om vid vilken tidpunkt en anmälan enligt 7 kap. 10 § förordning om producentansvar för förpackningar ska göras för att kommunen ska samla in förpackningsavfallet.

Kommunstyrelseförvaltningen kan inte se att någon sådan föreskrift har införts i de reviderade föreskrifterna. Kommunstyrelseförvaltningen ställer sig därför frågande till varför en hänvisning gör till detta bemyndigade i 1 § avfallsföreskrifterna.

Om samhällsbyggnadsnämnden inte redan har övervägt möjligheten att införa föreskrift om vid vilken tid en anmälan, enligt 7 kap. 10 § förordning om producentansvar för förpackningar, ska göras bör detta övervägas. Se även Kommunstyrelseförvaltningens synpunkter beträffande 43–44 §§ avfallsföreskrifterna nedan.

Definitioner

Inledningsvis ska nämnas att flera av de begrepp som används i avfallslagstiftningen omfattas av så kallade legaldefinitioner. Detta innebär att begreppen har definierats direkt genom lag eller annan författning (förordning eller föreskrift). Begreppen har såldes givits en specifik innebörd genom författning som ska användas vid tillämpningen av avfallslagstiftningen. Egna/andra definitioner av sådana begrepp som definieras i lagstiftningen är inte förenliga med gällande rätt.

Beträffande de reviderade definitionerna i avfallsföreskrifterna har Kommunstyrelseförvaltningen följande synpunkter.

2 § punkten 1

- Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att följande mening läggs till i 2 § punkten 1. *”Med undantag för vad som anges i 15 kap. 3 § 1-6 punkterna MB”*. Anledningen till detta är att vissa typer av avfall, som skulle kunna liknas vid hushållsavfall, har undantagits från begreppets användningsområde genom nämnda punkter i bestämmelsen.

2 § punkten 2

- Kommunstyrelseförvaltningen noterar att begreppet matavfall som definieras i avfallsföreskrifterna avviker från hur motsvarande avfall (bioavfall/livsmedels och köksavfall) definieras i avfallsförordningen (se 1 kap. 5 § avfallsförordningen). Definitionen inkluderar även ett resonemang beträffande visst flytande avfall som avviker från regleringen i 3 kap. 1 § andra stycket avfallsförordningen som, i fråga

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

om utsortering av livsmedels- och köksavfall, enbart inkluderar ätlig olja eller liknande flytande ätligt fett men inte annat flytande bioavfall.

Utsortering och separat insamling av bioavfall från hushåll och verksamheter gäller från 1 januari 2024. Bestämmelserna har enligt Naturvårdsverket ersatt tidigare krav gällande insamling av matavfall.

Som utgångspunkt bör begreppet bioavfall användas.

Möjligen skulle flera definitioner kunna användas för att underlätta fastighetsägarnas förståelse/kommunens hantering. En sådan justering där definitionen ”matavfall” bibehålls behöver dock stämmas av utifrån regleringens förenlighet med överordnad författning. Exempel anges nedan,

A. ”Med bioavfall avses i denna föreskrift

- 1. biologiskt nedbrytbart trädgårds- eller parkavfall,*
- 2. biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från hushåll, kontor, restauranger, grossister, matsalar, catering och detaljhandelslokaler, och*
- 3. biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från livsmedelsindustrin som är jämförbart med sådant avfall som avses i 2”.*

”Med matavfall avses i avfallsföreskriften det samma som biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från hushåll, kontor, restauranger, grossister, matsalar, catering och detaljhandelslokaler, samt biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från livsmedelsindustrin som är jämförbart med sådant avfall. Begreppet omfattar även ätlig olja eller liknande flytande ätligt fett samt.....”

2 § punkten 5

Kommunstyrelseförvaltningen uppmärksammar att den angivna definitionen av ”förpackningsavfall” inte är korrekt utifrån hänvisningen till 1 kap. 4 § förordning (2022:1274) om producentansvar för förpackningar. Begreppet ”förpackningsavfall” definieras istället i 1 kap. 5 § förordningen om producentansvar för förpackningar som ”förpackningar eller förpackningsmaterial som är avfall enligt 15 kap. 1 § miljöbalken”.

Begreppet förpackningar definieras i 1 kap. 4 § förordningen om producentansvar för förpackningar och är en vidare definition än den som anges i de föreslagna avfallsföreskrifterna.

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

Om det bedöms nödvändigt att definiera begreppet/begreppen även i avfallsföreskrifterna föreslår Kommunstyrelseförvaltning följande justering av avfallsföreskriften.

1. Att en ny punkt läggs till som definierar begreppet förpackning i enlighet med följande,

”Med förpackning avses sådan engångsartikel eller annan produkt som har framställts för att innehålla, skydda eller presentera en vara eller för att användas för att leverera eller på annat sätt hantera en vara och som uppfyller förutsättningarna i 1 kap. 4 § i förordningen om producentansvar för förpackningar.

2. Att nuvarande punkten 5 ges följande lydelse

”Med förpackningsavfall avses förpackningar eller förpackningsmaterial som är avfall enligt 15 kap. 1 § MB (1 kap. 5 § förordningen om producentansvar för förpackningar)”.

2 § punkten 6

- Kommunstyrelseförvaltningen noterar att ”förpackning i retursystem” inte definieras i 4 kap. 3 § i förordning om producentansvar för förpackningar som samhällsbyggnadsnämnden hänvisar till i avfallsföreskriften.

Begreppet retursystem definieras istället i 1 kap. 8 § i nämnda förordning som *”system för insamling av plastflaskor och metallburkar för dryck som innebär att en pant eller premie betalas ut i syfte att uppmuntra att förpackningarna lämnas till systemet när de har blivit avfall”*

Som framgår ovan definieras begreppet förpackning i 1 kap. 4 § förordningen om producentansvar för förpackningar. Genom den tidigare föreslagna justeringen definieras ”förpackning” genom en ny punkt vilket gör att detta begrepp inte behöver definieras på nytt.

Om det anses finnas ett behov av att bibehålla definitionen i 2 § punkten 6 föreslår Kommunstyrelseförvaltningen att följande justering görs, ändringarna kursiverade.

”Med förpackningar som omfattas av retursystem avses förpackningar som kan lämnas till system för insamling av plastflaskor och metallburkar för dryck och som innebär att en pant eller premie betalas ut”

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

2 § punkten 7

- Kommunstyrelseförvaltningen noterar att definitionen av returpapper som ges i avfallsföreskriften är mer begränsad än den definition som anges i 1 kap. 10 § i avfallsförordningen och som föreskriften hänvisar till.

Om det anses finnas ett behov av att definiera begreppet i avfallsföreskrifterna föreslår Kommunstyrelseförvaltningen följande justering av föreskriften, ändringarna kursiverade.

”Med returpapper avses detsamma som i 1 kap. 10 § avfallsförordningen, det vill säga kommunalt avfall som utgörs av tidningar eller tidningspapper. Detta inkluderar tidningar, tidskrifter, direktreklam, kataloger och liknande produkter av papper samt sådant papper som tidningarna trycks på”.

3 §

- Kommunstyrelseförvaltningen noterar att samhällsbyggnadsnämnden har angett att den verksamhetsansvariga nämnden har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § MB, för transport och hantering av avfall som omfattas av kommunens ansvar. Bestämmelsen i 15 kap. 20 § MB reglerar dock endast kommunens skyldighet att behandla avfall. Skyldigheten för kommunen att transportera bort avfall följer istället av 15 kap. 20 a § MB. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår därför följande justering av 3 § i avfallsföreskriften, ändringen kursiverad.

*” Den avfallsansvariga nämnden har, enligt 15 kap. 20–20 a §§ MB, verksamhetsansvar för transport och *behandling* av avfall som omfattas av kommunens ansvar.”*

4 §

Om kommunens ansvar vad gäller insamling av förpackningar ska framgå särskilt i föreskrifterna, utöver hänvisningen till 15 kap. 20-20 a § MB som anges i 3 § avfallsföreskriften, anser Kommunstyrelseförvaltningen att det bör övervägas om kommunens fullständiga ansvar för insamling av förpackningar bör preciseras.

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

I 6 kap. förordningen om producentansvar för förpackningar preciseras kommunerna ansvarar för insamling av förpackningsavfall

- a. från hushåll,
- b. från verksamheter vars avfallshantering är samlokaliserad med hushållens och som har valt kommunal insamling, och
- c. som uppkommer på sådana torg, parker och andra populära platser som avses i 6 kap. 8 § förordningen om producentansvar för förpackningar.

11 §

- Kommunstyrelseförvaltningen föreslår följande förändring av 11 § i avfallsföreskriften för att bättre täcka upp ansvaret enligt 3 kap. 4 § avfallsförordningen för den som har förpackningsavfall, ändringarna kursiverade.

”Fastighetsägare, nyttjanderättshavare, hushåll och andra som innehar avfall under kommunalt ansvar ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall”.

- Kommunstyrelseförvaltningen vill också uppmuntra samhällsbyggnadsnämnden till att fundera över om det finns anledning att införa fler bestämmelser till föreskriften som utöver bilaga 1 tydliggör vilka avfallsslag som ingår i innehavarens skyldighet att sortera (se 3 kap. avfallsförordningen däribland förpackningsavfall, bioavfall, returpapper och textilavfall samt Avfall Sveriges exempel på föreskrifter).

12 §

- Kommunstyrelseförvaltningen ställer sig frågande till hur innebörden av regleringen i 12 § skiljer sig från innebörden av regleringen i 11 § i avfallsföreskriften.

13 §

- Kommunstyrelseförvaltningen föreslår följande justering av 13 § i avfallsföreskrifterna, ändringarna kursiverade.

”Avfall som omfattas av kommunens ansvar ska lämnas till och transporteras bort av renhållaren om inte annat anges i dessa föreskrifter”,

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

14 §

- Kommunstyrelseförvaltningen föreslår följande justering av 14 § i avfallsföreskriften, ändringarna kursiverade.

Utsorterade *avfallsslag* lämnas i *avsedd behållare*, vid fastighetsgränsen, vid överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats, se bilaga 1. Anvisning av plats görs av renhållaren.

Rubriken "Emballering av... som omfattas av kommunalt ansvar, fyllnadsgrad och vikt

- Kommunstyrelseförvaltningen har uppmärksammat att ordet "avfall" av misstag har tagits bort från rubriken. Detta ord bör således läggas till igen.

43–44 §§

- Kommunstyrelseförvaltningen anser att innebörden av 43–44 §§ bör förtydligas då paragraferna i viss mån har liknande lydelse och upplevs motsägelsefulla. Bland annat hänvisar de till samma reglering i avfallsföreskrifterna samtidigt som det i 43 § står "om ej annat anges nedan".

Kommunstyrelseförvaltningen antar att avsikten med 44 § är att tillse att de verksamheter som väljer att anmäla till kommunen att de vill ha kommunal förpackningsinsamling, enligt 7 kap. 10 § i förordning om producentansvar för förpackningar, ska blir skyldiga att följa tillämpliga avfallsföreskrifter i 11-42 §. Samhällsbyggnadsnämnden bör utvärdera om samtliga föreskrifter är relevanta att hänvisa till vad gäller dessa verksamheter, samt även överväga vilka delar av bilaga 1 som är aktuell för verksamheterna att tillämpa.

Vidare bör samhällsbyggnadsnämnden överväga om det kan finnas anledning att föreskriva ett datum för när en anmälan enligt 7 kap. 10 § förordningen om producentansvar för förpackningar senast ska ha inkommit till kommunen.

Exempel anges nedan.

"43 § För avfall under kommunalt ansvar från verksamheter gäller föreskrifterna x-x §§, x § samt x § om inte annat anges i dessa föreskrifter. Verksamheter ska även hålla kommunalt avfall skilt från verksamhetens övriga avfall.

"44 § Föreskrifterna i x-x §§, x § samt x § gäller för verksamhet som har fastighetsnära insamling och har en avfallshantering som är samlokaliserad med hushållens och som har anmält att verksamheten vill ha kommunal insamling av

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

förpackningsavfall enligt 7 kap. 10 § förordningen om producentansvar för förpackningar”.

”45 § En verksamhet i en fastighet som har fastighetsnära insamling och som har en avfallshantering som är samlokaliserad med hushållens ska, enligt 7 kap. 10 § förordningen om producentansvar för förpackningar, anmäla till kommunen om den vill att kommunen ska samla in verksamhetens förpackningsavfall enligt 6 kap. förordning om producentansvar för förpackningar. Anmälan ska göras senast x veckor innan... för att kommunen ska samla in förpackningsavfallet”

47 §

- Kommunstyrelseförvaltningen anser att hänvisningarna till paragraferna bör ses över så att de blir korrekta under förutsättning att vissa paragrafer i föreskriften utgår/läggs till på grund av föreslagna ändringar.

52 §

- Kommunstyrelseförvaltningen anser att följande mening bör läggas till i 52 § i avfallsföreskrifterna, ändringen kursiverad.

”Avfall får endast tas omhand i egen regi enligt vad som anges i x-x §§ och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön”.

- Om inte ändringen läggs till kan missförstånd uppstå gällande att avfall alltid får tas om hand i egen regi så länge det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön, och att anmälan endast krävs i de fall olägenhet för människors hälsa och miljön uppkommer.

Övrigt

- Kommunstyrelseförvaltningen noterar att det eventuellt kan finnas behov av ytterligare reglering i föreskrifterna. Till exempel till följd av Naturvårdsverkets föreskrifter om möjlighet till undantag från krav på utsortering, separat insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall (NFS 2023:11).
- Bilaga 1

Bioavfall skulle kunna listas samlat i bilagan under huvudrubriken ”bioavfall” till exempel enligt följande,

2025-01-24

Dnr: KS2024/713

- biologiskt nedbrytbart trädgårds- eller parkavfall,
 - biologiskt nedbrytbart trädgårds- eller parkavfall som innehåller parkslide eller invasiva främmande arter som finns upptagna på unionsförteckningen enligt förordningen (EU) nr 1143/2014,
 - Biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall (Matavfall) från hushåll, kontor, restauranger, grossister, matsalar, catering och detaljhandelslokaler samt biologiskt nedbrytbart livsmedels- eller köksavfall från livsmedelsindustrin som är jämförbart med sådant avfall.
- Kommunstyrelseförvaltningen har uppmärksammat att både begreppet ”små avloppsanläggningar” och ”enskilda avloppsanläggningar” använts på olika ställen i avfallsföreskriften. Begreppet ”små avloppsanläggningar” används till exempel i 23, 28 samt 30 §§ i föreskriften.

Enligt Kommunstyrelseförvaltningens bedömning bör enbart ett av begreppen användas konsekvent genom hela föreskriften så att det inte uppkommer tveksamheter kring om begreppen har olika innebörd. Begreppet ”enskilda” anläggningar definieras i 2 § 19 punkten i föreskriften och synes därmed vara det begrepp som samhällsbyggnadsnämnden har för avsikt att använda.

- Begreppet fastighetsinnehavare bör generellt användas istället för ”fastighetsägare”. Skälet till detta är att begreppet ”fastighetsinnehavare” är ett vidare begrepp än ”fastighetsägare” och innefattar bland annat även tomträttshavare, se till exempel 1 § 13 punkten i avfallsföreskriften. Detta innebär att de ändringar som gått ut på att byta ut begreppet ”fastighetsinnehavare” mot ”fastighetsägare” bör ändras tillbaka.

Ylva Johansson
Kommunjurist

Vänersborgs kommun

FÖRESKRIFTER OM AVFALLSHANTERING

Ändringar gjorda i samband med revidering år 2024:

- Grön text: Tillags eller omformulerad
- Röd överstruken text: Borttaget

I vissa fall förtydligas ändring i kommentarruta.

Generellt

Texten har fördelats på fler paragrafer för att underlätta hänvisning till olika delar av föreskriften.

INLEDANDE BESTÄMMELSER

Bemyndiganden

- 1§ Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808), 9 kap 1-3§§ avfallsförordningen (SFS 2020:614) och 7 kap 11§ förordning (SFS 2022:1274) om producentansvar för förpackningar meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Vänersborgs kommun.

Definitioner

- 2§ Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:

1. Med kommunalt avfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll.
~~Med kärl- och säckavfall avses den del av det kommunala avfallet som får läggas i kärl eller säck.~~
2. Med matavfall¹ avses biologiskt nedbrytbart livsmedelsavfall från hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande. I begreppet matavfall som utgör kommunalt avfall ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i slutna tankar. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (11) nedan.
3. Med restavfall avses sorterat brännbart kärl- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, farligt avfall, förpackningar, returpapper, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållens kärl- och säckavfall.
4. Med grovavfall avses kommunalt avfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl.
5. Med förpackningsavfall avses en produkt som har framställts för att innehålla, skydda eller presentera en vara eller för att användas för att leverera eller på annat sätt hantera en vara (SFS 2022:1274, 1 kap 4§).
6. Med förpackning i retursystem avses förpackningar för vilka det finns ett retursystem, det vill säga plastflaskor och metallburkar som kan pantas. (SFS 2022:1274, 4 kap 3§).
7. Med returpapper avses kommunalt avfall som består av tidningar, tidskrifter, direktreklam och kataloger (SFS 2020:614, 1 kap 10§).
8. Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt avfall som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
9. Med farligt avfall avses ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med * i bilaga 3 till avfallsförordningen eller som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av Avfallsförordningen (2020:614).
10. Med elavfall/konsumentelavfall avses detsamma som i 16 § förordningen (SFS 2022:1276) om producentansvar för elutrustning.
11. Med före detta livsmedel avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
12. Med textilavfall avses kläder av textil, hemtextil, inredningstextil, väskor av textil och accessoarer av textil som inte kan återanvändas eller återbrukas.
13. Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

¹ I lagstiftning (exempelvis Avfallsförordningen SFS 2020:614) används istället begreppet "Bioavfall" som bland annat omfattar livsmedelsavfall/matavfall.

Kommentar [SC1]: Ändrade numreringar

Kommentar [SC2]: Justerad formulering.

Kommentar [SC3]: Korrigerad hänvisning.

Kommentar [SC4]: Korrigerad hänvisning.

14. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att brukar eller nyttja fastighet.
15. Med den avfallsansvariga nämnden avses kommunens samhällsbyggnadsnämnd.
16. Med den tillsynsansvariga nämnden avses kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd.
17. Med renhållare avses de eller den aktörer som kommunen anlitat för hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar.
18. Med behållare avses kärl, container, botten tömmande behållare, säck, latrinbehållare, fettavskiljare eller annan anordning för uppsamling av ~~kommunalt avfall~~ avfall som omfattas av kommunens ansvar.
19. Med ~~små~~ enskilda avloppsanläggningar avses slutna tank, slamavskiljare, fosforfälla, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som ger upphov till ~~kommunalt avfall~~ avfall som omfattas av kommunens ansvar.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken (SFS 1998:808), avfallsförordningen (SFS 2020:614) och förordning (SFS 2022:1274) om producentansvar för förpackningar.

Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

- 3§ Den avfallsansvariga nämnden har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för transport och hantering av ~~kommunalt avfall i kommunen~~ avfall som omfattas av kommunens ansvar², ~~med särskilt ansvar för att kommunalt avfall som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning.~~
- 4§ Den avfallsansvariga nämnden har även ansvar, enligt SFS 2022:1274 6 kap, för insamling av förpackningsavfall från hushåll och från verksamheter vars avfallshantering är samlokaliserad med hushållens³.
- 5§ Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av den eller de som kommunen anlitat för ändamålet (renhållaren).
- 6§ ~~Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av den tillsynsansvariga nämnden. Tillsynen över avfallshanteringen utförs av den tillsynsansvariga nämnden⁴.~~
- 7§ Den avfallsansvariga nämnden informerar hushållen om krav och hantering avseende förpackningar, returpapper och övrigt kommunalt avfall.
- 8§ Renhållaren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om denna föreskrift inte följs.

Ordinarie hämtning kan ersättas av separat hämtning om behållare innehåller:

- skärande eller stickande avfall som är bristfälligt emballerat
- ej väl förslutna avfallspåsar eller löst liggande avfall i kärl eller fack för restavfall och matavfall
- osorterat kommunalt avfall

Avfallet hämtas efter rättelseåtgärder från fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren, antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift.

² Miljöbalken (SFS 1998:808), 15 kap 20§

³ Förordning (SFS 2022:1274) 6 kap

⁴ Tillsyn enligt Miljöbalken (SFS 1998:808) 15 kap och föreskrifter meddelade med stöd av Miljöbalken.

Om rättelseåtgärder inte vidtagits av fastighetsägaren eller nyttjanderättshavaren, har renhållaren rätt att debitera avgift för osorterat avfall enligt kommunens taxa för avfallsavgifter och rätt att hämta avfallet på annat sätt om det är möjligt.

Separat hämtning kan också ske om behållare är överfulla eller för tunga. Hämtning sker då efter att fastighetsägaren omfördelat avfallet.

Fastighetsinnehavares ansvar för betalning och information

9§ Avgift ska betalas av fastighetsägaren för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har **meddelat**⁵.

10§ **Fastighetsinnehavare** **Fastighetsägare** och nyttjanderättshavare är skyldiga att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor på eller är verksamma i fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

AVFALL SOM OMFATTAS AV KOMMUNENS ANSVAR **KOMMUNALT AVFALL**

Sortering av avfall

11§ **Fastighetsinnehavare** **Fastighetsägare** eller nyttjanderättshavare ska sortera ut **avfallsfraktionerna** **avfallsslag** i enlighet med bilaga 1 och hålla de olika **avfallsfraktionerna** skilda från varandra.

12§ **Fastighetsinnehavare** **Fastighetsägare** ska säkerställa möjligheten att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som ska sorteras enligt bilaga 1 **enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till renhållaren för borttransport.**

Skyldighet att överlämna **kommunalt avfall** **avfall som omfattas av kommunens ansvar**

13§ **Kommunalt** **Avfall som omfattas av** **under** kommunens ansvar ska lämnas till renhållaren om inte annat anges i dessa föreskrifter.

14§ Utsorterade avfallsfraktioner lämnas vid fastighetsgränsen, vid överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats, se bilaga 1. Anvisning av plats görs av **avfallsansvariga nämnden** **renhållaren.** **Utsorterade avfallsfraktioner hämtas vid fastigheten eller lämnas på plats som anvisas i bilaga 1.**

15§ Det utsorterade avfallet ska transporteras bort från fastigheten så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår.

16§ **Fastighetsinnehavare** **Fastighetsägare** och nyttjanderättshavare ska upplysa renhållaren och den avfallsansvariga nämnden om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshantering för fastigheten.

⁵ Miljöbalken (SFS 1998:808), 27 kap 4§

17§ Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av det kommunala avfallet från fastigheten.

Emballering av ~~kommunalt avfall~~ som omfattas av kommunalt ansvar, fyllnadsgrad och vikt

18§ ~~Avfall som läggs i behållare vara inlagt i påse eller paket av lämpligt material och storlek. Avfall ska emballeras i enlighet med anvisningar i bilaga 1.~~ Emballerat avfall ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfall ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.

19§ I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Närmare krav på emballering finns i bilaga 1.

20§ Behållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses.

21§ Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

Kommentar [SC5]: Ändrad placering i dokumentet.

Anskaffande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

22§ En förteckning över de behållare och annan utrustning som används i kommunen anges i bilaga 2.

23§ Ägande och underhållsansvar för behållare och annan utrustning som används i samband med avfallshantering är fördelat enligt följande:

- Kärll för insamlande av ~~mat- och restavfall~~ samt förpackningar och returpapper ägs och tillhandahålls av kommunen. Fastighetsinnehavaren ansvarar för rengöring och tillsyn.
- Latrinbehållare tillhandahålls av kommunen.
- Container ägs och tillhandahålls av kommunen.
- Bottentömmande behållare, ~~underjordsbehållare~~, små avloppsanläggningar, fettavskiljare och slamtankar ~~tank för matavfall~~ anskaffas, installeras och underhålls av ~~fastighetsinnehavaren~~ fastighetsägaren.
- ~~Fastighetsinnehavaren~~ Fastighetsägaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshantering.

24§ Ägare av behållare ansvarar för märkning, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. I de fall renhållaren är ägaren och ska utföra sådant underhåll ska behållaren vara tillgänglig. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren.

25§ Märkning av kärll och annan relevant utrustning ska ske enligt anvisning från renhållaren.

26§ Behållare ska vara tillgängliga och ges service i form av återkommande underhåll och tillsyn för att förebygga driftavbrott och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt.

27§ Såväl behållare som de inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshantering ska installeras och underhållas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

Anläggande

28§ Vid anläggande av små avloppsanläggningar (**trekammerbrunnar** slamavskiljare, **minireningsverk**, slutna tankar med mera), fettavskiljare eller tank för matavfall ska avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning inte överstiga 20 m såvida inte särskilda skäl föreligger. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 8 meter, om inte särskilda skäl föreligger.

29§ Anläggningar som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon. Anläggningar där hämtning av **filtermaterial ska ske i** filterkassett eller säck ska anläggas så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras. Avstånd för kranbil vid tömning av filtermaterial får inte överstiga 20 m.

30§ Vid installation och anläggande av små avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid hämtning av avfall från anläggningen.

31§ **Vid** inför installation av bottentömmande behållare ska val av typ och placering ske i samråd med **renhållaren**. Anläggningen ska utformas så att den är åtkomlig för fordon utrustat med kran.

Kommentar [SC6]: Ändrad placering i dokumentet

Hämtnings- och transportvägar Förutsättningar vid hämtning av avfall

32§ Hämtning av **kommunalt avfall** **avfall som omfattas av kommunens ansvar** sker normalt vid fastighetsgränsen, vid överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats, **se bilaga 1**. Anvisning av plats görs av **avfallsansvariga nämnden** **renhållaren**.

33§ Behållare ska vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens renhållningssystem kan ske och att hämtning underlättas. De ska placeras så att de kan hämtas med kärra eller sidlastande bil där sådan används och baklastande bil där sådan används.

34§ **Kärl med lock ska vid hämtningstillfället vara fria från snö.**

35§ Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska vid begäran om hämtning lämnas till renhållaren. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren.

36§ Slamavskiljare, fettavskiljare, **trekammerbrunnar** och slutna tankar ska vara lätt tillgängliga för tömning.

Lock eller manlucka ska kunna öppnas av en person och får inte vara övertäckt när tömning ska ske. Lock eller manlucka får inte väga mer än 15 kg och inte vara större än 60 cm i diameter.

37§ Fastighetsinnehavaren ska se till att transportväg fram till den uppställningsplats som används vid hämtning hålls i farbart skick.

Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder (**inklusive vegetation**), röjas från snö och hållas halkfri.

38§ Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av kommunalt avfall ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle, för de hämtningsfordon som normalt används i hämtningsområdet.

39§ Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättsinnehavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med renhållaren.

Hämtningsområde och hämtningsintervall för hushåll

40§ Kommunen utgör två hämtningsområden; ett för permanent boende och ett för fritidsboende.

41§ Ordinarie hämtning av kommunalt avfall sker med nedanstående intervall:

Kommentar [SC7]: Omformulerad

Sorterat mat- och restavfall samt förpackningar och returpapper

- Från flerbostadshus sker hämtning enligt överenskommelse.
- Från en- eller tvåbostadshus för permanentboende sker hämtning enligt överenskommelse.
- Från en- eller tvåbostadshus för fritidsboende sker hämtning varannan vecka under perioden vecka 18/19 – 38/39 (11 tömningar), i den ordning renhållaren bestämmer. Övrig del av året sker hämtning efter beställning.
- Från koloniträdgårdar, fritidsanläggningar och andra liknande verksamheter sker hämtning enligt överenskommelse.

Övrigt kommunalt avfall

- Hämtning av icke-brännbart grovavfall såsom kyl, frys, spis, tvättmaskin, och diskmaskin sker enligt överenskommelse.
- Fosforfällor och minireningsverk ska tömmas i enlighet med det tillstånd som getts av kommunens Miljö- och hälsoskyddsnämnd och ska följa leverantörens anvisningar. I annat fall sker tömning minst en gång per år för minireningsverk och vartannat år för fosforfällor.
- Hämtning av latrin sker varannan vecka eller efter budning.
- Tömning av slamavskiljare med anslutet WC ska ske en gång/år.
- Tömning av slamavskiljare utan anslutet WC ska ske var tredje år.
- Tömning av fettavskiljare sker minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i avskiljaren.
- Slutna tankar töms efter budning.

42§ Särskild hämtning kan beställas av nedanstående avfallsslag enligt renhållarens anvisningar och enligt fastställd taxa:

- Grovavfall
- Trädgårdsavfall, hämtning från tätorter sker under perioden april – oktober, varannan vecka. Särskilt abonnemang erfordras.

SÄRSKILT OM KOMMUNALT AVFALL FRÅN VERKSAMHETER

43§ Kommunalt avfall från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall än kommunalt avfall. För kommunalt avfall från verksamheter gäller ~~8-31-11-42§§~~ om ej annat anges nedan.

44§ För verksamheter vars avfallshantering är samlokaliserad med hushållens gäller även det som anges för förpackningsavfall i 11-42§§.

~~33§ Tömning av slam från enskilda tankar, slamavskiljare och fettavskiljare sker minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i tanken/avskiljaren. Slutna tankar töms efter budning.~~

ANNAT AVFALL ÄN KOMMUNALT AVFALL

Uppgiftsskyldighet

- 45§ Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än kommunalt avfall ska lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens [renhållningsordning](#)⁶.
- 46§ Den som är innehavare av en hamn ska lämna uppgift om behovet av avfallshantering till kommunens avfallsansvariga nämnd⁷.

UNDANTAG

Anmälnings- och ansökningsärenden

- 47§ För undantag från skyldigheten att lämna avfall enligt denna föreskrift ska anmälan eller ansökan göras till den kommunala nämnd som prövar ärendet. Vilken nämnd som prövar respektive typ av undantag framgår av §§ 54-55, 57-58, 60-61, 63-64.
- 48§ Anmälan eller ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om vilka avfallsslag som avses samt en redogörelse för på vilket sätt omhändertagandet ska ske så att eventuell påverkan på miljön och människors hälsa kan bedömas.
- 49§ Av anmälan eller ansökan ska framgå den tidsperiod som avses och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.
- 50§ Ansökan om omhändertagande av latrin genom egen anläggning ska innehålla en detaljerad beskrivning av anläggningen och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.
- 51§ I de fall den tillsynsansvariga nämnden prövar ärendet ska nämnden översända kopia av anmälan/ansökan [och beslutet](#) till den avfallsansvariga nämnden.

Eget omhändertagande av ~~kommunalt~~ avfall

- 52§ Avfall får endast tas om hand i [egen regi på den egna fastigheten enligt vad som anges nedan](#) och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.
- 53§ Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.
- 54§ ~~För trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas om det kan ske utan att olägenhet uppstår och det i övrigt inte strider mot andra föreskrifter eller beslut.~~

⁶ Avfallsförordningen (SFS 2020:614), 9 kap 1§

⁷ Avfallsförordningen (SFS 2020:614), 4 kap 8-9§§

Föreskrifter om förbud mot eldning, helt eller delvis, till skydd för människohälsa och miljö utfärdade med stöd av förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor eller annan författning samt brandriskvarning måste beaktas

Kommentar [SC8]: Formuleras när beslut fattats angående eldning av trädgårdsavfall.

55§ Fastighetsinnehavaren Fastighetsägaren eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera annat kommunalt avfall än trädgårdsavfall från fastigheten, t.ex. matavfall, ska anmäla detta till den tillsynsansvariga nämnden. Om fastigheten byter ägare ska en ny ansökan göras.

56§ Kompostering av matavfall på fastigheten ska ske i skadedjurssäker behållare och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Fastigheten ska medge utrymme för användning av den erhållna komposten.

57§ Kompostering av latrin från fastigheten får efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden ske i särskild därför avsedd anläggning på fastigheten, s.k. förmultningsanläggning eller annat liknande omhändertagande för användning av näringsämnen på fastigheten.

Utsträckt hämtningsintervall

58§ Fastighetsinnehavare Fastighetsägare eller nyttjanderättshavare som komposterar allt matavfall från det kommunala avfallet på den egna fastigheten kan efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden medges att det återstående avfallet hämtas med glesare hämtningsintervall under förutsättning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

- Till och med 2026-12-31: Hämtning var fjärde vecka, en gång per kvartal eller en gång per halvår. Möjlighet till hämtning en gång per kvartal eller halvår upphör när 4-fackskärl placerats ut
- Från och med 2027-01-01: Hämtning var fjärde vecka

59§ Medgivande om glesare hämtningsintervall kan komma att återkallas om kommunen konstaterar att matavfall trots uppgifterna om kompostering lämnas för hämtning eller om kommunen på annat sätt gör sannolikt eller kommer fram till att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits.

60§ Fastighetsägaren kan efter ansökan till den avfallsansvariga nämnden medges dispens från kravet på tömningsintervall för slamavskiljare och fosforfällor. Förlängt tömningsintervall för slamavskiljare och fosforfällor kan medges om det är uppenbart att tätare tömning inte behövs. Beslut om förlängt tömningsintervall kan tidsbegränsas. Förlängt tömningsintervall får medges med ett intervall om högst vartannat år.

Gemensam avfallsbehållare

61§ Två eller tre närboende fastighetsinnehavare fastighetsägare eller nyttjanderättshavare kan efter ansökan till avfallsansvarig nämnd under viss tid medges rätt att använda gemensam avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. En av fastighetsinnehavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplats.

62§ Medgivande om gemensam avfallsbehållare kan återkallas om avfallsansvarig nämnd konstaterar att förutsättningar för medgivandet inte längre är uppfyllda.

Uppehåll i hämtning

63§ Uppehåll i hämtning vid permanentbostad kan efter ansökan medges ~~fastighetsinnehavare~~ fastighetsägare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande tid om minst tre månader.

Ansökan ska lämnas till den avfallssansvariga nämnden senast en månad före den avsedda uppehållsperioden och uppehåll medges i 1 år i taget.

64§ Uppehåll i hämtning vid fritidshus kan efter ansökan medges nyttjanderättsinnehavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under hela fritidsperioden.

Ansökan ska lämnas till den avfallsansvariga nämnden senast en månad före den avsedda uppehållsperioden.

Befrielse från skyldigheten att överlämna kommunalt avfall till kommunen

65§ ~~Fastighetsinnehavare~~ Fastighetsägare eller nyttjanderättshavare som själv kan ta hand om sitt kommunala avfall på ett sätt som är betryggande för människors hälsa och miljön, kan efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden om det finns särskilda skäl, befrias från skyldigheten att lämna avfall till kommunen för transport, bortskaffande och återvinning.

IKRAFTTRÄDANDE

Dessa föreskrifter träder i kraft den 2012-06-20 då renhållningsordning för Vänersborgs kommun från 20 juni 2012 upphör att gälla.

Bilaga 1

Bilaga 1 Sortering, emballering och lämning av avfall

Av kommunens renhållningsföreskrifter och övriga tillämpliga föreskrifter följer att nedan uppräknade avfallsslag ska utsorteras. **Avfallet lämnas på den vid respektive avfallsslag anvisad plats. Avfallet lämnas på den plats som anges för respektive avfallsslag.**

För kärl- och säckavfall som läggs i behållare gäller generellt att avfallet ska läggas i påse eller paket av lämpligt material och storlek. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfallet ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.

Typ av avfall	Hushåll/ Verksamhet	Emballering och märkning	Hämtning/lämning
Andra animaliska biprodukter än döda sällskapsdjur (se Djur) och matavfall. <i>Om före detta livsmedel blandas med annat avfall utgör hela den blandade fraktionen före detta livsmedel.</i>	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Batterier	Hushåll	Emballeras ej	<i>Små batterier:</i> Lämnas i batteriholkar, vid kretsloppspark eller miljöstation. <i>Bilbatterier/andra större startbatterier:</i> Lämnas vid kretsloppspark. <i>Produkter med inbyggda batterier:</i> Lämnas till försäljningsställe eller kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör med tillstånd att transportera farligt avfall.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör med tillstånd att transportera farligt avfall. En mindre mängd farligt avfall får efter anmälan till Länsstyrelsen ⁸ transporteras i egen regi till godkänd behandlingsanläggning eller kretsloppspark. Transport ska rapporteras till Naturvårdsverket innan den anländer till mottagare enligt Avfallsförordningen (SFS 2020:614) 6 kap 1-5§§.
Bilar (uttjänta)	Hushåll/ Verksamhet	Emballeras ej	Lämnas till auktoriserad bilskrot.

Kommentar [SC9]: Hela tabellen har uppdaterats.

⁸ Avfallsförordningen (SFS 2020:614), 5 kap §§ 1 eller 7

Brännbart avfall / Restavfall <i>Brännbart avfall som blir kvar efter utsortering av allt annat avfall enligt denna bilaga.</i>	Hushåll/ Verksamhet	Läggs i avsedd påse i avsett kärl.	Hämtas av renhållaren.
Bygg- och rivningsavfall <i>Sorteras i följande fraktioner (SFS 2020:614):</i> • Trä • Mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten • Metall • Glas • Plast • Gips	Hushåll	Emballeras ej. OBS! För asbest – se Farligt avfall nedan.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Djur - sällskapsdjur	Hushåll		Får grävas ner på fastigheten om det kan ske utan olägenhet för människors hälsa och miljön. Mindre djur kan läggas i en väl tillsluten plastpåse som läggs i kärlet för restavfall. För större djur bör veterinär kontakts. Mer information om hantering av döda djur finns på Jordbruksverkets webbplats.
Djur - slaktavfall	Hushåll (husbehovsjakt)		I första hand lämnas slaktavfall och större djurdelar från jakt kvar i skogen. Mindre delar och mängder kan läggas i en väl tillsluten plastpåse som läggs i kärlet för restavfall.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Däck (med eller utan fälg)	Hushåll	Emballeras ej	Lämnas till däckinsamlingsentreprenör eller kretsloppspark.
	Verksamhet		Lämnas till däckinsamlingsentreprenör eller upphandlad avfallsentreprenör.
Elektriska och elektroniska produkter <i>Exempelvis</i> • Lampor • Tvättmaskiner • Köksmaskiner • TV • Datorer	Hushåll	Emballeras ej	Lämnas till försäljningsställe eller vid kretsloppspark. Vitvaror, kylskåp och frysskåp/-boxar kan avgiftsfritt hämtas av renhållaren.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.

Farligt avfall	Hushåll	Olika typer av farligt avfall får inte blandas. Emballage ska vara väl förslutet. Emballage ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll.	Lämnas vid kretsloppspark.
<i>Exempelvis</i> • Asbest • Färg-, lackavfall samt hartser • Limavfall (exempel kontaktlim, epoxilim, spackel) • Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör, halogenlampor, vanliga lysrör) • Lösningsmedel • Fotokemikalier • Bekämpningsmedel • Spillolja • Sprayburkar • Annat starkt surt eller starkt alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel) • Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer)	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör med tillstånd att transportera farligt avfall.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör med tillstånd att transportera farligt avfall. En mindre mängd farligt avfall får efter anmälan till Länsstyrelsen⁹ transporteras i egen regi till godkänd behandlingsanläggning eller kretsloppspark. Transport ska rapporteras till Naturvårdsverket innan den anländer till mottagare enligt Avfallsförordningen (SFS 2020:614) 6 kap 1-5§§.
Fett från fettavskiljare	Verksamhet	I fettavskiljaren	Hämtas av renhållaren eller enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Fiskeredskap	Hushåll		Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet - i hamn	Enligt hamnens instruktioner.	Lämnas enligt hamnens instruktioner.
	Verksamhet - inte i hamn		Lämnas till aktör med producentansvar för fiskeredskap.
Förpackningar som inte omfattas av retursystem (pant)	Hushåll och Verksamhet vars avfallshantering är samlokaliserad med hushåll (se 3§)	Ingen emballering. <i>OBS! Sprayburkar ska vara pys-tomma och punkterade om många burkar slängs samtidigt.</i>	Hämtas av renhållaren.
• Plast • Kartong • Glas färgat • Glas ofärgat • Metall	Verksamhet vars avfallshantering inte är samlokaliserad med hushåll (se 3§)	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Förpackningar som omfattas av retursystem (pant)	Hushåll/ Verksamhet	Ingen emballering.	Lämnas till mottagning anordnad av pantföretagen.

⁹ Avfallsförordningen (SFS 2020:614), 5 kap §§ 1 eller 7

Grovavfall <i>Skrymmande avfall som inte ryms i eller av andra skäl inte kan läggas i behållare eller säck för kommunalt restavfall. Exempelvis uttrangerade möbler, cyklar och liknande</i>	Hushåll	Emballeras i möjligaste mån (buntas eller förpackas). Ska förses med märkning som klargör att det är grovavfall.	Lämnas vid kretsloppspark. På kretsloppspark ska avfallet sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Inert avfall <i>Exempelvis</i> • Sten • Kakel/klinker • Asfalt	Hushåll	Ingen emballering	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Isolering	Hushåll	Ingen emballering.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Latrin	Hushåll/ Verksamhet	I avsedd latrinbehållare. Behållaren ska förslutas av fastighetsägare/nyttjanderättshavare.	Hämtas av renhållaren.
Läkemedel	Hushåll	Lämnas i behållare/ påse som tillhandahålls av apoteket.	Lämnas till apotek.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Matavfall	Hushåll/ Verksamhet	Läggs i avsedd påse i avsett kärl.	Hämtas av renhållaren i enlighet med det hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.
Matfetter / Frityravfall	Hushåll	Emballeras i exempelvis flaska.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Metall (som inte är förpackning) <i>Exempelvis</i> • Ledningar/rör • Plåtar	Hushåll	Buntas i möjligaste mån om det är samma typ av metall. I annat fall ingen emballering.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Returpapper	Hushåll/ Verksamhet	Ingen emballering. Läggs i avsett kärl.	Hämtas av renhållaren.
Slam och filtermaterial från små avloppsanläggningar	Hushåll/ Verksamhet	I avsedd behållare.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Stickande och skärande avfall <i>Exempelvis</i> • Kanyler • Sprutor	Hushåll	Lämnas i behållare som tillhandahålls av apoteket.	Lämnas till apotek.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Textilavfall • Kläder av textil • Hemtextil • Inredningstextil • Väsor av textil • Accessorier av textil	Hushåll	Läggs i påse	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.

Trädgårdsavfall <i>OBS! Gäller inte invasiva arter!</i>	Hushåll	Ingen emballering.	Lämnas vid kretsloppspark, hämtas av renhållare (se §42) eller komposteras (se §53).
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.
Trädgårdsavfall – Invasiva arter	Hushåll	Väl förpackat i dubbla sopsäckar.	Lämnas vid kretsloppspark.
	Verksamhet	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.	Enligt instruktion från upphandlad avfallsentreprenör.

Bilaga 2

Bilaga 2. Behållare och annan utrustning som tillhandahålls av renhållaren

Avfallsbehållare ~~Kärl för säckavfall~~

- Kärl 140 liter
- Kärl 190 liter
- Kärl 360 liter
- Kärl 660 liter
- Fyrfackskärl för sortering av förpackningar
- Tvåfackskärl för sortering av förpackningar

Behållare för skrymmande avfall, exempelvis trädgårdsavfall

- Container 8-12 m³

Övrigt

- Latrinbehållare

§ 155

Revidering av avfallsföreskrifter

SBN 2024/134

Beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att ställa ut avfallsföreskrifterna på kommunens digitala anslagstavla för samråd med fastighetsägare i 6 veckor.
2. Samhällsbyggnadsnämnden beslutar att ställa ut avfallsföreskrifterna på remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden, byggnadsnämnden och kommunstyrelsen. Nämnderna och kommunstyrelsen ska inkomma med synpunkter senast 28 februari 2025.

Bilaga

Bilaga 3: Avfallsföreskrifter

Sammanfattning av ärendet

Med anledningen av förändrad lagstiftning inom avfallshantering behövs en revidering av avfallsföreskrifter.

Förändringar har skett i nationell lagstiftning som föranleder att avfallsföreskrifter behöver uppdateras. Dessutom har ansvaret för insamling av förpackningar överförs till kommunerna från år 2024 och för att detta ska kunna utföras med stöd av avfallsföreskrifterna behöver en del ändringar göras. Ändringarna följer till stora delar de förslag som branschorganisationen Avfall Sverige föreslår.

Förutom ovanstående har det framkommit tolkningsutrymme och otydligheter i myndighetsutövning, som gör att det föreslås vissa förändringar i föreskrifterna. Föreskrifterna förtydligas också när det gäller beskrivning av vad som är en verksamhet samt hämtningsförhållanden, för att följa föreslagna förändringar i avfallstaxan.

Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-11-20
- Avfallsföreskrifter revidering 2024 - markerade ändringar

Sändlista

Förvaltningschef
Miljö- och Hälsoskyddsnämnden
Byggnadsnämnden
Kommunstyrelsen
Enhetschef renhållningen
Verksamhetschef Kretslopp & Vatten

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

§ 36

Beslut om uppdragsavtal för Kunskapsförbundet Väst 2025

KS 2024/368

Beslut

- Kommunstyrelsen godkänner upprättat förslag till uppdragsavtal för vuxenutbildning 2025, daterat 2025-01-23. Tot. 40,4 Mkr varav 0,3 Mkr endast kan avropas efter uppvisat behov inom SFI.
- Finansiering av uppdragsavtalet sker inom ramen för kommunstyrelsens budget.
- Kommunstyrelsens ordförande undertecknar avtalet.

Bilaga/bilagor

Bilaga 8: Uppdragsavtal mellan Vänersborgs kommun och Kunskapsförbundet Väst avseende vuxenutbildningen 2025

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag till beställning har tagits fram i dialog med Kunskapsförbundet Väst, Trollhättans stad samt respektive kommuns socialförvaltning. Det finns ett fortsatt stort behov av SFI, grundläggande vuxenutbildning, Yrkesvux och särskilda insatser för de mest utsatta målgrupperna.

Under 2024 har andelen elever som läser SFI hos privata aktörer ökat stort. Ökningen beror främst på att internationella studenter på Högskolan Väst med tillfälliga uppehållstillstånd får påbörja SFI-studier. Kunskapsförbundet Väst har därför i ett separat ärende inkommit med en begäran om ett extra ägartillskott om 0,3 mkr för Vänersborg och 7,4 mkr för Trollhättans Stad, utöver ordinarie uppdragsersättning, för att täcka dessa volymer. Efterforskningar visar att det är få som fullföljer sina studier. För 2025 avsätts i överenskommelse med Trollhättans Stad medel för denna grupp och dessa kan bara avropas kvartalsvis efter avstämning med Kunskapsförbundet Väst som i sin tur har regelbundna avstämmningar med privata aktörer.

Arbetslösheten 2024 ligger fortfarande lite över riket och trots rådande arbetsmarknadsläge under 2023 och 2024 har arbetslösheten fortsatt att minska i kommunen vilket är positivt (när den samtidigt har ökat i andra kommuner), även om minskningstakten bromsats in under hösten. Positivt är också att det sedan 2022 finns en trend att allt fler utrikesfödda och långtidsarbetslösa kommer i sysselsättning, främst via JOB (Jobb- och utvecklingsgarantin) och det är också bland den gruppen som arbetslösheten minskar snabbast. Utifrån ett arbetslöshetsperspektiv ligger Vänersborg ändå i nedre skiktet bland övriga 48 kommuner i regionen med en arbetslöshet på 7,1 % (6,3 % i regionsnitt). Andelen långtidsarbetslösa sjunker sakta men utgör ändå ca 41 % av de arbetslösa (36 % i regionsnitt) vilket korrelerar väl med att andelen kortutbildade

Utdragsbestyrkande

(ej gymnasieexamen) utgör ca 38 % av de arbetslösa i Vänersborg (31 % i regionsnitt). Försvårande för kommunen är att antalet lediga jobb är 59 % färre per 100 invånare jämfört med länet och riket och dessutom samtidigt som nyföretagandet ligger under rikets nivåer. Andelen unga arbetslösa har ökat från låga nivåer som en konsekvens av arbetsmarknadsläget under 2024. Ungdomsarbetslösheten är ca 10,2 % (7,7 % i regionsnitt). Fler personer har också blivit deltidsarbetslösa eller fått tillfällig timanställning. Antal personer med funktionsnedsättningar som kommer i sysselsättning minskar i långsam takt trots tillgång till bra stöd för arbetsgivare för denna grupp.

Konjunkturinstitutets bedömning är att Sverige är i konjunkturrell balans först under slutet av 2026. Arbetslösheten väntas bottna första kvartalet 2025 men sysselsättningsuppgången förblir dämpad under 2025 och arbetslösheten väntas ligga kvar på 8,5 %, dvs. över jämviktsnivån på 7,5 %. Inflation och räntor sjunker och hushållens köpkraft bedöms öka något under 2025. Samtidigt ökar uppsägningar och konkurser kopplat till ex. bygg, fastighet, kommunikation och teknik. Den strukturella krisen inom bilindustrin och sjunkande inköpsindex bland företag i Eurozonen påverkar arbetstillfällena i Sverige. Svenskt Näringsliv ser tecken på återhämtning men samtidigt är det bara 40 % av SME-företag som tror på ökad försäljning de närmsta 12 månaderna och många tvekar om investeringar. Det råder således stor osäkerhet om vilka utbildningsbehov som behöver tillgodoses under 2025 och det ställer krav på flexibilitet hos Kunskapsförbundet.

Andelen personer (20-64 år) som står utanför arbetsmarknaden (15,2 %) ligger lite under riket (15,8 %). Till gruppen räknas också personer som studerar inom reguljär utbildning; exempelvis grund- och gymnasieskola, Komvux, högskola/universitet, kvalificerad yrkesutbildning (KY), yrkeshögskoleutbildning (YH), övrig studiemedelsberättigad eftergymnasial utbildning, arbetsmarknadsutbildning m.m. I Vänersborg studerar 15 % av de som står utanför arbetsmarknaden vilket är lite lägre än rikets 19,7 % och vi har en högre andel sjuka och arbetsförhindrade än genomsnittskommunen.

Vi har sammantaget en större utmaning än många andra kommuner i regionen och många individer är i behov av anpassning samt extra stöd för att klara studier och skaffa sig förutsättningar att bli anställningsbara. Satsningen på flexibel utbildning har slagit mycket väl ut för många av dessa grupper och bör fortgå.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-03
- Uppdragsavtal mellan Vänersborgs kommun och Kunskapsförbundet Väst avseende vuxenutbildningen 2025
- Bilaga 1 – Efterfrågade mått och redovisningsformat
- Minnesanteckningar från ägarråd Kunskapsförbundet Väst 2025-01-21

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-02-03

Dnr: KS 2024/368

Handläggare
Per-Ola Rasmussen
per-ola.rasmussen@vanersborg.se
0521-72 21 28

Mottagare
Kommunstyrelsen

Beslut om uppdragsavtal för Kunskapsförbundet Väst 2025

Förslag till beslut

- Kommunstyrelsen godkänner upprättat förslag till uppdragsavtal för vuxenutbildning 2025, daterat 2025-01-23. Tot. 40,4 Mkr varav 0,3 Mkr endast kan avropas efter uppvisat behov inom SFI.
- Finansiering av uppdragsavtalet sker inom ramen för kommunstyrelsens budget.
- Kommunstyrelsens ordförande undertecknar avtalet.

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag till beställning har tagits fram i dialog med Kunskapsförbundet Väst, Trollhättans stad samt respektive kommuns socialförvaltning. Det finns ett fortsatt stort behov av SFI, grundläggande vuxenutbildning, Yrkesvux och särskilda insatser för de mest utsatta målgrupperna.

Under 2024 har andelen elever som läser SFI hos privata aktörer ökat stort. Ökningen beror främst på att internationella studenter på Höskolan Väst med tillfälliga uppehållstillstånd får påbörja SFI-studier. Kunskapsförbundet Väst har därför i ett separat ärende inkommit med en begäran om ett extra ägartillskott om 0,3 mkr för Vänersborg och 7,4 mkr för Trollhättans Stad, utöver ordinarie uppdragsersättning, för att täcka dessa volymer. Efterforskningar visar att det är få som fullföljer sina studier. För 2025 avsätts i överenskommelse med Trollhättans Stad medel för denna grupp och dessa kan bara avropas kvartalsvis efter avstämning med Kunskapsförbundet Väst som i sin tur har regelbundna avstämningar med privata aktörer.

Arbetslösheten 2024 ligger fortfarande lite över riket och trots rådande arbetsmarknadsläge under 2023 och 2024 har arbetslösheten fortsatt att minska i kommunen vilket är positivt (när den samtidigt har ökat i andra kommuner), även om minskningstakten bromsats in under hösten. Positivt är också att det sedan 2022 finns en trend att allt fler utrikesfödda och långtidsarbetslösa kommer i sysselsättning, främst via JOB (Jobb- och utvecklingsgarantin) och det är också bland den gruppen som arbetslösheten minskar snabbast. Utifrån ett arbetslöshetsperspektiv ligger Vänersborg ändå i nedre skiktet bland övriga 48 kommuner i regionen med en arbetslöshet på 7,1 % (6,3 % i regionsnitt). Andelen långtidsarbetslösa sjunker sakta men utgör ändå ca 41 % av de arbetslösa (36 % i regionsnitt) vilket korrelerar väl med att andelen kortutbildade (ej gymnasieexamen) utgör ca 38 % av de arbetslösa i Vänersborg (31 % i regionsnitt). Försvårande för kommunen är att antalet lediga jobb är 59 % färre per 100 invånare

jämfört med länet och riket och dessutom samtidigt som nyföretagandet ligger under rikets nivåer. Andelen unga arbetslösa har ökat från låga nivåer som en konsekvens av arbetsmarknadsläget under 2024. Ungdomsarbetslösheten är ca 10,2 % (7,7 % i regionsnitt). Fler personer har också blivit deltidsarbetslösa eller fått tillfällig timanställning. Antal personer med funktionsnedsättningar som kommer i sysselsättning minskar i långsam takt trots tillgång till bra stöd för arbetsgivare för denna grupp.

Konjunkturinstitutets bedömning är att Sverige är i konjunkturrell balans först under slutet av 2026. Arbetslösheten väntas botten första kvartalet 2025 men sysselsättningsuppgången förblir dämpad under 2025 och arbetslösheten väntas ligga kvar på 8,5 %, dvs. över jämviktsnivån på 7,5 %. Inflation och räntor sjunker och hushållens köpkraft bedöms öka något under 2025. Samtidigt ökar uppsägningar och konkurser kopplat till ex. bygg, fastighet, kommunikation och teknik. Den strukturella krisen inom bilindustrin och sjunkande inköpsindex bland företag i Eurozonen påverkar arbetstillfällena i Sverige. Svenskt Näringsliv ser tecken på återhämtning men samtidigt är det bara 40 % av SME-företag som tror på ökad försäljning de närmsta 12 månaderna och många tvekar om investeringar. Det råder således stor osäkerhet om vilka utbildningsbehov som behöver tillgodoses under 2025 och det ställer krav på flexibilitet hos Kunskapsförbundet.

Andelen personer (20-64 år) som står utanför arbetsmarknaden (15,2 %) ligger lite under riket (15,8 %). Till gruppen räknas också personer som studerar inom reguljär utbildning; exempelvis grund- och gymnasieskola, Komvux, högskola/universitet, kvalificerad yrkesutbildning (KY), yrkeshögskoleutbildning (YH), övrig studiemedelsberättigad eftergymnasial utbildning, arbetsmarknadsutbildning m.m. I Vänersborg studerar 15 % av de som står utanför arbetsmarknaden vilket är lite lägre än rikets 19,7 % och vi har en högre andel sjuka och arbetsförhindrade än genomsnittskommunen.

Vi har sammantaget en större utmaning än många andra kommuner i regionen och många individer är i behov av anpassning samt extra stöd för att klara studier och skaffa sig förutsättningar att bli anställningsbara. Satsningen på flexibel utbildning har slagit mycket väl ut för många av dessa grupper och bör fortgå.

Beredning

Utformningen av beställningen har diskuterats med berörda förvaltningar, Kunskapsförbundet Väst samt Trollhättans kommun.

Underlag

Arbetsmarknads- och konjunkturdata från Arbetsförmedlingen, Konjunkturinstitutet, SCB, KOLADA samt Svenskt Näringsliv.

Jenny Kudryk

Chef, Avdelningen för Hållbar utveckling

Bilagor

- Uppdragsavtal mellan Vänersborgs kommun och Kunskapsförbundet Väst avseende vuxenutbildningen 2025 – KS 2024/368
- Bilaga 1 – Efterfrågade mått och redovisningsformat
- Minnesanteckningar från ägarråd Kunskapsförbundet Väst 2025-01-21 gällande beslut i KS 2024/717 - Ändrad begäran om ägartillskott för SFI 2025 Kunskapsförbundet Väst

Sändlista

Handläggare av ärendet
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Kunskapsförbundet Väst
Trollhättans stad

Kommunstyrelsen

Uppdragsavtal mellan Vänersborgs kommun och Kunskapsförbundet Väst avseende vuxenutbildningen 2025

Den kommunala vuxenutbildningen ingår sedan 1 januari 2013 i Kunskapsförbundet Väst. Enligt Konsortialavtalets § 9 ska kostnaderna för vuxenutbildningen ”finansieras enligt särskilda uppdragsavtal som tecknas mellan Förbundet och respektive part”.

Detta avtal gäller from 2025-01-01 t.o.m. 2025-12-31.

1. Uppdrag till Kunskapsförbundet Väst avseende vuxenutbildning 2025

Utifrån den prognos som Kunskapsförbundet Väst lämnat inom ramen för överenskommen process (överenskommen förändrad beställningsprocess mellan ägarkommunerna och Kunskapsförbundet Väst 2022) uppdras följande för 2025:

<u>Utbildning</u>	<u>Antal helårsplatser</u>
Svenska för invandrare (SFI)*	155
Grundläggande vuxenutbildning (GRUV)	130
Komvux som anpassad utbildning (LÄRVUX)	10
Teoretisk vuxenutbildning på gymnasial nivå (GYVUX)	190
Gymnasial yrkesutbildning (YRKESVUX) **	72
Resurser till flexibla utbildningsformer ***	-
Total summa inklusive statsbidrag för Rättighetslagstiftning och Validering****	40 095 264 kr

*SFI-platser avser personer som **inte** omfattas av SFI enligt etableringsförordningen.

**Skolverket kräver 30 % medfinansiering från kommunerna per helårsplats. Totalt antal platser ihop med Trollhättan och 70 % statlig medfinansiering genererar drygt 600 Yrkesvuxplatser.

*** Se anvisning och belopp nedan ”Resurser till flexibla utbildningsformer”.

**** Tillkommande generellt statsbidrag för Rättighetslagstiftningen och Validering ingår som en del i beställningen.

Tillfälligt extra anslag för utökade kostnader för SFI 2025

I syfte att täcka ökade kostnader för rättighetslagstiftad SFI-undervisning avsätts 300 000 kronor för år 2025. Medel avropas kvartalsvis efter verkligt utfall från Kunskapsförbundet Väst.

Resurser till flexibla utbildningsformer

Målet med resurser till flexibla utbildningsformer är att fler invånare kommer i sysselsättning eller studier. Resurserna ska användas till att utveckla eller anpassa utbildningar så att fler elever klarar av sina studier oavsett individens personliga begräns-

Kommunstyrelsen - Avdelningen för hållbar utveckling

Postadress:
Vänersborgs kommun
462 85 Vänersborg

Besöksadress:
Sundsgatan 29
Vänersborg

Telefon:
0521-72 10 00

Webbplats:
www.vanersborg.se

E-post:
kommun@vanersborg.se

ningar och utmaningar. Målgrupper utgörs av grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden på grund av bristande studieresultat, språkkunskaper, funktionsnedsättningar, missbruk, mm. Individer som finns inom till exempel det kommunala aktivitetsansvaret, försörjningsstödet, jobb- och utvecklingsgarantin, arbetsmarknadsenheternas försorg samt UVAS (unga som varken arbetar eller studerar) är prioriterade målgrupper som ska kunna tillgodogöra sig resurserna.

Exempel på stödinsatser kan vara specialpedagoger, kuratorer, språkstödjare, anpassade lokaler, flexibel studietakt och alternativa utbildningsformer. Stödinsatser och utbildningsform bör diskuteras samt utvärderas med beställarkommunernas arbetsmarknadsenheter. Satsningen på flexibla utbildningsformer är 3 963 000 kr 2025.

Utbildningsplanering

Kunskapsförbundet ansvarar för att planera och omfördela platser mellan icke lagstadgad utbildning och lagstadgad utbildning i syfte att klara efterfrågade och prognosticerade volymer inom ramen för den summa som Vänersborgs kommun avsatt för vuxenutbildning 2025 (40 095 264 kr). Yrkesvuxutbildningar som startas upp 2025 och med avslut 2026 får inte medföra en ökning av kostnadsåtagande för Yrkesvux 2026 jämfört med 2025.

2. Övriga uppdrag till vuxenutbildningen (ingår i finansieringen ovan)

Utöver vad som stipuleras i statliga uppdrag och Vänersborgs mål- och resursplan, ska vuxenutbildningen både inom egen verksamhet och i samverkan med andra bidra till att tillgodose arbetsmarknadens behov och att deltagarnas möjlighet till egen försörjning stöds. Det innebär att följande prioriteringar ska göras:

1. Kontinuerlig avstämning med arbetsförmedlingen i fråga om bristyrken och arbetsmarknadsanalys.
2. Kunskapsförbundet Väst ska identifiera arbetsmarknadens behov av kompetensförsörjning, planera insatser för att möta dessa samt ha kontinuerlig dialog med näringslivsavdelningen i Vänersborgs kommun om behov och val av insatser.
3. I samverkan med socialförvaltningen, Vänersborgs kommun, och utifrån verksamhetens presenterade behov av rekrytering, validering och påbyggnadsutbildning anpassa utbildningsinsatser i syfte att underlätta kompetensförsörjningen.
4. I samverkan med Vänersborgs kommuns arbetsmarknadsenhet (AME), inom verksamhetsområde arbete, Sysselsättning och Integration (ASI), identifiera, sammanställa och planera insatser för att möta målgrupper och arbetsgivares behov av utbildning i syfte att minska arbetslöshet och öka egenförsörjning.
5. Medverka i Fyrbodals kompetensplatsformsarbete och tillämpa intentionerna i arbetet lokalt i Vänersborg
6. Skapa förutsättning för flexibel utbildning, flexibla utbildningsstarter och kombinationsutbildningar för att på kortast möjliga väg ge individen förutsättningar till vidare studier eller arbete samt även ge deltagarna möjlighet att kombinera arbete, praktik och studier.
7. Verka för entreprenörskap genom nära samarbete med regionala innovationsfrämjande aktörer och det lokala näringslivet.
8. Vuxenutbildningen ska ta fram och presentera volymprognos för vuxenutbildning för geografiska Vänersborg för nästkommande år enligt beslutad process.

3. Kvalitetsindikatorer - mål

Följande målnivåer sätts för nästkommande år:

	Resultat 2023				Mål 2025
Andel genomförda kurser där eleverna inom grundläggande vuxenutbildning (GRUV) fått minst godkänd (E) inom matematik, svenska, svenska som andraspråk och engelska.					> 80 % > 90 % > 90 % > 90 %
	2022		2023		
	Ämne	KFV	Ämne	KFV	
	Ma	66,9	Ma	76	
	Sv	57,9	Sv	70	
	SvA	61,5	Sv2	60	
Eng	68,5	Eng	72		
Andel genomförda kurser inom gymnasial vuxenutbildning där eleverna fått minst godkänd (E)	88 %				> 90 %
Genomströmningstid för elever som läser svenska för invandrare, SFI (veckor). Alla studie-spår nivå A-D redovisas per kommun.	Kurs	Veckor	Riket		KFV bör eftersträva att genomströmningstiden ligger i paritet med riket i de fall utbildningstiden överstiger rikets utfall.
	Kurs 1A	-	41		
	Kurs 1B	48	55		
	Kurs 1C	124	54		
	Kurs 1D	76	43		
	Kurs 2B	34	37		
	Kurs 2C	57	40		
	Kurs 2D	38	36		
	Kurs 3C	41	32		
	Kurs 3D	19	24		

4. Utvärdering och uppföljning

Utvärdering och uppföljning enligt Bilaga 1 ska redovisas per maj, augusti och per helår. Kommunernas efterfrågade mått och redovisningsformat finns beskrivet i *Bilaga 1 – Efterfrågade mått och redovisningsformat*.

För
Vänersborgs kommun

För
Kunskapsförbundet Väst

Datum

Datum

Benny Augustsson
Kommunstyrelsens ordförande

Mikael Arvemark
Ordförande

Lena Tegenfeldt
K m kt

Maria Hildefors
Förbundsdirektör

Bilaga 1 – Efterfrågade mått och redovisningsformat

Redovisas per helår

Nyckeltal	Utfall	Analys av utfall i förhållande till satta mål i beställningen																																								
Andel genomförda kurser där eleverna inom grundläggande vuxenutbildning (GRUV) blivit godkända inom matematik, svenska, svenska som andraspråk och engelska.	<table><tr><th>Ämne</th><th>Thn</th><th>Vbg</th><th>KFV</th></tr><tr><td>Ma</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Sv</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>SvA</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Eng</td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	Ämne	Thn	Vbg	KFV	Ma				Sv				SvA				Eng																								
Ämne	Thn	Vbg	KFV																																							
Ma																																										
Sv																																										
SvA																																										
Eng																																										
Andel genomförda kurser inom gymnasial vuxenutbildning där eleverna fått minst godkänd (E)	Thn: Vbg: KFV:																																									
Genomströmningstid för elever som läser svenska för invandrare, SFI (veckor). Alla studiespår nivå A-D redovisas per kommun.	<table><tr><th>Kurs</th><th>Thn</th><th>Vbg</th><th>Riket</th></tr><tr><td>Kurs 1A</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 1B</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 1C</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 1D</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 2B</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 2C</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 2D</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 3C</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 3D</td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	Kurs	Thn	Vbg	Riket	Kurs 1A				Kurs 1B				Kurs 1C				Kurs 1D				Kurs 2B				Kurs 2C				Kurs 2D				Kurs 3C				Kurs 3D				
Kurs	Thn	Vbg	Riket																																							
Kurs 1A																																										
Kurs 1B																																										
Kurs 1C																																										
Kurs 1D																																										
Kurs 2B																																										
Kurs 2C																																										
Kurs 2D																																										
Kurs 3C																																										
Kurs 3D																																										
Antal elever per spår och kommun som läser svenska för invandrare, SFI. Alla studiespår nivå A-D redovisas per kommun.	<table><tr><th>Kurs</th><th>Antal Thn</th><th>Antal Vbg</th></tr><tr><td>Kurs 1A</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 1B</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 1C</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 1D</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 2B</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 2C</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 2D</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 3C</td><td></td><td></td></tr><tr><td>Kurs 3D</td><td></td><td></td></tr></table>	Kurs	Antal Thn	Antal Vbg	Kurs 1A			Kurs 1B			Kurs 1C			Kurs 1D			Kurs 2B			Kurs 2C			Kurs 2D			Kurs 3C			Kurs 3D													
Kurs	Antal Thn	Antal Vbg																																								
Kurs 1A																																										
Kurs 1B																																										
Kurs 1C																																										
Kurs 1D																																										
Kurs 2B																																										
Kurs 2C																																										
Kurs 2D																																										
Kurs 3C																																										
Kurs 3D																																										
Andel SFI-elever som avskrivs pga. avsaknad av progression	Thn: Vbg: Antal avbrott totalt:																																									

Redovisas per maj, augusti och per helår

Kommuntillhörighet Trollhättan – Helårsplatser

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Summa/ medel
Gruv													
Gyvux teori													
Lärvux													
SFI övriga*													
SFI-elever hos annan utbildningsaktör													

Kommuntillhörighet Vänersborg – Helårsplatser

	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Summa/ medel
Gruv													
Gyvux teori													
Lärvux													
SFI övriga*													
SFI-elever hos annan utbildningsaktör													

* SFI platser avser personer som inte omfattas av SFI enligt etableringsförordningen. I denna grupp ingår bl.a. kärleks- och arbetsinvandring samt de personer som ej klarat SFI-studierna inom ramen för etableringstiden.

Antal anvisade enligt Utbildningsplikt	Trollhättan	Vänersborg	Kommentar
SFI			
Gruv			
Gyvux teori			
Summa:			

Yrkesvuxutbildning		Antal utnyttjade helårsplatser per folkbokföringsort		
Utbildning	Antal helårsplatser á 800 poäng	Från VBG	Från THN	Övriga
Yvux 1 (75)				
Yvux2 (35)				
Yvux3 (30)				
Gör en analys angående anordnade utbildningars relevans mot arbetsmarknaden där söktrycket är antingen avsevärt högre eller lägre än anordnade utbildningsplatser. Reflektera och analysera över orsakerna. Skriv kommentarer nedan:				

Statsbidrag yrkesvux	Avropade statsbidrag kr per poängnivå
Yrkesutbildning som ger 75 000 kr per årsstudieplats	
Yrkesutbildning som ger 35 000 kr per årsstudieplats	
Utbildning som ger 30 000 kr per årsstudieplats	

SFI - Antal i kö i Trollhättan och Vänersborg utifrån prioriteringsordning, ett genomsnitt och variation i kön per vecka inom parentes		
Prioriteringsordning	Thn	Vbg
PRIO 1 - ETAB, ska påbörja utbildning inom en månad.		
PRIO 2 - Nysökande, ska påbörja utbildning inom tre månader.		
PRIO 3 - Återsökande som gjort avbrott på grund av tex praktik, föräldraledighet, arbete. Tas in när möjlighet finns.		
PRIO 4 - Elever som uteblivit utan att lämna besked (tre-veckors). Är/Kan efter samtal med personal vara aktuella att påbörja studierna igen		
PRIO 5 - Elever som skrivits av pga bristande progression. Kan i undantagsfall påbörja studierna igen (något ska ha skett som visar att förutsättningar att ta till sig undervisningen har förändrats)		
PRIO 6-Enstaka elever med frågetecken kring ansökan		
Summa		

Uppföljning av användande av extra medel avsatta för SFI hos tredje part samt elever på Högskolan Väst (HV).				
	Trollhättan		Vänersborg	
	Antal elever	Kostnad	Antal elever	Kostnad
Tredje part, ex. Folkhögskola				
Särskild utbildning för HV-studenter				
Reflektera och analysera över varför elever väljer att genomföra sin SFI hos tredje part samt om det finns vissa grupper (PRIO, kön, folkgrupp, flexare, distans etc.) som utskiljer sig ifråga om närvaro/prestation. Skriv kommentarer nedan:				
Gör en analys av högskoleelevernas närvaro, genomförande och prestation. Skriv kommentarer nedan:				

Redovisning av användandet av Resurser för flexibla utbildningsformer	
Insatser*	Belopp
1.	
2.	
Summa:	

*Användandet av resurserna KFV erhåller ska redovisas utifrån vilka insatser som har gjorts och till vilken kostnad. Insatser som ska redovisas är exempelvis investeringar i pedagogiska hjälpmedel, specialpedagoger, kuratorer, språkstödjare, anpassade lokaler, insatser som möjliggör flexibla studier, alternativa utbildningsformer och på-plats-utbildningar (exempelvis ute på företag, arbetsmarknadsenheter, etc.) osv.

Flexibla utbildning		Antal antagna elever/platser per folkbokföringsort.		Antal elever per folkbokföringsort som slutfört insatsen och uppnått målet	
Utbildning	Mål och syfte	Från VBG	Från THN	Från VBG	Från THN

* Om KfV inom ramen för Resurser för flexibla utbildningsformer väljer att fortsätta eller starta upp en utbildningsinsats eller -väg ska denna redovisas samt dess syfte.

Anteckningar ägarråd Kunskapsförbundet Väst

Datum och tid: 2025-01-21 kl. 17:00 – 17:15

Mötet var digitalt via teams.

Närvarande:

Trollhättans Stad

Peter Eriksson, kommunstyrelsens ordförande

Sofia Andersson Dharsani, kommunstyrelsens 1:e vice ordförande

Sofia Lindholm, kommunstyrelsens 2:e vice ordförande

Said Niklund, stadsdirektör

Dan Jonasson, ekonomichef

Vänersborgs kommun

Benny Augustsson, kommunstyrelsens ordförande

Mats Andersson, kommunstyrelsens 1:e vice ordförande

Lena Tegenfeldt, kommundirektör

Thomas Sannemalm, ekonomichef

1. Mötesordförande Peter Eriksson öppnar mötet

2. Mötets sekreterare och justerare

Dan Jonasson utses till mötets sekreterare och Benny Augustsson utses till justerare av anteckningarna.

3. Uppdragsavtal vuxenutbildningen för år 2025

Dan Jonasson informerar om Kunskapsförbundet Väst (KFV) begäran om ägartillskott för ökade kostnader inom Sfi för år 2025 (via delegationsbeslut av ordförande KFV daterat 2025-01-17). Ägartillskottet som begärs av Kunskapsförbundet Väst uppgår totalt till 7,7 mkr varav 7,4 mkr för Trollhättans Stad och 0,3 mkr för Vänersborgs kommun.

Uppdragsavtalen för vuxenutbildningen 2025 föreslås innefatta följande skrivning:

Trollhättan:

Svenska för invandrare (Sfi) – tillkommande finansiering

I syfte att täcka ökade kostnader för rättighetslagstiftad Sfi-undervisning avsätts 7 400 000 kronor för år 2025. Medel avropas kvartalsvis efter verkligt utfall från Kunskapsförbundet Väst.

Vänersborg:

Svenska för invandrare (Sfi) – tillkommande finansiering

I syfte att täcka ökade kostnader för rättighetslagstiftad Sfi-undervisning avsätts 300 000 kronor för år 2025. Medel avropas kvartalsvis efter verkligt utfall från Kunskapsförbundet Väst.

Ställningstagande

Ägarrådet ställer sig bakom förslaget till skrivning i uppdragsavtalen för vuxenutbildningen 2025.

Övriga frågor

Frågeställningarna som togs upp på ägarsamrådet 2024-12-06 om översyn av förbundsordningen gällande finansiering av vuxenutbildningen samt synkroniserad budgetprocess skjuts framåt och tas upp vid senare tillfälle.

Peter Eriksson
Ordförande

Benny Augustsson
Justerare

Dan Jonasson
Sekreterare

**Trollhättans
Stad**

Detta dokument är elektroniskt signerat enligt EU:s förordning eIDAS och utgör en avancerad elektronisk underskrift och är juridiskt bindande.

Signed by: Dan Åke Jonasson

Date: 2025-01-22 06:22:11

BankID refno: 01948c75-ce11-7849-bb83-9a916a4bdaa6

Signed by: Peter Eriksson

Date: 2025-01-22 07:04:12

BankID refno: 01948c9c-5ca9-71e7-9eaa-a4500cacb67e

Signed by: BENNY AUGUSTSSON

Date: 2025-01-22 07:48:30

BankID refno: 01948cc4-e4c0-78c7-96f1-974a0e086d97

§ 29

Begäran om ägartillskott för utbildning i Svenska för invandrare 2025

KS 2024/717

Beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen och konstaterar att finansiering av vuxenutbildning 2025 hanteras i separat ärende via beslut om uppdragsavtal, utifrån dialog mellan medlemskommunerna och med Kunskapsförbundet Väst

Sammanfattning av ärendet

Kunskapsförbundet Väst har tillskrivit medlemskommunerna om behov av utökad finansiering avseende Svenska för invandrare (SFI). Det utökade finansieringsbehovet har beräknats till totalt 7,7 mnkr varav 0,3 Mkr från Vänersborgs kommun och 7,4 Mkr från Trollhättans Stad. Finansieringen av utbildning i svenska för invandrare, SFI, har sedan Kunskapsförbundet bildades 2013 hanterats genom uppdragsavtal mellan Kunskapsförbundet Väst och respektive medlemskommun. Sedan 2022 har kommunerna finansierat 450 SFI-platser årligen, varav Trollhättan 300 platser och Vänersborg 150.

Antalet elever som läser SFI hos Braheskolan i Trollhättan har ökat successivt sedan starten. Prognosen för antalet SFI-elever som kommer att läsa hos Braheskolan 2025 uppgår i slutet av november till 170 elever. Utöver dessa tillkommer 180 SFI-elever som utgörs av internationella studenter från Högskolan Väst. Det totala behovet prognosticeras därför till 800 platser inför 2025.

Dialog i frågan har förts av kommunstyrelsens presidium vid ägarsamrådsmöte den 6 december 2024 och vid ägarråd den 21 januari 2025 samt vid ägarrådsmöte 2025-01-22. Utifrån dialog vi ägarrådsmötet föreslås i separat ärende att Vänersborgs kommuns uppdragsavtal för vuxenutbildning 2025 kompletteras med följande skrivning:

Tillfälligt extra anslag för utökade kostnader för SFI 2025:

I syfte att täcka ökade kostnader för rättighetslagstiftad Sfi-undervisning avsätts 300 000 kronor för år 2025. Medel avropas kvartalsvis efter verkligt utfall från Kunskapsförbundet Väst.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-28
- Kunskapsförbundets ordförandebeslut 2025-01-17 samt beslutsunderlag
- Kunskapsförbundets beslut 2024-12-10 § 45 samt beslutsunderlag

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-01-28

Dnr: KS 2024/717

Handläggare
Thomas Sannemalm
thomas.sannemalm@vanersborg.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Begäran om ägartillskott för utbildning i Svenska för invandrare 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen och konstaterar att finansiering av vuxenutbildning 2025 hanteras i separat ärende via beslut om uppdragsavtal, utifrån dialog mellan medlemskommunerna och med Kunskapsförbundet Väst

Sammanfattning av ärendet

Kunskapsförbundet Väst har tillskrivit medlemskommunerna om behov av utökad finansiering avseende Svenska för invandrare (SFI). Det utökade finansieringsbehovet har beräknats till totalt 7,7 mnkr varav 0,3 Mkr från Vänersborgs kommun och 7,4 Mkr från Trollhättans Stad. Finansieringen av utbildning i svenska för invandrare, SFI, har sedan Kunskapsförbundet bildades 2013 hanterats genom uppdragsavtal mellan Kunskapsförbundet Väst och respektive medlemskommun. Sedan 2022 har kommunerna finansierat 450 SFI-platser årligen, varav Trollhättan 300 platser och Vänersborg 150.

Antalet elever som läser SFI hos Braheskolan i Trollhättan har ökat successivt sedan starten. Prognosen för antalet SFI-elever som kommer att läsa hos Braheskolan 2025 uppgår i slutet av november till 170 elever. Utöver dessa tillkommer 180 SFI-elever som utgörs av internationella studenter från Högskolan Väst. Det totala behovet prognosticeras därför till 800 platser inför 2025.

Dialog i frågan har förts av kommunstyrelsens presidium vid ägarsamrådsmöte den 6 december 2024 och vid ägarråd den 21 januari 2025 samt vid ägarrådsmöte 2025-01-22. Utifrån dialog vi ägarrådsmötet föreslås i separat ärende att Vänersborgs kommuns uppdragsavtal för vuxenutbildning 2025 kompletteras med följande skrivning:

Tillfälligt extra anslag för utökade kostnader för SFI 2025:

I syfte att täcka ökade kostnader för rättighetslagstiftad Sfi-undervisning avsätts 300 000 kronor för år 2025. Medel avropas kvartalsvis efter verkligt utfall från Kunskapsförbundet Väst.

Underlag

Ordförandebeslut från direktionen för Kunskapsförbundet Väst 2024-01-17

Beslut och skrivelse från direktionen för Kunskapsförbundet Väst 2024-12-10

Lena Tegenfeldt
Kommundirektör

Sändlista

Kunskapsförbundet Väst
Trollhättans stad
Per-Ola Rasmussen
Ekonomikontoret

Mikael Arvemark

Direktionen

Ordförandebeslut: förnyad begäran om ägartillskott

I föreliggande fall behöver ordföranden fatta beslut i enlighet med delegationsordning för direktionen Kunskapsförbundet Väst, beslutad 2023-12-12 § 91 (senast reviderad 2024-12-10), punkt 5.1. Där framgår att beslut i ärende som är så brådskande att direktionens avgörande inte kan avvaktas, kan fattas av ordförande.

Vid direktionssammanträdet 2024-12-10, § 45, beslutade direktionen att begära ägartillskott från medlemskommunerna om totalt 9,7 Mkr.

Kunskapsförbundet Väst har sedan direktionsmötet i december arbetat intensivt tillsammans med Högskolan Väst för att få till en för målgruppen internationella studenter mer ändamålsenlig språkutbildning. Den har fått namnet Universitetsspåret. Genom detta antas kostnaderna minska något för Sfi i förhållande till tidigare prognos.

För att medlemskommunerna skall ha möjlighet att snarast behandla frågan om ägartillskott behöver ett ordförandebeslut fattas i frågan.

Beslut

Ordföranden beslutar å direktionens vägnar att begäran om ägartillskott för ökade kostnader för Sfi 2025 ändras till 7,7 miljoner kronor (7,4 miljoner från Trollhättans Stad och 0,3 miljoner från Vänersborgs kommun) i stället för 9,7 miljoner kronor som direktionen beslutade den 10 december 2024.

Vänersborg 2024-01-17

Mikael Arvemark
Direktionens ordförande

Dokumentet har signerats digitalt.

Detta dokument är elektroniskt signerat enligt EU:s förordning eIDAS och utgör en avancerad elektronisk underskrift och är juridiskt bindande.

Signed by: Björn Arne Mikael Arvemark

Date: 2025-01-17 12:12:53

BankID refno: 019473f7-26fb-768f-8f8a-4442f52e4f89

Tillägg till tjänsteskrivelse daterad 2024-12-03: Begäran om ägartillskott med anledning av ökade kostnader för utbildning i svenska för invandrare

Bakgrund

Direktionen beslutade den 10 december 2024 att begära ett ägartillskott på 9,7 miljoner kronor från medlemskommunerna Trollhättan Stad och Vänersborgs kommun för att täcka de ökade kostnaderna för utbildning i svenska för invandrare 2025 (Dnr KfV 2024/40, 2024-12-10 § 45). Sedan sen höst 2022 är det inte bara Kunskapsförbundet utan också Braheskolan på Visingsö, en folkhögskola med Folkuniversitet som huvudman, som bedriver Sfi-utbildning i Trollhättan. Antalet elever som läser Sfi hos Braheskolan har ökat succesivt sedan starten och medfört allt högre kostnader för Kunskapsförbundet. Under 2025 tillkommer ytterligare internationella studenter från Högskolan Väst, vilka är berättigade att studera Sfi.

Kunskapsförbundet har sedan direktionsmötet i december arbetat intensivt tillsammans med Högskolan Väst för att få till en för målgruppen internationella studenter mer ändamålsenlig språkutbildning. Den har fått namnet Universitetsspåret.

Universitetsspåret är en anpassad språkutbildning för de internationella studenterna, utformad för att kombinera språkinläring med akademiska studier. Utbildningen äger rum på Högskolan Väst och leds av kvalificerade språklärare från Kunskapsförbundet. Kursen är kostnadsfri för studenterna, schemalagd för att passa deras studier och ger ett intyg vid avslutad utbildning. Kunskapsförbundet står för lärarkostnader och Högskolan Väst står för lokaler.

Reguljär Sfi är utformad för en bred målgrupp och saknar den akademiska inriktning och flexibilitet som behövs för att möta de specifika behoven hos internationella studenter. Universitetsspåret kan inte kombineras med reguljär Sfi och Kunskapsförbundet bedömer att insatsen kommer att bidra till såväl bättre utbildning för målgruppen som lägre kostnad för Kunskapsförbundet.

Det finns en mängd osäkerhetsfaktorer i beräkningarna. Siffrorna baseras på uppskattningar från Högskolan Väst om antalet internationella studenter under 2025 och det är viktigt att påpeka att detta är en målgrupp som Kunskapsförbundet inte utbildat i denna omfattning tidigare. Det gör det därför svårt att göra säkra uppskattningar av exempelvis avbrottsfrekvens eller deltagarnas utbildningsbehov i förväg. Kostnaderna kan

Tjänsteskrivelse 2025-01-17

därför bli större eller mindre än beräknat.

Om hälften av de presumtiva Sfi-eleverna från Högskolan Väst 2025 väljer Universitetsspåret i stället för reguljär Sfi beräknas kostnaderna bli 2 miljoner lägre än det begärda ägartillskottet på 9,7 miljoner kronor. Det innebär att underskottet för Sfi-utbildningen i stället kan prognostiseras till 7,7 miljoner kronor. Den uppskattade fördelningen är 7,4 miljoner från Trollhättans Stad och 0,3 miljoner från Vänersborgs kommun.

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att begäran om ägartillskott för ökade kostnader för Sfi 2025 ändras till 7,7 miljoner kronor (7,4 miljoner från Trollhättans Stad och 0,3 miljoner från Vänersborgs kommun) i stället för 9,7 miljoner kronor som direktionen beslutade den 10 december 2024.

Maria Hildefors
Förbundsdirektör

Bilaga: ursprunglig tjänsteskrivelse 2024-12-03

Begäran om ägartillskott med anledning av ökade kostnader för utbildning i svenska för invandrare

Bakgrund

Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (Sfi) är en kvalificerad språkutbildning som syftar till att ge grundläggande kunskaper i svenska språket. Inom ramen för utbildningen ska en elev med ett annat modersmål än svenska få lära sig och utveckla ett funktionellt andraspråk. Utbildningen ska ge språkliga redskap för att kommunicera och delta aktivt i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt fortsatta studier. Utbildningen ska rikta sig till personer som har olika erfarenheter, livssituation, kunskaper och studiemål. Undervisningen ska planeras och utformas tillsammans med eleven och anpassas till elevens intressen, erfarenheter, allsidiga kunskaper och långsiktiga mål. Utbildningen ska också ge vuxna invandrare som saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter möjlighet att få sådana färdigheter. Sfi är en rättighetslagstiftad utbildning. Rättighet till Sfi-undervisning har den som är:

- Över 16 år
- Bosatt i Sverige.
- Saknar sådana grundläggande kunskaper i svenska språket som utbildningen syftar till att ge.

Det är hemkommunen som ska erbjuda Sfi till dem som har rätt till sådan utbildning. Som kommunalförbund med Trollhättans stad och Vänersborgs kommun som medlemmar är det Kunskapsförbundet Väst som är huvudman för Sfi för invånare i de båda kommunerna.

Även folkhögskolor kan enligt skollagen vara huvudmän för och bedriva Sfi. Den som har rätt att studera Sfi hos hemkommunen är även berättigad att läsa Sfi hos en folkhögskola om den föredrar det.

Finansieringen av Sfi har sedan Kunskapsförbundet bildades 2013 hanterats genom ett uppdragsavtal mellan Kunskapsförbundet och respektive medlemskommun. Utifrån prognoser om behovet av Sfi i kommunbefolkningen har Trollhättan och Vänersborg fastställt ett antal platser man finansierar varje år. Sedan 2022 har kommunerna finansierat 450 Sfi-platser årligen, Trollhättan 300 platser och Vänersborg 150.

För att ge en djupare förståelse av elevunderlaget är det viktigt att se till den stora rörligheten inom Sfi-gruppen då elevpopulationen är långt ifrån statisk. Vi vet att elever flyttar i mycket större utsträckning än inom andra skolformer. Många flyttar mellan städer, andra länder och till orter med många lediga jobb. I gruppen finns bland annat flyktingar, arbetskraftsinvandrare, kärleksinvandrare och anhöriginvandrare och personer som bott i Sverige under många år.

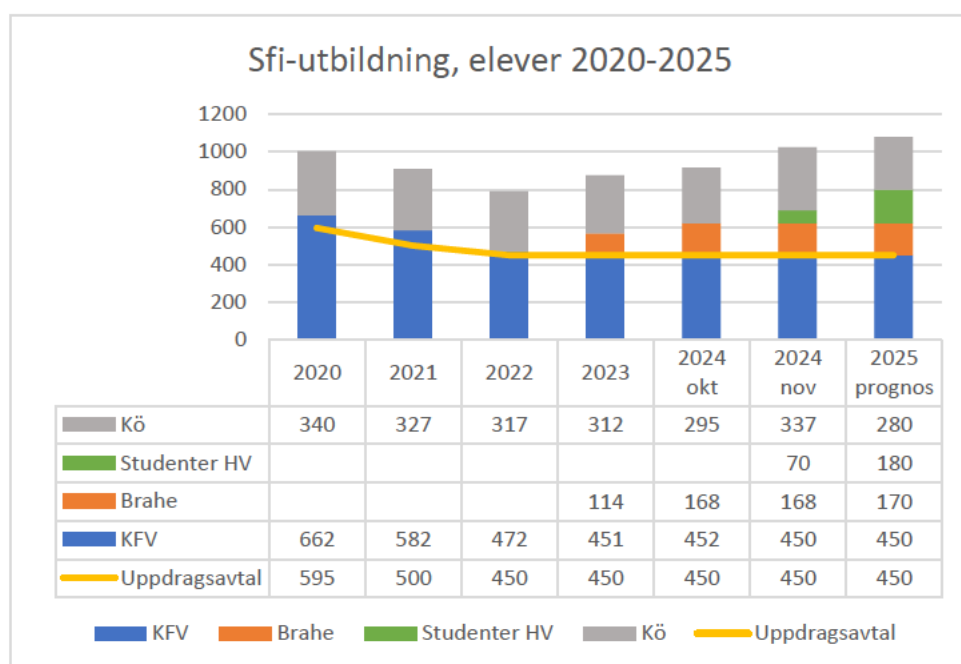
Det är många parametrar som gör det svårt att exakt prognostisera behovet av Sfi-platser, men sett till de senaste åren har behovet legat kring 600 utbildningsplatser årligen. Då uppdragsavtalen inte finansierat så många elever har elever placerats i kö till dess att Kunskapsförbundet har haft möjlighet att ta emot dem.

Braheskolan på Visingsö, en folkhögskola med Folkuniversitetet som huvudman, startade i oktober 2022 Sfi-utbildning i Trollhättan. Inledningsvis kommunicerade Braheskolan att de hade en målsättning att undervisa 150 studerande årligen. I enlighet med Skollagen har Kunskapsförbundet beviljat och bekostat Sfi-undervisning för de elever som har rätt till undervisning och som uttryckt önskemål om att läsa på Braheskolan. Braheskolan har sedan fakturerat Kunskapsförbundet månatligen för dessa antal elever.

Nuläge

Antalet elever som läser Sfi hos Braheskolan har ökat successivt sedan starten. Prognosen för antalet Sfi-elever som kommer att gå på Braheskolan 2025 uppgår nu, i slutet av november, till 170 elever. Dessutom tillkommer 180 Sfi-elever som utgörs av internationella studenter från Högskolan Väst. Dessa läser längre utbildningar och är nu folkbokförda, i framför allt Trollhättan där Högskolan ligger, och har därmed rätt till Sfi-utbildning. Högskolan Väst har kraftigt ökat sitt antal internationella studenter, från cirka 70 våren 2024 till cirka 370 hösten 2024. Bedömningen är att inte alla internationella studenter kommer vilja läsa Sfi men osäkerheten är stor.

Om uppdragsavtalen för 2025 liksom tidigare år finansierar 450 platser kommer med stor sannolikhet ett glapp att uppstå då behovet prognostiseras till 800 platser. Finansieringen från medlemskommunerna räcker i så fall inte till för att bekosta Sfi-utbildning för alla som förväntas studera 2025. Se diagram nedan.

Kostnaderna för Kunskapsförbundet ökar med cirka 9,7 miljoner kronor 2025 på grund av det ökade behovet av 350 Sfi-plaster. Prognosen var så sent som i slutet av oktober 4,7 miljoner kronor i ökade kostnader, men har nu höjts kraftigt på grund av information om att Högsolan kommer att ha fler internationella studenter 2025. Antalet aktiva Sfi-elever kan inte antas bli färre om Kunskapsförbundet skulle minska på sina utbildningsplatser.

Konsekvens

Konsekvensen av ett uteblivet tillskott från medlemskommunerna skulle bli att Kunskapsförbundet blir tvunget att göra betydande nedskärningar av annan verksamhet än Sfi, då den är rättighetslagstiftad. Även merparten av Kunskapsförbundets andra utbildningar inom den kommunala vuxenutbildningen är rättighetslagstiftade. Det finns alltså få möjligheter att spara på dessa verksamheter. Besparingar kan möjligen göras på de så kallade "flexibla utbildningsformerna" och gymnasialt yrkesvux. I båda fallen skulle det medföra olyckliga konsekvenser ur flera perspektiv, som t ex ökad risk för skolmisslyckanden och utanförskap, ökad ekonomisk belastning på medlemskommunernas arbetsmarknadsenheter och socialförvaltningar samt minskad kompetensförsörjning till branscher med stora rekryteringsbehov, t ex industrin och vården. Se bilaga 1 för mer detaljerad konsekvensbeskrivning.

Totalt sett innebär ofinansierade kostnader på 9,7 miljoner kronor att vuxenutbildningen måste minska antalet heltidstjänster med 13 personer vilket motsvarar 9 % av vuxenutbildningens samlade personalstyrka 2025. Att minska personalstyrkan tar tid vilket gör att Kunskapsförbundet oavsett åtgärder omöjligen har en budget i balans 2025 om inte tillskott ges.

Kunskapsförbundet har ingen möjlighet att bekosta den kraftiga ökningen av Sfi-elever utan ett ägartillskott.

Förslag till beslut

I syfte att täcka de kraftigt ökade kostnaderna för den rättighetslagstiftade Sfi-undervisningen beslutar direktionen att begära ett tillskott om 9,7 miljoner kronor från medlemskommunerna.

Begäran om ägarstillskott för sfi 2025

Sammanfattning

Finansieringen av sfi har sedan Kunskapsförbundet bildades 2013 hanterats genom uppdragsavtal mellan Kunskapsförbundet Väst och respektive medlemskommun. Sedan 2022 har kommunerna finansierat 450 sfi-platser årligen, varav Trollhättan 300 platser och Vänersborg 150.

Antalet elever som läser sfi hos Braheskolan i Trollhättan har ökat successivt sedan starten. Prognosen för antalet sfi-elever som kommer att läsa hos Braheskolan 2025 uppgår i slutet av november till 170 elever. Utöver dessa tillkommer 180 sfi-elever som utgörs av internationella studenter från Högskolan Väst. Det totala behovet prognosticeras därför till 800 platser inför 2025.

Direktionens beslut

I syfte att täcka de kraftigt ökade kostnaderna för den rättighetslagstiftade sfi-undervisningen beslutar direktionen att begära ett tillskott om 9,7 Mkr från medlemskommunerna, 0,3 Mkr från Vänersborgs kommun och 9,4 Mkr från Trollhättans Stad.

Beslutet skickas till

Medlemskommunerna

Begäran om ägartillskott med anledning av ökade kostnader för utbildning i svenska för invandrare

Bakgrund

Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (Sfi) är en kvalificerad språkutbildning som syftar till att ge grundläggande kunskaper i svenska språket. Inom ramen för utbildningen ska en elev med ett annat modersmål än svenska få lära sig och utveckla ett funktionellt andraspråk. Utbildningen ska ge språkliga redskap för att kommunicera och delta aktivt i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt fortsatta studier. Utbildningen ska rikta sig till personer som har olika erfarenheter, livssituation, kunskaper och studiemål. Undervisningen ska planeras och utformas tillsammans med eleven och anpassas till elevens intressen, erfarenheter, allsidiga kunskaper och långsiktiga mål. Utbildningen ska också ge vuxna invandrare som saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter möjlighet att få sådana färdigheter. Sfi är en rättighetslagstiftad utbildning. Rättighet till Sfi-undervisning har den som är:

- Över 16 år
- Bosatt i Sverige.
- Saknar sådana grundläggande kunskaper i svenska språket som utbildningen syftar till att ge.

Det är hemkommunen som ska erbjuda Sfi till dem som har rätt till sådan utbildning. Som kommunalförbund med Trollhättans stad och Vänersborgs kommun som medlemmar är det Kunskapsförbundet Väst som är huvudman för Sfi för invånare i de båda kommunerna.

Även folkhögskolor kan enligt skollagen vara huvudmän för och bedriva Sfi. Den som har rätt att studera Sfi hos hemkommunen är även berättigad att läsa Sfi hos en folkhögskola om den föredrar det.

Finansieringen av Sfi har sedan Kunskapsförbundet bildades 2013 hanterats genom ett uppdragsavtal mellan Kunskapsförbundet och respektive medlemskommun. Utifrån prognoser om behovet av Sfi i kommunbefolkningen har Trollhättan och Vänersborg fastställt ett antal platser man finansierar varje år. Sedan 2022 har kommunerna finansierat 450 Sfi-platser årligen, Trollhättan 300 platser och Vänersborg 150.

För att ge en djupare förståelse av elevunderlaget är det viktigt att se till den stora rörligheten inom Sfi-gruppen då elevpopulationen är långt ifrån statisk. Vi vet att elever flyttar i mycket större utsträckning än inom andra skolformer. Många flyttar mellan städer, andra länder och till orter med många lediga jobb. I gruppen finns bland annat flyktingar, arbetskraftsinvandrare, kärleksinvandrare och anhöriginvandrare och personer som bott i Sverige under många år.

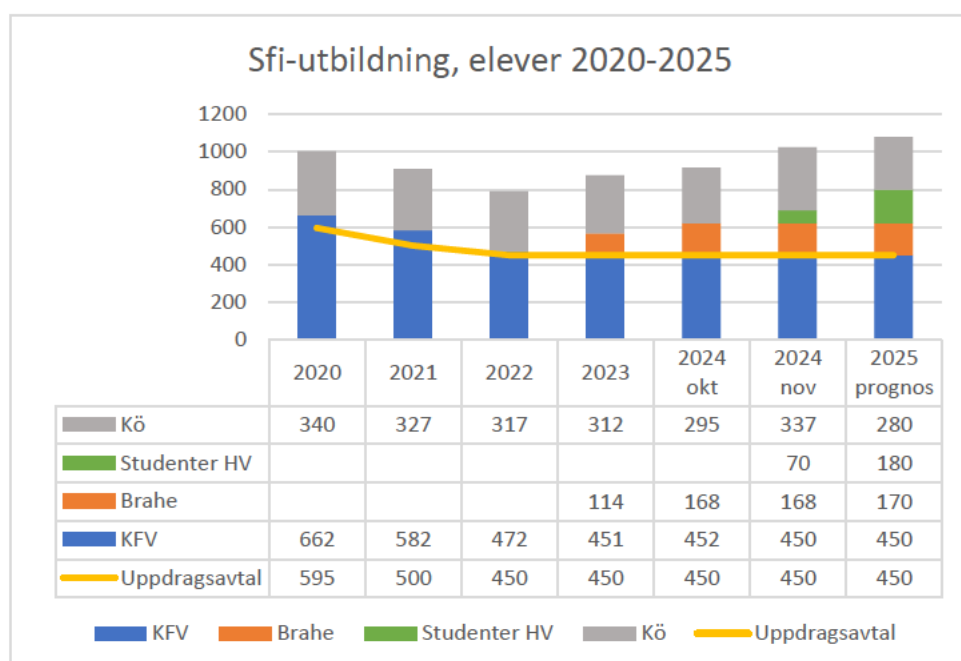
Det är många parametrar som gör det svårt att exakt prognostisera behovet av Sfi-platser, men sett till de senaste åren har behovet legat kring 600 utbildningsplatser årligen. Då uppdragsavtalen inte finansierat så många elever har elever placerats i kö till dess att Kunskapsförbundet har haft möjlighet att ta emot dem.

Braheskolan på Visingsö, en folkhögskola med Folkuniversitetet som huvudman, startade i oktober 2022 Sfi-utbildning i Trollhättan. Inledningsvis kommunicerade Braheskolan att de hade en målsättning att undervisa 150 studerande årligen. I enlighet med Skollagen har Kunskapsförbundet beviljat och bekostat Sfi-undervisning för de elever som har rätt till undervisning och som uttryckt önskemål om att läsa på Braheskolan. Braheskolan har sedan fakturerat Kunskapsförbundet månatligen för dessa antal elever.

Nuläge

Antalet elever som läser Sfi hos Braheskolan har ökat successivt sedan starten. Prognosen för antalet Sfi-elever som kommer att gå på Braheskolan 2025 uppgår nu, i slutet av november, till 170 elever. Dessutom tillkommer 180 Sfi-elever som utgörs av internationella studenter från Högskolan Väst. Dessa läser längre utbildningar och är nu folkbokförda, i framför allt Trollhättan där Högskolan ligger, och har därmed rätt till Sfi-utbildning. Högskolan Väst har kraftigt ökat sitt antal internationella studenter, från cirka 70 våren 2024 till cirka 370 hösten 2024. Bedömningen är att inte alla internationella studenter kommer vilja läsa Sfi men osäkerheten är stor.

Om uppdragsavtalen för 2025 liksom tidigare år finansierar 450 platser kommer med stor sannolikhet ett glapp att uppstå då behovet prognostiseras till 800 platser. Finansieringen från medlemskommunerna räcker i så fall inte till för att bekosta Sfi-utbildning för alla som förväntas studera 2025. Se diagram nedan.

Kostnaderna för Kunskapsförbundet ökar med cirka 9,7 miljoner kronor 2025 på grund av det ökade behovet av 350 Sfi-plaster. Prognosen var så sent som i slutet av oktober 4,7 miljoner kronor i ökade kostnader, men har nu höjts kraftigt på grund av information om att Högsolan kommer att ha fler internationella studenter 2025. Antalet aktiva Sfi-elever kan inte antas bli färre om Kunskapsförbundet skulle minska på sina utbildningsplatser.

Konsekvens

Konsekvensen av ett uteblivet tillskott från medlemskommunerna skulle bli att Kunskapsförbundet blir tvunget att göra betydande nedskärningar av annan verksamhet än Sfi, då den är rättighetslagstiftad. Även merparten av Kunskapsförbundets andra utbildningar inom den kommunala vuxenutbildningen är rättighetslagstiftade. Det finns alltså få möjligheter att spara på dessa verksamheter. Besparingar kan möjligen göras på de så kallade "flexibla utbildningsformerna" och gymnasialt yrkesvux. I båda fallen skulle det medföra olyckliga konsekvenser ur flera perspektiv, som t ex ökad risk för skolmisslyckanden och utanförskap, ökad ekonomisk belastning på medlemskommunernas arbetsmarknadsenheter och socialförvaltningar samt minskad kompetensförsörjning till branscher med stora rekryteringsbehov, t ex industrin och vården. Se bilaga 1 för mer detaljerad konsekvensbeskrivning.

Totalt sett innebär ofinansierade kostnader på 9,7 miljoner kronor att vuxenutbildningen måste minska antalet heltidstjänster med 13 personer vilket motsvarar 9 % av vuxenutbildningens samlade personalstyrka 2025. Att minska personalstyrkan tar tid vilket gör att Kunskapsförbundet oavsett åtgärder omöjligen har en budget i balans 2025 om inte tillskott ges.

Kunskapsförbundet har ingen möjlighet att bekosta den kraftiga ökningen av Sfi-elever utan ett ägartillskott.

Förslag till beslut

I syfte att täcka de kraftigt ökade kostnaderna för den rättighetslagstiftade Sfi-undervisningen beslutar direktionen att begära ett tillskott om 9,7 miljoner kronor från medlemskommunerna.

§ 37

Processledning för projektet "Det goda livet i Dalsland" perioden år 2025-2028

KS 2025/103

Beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att finansiera del av kostnaden för processledning avseende projektet "Det goda livet i Dalsland" under perioden år 2025 – 2028. Processledningens omfattning ska under perioden vara 50% av en heltidstjänst. Förutsättningen är att kostnaderna fördelas med 1/3 vardera mellan Västra Götalandsregionen (VGR), Fyrbodals kommunalförbund och de sex Dalslandskommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Vänersborg och Åmål.
2. Kommunstyrelsen beslutar att Dalslandskommunernas del fördelas lika mellan Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Vänersborg och Åmål med 1/6 per kommun.
Enligt angiven beräkning uppskattas kostnaden uppgå till ca 33 000 kr per kommun och år. Finansiering sker ur kommunstyrelsens anslag för oförutsett, som innan beslut är 3 869 tkr.
3. Beslutet gäller under förutsättning att övriga finansiärer fattar likalydande beslut.

Sammanfattning av ärendet

"Det goda livet i Dalsland" är en framgångsrik insats och nyskapande arbetsmodell för att skapa utveckling i Dalsland. Trots att Dalslandskommunerna har en utmanande utveckling i jämförelse med andra delar av länet, visar Dalsland starka resultat inom andra områden så som upplevd livskvalitet och trygghet. Projektet "Det goda livet i Dalsland" startade 2021 och pågår enligt planen fram till 2025, och syftar till att utnyttja landskapets styrkor samtidigt som olika satsningar genomförs inom områden där behovet av utveckling är stort.

Västra Götalandsregionen identifierade svagheter i landskapet vid en omfattande analys 2020. Kommunerna i Dalsland och Västra Götalandsregionen tog beslut om att genomföra satsningen "Det goda livet i Dalsland" under programperioden 2021 – 2025. I samarbetet ingår även Länsstyrelsen i Västra Götaland och Fyrbodals Kommunalförbund. Analysen ledde till att handlingsplan för "Det goda livet i Dalsland" utvecklades.

I början av 2022 tillsattes processledning om 150 % fördelat på en heltid, representerande alla 9 organisationerna och formellt placerad hos Fyrbodals Kommunalförbund, och 50% av placerad hos Västra Götalandsregionen. Västra Götalandsregionen har stått för kostnaderna för processledarskapet och viss administration under projektet men omfattningen har successivt minskat.

Utdragsbestyrkande

2025-02-10

Genom initiativ inom "Det goda livet i Dalsland" har över 25 projekt genomförts, varav många har fått ekonomiskt stöd från Västra Götalandsregionen men även från andra finansiärer och aktörer.

I slutet av 2024 har de konkreta insatserna pågått i snart 3 år och mycket har hänt på kort tid. Tydliga effekter av satsningen är att Dalslandskommunerna tillsammans blivit kraftfullare samtidigt som kommunikation och dialog mellan aktörerna i projektet har stärkts.

Eftersom den stora majoriteten av insatser är pågående samt att strukturella förändringar tar tid finns det behov av gemensam processledning men i mindre omfattning under ytterligare tre år till och med 2028.

Kommunstyrelseförvaltningens ståndpunkt

Arbetet har gett konkreta resultat och många av insatserna är fortfarande pågående och väntas avslutas inom de närmaste åren. Det finns en kontinuerlig strävan att säkerställa att de olika satsningarna leder till långsiktiga resultat och bidrar till en större helhet.

Det finns därför behov av fortsatt samordning av insatser. Kommunerna i Dalsland och Fyrbodals Kommunalförbund föreslår att kostnaderna för processledning delas med Västra Götalandsregionen. Den föreslagna samordningsmodellen innebär ett gemensamt ansvar för processen fram till 2028, med en processledare anställd på 50% av en heltid.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för fortsatt processledning under perioden 2025 - 2028 beräknas uppgå till 590 tkr per år där Dalslandskommunerna, Fyrbodals Kommunalförbund och Västra Götalandsregionen ska stå för 1/3 av kostnaden vardera.

Dalslandskommunernas del fördelas lika med 1/6 per kommun med en beräknad kostnad på ca 33 000 kr per kommun och år. Finansiering sker inom kommunstyrelseförvaltningens ram.

De långsiktiga effekterna av satsningen är att skapa bättre förutsättningar för invånarna i Dalsland och därmed en gynnsam effekt på den kommunala ekonomin framöver.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-06
- Finansieringssammanställning Det goda livet i Dalsland

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-02-06

Dnr: KS 2025/103

Handläggare

Lena Tegenfeldt och Johanna Gustafsson
Lena.Tegenfeldt@vanersborg.se
Johanna.Gustafsson@vanersborg.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Processledning för projektet "Det goda livet i Dalsland" perioden år 2025-2028

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att finansiera del av kostnaden för processledning avseende projektet "Det goda livet i Dalsland" under perioden år 2025 – 2028. Processledningens omfattning ska under perioden vara 50% av en heltidstjänst. Förutsättningen är att kostnaderna fördelas med 1/3 vardera mellan Västra Götalandsregionen (VGR), Fyrbodals kommunalförbund och de sex Dalslandskommunerna Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Vänersborg och Åmål.
2. Kommunstyrelsen beslutar att Dalslandskommunernas del fördelas lika mellan Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Mellerud, Vänersborg och Åmål med 1/6 per kommun.
Enligt angiven beräkning uppskattas kostnaden uppgå till ca 33 000 kr per kommun och år. Finansiering sker ur kommunstyrelsens anslag för oförutsett, som innan beslut är 3 869 tkr.
3. Beslutet gäller under förutsättning att övriga finansiärer fattar likalydande beslut.

Sammanfattning av ärendet

"Det goda livet i Dalsland" är en framgångsrik insats och nyskapande arbetsmodell för att skapa utveckling i Dalsland. Trots att Dalslandskommunerna har en utmanande utveckling i jämförelse med andra delar av länet, visar Dalsland starka resultat inom andra områden så som upplevd livskvalitet och trygghet. Projektet "Det goda livet i Dalsland" startade 2021 och pågår enligt planen fram till 2025, och syftar till att utnyttja landskapets styrkor samtidigt som olika satsningar genomförs inom områden där behovet av utveckling är stort.

Västra Götalandsregionen identifierade svagheter i landskapet vid en omfattande analys 2020. Kommunerna i Dalsland och Västra Götalandsregionen tog beslut om att genomföra satsningen "Det goda livet i Dalsland" under programperioden 2021 – 2025. I samarbetet ingår även Länsstyrelsen i Västra Götaland och Fyrbodals Kommunalförbund. Analysen ledde till att handlingsplan för "Det goda livet i Dalsland" utvecklades.

I början av 2022 tillsattes processledning om 150 % fördelat på en heltid, representerande alla 9 organisationerna och formellt placerad hos Fyrbodals Kommunalförbund, och 50% av placerad hos Västra Götalandsregionen. Västra Götalandsregionen har stått för kostnaderna för processledarskapet och viss administration under projektet men omfattningen har successivt minskat.

Genom initiativ inom "Det goda livet i Dalsland" har över 25 projekt genomförts, varav många har fått ekonomiskt stöd från Västra Götalandsregionen men även från andra finansiärer och aktörer.

I slutet av 2024 har de konkreta insatserna pågått i snart 3 år och mycket har hänt på kort tid. Tydliga effekter av satsningen är att Dalslandskommunerna tillsammans blivit kraftfullare samtidigt som kommunikation och dialog mellan aktörerna i projektet har stärkts.

Eftersom den stora majoriteten av insatser är pågående samt att strukturella förändringar tar tid finns det behov av gemensam processledning men i mindre omfattning under ytterligare tre år till och med 2028.

Kommunstyrelseförvaltningens ståndpunkt

Arbetet har gett konkreta resultat och många av insatserna är fortfarande pågående och väntas avslutas inom de närmaste åren. Det finns en kontinuerlig strävan att säkerställa att de olika satsningarna leder till långsiktiga resultat och bidrar till en större helhet.

Det finns därför behov av fortsatt samordning av insatser. Kommunerna i Dalsland och Fyrbodals Kommunalförbund föreslår att kostnaderna för processledning delas med Västra Götalandsregionen. Den föreslagna samordningsmodellen innebär ett gemensamt ansvar för processen fram till 2028, med en processledare anställd på 50% av en heltid.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för fortsatt processledning under perioden 2025 - 2028 beräknas uppgå till 590 tkr per år där Dalslandskommunerna, Fyrbodals Kommunalförbund och Västra Götalandsregionen ska stå för 1/3 av kostnaden vardera.

Dalslandskommunernas del fördelas lika med 1/6 per kommun med en beräknad kostnad på ca 33 000 kr per kommun och år. Finansiering sker inom kommunstyrelseförvaltningens ram.

De långsiktiga effekterna av satsningen är att skapa bättre förutsättningar för invånarna i Dalsland och därmed en gynnsam effekt på den kommunala ekonomin framöver.

Underlag

- Finansieringssammanställning Det goda livet i Dalsland

Johan Högmark

Avdelningschef Beredningssekretariatet

Sändlista

Handläggare av ärendet

Fyrbodals kommunalförbund

Västra Götalandsregionen

Länsstyrelsen i Västra Götaland

Det goda livet i Dalsland 2021-2025

Definitioner:

Totalt = enbart pengar, inte tid.

Varav Externa: Alla pengar utanför kommunerna alt. utanför ansökande dalsländsk organisation.

Beslutade medel till insatser inom Det goda livet i Dalsland 2021-2024

A. Fördjupade satsningar

Namn	Totalt	Varav Externa
1. Backa Barnet – fullföljda studier	36 mkr	18 mkr
2. Följeforskning Backa Barnet	2,1 mkr	2,1 mkr
3. Campus Dalsland – Högre utbildning 2021-2028	25,3 mkr	12,6 mkr
4. Samhällsmast(mobilnät) Dals-Ed	3 mkr	3 mkr
5. Fiberutbyggnad, dalsländsk strategi	-	-
6. Vård-IT, innovativa vårdlösningar	?	?
7. Kommunorganisering IT- Förstudie	200 000	200 000
8. Kommungemensam IT-struktur – Steg 2	100 000	100 000
9. Samhällshubbar – Förstudie	200 000	200 000
10. Samhällshubbar pilotprojekt	0	0
11. AI-pedagogik i skolan - Förstudie	300 000	300 000
12. Gröna Klustret – bryggfinansiering grundstöd	1 mkr	900 000
13. Livsmedelsprojekt Mat på Dal	2,2 mkr	1,6 mkr
14. Livsmedelsprojekt Cirkulära System	3,3 mkr	3 mkr
15. Demonstrationsanläggning Fiskodling	10,6 mkr	10,6 mkr
16. Ny biogasproduktionsanläggning Mellerud (beslut Klimatklivet)	202 mkr	202 mkr

B. Testarena Dalsland

Namn	Totalt	Externa medel
17. Kollektivtrafikerbjudande sommartid	0	0
18. Nya modeller lärlingsutbildning	0	0
19. Digitalisering - decentraliserade tjänster	0	0
20. Dalsland Trail - Idéarbete och förstudie	200 000	200 000
21. Utvärderingsmodell för välbefinnande	0	0
22. Attraktivt byggande och strandskydd – Förstudie	300 000	300 000
23. Kraftsamling Samhällsservice – Förstudie	300 000	300 000
24. Kraftsamling fysisk planering – Genomförande	?	?
25. Stationssamhällen och nya tågstopp - Förarbete	700 000	700 000
26. Tågstopp Brålanda, Bäckeå - beslutsprocesser	108,6 mkr	32,5 mkr

C. Prioriterade satsningar inom ordinarie utvecklingsarbete

Namn	Totalt	Externa medel
27. Nya avgångar stomlinjer buss och tåg Dalsland	30 mkr	30 mkr
28. Platsutveckling Upperudshöljen uppstartsprojekt	666 000	300 000
29. Dalslands Kanal – renoveringsåtgärder	15 mkr	15 mkr
30. Dalsland Center – uppgradering besökscenter	800 000	0
31. Biosfärområde Dalsland – förarbete	200 000	200 000
32. Inflyttningsprojekt Hitta hem i Dalsland	4 266 000	4 266 000
33. Coworkinghubbar i tre kommuner – Förstudie	470 000	470 000
34. Unga Dalslandspriset – entreprenörpris	200 000	200 000
35. DVVJ Stationsmuseum Bengtsfors	160 000	160 000
Summa:	448 mkr	339 mkr

Nära listan

- satsningar på Det goda livet i Dalslands tema och i samverkan men i ”egen regi”

• Open Wood – Mötesplats Steneby.	8,7 mkr	8,5 mkr
• Arena Skog – Gröna Klustret leder VG:s satsning	16 mkr	16 mkr
• Graveldestination Dalsland, 2023-2025	2,2 mkr	2,2 m
• Diverse projekt Sociala investeringsmedel(VGR)	55,6 mkr	27,8 m
• med mera...		
Summa:	82,5 mkr	54,5 mkr

§ 38

Svar på uppdrag att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service

KS 2021/357

Beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen och förklarar uppdraget slutfört.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2022-10-26 att avslå en motion av Göran Svensson (MBP) om att öppna ett servicecenter i Brålanda men beslutade samtidigt att:

- uppdra kultur- och fritidsnämnden att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service,
- uppdra samtliga nämnder att i samråd med kultur- och fritidsnämnden ta ställning till användandet av Brålanda bibliotek i den egna verksamheten
- uppdra kultur- och fritidsnämnden att ansvara för samordning och återrapportering av projektet till kommunfullmäktige inom ett år.

Uppdraget förlängdes ytterligare ett år genom beslut av kommunfullmäktige 2023-12-13. Av kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse framgår att flera förvaltningar haft informationstillfällen med personalnärvaro i Brålanda bibliotek men att få invånare använt sig av dessa. Mot bakgrund av vidtagna åtgärder anser kommunstyrelseförvaltningen att kultur- och fritidsnämnden fullgjort sitt uppdrag. I övrigt hänvisas till den redogörelse som lämnats av kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse. Frågan om fortsatt användande av Brålanda bibliotek för kommunal service åligger respektive förvaltning eller nämnd att ta ställning till.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-30
- Kultur- och fritidsnämnden beslut 2024-0924 § 70
- Kommunfullmäktiges beslut 2023-12-13 § 217
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-11-22
- Kultur- och fritidsnämnden beslut 2023-09-19 § 69
- Kommunfullmäktiges beslut 2022-10-26 § 163
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-10-06

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-01-30

Dnr: KS 2021/357

Handläggare
Johan Högmark
johan.hogmark@vanersborg.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Svar på uppdrag att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen och förklarar uppdraget slutfört.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2022-10-26 att avslå en motion av Göran Svensson (MBP) om att öppna ett servicecenter i Brålanda men beslutade samtidigt att:

- uppdra kultur- och fritidsnämnden att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service,
- uppdra samtliga nämnder att i samråd med kultur- och fritidsnämnden ta ställning till användandet av Brålanda bibliotek i den egna verksamheten
- uppdra kultur- och fritidsnämnden att ansvara för samordning och återrapportering av projektet till kommunfullmäktige inom ett år.

Uppdraget förlängdes ytterligare ett år genom beslut av kommunfullmäktige 2023-12-13. Av kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse framgår att flera förvaltningar haft informationstillfällen med personalnärvaro i Brålanda bibliotek men att få invånare använt sig av dessa. Mot bakgrund av vidtagna åtgärder anser kommunstyrelseförvaltningen att kultur- och fritidsnämnden fullgjort sitt uppdrag. I övrigt hänvisas till den redogörelse som lämnats av kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse. Frågan om fortsatt användande av Brålanda bibliotek för kommunal service åligger respektive förvaltning eller nämnd att ta ställning till.

Beredning

Ärendet har beretts av kultur- och fritidsförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen.

Underlag

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2024-09-24 § 70 samt tjänsteskrivelse Svar på uppdrag gällande att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service
- Kommunfullmäktiges beslut 2023-12-13 § 217

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-11-10 Återrapportering avseendeuppdrag gällande att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunalservice
- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2023-09-19 och tjänsteskrivelse Svar på uppdrag gällande att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service
- Kommunfullmäktiges beslut 2022-10-26 Svar på motion om Servicecenter i Brålanda
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-10-06 Svar på motion om Servicecenter i Brålanda

Pernilla Bertilsson

Kontorschef, juridik- och
säkerhetskontoret

Sändlista

Handläggare av ärendet
Kultur-och fritidsnämnden

§ 70

Svar på uppdrag gällande att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service

KUFRN 2022/87

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att notera informationen och anse uppdraget slutfört.

Sammanfattning av ärendet

Göran Svensson (MBP) inkom 2021 med en motion om att öppna ett kommunalt servicecenter i Brålanda. I motiveringen anges bland annat att centret kan bemannas av handläggare från förvaltningarna för att ge medborgarna i Brålanda med omnejd en bättre kommunal service utan att behöva åka till tätorten. Vid handläggningen av motionen framgår att förvaltningarna har angett att de inte ser ett servicecenter bemannat av handläggare som ett sätt att uppnå en betydelsefull ökning av servicenivån till kommuninvånarna. Kommunfullmäktige beslutade 2022-10-26 att avslå motionen men gav samtidigt uppdrag till samtliga nämnder. Då merparten av förvaltningarna inte genomfört några särskilda aktiviteter inom tidsperioden, blev uppdraget förlängt med ett år. Kommunfullmäktige uppdrog åt kultur- och fritidsnämnden att återrapporera uppdraget ytterligare en gång, inom ett år från beslut 2023-12-13. Detta då alla förvaltningar inte hade genomfört aktiviteter inom den föreslagna perioden.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2024-09-10.
- Kommunfullmäktiges beslut 2022-10-26 § 163 och 2023-12-13 § 217.
- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2023-09-19 § 69.

Sändlista

Handläggare av ärendet kultur- och fritidsförvaltningen
Kommunfullmäktige

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2024-09-10

Dnr: KUFRN 2022/87

Handläggare

Ida Svanberg
ida.svanberg@vanersborg.se
0521-72 10 66

Mottagare

Kultur- och fritidsnämnden

Svar på uppdrag gällande att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att notera informationen och anse uppdraget slutfört.

Sammanfattning av ärendet

Göran Svensson (MBP) inkom 2021 med en motion om att öppna ett kommunalt servicecenter i Brålanda. I motiveringen anges bland annat att centret kan bemannas av handläggare från förvaltningarna för att ge medborgarna i Brålanda med omnejd en bättre kommunal service utan att behöva åka till tätorten. Vid handläggningen av motionen framgår att förvaltningarna har angett att de inte ser ett servicecenter bemannat av handläggare som ett sätt att uppnå en betydelsefull ökning av servicenivån till kommuninvånarna. Kommunfullmäktige beslutade 2022-10-26 att avslå motionen men gav samtidigt uppdrag till samtliga nämnder. Då merparten av förvaltningarna inte genomfört några särskilda aktiviteter inom tidsperioden, blev uppdraget förlängt med ett år. Kommunfullmäktige uppdrog åt kultur- och fritidsnämnden att återrapporera uppdraget ytterligare en gång, inom ett år från beslut 2023-12-13. Detta då alla förvaltningar inte hade genomfört aktiviteter inom den föreslagna perioden.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Göran Svensson (MBP) inkom 2021 med en motion om att öppna ett kommunalt servicecenter i Brålanda. I motiveringen anges bland annat att centret kan bemannas av handläggare från förvaltningarna för att ge medborgarna i Brålanda med omnejd en bättre kommunal service utan att behöva åka till tätorten. Vid handläggningen av motionen framgår att förvaltningarna har angett att de inte ser ett servicecenter bemannat av handläggare som ett sätt att uppnå en betydelsefull ökning av servicenivån till kommuninvånarna. Kommunfullmäktige beslutade 2022-10-26 att avslå motionen men gav samtidigt uppdrag till samtliga nämnder genom följande punkter:

- uppdra kultur- och fritidsnämnden att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service,
- uppdra samtliga nämnder att i samråd med kultur- och fritidsnämnden ta ställning till användandet av Brålanda bibliotek i den egna verksamheten
- uppdra kultur- och fritidsnämnden att ansvara för samordning och återrapporering av projektet till kommunfullmäktige inom ett år.

Kultur- och fritidsnämnden redogjorde uppdraget genom beslut 2023-09-19. Kommunfullmäktige uppdrog åt kultur- och fritidsnämnden att återskapa rapportera uppdraget ytterligare en gång, inom ett år från beslut 2023-12-13. Detta då alla förvaltningar inte hade genomfört aktiviteter inom den föreslagna perioden.

Kultur- och fritidsförvaltningen har enligt beslut skapat förutsättningar för övriga förvaltningar att genomföra uppdraget. Under våren 2024 har följande service erbjudits på plats i Brålanda bibliotek.

Barn- och utbildningsförvaltningen erbjöd i april ett tillfälle med drop in och planerar ett ytterligare tillfälle under hösten. Med barnomsorgshandläggare på plats kan familjer få sina frågor besvarade gällande barnomsorgsplacering. Vid tillfället i april kom en familj.

Miljö- och byggnadsförvaltningens plan- och bygglovshandläggare har tagit emot frågor gällande bygglov med mera vid fem tillfällen under våren. Det kom två besökare per tillfälle.

Kultur- och fritidsförvaltningens ordinarie verksamhet pågår i Brålanda bibliotek, både med bemannade öppettider och med meröppet då låntagare kan nyttja tjänster och lokaler även när personal inte är på plats. Under påsklovet fanns det möjlighet för barn att göra påskpyssel på biblioteket.

Socialförvaltningen planerar att erbjuda drop in med anhörigstödshandläggare vid tre tillfällen under höstterminen.

Dessutom använde Valberedningen bibliotekslokalerna för förtidsröstning vid tre tillfällen inför valet. Brålanda centrumförening anordnade tillsammans med AME och Framtidsbygder ett tillfälle i maj för arbetssökande att få hjälp med cv och att hitta arbete i Brålanda.

Den sammantagna bedömningen är att få invånare nyttjat de tillfällen då kommunens olika förvaltningar och handläggare funnits på plats i Brålanda bibliotek. De som kommit har varit nöjda med den hjälp de fått, men det har rört sig om ett fåtal individer per gång. En orsak kan vara att få invånare är lediga dagtid, då merparten av tiderna för drop in har erbjudits.

Beredning

Förvaltningen har inhämtat information om genomförda aktiviteter genom enhetschefen för bibliotek.

Underlag

- Kommunfullmäktiges beslut 2022-10-26 § 163 och 2023-12-13 § 217.
- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2023-09-19 § 69.

Anna Svensson
Förvaltningschef

Sändlista

Kommunfullmäktige

§ 217

Återrapportering angående uppdrag gällande att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service

KS 2021/357

Beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen och uppdrar åt kultur- och fritidsnämnden att ånyo återrapportera för uppdraget inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Göran Svensson (MBP) inkom 2021 med en motion om att öppna ett kommunalt servicecenter i Brålanda. I motiveringen anges bland annat att centret kan bemannas av handläggare från förvaltningarna för att ge medborgarna i Brålanda med omnejd en bättre kommunal service utan att behöva åka till tätorten. Vid handläggningen av motionen framgår att förvaltningarna har angett att de inte ser ett servicecenter bemannat av handläggare som ett sätt att uppnå en betydelsefull ökning av servicenivån till kommuninvånarna. Kommunfullmäktige beslutade 2022-10-26 att avslå motionen men gav samtidigt uppdrag till samtliga nämnder. Ärendet gäller därför nu redogörelse för dessa uppdrag.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 2023-11-29, § 251
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2023-11-13 § 185 Återrapportering angående uppdrag gällande att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service
- Kommunstyrelsens tjänsteskrivelse 2023-11-10 Återrapportering avseende uppdrag gällande att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service
- Kommunfullmäktiges beslut 2022-10-26 Svar på motion om Servicecenter i Brålanda
- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2023-09-19 Svar på uppdrag gällande att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service
- Motion om Servicecenter i Brålanda

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, kommunstyrelsens förslag. Ordföranden ställde kommunstyrelsens förslag under proposition och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Sändlista

Handläggare på kultur- och fritidsförvaltningen
Samtliga nämnder

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Handläggare
Sofia Maktabi
Sofia.maktabi@vanersborg.se
0521-722392

Sändlista är en
sammanställning över vilka
organ, funktioner, personer
eller liknande som ska få
beslutet när ärendet är
färdigbehandlat

Dnr: KS 2021/537

Mottagare
Kommunfullmäktige

Återrapportering avseende uppdrag gällande att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen och uppdrar åt kultur- och fritidsnämnden att ånyo återrapportera för uppdraget inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Göran Svensson (MBP) inkom 2021 med en motion om att öppna ett kommunalt servicecenter i Brålanda. I motiveringen anges bland annat att centret kan bemannas av handläggare från förvaltningarna för att ge medborgarna i Brålanda med omnejd en bättre kommunal service utan att behöva åka till tätorten. Vid handläggningen av motionen framgår att förvaltningarna har angett att de inte ser ett servicecenter bemannat av handläggare som ett sätt att uppnå en betydelsefull ökning av servicenivån till kommuninvånarna. Kommunfullmäktige beslutade 2022-10-26 att avslå motionen men gav samtidigt uppdrag till samtliga nämnder. Ärendet gäller därför nu redogörelse för dessa uppdrag.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Göran Svensson (MBP) inkom 2021 med en motion om att öppna ett kommunalt servicecenter i Brålanda. I motiveringen anges bland annat att centret kan bemannas av handläggare från förvaltningarna för att ge medborgarna i Brålanda med omnejd en bättre kommunal service utan att behöva åka till tätorten. Vid handläggningen av motionen framgår att förvaltningarna har angett att de inte ser ett servicecenter bemannat av handläggare som ett sätt att uppnå en betydelsefull ökning av servicenivån till kommuninvånarna. Kommunfullmäktige beslutade 2022-10-26 att avslå motionen men gav samtidigt uppdrag till samtliga nämnder genom följande punkter:

- uppdra kultur- och fritidsnämnden att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service,
- uppdra samtliga nämnder att i samråd med kultur- och fritidsnämnden ta ställning till användandet av Brålanda bibliotek i den egna verksamheten
- uppdra kultur- och fritidsnämnden att ansvara för samordning och återrapportering av projektet till kommunfullmäktige inom ett år.

Kultur- och fritidsförvaltningen har återrapporterat att de har skapat förutsättningar för arbetet i två delar. Kultur- och fritidsförvaltningen har sammankallat till ett förvaltningsövergripande möte där förvaltningens representant informerade om kommunfullmäktiges uppdrag samt ovanstående lokalmöjligheter. Det tydliggjordes också att det åligger varje enskild förvaltning att kontakta biblioteksverksamheten för att boka in aktiviteter från respektive förvaltning.

Biblioteksverksamheten välkomnar besök från andra förvaltningar och har bemannade öppettider delar av veckan. Erbjudande om att anpassa ordinarie öppettider har meddelats om det skulle finnas behov av att samarbete vid specifikt tillfälle. Biblioteket kan också bistå genom att ta emot, sätta upp och på annat sätt sprida information om förvaltningarna önskar genomföra informationsträffar i lokalerna.

Kultur- och fritidsförvaltningen har återrapporterat att en aktivitet har genomförts på Brålanda bibliotek. Projektet Våra Rum, en utställning med årskurs 5 förslag på framtidens Brålanda ställdes ut under mars månad i Brålanda bibliotek. Projektet Våra Rum genomförs med stöd från Fyrbodals kommunalförbund och i arbetsgruppen ingår representanter från kultur- och fritidsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen, kommunstyrelseförvaltningen och miljö- och byggnadsförvaltningen.

Kultur- och fritidsförvaltningen har haft aktiviteter i biblioteket via ungdokumentation Timjan och i oktober samlas förvaltningens olika verksamheter för en gemensam information till invånarna. Utöver detta har kultur- och fritidsförvaltningen bedrivit sin ordinarie verksamhet i biblioteken.

Bedömning

Det är enbart kultur- och fritidsförvaltningen som har genomfört en aktivitet på Brålanda bibliotek under det gångna året. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer underlaget för att göra en utvärdering om att använda Brålanda bibliotek för kommunal service som knapphändigt. Kommunstyrelseförvaltningen bedömer mot bakgrund av detta inte uppdraget som slutfört.

Underlag

- Svar på uppdrag gällande att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service 2023-09-19
- Tjänsteskrivelse 2023-09-05
- Kommunfullmäktige 2022-10-26 § 163

Johan Högmark

Avdelningschef beredningssekretariatet

Sändlista

Samtliga förvaltningar

§ 69

Svar på uppdrag gällande att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service

KUFRN 2022/87

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att notera informationen och anse uppdraget slutfört.

Sammanfattning av ärendet

Göran Svensson (MBP) inkom 2021 med en motion om att öppna ett kommunalt servicecenter i Brålanda. I motiveringen anges bland annat att centret kan bemannas av handläggare från förvaltningarna för att ge medborgarna i Brålanda med omnejd en bättre kommunal service utan att behöva åka till tätorten. Vid handläggningen av motionen framgår att förvaltningarna har angett att de inte ser ett servicecenter bemannat av handläggare som ett sätt att uppnå en betydelsefull ökning av servicenivån till kommuninvånarna. Kommunfullmäktige beslutade 2022-10-26 att avslå motionen men gav samtidigt uppdrag till samtliga nämnder. Ärendet gäller därför nu redogörelse för dessa uppdrag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2023-09-05
- Kommunfullmäktige 2022-10-26 § 163

Sändlista

Kommunfullmäktige

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2023-09-05

Dnr: KUFRN 2022/87

Handläggare

Amanda Christiansdotter
amanda.christiansdotter@vanersborg.se
0521-72 24 36

Mottagare

Kultur- och fritidsnämnden

Svar på uppdrag gällande att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att notera informationen och anse uppdraget slutfört.

Sammanfattning av ärendet

Göran Svensson (MBP) inkom 2021 med en motion om att öppna ett kommunalt servicecenter i Brålanda. I motiveringen anges bland annat att centret kan bemannas av handläggare från förvaltningarna för att ge medborgarna i Brålanda med omnejd en bättre kommunal service utan att behöva åka till tätorten. Vid handläggningen av motionen framgår att förvaltningarna har angett att de inte ser ett servicecenter bemannat av handläggare som ett sätt att uppnå en betydelsefull ökning av servicenivån till kommuninvånarna. Kommunfullmäktige beslutade 2022-10-26 att avslå motionen men gav samtidigt uppdrag till samtliga nämnder. Ärendet gäller därför nu redogörelse för dessa uppdrag.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Göran Svensson (MBP) inkom 2021 med en motion om att öppna ett kommunalt servicecenter i Brålanda. I motiveringen anges bland annat att centret kan bemannas av handläggare från förvaltningarna för att ge medborgarna i Brålanda med omnejd en bättre kommunal service utan att behöva åka till tätorten. Vid handläggningen av motionen framgår att förvaltningarna har angett att de inte ser ett servicecenter bemannat av handläggare som ett sätt att uppnå en betydelsefull ökning av servicenivån till kommuninvånarna. Kommunfullmäktige beslutade 2022-10-26 att avslå motionen men gav samtidigt uppdrag till samtliga nämnder genom följande punkter:

- uppdra kultur- och fritidsnämnden att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service,
- uppdra samtliga nämnder att i samråd med kultur- och fritidsnämnden ta ställning till användandet av Brålanda bibliotek i den egna verksamheten
- uppdra kultur- och fritidsnämnden att ansvara för samordning och återrapporering av projektet till kommunfullmäktige inom ett år.

Kultur- och fritidsförvaltningen har skapat förutsättningar för arbetet i två delar. Biblioteksverksamheten välkomnar besök från andra förvaltningar och har bemannade öppettider delar av veckan. Erbjudande om att anpassa ordinarie öppettider har meddelats om det skulle finnas behov av att samarbete vid specifikt tillfälle. Biblioteket kan också bistå genom att ta emot, sätta upp och på annat sätt sprida information om förvaltningarna önskar genomföra informationsträffar i lokalerna. Kultur- och fritidsförvaltningen har sammankallat till ett förvaltningsövergripande möte där förvaltningens representant informerade om kommunfullmäktiges uppdrag samt ovanstående lokalmöjligheter. Det tydliggjordes också att det åligger varje enskild förvaltning att kontakta biblioteksverksamheten för att boka in aktiviteter från respektive förvaltning.

Kultur- och fritidsförvaltningen ska ansvara för återsrapportering inom ett år, därav aktuellt ärende. Förvaltningen kan konstatera att en aktivitet på Brålanda bibliotek har genomförts av övriga förvaltningar under året, vilket var inom ramen för projektet Våra Rum. Utställning med årskurs 5 förslag på framtidens Brålanda ställdes ut under mars månad i Brålanda bibliotek. Projektet Våra Rum genomförs med stöd från Fyrbodals kommunalförbund och i arbetsgruppen ingår representanter från kultur- och fritidsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen, kommunstyrelseförvaltningen och miljö- och byggnadsförvaltningen.

Kultur- och fritidsförvaltningen har haft aktiviteter i biblioteket via ungekulturverksamheten Timjan och i oktober samlas förvaltningens olika verksamheter för en gemensam information till invånarna. Övriga förvaltningar har inte anordnat någon aktivitet.

Beredning

Förvaltningen har inhämtat information om genomförda aktiviteter genom enhetschefen för bibliotek.

Underlag

Kommunfullmäktige 2022-10-26 § 163.

Anna Svensson
Förvaltningschef

Sändlista

Kommunfullmäktige

§ 163

Svar på motion om Servicecenter i Brålanda

KS 2021/357

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Avslå motion om servicecenter i Brålanda,
- uppdra kultur- och fritidsnämnden att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service,
- uppdra samtliga nämnder att i samråd med kultur- och fritidsnämnden ta ställning till användandet av Brålanda bibliotek i den egna verksamheten
- uppdra kultur- och fritidsnämnden att ansvara för samordning och återrapportering av projektet till kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Motionen

Göran Svensson (MBP) har 21 september 2021 inkommit med motion om att öppna ett kommunalt servicecenter i Brålanda. I motiveringen anges bland annat att centret kan bemannas av handläggare från förvaltningarna för att ge medborgarna i Brålanda med omnejd en bättre kommunal service utan att behöva åka till tätorten.

Externa exempel

Flertalet kommuner använder sig av servicekontor eller medborgarkontor utanför centralorten i syfte att öka sin tillgänglighet och minska resandet för personal och allmänhet. Det varierar mellan kommunerna vilken kapacitet man valt att utrusta sådana servicekontor med. Servicekontoren kan vara förlagda till lokala bibliotek eller en annan extern lokal. Det är vanligt att ett sådant kontor bemannas av kommunvägledare/receptionist för att kunna erbjuda likvärdig service i jämförelse med den som återfinns i kommunhuset. I praktiken innebär detta hjälp med kontaktinformation och blanketter, utlämnande av handlingar, hantering av lokalbokningar och så vidare. Ibland erbjuds även möjligheten att boka in ett möte i med handläggare i lokalen.

Övriga förvaltningars återkoppling

Samråd har genomförts med kultur- och fritidsförvaltningen, socialförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen, miljö- och byggnadsförvaltningen samt inom kommunstyrelseförvaltningen. Samtliga förvaltningar har angett att de inte ser ett servicecenter bemannat av handläggare som ett sätt att uppnå en betydelsefull ökning av servicenivån till kommuninvånarna. Hållningen har i huvudsak motiverats med att det inte föreligger efterfrågan på

Utdragsbestyrkande

2022-10-26

personliga möten med handläggare i den dagliga verksamheten som kan rättfärdiga den förväntade tidsåtgången och kostnaden för verksamheten. Vissa verksamheter pekar även på att mobila arbetssätt och ökande användning telefoni och e-tjänster som kontaktsätt reducerar betydelsen av ett servicekontor för det stora flertalet. Förvaltningarna har även angett att handläggare saknar sådan förvaltningsövergripande kunskap som krävs för den bredd av frågor som uppkommer vid receptionsarbete och att detta skulle binda upp värdefulla handläggaresurser i resetid eller i väntan på besök. Även frågor kopplade till säkerhet lyfts. Påpekanden har även gjort att man måste boka besök med handläggare i kommunhuset och att Brålanda därför skulle gynnas särskilt om detta bemannas av handläggare. Sammanfattningsvis har förvaltningarna ställt sig kritiska till ett servicecenter i Brålanda bemannat av handläggare.

För att kunna uppskatta efterfrågan på ett servicecenter bemannat av en kommunvägledare/receptionist har även samråd genomförts med de individuella receptionerna. Samrådet har varit inriktat på att utreda antal obokade receptionsbesök per dag för att kunna uppskatta det potentiella nyttjandet av en reception i Brålanda. Receptionen i kommunhuset har angett att de ungefärligen mottar 10–15 besök per dag, individ- och familjeomsorgen 25 besök per dag och miljö- och byggnadsförvaltningen ett besök per dag. Mot bakgrund av ovanstående statistik och under förutsättning att man lyckas marknadsföra ett servicecenter i Brålanda med omnejd som ett kompetent och tillgängligt alternativ till befintliga receptioner skulle ett sådant servicecenter uppskattningsvis hantera 1–4 obokade besök per dag. Receptionen i kommunhuset hanterar en stor bredd av frågor. Individ- och familjeomsorgen anger att de flesta besöken rör lån av dator och skrivare för inlämnande av blanketter eller förstagångsansökningar rörande ekonomiskt bistånd

(Siffrorna ovan grundar sig uteslutande på befolkningsmängd. Brålanda tätort har drygt 1 500 invånare kontra kommunens totala invånarantal på drygt 39 500. Det potentiella kundunderlaget för ett servicecenter i Brålanda torde mot den bakgrunden åtminstone inte överskrida 10 % av inflödet till de nu existerande receptionerna i Vänersborg)

Samråd har även genomförts med kultur- och fritidsförvaltningen för utredning av möjligheterna till ett servicecenter i biblioteket i Brålanda. Kultur- och fritidsförvaltningen ställde sig positiva till en utökad användning av biblioteket i Brålanda som ett sätt för att utöka servicenivån till kommuninvånarna i närområdet. Förvaltningen ställde sig dock inte positiv till att utöka bibliotekariernas ansvar till att även omfatta kommunvägledning med anledning av den nuvarande arbetsbördan för dem.

Bedömning

Under hösten 2019 antog kommunfullmäktige sex inriktningsmål som gäller för perioden 2021–2024. Ett av inriktningsmålen lyder enligt följande;

Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet. Brukare och invånare möts av en hög tillgänglighet, där kommunens verksamheter håller en god kvalitet och effektivt använder invånarnas skattemedel.

Utdragsbestyrkande

2022-10-26

I "Kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan för 2022" (KS 2021-11-24, § 226) finns följande förväntade resultat kopplade till inriktningsmålet:

- *Kommunens tekniska förutsättningar för digital utveckling ska öka.*
- *Andelen invånare som får bra svar på frågor om kommunen och dess verksamheter ska öka.*

Att inrätta ett lokalt servicecenter skulle kunna vara en åtgärd för att förbättra kommunens service och tillgänglighet, likväl som utveckling av E-tjänster och andra potentiella åtgärder. Av inriktningsmålet ovan framgår dock att kraven på ökad tillgänglighet ska vägas mot kommunens målsättningar kring hög effektivitet och effektivt användande av kommuninvånarnas skattemedel.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det förväntade kundunderlaget till ett särskilt bemannat servicecenter Brålanda är otillräckligt för att motivera de resurser ett sådant projekt skulle ta i anspråk i form av arbetstid och medel. Vidare bedöms användandet av handläggare som roterande receptionspersonal i Brålanda medföra betydande tidspillan i jämförelse med satsningar på digital tillgänglighet och ett tapp i bemötande i jämförelse med existerande receptioner i Vänersborg. En sådan satsning kan därför inte anses stå i överstämmelse med de inriktningsmål som antagits för den kommunala verksamheten och som redogjorts för ovan.

Kommunstyrelseförvaltningen ser dock att finns goda möjligheter att förbättra servicenivån genom ett utökat användande av biblioteket i Brålanda utan att förbinda sig till betydande lokal- transport- och personalkostnader. Läget är centralt och verksamheten är under omformning för förbättrad tillgänglighet. Exempelvis kan man skapa förutsättningar för enskilda videosamtal med receptioner och handläggare samt mottagande och avsändande av blanketter och andra handlingar som hålls tillgängliga där. Ett sådant projekt bedöms vara i linje med de inriktningsmål och förväntade resultat som redogjorts för ovan.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens beslut 2022-10-12, §
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2022-09-26, § 152
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-09-16
- Motion från Göran Svensson (MBP), inkommen 2021-09-21
- Kommunfullmäktiges beslut 2021-09-22, § 120
- Medborgarundersökning – Service, 2022-10-06
- Förfrågan angående servicecenter, Dnr: KS 2021/357
- Beslut från Hudiksvalls kommun rörande servicecenter, Dnr: KS 2021/357
- Utvärderingsrapport servicecenter Hudiksvall, Dnr: KS 2021/357
- Statistik; minskande antal telefonkontakter med kommunen

Utdragsbestyrkande

2022-10-26

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

Göran Svensson (MBP) yrkade bifall till motionen. I yrkandet instämde Peter Göthblad (L).

Mats Andersson (C) yrkade bifall till kommunstyrelsens beslutsförslag. I yrkandet instämde Benny Augustsson (S).

Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, nämligen kommunstyrelsens förslag och Göran Svenssons (MBP) yrkande.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann genom acklamation att kommunfullmäktige bifallit kommunstyrelsens beslutsförslag.

Sändlista

Samtliga nämnder och förvaltningar

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Godkännande

Dnr: KS 2021/357

Handläggare
Johan Högmark
johan.hogmark@vanersborg.se
0521-72 26 05

Mottagare
Kommunstyrelsen

Svar på motion om Servicecenter i Brålanda

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Avslå motion om servicecenter i Brålanda,
- uppdra kultur- och fritidsnämnden att skapa förutsättningar i Brålanda bibliotek för kommunal service,
- uppdra samtliga nämnder att i samråd med kultur- och fritidsnämnden ta ställning till användandet av Brålanda bibliotek i den egna verksamheten
- uppdra kultur- och fritidsnämnden att ansvara för samordning och återrapportering av projektet till kommunfullmäktige inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Motionen

Göran Svensson (MBP) har 21 september 2021 inkommit med motion om att öppna ett kommunalt servicecenter i Brålanda. I motiveringen anges bland annat att centret kan bemannas av handläggare från förvaltningarna för att ge medborgarna i Brålanda med omnejd en bättre kommunal service utan att behöva åka till tätorten.

Externa exempel

Flertalet kommuner använder sig av servicekontor eller medborgarkontor utanför centralorten i syfte att öka sin tillgänglighet och minska resandet för personal och allmänhet. Det varierar mellan kommunerna vilken kapacitet man valt att utrusta sådana servicekontor med. Servicekontoren kan vara förlagda till lokala bibliotek eller en annan extern lokal. Det är vanligt att ett sådant kontor bemannas av kommunvägledare/receptionist för att kunna erbjuda likvärdig service i jämförelse med den som återfinns i kommunhuset. I praktiken innebär detta hjälp med kontaktinformation och blanketter, utlämnande av handlingar, hantering av lokalbokningar och så vidare. Ibland erbjuds även möjligheten att boka in ett möte i med handläggare i lokalen.

Övriga förvaltningars återkoppling

Samråd har genomförts med kultur- och fritidsförvaltningen, socialförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen, barn- och utbildningsförvaltningen, miljö- och byggnadsförvaltningen samt inom kommunstyrelseförvaltningen. Samtliga förvaltningar har angett att de inte ser ett servicecenter bemannat av handläggare som

ett sätt att uppnå en betydelsefull ökning av servicenivån till kommuninvånarna. Hållningen har i huvudsak motiverats med att det inte föreligger efterfrågan på personliga möten med handläggare i den dagliga verksamheten som kan rättfärdiga den förväntade tidsåtgången och kostnaden för verksamheten. Vissa verksamheter pekar även på att mobila arbetssätt och ökande användning telefoni och e-tjänster som kontaktsätt reducerar betydelsen av ett servicecenter för det stora flertalet. Förvaltningarna har även angett att handläggare saknar sådan förvaltningsövergripande kunskap som krävs för den bredd av frågor som uppkommer vid receptionsarbete och att detta skulle binda upp värdefulla handläggarresurser i resetid eller i väntan på besök. Även frågor kopplade till säkerhet lyfts. Påpekanden har även gjort att man måste boka besök med handläggare i kommunhuset och att Brålanda därför skulle gynnas särskilt om detta bemannas av handläggare. Sammanfattningsvis har förvaltningarna ställt sig kritiska till ett servicecenter i Brålanda bemannat av handläggare.

För att kunna uppskatta efterfrågan på ett servicecenter bemannat av en kommunvägledare/receptionist har även samråd genomförts med de individuella receptionerna. Samrådet har varit inriktat på att utreda antal obokade receptionsbesök per dag för att kunna uppskatta det potentiella nyttjandet av en reception i Brålanda. Receptionen i kommunhuset har angett att de ungefärligen mottar 10–15 besök per dag, individ- och familjeomsorgen 25 besök per dag och miljö- och byggnadsförvaltningen ett besök per dag. Mot bakgrund av ovanstående statistik och under förutsättning att man lyckas marknadsföra ett servicecenter i Brålanda med omnejd som ett kompetent och tillgängligt alternativ till befintliga receptioner skulle ett sådant servicecenter uppskattningsvis hantera 1–4 obokade besök per dag. Receptionen i kommunhuset hanterar en stor bredd av frågor. Individ- och familjeomsorgen anger att de flesta besöken rör lån av dator och skrivare för inlämnande av blanketter eller förstagångsansökningar rörande ekonomiskt bistånd

(Siffrorna ovan grundar sig uteslutande på befolkningsmängd. Brålanda tätort har drygt 1 500 invånare kontra kommunens totala invånarantal på drygt 39 500. Det potentiella kundunderlaget för ett servicecenter i Brålanda torde mot den bakgrunden åtminstone inte överskrida 10 % av inflödet till de nu existerande receptionerna i Vänersborg)

Samråd har även genomförts med kultur- och fritidsförvaltningen för utredning av möjligheterna till ett servicecenter i biblioteket i Brålanda. Kultur- och fritidsförvaltningen ställde sig positiva till en utökad användning av biblioteket i Brålanda som ett sätt för att utöka servicenivån till kommuninvånarna i närområdet. Förvaltningen ställde sig dock inte positiv till att utöka bibliotekariernas ansvar till att även omfatta kommunvägledning med anledningen av den nuvarande arbetsbördan för dem.

Bedömning

Under hösten 2019 antog kommunfullmäktige sex inriktningsmål som gäller för perioden 2021–2024. Ett av inriktningsmålen lyder enligt följande;

Vänersborgs kommun har en god service och hög effektivitet. Brukare och invånare möts av en hög tillgänglighet, där kommunens verksamheter håller en god kvalitet och effektivt använder invånarnas skattemedel.

I ”Kommunstyrelseförvaltningens verksamhetsplan för 2022” (KS 2021-11-24, § 226) finns följande förväntade resultat kopplade till inriktningsmålet:

- *Kommunens tekniska förutsättningar för digital utveckling ska öka.*
- *Andelen invånare som får bra svar på frågor om kommunen och dess verksamheter ska öka.*

Att inrätta ett lokalt servicecenter skulle kunna vara en åtgärd för att förbättra kommunens service och tillgänglighet, likväl som utveckling av E-tjänster och andra potentiella åtgärder. Av inriktningsmålet ovan framgår dock att kraven på ökad tillgänglighet ska vägas mot kommunens målsättningar kring hög effektivitet och effektivt användande av kommuninvånarnas skattemedel.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att det förväntade kundunderlaget till ett särskilt bemannat servicecenter Brålanda är otillräckligt för att motivera de resurser ett sådant projekt skulle ta i anspråk i form av arbetstid och medel. Vidare bedöms användandet av handläggare som roterande receptionspersonal i Brålanda medföra betydande tidspillen i jämförelse med satsningar på digital tillgänglighet och ett tapp i bemötande i jämförelse med existerande receptioner i Vänersborg. En sådan satsning kan därför inte anses stå i överstämmelse med de inriktningsmål som antagits för den kommunala verksamheten och som redogjorts för ovan.

Kommunstyrelseförvaltningen ser dock att finns goda möjligheter att förbättra servicenivån genom ett utökat användande av biblioteket i Brålanda utan att förbinda sig till betydande lokal- transport- och personalkostnader. Läget är centralt och verksamheten är under omformning för förbättrad tillgänglighet. Exempelvis kan man skapa förutsättningar för enskilda videosamtal med receptioner och handläggare samt mottagande och avsändande av blanketter och andra handlingar som hålls tillgängliga där. Ett sådant projekt bedöms vara i linje med de inriktningsmål och förväntade resultat som redogjorts för ovan.

Beredning

Kommunfullmäktige har i beslut den 22 september 2021, § 120, remitterat motionen till kommunstyrelsen. Samråd har genomförts av kommunstyrelseförvaltningen med övriga förvaltningar för att kartlägga den nytta allmänheten och förvaltningarna skulle få av ett servicecenter i Brålanda. Utredningsarbetet har kommunstyrelseförvaltningen även sökt information från andra kommuner om deras erfarenheter av att bedriva servicecenter.

Lena Tegenfeldt
Kommundirektör

Sändlista

Göran Svensson (MBP)
Samtliga nämnder och förvaltningar

§ 39

Överenskommelse om samverkan mellan Polismyndigheten och Vänersborgs kommun 2025-2026

KS 2025/107

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att antaga Samverkansöverenskommelsen med Lokalpolisområde Östra Fyrbodol avseende det brottsförebyggande arbetet.

Bilaga/bilagor

Bilaga 9: Samverkansöverenskommelse Vänersborgs kommun och Lokalpolisområde Östra Fyrbodol 2025-2026

Sammanfattning av ärendet

Det lokala brottsförebyggande arbetet utgår från lagstiftningen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Kommunerna skall bidra till samhällets samlade brottsförebyggande arbete genom en rad insatser bland annat framtagande av lokal lägesbild, åtgärdsplan och uppföljning. Kommunen ansvarar vidare för samordning av det lokala brottsförebyggande arbetet och dess organisering.

Denna överenskommelse syftar till att stärka det brottsförebyggande arbetet genom samverkan med Polismyndigheten.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-06
- Samverkansöverenskommelse Vänersborgs kommun och Lokalpolisområde Östra Fyrbodol 2025-2026

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-02-06

Dnr: KS 2025/107

Handläggare
Anders Fridén
anders.friden@vanersborg.se
0521-72 29 93

Mottagare
Kommunstyrelsen

Antagande av Samverkansöverenskommelse Vänersborgs kommun och Lokalpolisområde Östra Fyrbodal

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att antaga Samverkansöverenskommelsen med Lokalpolisområde Östra Fyrbodal avseende det brottsförebyggande arbetet.

Sammanfattning av ärendet

Det lokala brottsförebyggande arbetet utgår från lagstiftningen (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Kommunerna skall bidra till samhällets samlade brottsförebyggande arbete genom en rad insatser bland annat framtagande av lokal lägesbild, åtgärdsplan och uppföljning. Kommunen ansvarar vidare för samordning av det lokala brottsförebyggande arbetet och dess organisering.

Denna överenskommelse syftar till att stärka det brottsförebyggande arbetet genom samverkan med Polismyndigheten.

Beredning

Ärendet har beretts genom den lokala organiseringen av det brottsförebyggande arbetet. Detta genom BRÅ's Styrgrupp och Ledningsgrupp.

Bilaga

Samverkansöverenskommelse mellan Vänersborg och Lokalpolisområde Östra Fyrbodal

Lena Tegenfeldt
Kommundirektör

Sändlista

Handläggare av ärendet

Lokalpolisområde Östra Fyrbodal

Samverkansöverenskommelse mellan Vänersborgs kommun och lokalpolisområde Östra Fyrbodalen

Inledning

Denna överenskommelse syftar till att stärka det brottsförebyggande arbetet inom Vänersborgs kommun genom samverkan mellan kommunen och Polismyndigheten. Överenskommelsen grundar sig på gällande brottsförebyggande lagstiftning och gemensamma mål för att öka tryggheten och minska brottsligheten i kommunen.

Definition av medborgarlöfte

Ett medborgarlöfte är ett åtagande som kommunen och/eller polisen gör gentemot medborgarna för att genomföra specifika brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder. Medborgarlöftet baseras på en gemensam lägesbild och dialog med medborgarna, och syftar till att öka förtroendet för parternas arbete samt att skapa engagemang i lokalsamhället.

Medborgarlöftets roll i den lokala överenskommelsen

Medborgarlöftet är en delmängd av den lokala överenskommelsen och fungerar som dess publika och kommunikativa del. Det innebär att de åtgärder som ingår i medborgarlöftet är specifikt utformade för att adressera de behov och problem som identifierats i dialog med medborgarna. Genom medborgarlöftet förbinder sig kommunen och polisen att genomföra dessa åtgärder och att regelbundet följa upp och kommunicera resultaten till medborgarna.

Brottsförebyggande lagstiftning

Enligt Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete, ska kommuner bidra till samhällets samlade brottsförebyggande arbete genom att ta fram en lägesbild över brottsligheten och besluta om en åtgärdsplan. Kommunen ansvarar även för samordningen av det brottsförebyggande arbetet och ska verka för att skriftliga överenskommelser om samverkan ingås med relevanta aktörer.

Organisation och resurser

Lokalt Brå är processägare och ansvarig för revidering, utveckling och uppföljning av beslutade åtagande samt att arbetet drivs framåt. Vänersborgs kommun och lokalpolisområde Östra Fyrbodalen svarar för att tillsätta de resurser som krävs för uppdrag och åtagande i denna samverkan.

Gemensamma åtaganden

1. **Lägesbild och åtgärdsplan:** Kommunen och polisen ska gemensamt ta fram en **lägesbild** över brottsligheten i kommunen och **besluta om en åtgärdsplan** baserad på denna lägesbild.
Lägesbilden ska revideras minst vartannat år i enlighet med lagstiftningen.

2. **Medborgardialog:** Regelbundna dialoger med medborgarna ska genomföras för att **identifiera och prioritera brottsförebyggande åtgärder.**
3. **Genomförande av medborgarlöften:** De åtgärder som ingår i medborgarlöftet ska genomföras enligt den fastställda tidsplanen och **följas upp** regelbundet.
4. **Kommunikation:** Resultaten av det brottsförebyggande arbetet och medborgarlöfterna ska **kommuniceras** öppet till medborgarna för att öka transparensen och förtroendet.

Uppföljning av det lokala BRÅ-arbetet

För att säkerställa att de åtgärder som ingår i medborgarlöftet och den lokala överenskommelsen genomförs effektivt och ger önskade resultat, ska följande uppföljningsrutiner tillämpas:

1. **Regelbunden rapportering:** Kommunen och polisen ska vid de lokala BRÅ-mötena löpande följa upp och rapportera om framstegen i genomförandet av åtgärderna. Rapporteringen ska inkludera statistik, analyser och eventuella avvikelser från planen.
2. **Utvärderingsmöten:** Minst en gång per år ska utvärderingsmöte hållas där representanter från kommunen, polisen och andra relevanta aktörer deltar. Under dessa möten ska genomförda åtgärder och deras effekter utvärderas, och eventuella justeringar i åtgärdsplanen diskuteras.
3. **Medborgarundersökningar:** Årliga medborgarundersökningar ska genomföras för att mäta medborgarnas upplevelse av trygghet och deras förtroende för det brottsförebyggande arbetet. Resultaten av dessa undersökningar ska användas för att justera och förbättra åtgärderna.
4. **Offentlig redovisning:** En årlig rapportering ska lämnas till kommunfullmäktige om det brottsförebyggande arbetet och medborgarlöfterna, vilket publiceras och görs tillgänglig för allmänheten. Rapporten ska innehålla en sammanfattning av gemensamt genomförda åtgärder, uppnådda resultat och planerade framtida insatser.

Giltighetstid

Detta avtal gäller tills vidare. Om endera parter önskar justera/ändra innehåll eller utveckla ytterligare.

Underskrifter

Denna överenskommelse undertecknas av representanter för Vänersborgs Kommun och lokalpolisområdet Östra Fyrbodal

§ 40

Medborgarlöfte för Vänersborgs kommun 2025

KS 2025/106

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta Medborgarlöfte i Vänersborgs kommun 2025 - 2026

Bilaga/bilagor

Bilaga 10: Medborgarlöfte i Vänersborgs kommun 2025 - 2026

Sammanfattning av ärendet

Medborgarlöftet utgår från den samverkansöverenskommelse avseende brottsförebyggande arbete i Vänersborg mellan Vänersborgs kommun och lokalpolisområde Östra Fyrbodalen. Medborgarlöftet ger prioriteringar för vilka gemensamma insatser kommunen och polisen gemensamt avser genomföra under perioden 2025 – 2026.

Inriktningen har identifierats genom en gemensam lägesbildsanalys och prioriteringar utifrån denna. De tre prioriteringarna är följande:

1. Rikta åtgärder mot normbrytande beteende bland ungdomar och unga vuxna i riskzon för att bli brottsaktiva.
2. Rikta åtgärder mot brottsaktiva ungdomar och unga vuxna.
3. Utveckla samarbetet med föreningsliv och civilsamhälle

Medborgarlöftet skall följas upp gemensamt av kommunen och polisen innan varje års utgång.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-02-06
- Medborgarlöfte i Vänersborgs kommun 2025 - 2026

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2025-02-06

Dnr: KS 2025/106

Handläggare
Anders Fridén
anders.friden@vanersborg.se
0521-72 29 93

Mottagare
Kommunstyrelsen

Antagande av Medborgarlöfte i Vänersborgs kommun 2025 - 2026

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta Medborgarlöfte i Vänersborgs kommun 2025 - 2026

Sammanfattning av ärendet

Medborgarlöftet utgår från den samverkansöverenskommelse avseende brottsförebyggande arbete i Vänersborg mellan Vänersborgs kommun och lokalpolisområde Östra Fyrbodalen. Medborgarlöftet ger prioriteringar för vilka gemensamma insatser kommunen och polisen gemensamt avser genomföra under perioden 2025 – 2026.

Inriktningen har identifierats genom en gemensam lägesbildsanalys och prioriteringar utifrån denna. De tre prioriteringarna är följande:

1. Rikta åtgärder mot normbrytande beteende bland ungdomar och unga vuxna i riskzon för att bli brottsaktiva.
2. Rikta åtgärder mot brottsaktiva ungdomar och unga vuxna.
3. Utveckla samarbetet med föreningsliv och civilsamhälle

Medborgarlöftet skall följas upp gemensamt av kommunen och polisen innan varje års utgång.

Beredning

Medborgarlöftet har beretts av det lokala brottsförebyggande rådets instanser, Styrgruppen, Ledningsgruppen och Beredningsgruppen.

Lena Tegenfeldt
Kommundirektör

Bilagor

Medborgarlöfte i Vänersborgs kommun

Sändlista

Handläggare av ärendet

Lokalpolisområde Östra Fyrbodal

MEDBORGARLÖFTE I VÄNERSBORGS KOMMUN

Under 2025 – 2026 lovar polisen och kommunen att gemensamt rikta åtgärder mot normbrytande beteende bland ungdomar samt åtgärder mot brottsaktiva.

Situationen idag

Efter att kommunen och polisen gemensamt analyserat lägesbilden har det identifierats en problematik med brottsaktiva som står för en stor del av brottsligheten. I lägesbildanalysen har det uppmärksamats en oro kring barn och unga för att utsättas för brott samt hamna i brottslighet.

Därför väljer vi att prioritera följande:

1. Rikta åtgärder mot normbrytande beteende bland ungdomar och unga vuxna i riskzon för att bli brottsaktiva.

Polisen och kommunen ska gemensamt rikta åtgärder mot ungdomar som utifrån en samlad bedömning med grund i underrättelseinformation, tidigare brottsbelastning i närtid, orosanmälningar till socialtjänst eller liknande är i riskzon för att bli brottsaktiva.

2. Rikta åtgärder mot brottsaktiva ungdomar och unga vuxna. Polisen och kommunen ska gemensamt rikta åtgärder till brottsaktiva ungdomar och unga vuxna. Detta genom samarbete mellan parterna och samlad bedömning med grund i verksamheternas information.

3. Utveckla samarbetet med föreningsliv och civilsamhälle. För att skapa stärkta förutsättningar ungas trygghet och fler goda förebilder för en positiv fritid.

Det här ska vi åstadkomma tillsammans

Polisen och kommunen ska inom ramen av sina respektive organisationer och verksamheter gemensamt rikta insatser mot de aktuella problemområdena och därigenom minska brottslighet och otrygghet inom kommunen.

Följ med i hur det går!

Återkoppling och resultatet av det arbete som bedrivs för att nå målen sker via polisens och kommunens webbplatser, i sociala medier samt via massmedia. Medborgarlöftet följs gemensamt upp av kommunen och polisen innan varje års utgång.

Jens Börretzen
Lokalpolisområdeschef

Benny Augustsson
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelseförvaltningen

Postadress
462 85 Vänersborg

Besöksadress
Sundsgatan 29

Telefon
0521-72 23 90

Telefax
0521-72 19 60

E-post
kommun@vanersborg.se

Hemsida
www.vanersborg.se

2025-02-11

Dnr: KS 2023/985

Handläggare
Maja Smochina
maja.smochina@vanersborg.se
0521-722427

Mottagare
Kommunfullmäktige

Medborgarförslag om att avskaffa Vattenpalatset Vänerparkens bokningskrav för besök på helger

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att medborgarförslaget får anses vara besvarat.

Sammanfattning av ärendet

Olof Peterson har den 31 oktober 2023 inkommit med ett medborgarförslag om att avskaffa Vattenpalatset Vänerparkens (Vattenpalatset) bokningskrav för besök på helger. Medborgarförslaget har beretts av kommunstyrelseförvaltningen. Medborgarförslaget har också varit på remiss hos Vattenpalatset, som inledningsvis har valt att behålla bokningskravet. Kommunstyrelseförvaltningen har därefter fått information om att Vattenpalatset beslutat att ta bort bokningskravet fr.o.m. den 1 februari 2025. Det som Olof Peterson har föreslagit har i praktiken därför genomförts. Medborgarförslaget får därmed anses ha blivit besvarat.

Fördjupad beskrivning av ärendet

Olof Petersons medborgarförslag innebär att Vattenpalatset ska avskaffa sitt bokningskrav för besök på helger. Olof Peterson uppger bland annat att ett bokningskrav under helger varken på kort eller lång sikt kan vara ägnat att främja besöksantalet. Olof Peterson anser att det alldeles uppenbart försämrar tillgängligheten och att det i förlängningen sannolikt kommer innebära att många på förhand väljer bort Vattenpalatset till förmån för andra badanläggningar i närområdet. En sådan utveckling vore enligt Olof Peterson beklaglig även av det skälet att Vattenpalatset därmed skulle gå miste om viktiga intäkter. Olof Peterson påpekar att kommunen varje år behöver skjuta till ansemliga belopp för att verksamheten ska "gå runt". Att under sådana förhållanden vidmakthålla ett system som begränsar besöksantalet anser Olof Peterson rimmar illa med ägardirektivet att bedriva verksamheten affärsmässigt och att aktivt arbeta för att "minska det ekonomiska beroendet av kommunen". Kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen föreslås att nyttja sin direktivrätt och meddela Vattenpalatset att ofördröjligen avskaffa bokningskravet under helger.

Vattenpalatset har i ett yttrande bland annat uppgett att bokningskravet varit en åtgärd som har implementerats för att säkerställa en balanserad och trygg badmiljö för besökarna. Efter yttrandet har dock Vattenpalatset beslutat att ta bort bokningskravet. Vattenpalatset har meddelat att bokningskravet tagits bort fr.o.m. den 1 februari 2025.

Det som Olof Peterson har föreslagit har därför i praktiken genomförts. Medborgarförslaget får därmed anses ha blivit besvarat.

Beredning

Ärendet har beretts i kommunstyrelseförvaltningen.

Pernilla Bertilsson

Chef, Juridik- och säkerhetskontoret

Bilagor

Medborgarförslag om att avskaffa Vattenpalatset Vänerparkens bokningskrav för besök på helger

Yttrande från Vattenpalatset Vänerparken AB

Sändlista

Handläggare av ärendet

Olof Peterson

Vattenpalatset Vänerparken AB

§ 3

**Svar på medborgarförslag om att avskaffa
Vattenpalatset Vänerparken AB:s bokningskrav för
besök på helger**

KS 2023/985

Beslut

Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget.

Sammanfattning av ärendet

Olof Peterson har den 31 oktober 2023 inkommit med ett medborgarförslag om att avskaffa Vattenpalatset Vänerparkens bokningskrav för besök på helger. Medborgarförslaget har beretts av kommunstyrelseförvaltningen. Medborgarförslaget har också varit på remiss hos Vattenpalatset Vänerparken AB, som efter övervägande av medborgarförslaget valt att behålla bokningskravet. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att medborgarförslaget avslås.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-10-18
- Yttrande över medborgarförslag att avskaffa bokningskrav på Vattenpalatset Vänerparken AB
- Delegeringsbeslut 2024-01-11 Remiss av medborgarförslag om att avskaffa Vattenpalatset Vänerparken AB:s bokningskrav för besök på helger
- Medborgarförslag om att avskaffa Vattenpalatset Vänerparken AB:s bokningskrav för besök på helger – Maskad
- Kommunfullmäktiges beslut 2023-11-15 § 192
- Medborgarförslag om att avskaffa Vattenpalatset Vänerparken AB:s bokningskrav för besök på helger

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Svar till:

MEDBORGARFÖRSLAG

om initiativ till att avskaffa Vattenpalatset Vänerparken AB:s
bokningskrav för besök under helger.

Vi har tagit del av ditt förslag angående avskaffandet av bokningskravet för besök under helger på Vattenpalatset. Vi värdesätter ditt engagemang och förstår din oro kring tillgängligheten och dess påverkan på besöksantalet.

Vattenpalatset är en viktig anläggning för både invånare och besökare och vi strävar alltid efter att skapa en positiv och tillgänglig badupplevelse för alla. Efter noggrann övervägning och i linje med Vattenpalatsets övergripande mål att följa ägardirektiven och bedriva verksamheten utifrån affärsmässiga och långsiktigt hållbara principer, har vi beslutat att behålla bokningskravet under helger.

Bokningskravet är en åtgärd som har implementerats för att säkerställa en balanserad och trygg badmiljö för våra besökare och vi tror att det fortsatt kommer att bidra till en positiv och hållbar badupplevelse. Vi är medvetna om att vissa besökare kan uppleva det som en olägenhet, och vi beklagar de eventuella problem det kan orsaka.

Vi ser fram emot att fortsätta erbjuda en högkvalitativ och säker badmiljö för alla våra gäster.

Carolina Svanström

VD Vattenpalatset Vänerparken AB

carolina.svanstrom@vattenpalatset.com

Handläggare

Johan Högmark

johan.hogmark@vanersborg.se

Remiss av medborgarförslag om att avskaffa Vattenpalatset Vänerparken AB:s bokningskrav för besök på helger

Beslut

Kommunstyrelsen remitterar ärende om att avskaffa Vattenpalatset Vänerparken AB:s bokningskrav för besök på helger till Vattenpalatset Vänerparken AB.

Sammanfattning

Medborgarförslag om att avskaffa Vattenpalatset Vänerparken AB:s bokningskrav för besök på helger till Vattenpalatset Vänerparken AB inkom till kommunstyrelseförvaltningen 2023-10-31. Kommunfullmäktige beslutade 2023-11-15, § 192 att remittera ärendet till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens ordförande ser i samråd med kommunstyrelsens presidium att ärendet behöver remitteras till Vattenpalatset Vänerparken AB. Bolaget uppmannas inkomma med sitt yttrande senast den 15 juni.

Regelverk

Beslutet är fattat med stöd av delegeringsordning för kommunstyrelsen antagen den 2 juni 2021 § 127, punkten 2.10 - Remiss av ärenden som ska beslutas i kommunstyrelsen eller som ska beredas för beslut i kommunfullmäktige samt beslut att överlåta inkommen remisstill annan nämnd för yttrande direkt till remissinstansen.

Underlag

- Kommunfullmäktiges beslut 2023-11-15, § 192
- Medborgarförslag inkommet 2023-10-31

Benny Augustsson

Kommunstyrelsens ordförande

Sändlista för beslut

Vattenpalatset Vänerparken AB

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: BENNY AUGUSTSSON

Date: 2024-01-15 12:58:42

BankID refno: 5cc612f4-85b0-4540-b5ed-e9d2327548cb

Benny Augustsson

2023-10-31

Vänersborgs kommun

Juridiska avdelningen

462 85 Vänersborg

Vänersborgs Kommun
Ankom

2023 -10- 31

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

2023 -10- 31

Dnr: 2023/985

MEDBORGARFÖRSLAG

om initiativ till att avskaffa Vattenpalatset Vänerparken AB:s bokningskrav för besök under helger

Vattenpalatset Vänerparken AB ("Vattenpalatset") har, enligt bolagsordningen, till föremål för sin verksamhet att bedriva bad- och simhallsrörelse, tillhandahålla lokaler för fysisk träning och motion samt bedriva kioskrorelse (§ 3). Bolagsordningen föreskriver vidare (§ 4) att verksamhetens syfte är att fullgöra de uppgifter som kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun bestämmer och som faller inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Som ett styrinstrument har kommunfullmäktige antagit ägardirektiv för Vattenpalatset (fullmäktiges beslut den 21 maj 2014, § 60). Av nämnda direktiv framgår bl.a. följande. Vattenpalatsets verksamhet ska bedrivas utifrån affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer. Vidare ska Vattenpalatset aktivt arbeta för att minska det ekonomiska beroendet av kommunen (avsnitt 4). Styrelsen och den verkställande direktören har att följa utfärdade direktiv, såframt dessa inte står i strid med tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen (2005:551) eller annan lag eller författning (avsnitt 3).

Eftersom intäkterna i Vattenpalatsets verksamhet långt ifrån förslår till att täcka kostnaderna skjuter Vänersborgs kommun årligen till ett s.k. förlusttäckningsbidrag. För åren 2017–2022 lämnades bidrag med nedanstående belopp.

- 2017: 7 478 tkr, 2018: 7 604 tkr, 2019: 7 604 tkr, 2020: 9 226 tkr,
2021: 10 300 tkr, 2022: 10 017 tkr

Vattenpalatset har sedan en tid tillbaka ett bokningskrav för besök under helger.¹ Badtiderna är uppdelade i 2½ timmar för bad och 30 minuter för dusch. För det fall platserna för en viss tid alla är bokade släpps inga fler besökare in. I

¹ När Vattenpalatset öppnade efter pandemin fattade styrelsen beslut om bokningskrav för veckans alla dagar. Efter samråd med dåvarande styrelseordföranden beslutade sedermera den verkställande direktören att inskränka kravet till helger. Beslutet meddelades övriga styrelsen vid sammanträde den 13 december 2022.

ett sådant fall är man hänvisad antingen till att hitta en senare tid eller avstå från besök. Det kan i sammanhanget noteras att ingen av övriga kommunala badanläggningar i Fyrstad har ett motsvarande bokningskrav.

Nyligen besökte undertecknad tillsammans med sin familj Vattenpalatset. Vi hade inte en tanke på att det krävdes förbokning (pandemirestriktionerna i samhället i övrigt avskaffades ju för mer än ett och ett halvt år sedan). Framme vid kassan fick vi beskedet att alla platser för den aktuella tiden var slut. Vi var dock inte ensamma. Åtminstone två andra familjer möttes av samma nedslående besked. Enligt vad undertecknad överhörde åkte dessa sällskap till Älvhögsborg i Trollhättan. Vi valde dock, trots viss olägenhet, att istället boka in oss på en tid en timma senare. Väl inne på anläggningen kunde vi – inte utan viss förvåning – konstatera att det inte rädde någon större trängsel bland besökarna. Kanske var det möjligen så att en och annan av dem som bokat den tidigare tiden aldrig kom, men då inte hade bemödat sig om att avboka?

Ett bokningskrav under helger kan varken på kort eller lång sikt vara ägnat att främja besöksantalet. Det försämrar alldeles uppenbart tillgängligheten och kommer i förlängningen sannolikt innebära att många på förhand väljer bort Vattenpalatset till förmån för andra badanläggningar i närområdet. En sådan utveckling vore beklaglig även av det skälet att Vattenpalatset därmed skulle gå miste om viktiga intäkter. Ägaren – kommunen – behöver varje år skjuta till ansenliga belopp för att verksamheten ska ”gå runt”. Att under sådana förhållanden vidmakthålla ett system som begränsar besöksantalet rimmar illa med ägardirektivet att bedriva verksamheten affärsmässigt och aktivt arbeta för att ”minska det ekonomiska beroendet av kommunen”.

Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår undertecknad att kommunen – genom fullmäktige eller kommunstyrelsen – nyttjar sin direktivrätt och meddelar Vattenpalatset att ofördröjligen avskaffa bokningskravet under helger.

Vänersborg dag som ovan

§ 192

**Medborgarförslag om att avskaffa Vattenpalatset
Vänerparken AB:s bokningskrav för besök på helger**

KS 2023/985

Beslut

Kommunfullmäktige remitterar ärendet till kommunstyrelsen. Ärendet ska handläggas på så sätt att kommunfullmäktige kan avgöra ärendet inom ett år.

Sammanfattning av ärendet

Olof Pettersson har inkommit med medborgarförslag om att avskaffa Vattenpalatset Vänerparken AB:s bokningskrav för besök på helger.

Beslutsunderlag

- Medborgarförslag om att avskaffa Vattenpalatset Vänerparken AB:s bokningskrav för besök på helger

Kommunfullmäktiges behandling under sammanträdet

Ordföranden föreslog ovanstående beslut till avgörande och fann att kommunfullmäktige bifallit förslaget.

Sändlista

Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2023-10-31

Vänersborgs kommun

Juridiska avdelningen

462 85 Vänersborg

Vänersborgs Kommun
Ankom

2023 -10- 31

Vänersborgs kommun
Kommunstyrelsen

2023 -10- 31

Dnr: 2023/985

MEDBORGARFÖRSLAG

om initiativ till att avskaffa Vattenpalatset Vänerparken AB:s bokningskrav för besök under helger

Vattenpalatset Vänerparken AB ("Vattenpalatset") har, enligt bolagsordningen, till föremål för sin verksamhet att bedriva bad- och simhallsrörelse, tillhandahålla lokaler för fysisk träning och motion samt bedriva kioskrörelse (§ 3). Bolagsordningen föreskriver vidare (§ 4) att verksamhetens syfte är att fullgöra de uppgifter som kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun bestämmer och som faller inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Som ett styrinstrument har kommunfullmäktige antagit ägardirektiv för Vattenpalatset (fullmäktiges beslut den 21 maj 2014, § 60). Av nämnda direktiv framgår bl.a. följande. Vattenpalatsets verksamhet ska bedrivas utifrån affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer. Vidare ska Vattenpalatset aktivt arbeta för att minska det ekonomiska beroendet av kommunen (avsnitt 4). Styrelsen och den verkställande direktören har att följa utfärdade direktiv, såframt dessa inte står i strid med tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen (2005:551) eller annan lag eller författning (avsnitt 3).

Eftersom intäkterna i Vattenpalatsets verksamhet långt ifrån förslår till att täcka kostnaderna skjuter Vänersborgs kommun årligen till ett s.k. förlusttäckningsbidrag. För åren 2017–2022 lämnades bidrag med nedanstående belopp.

- 2017: 7 478 tkr, 2018: 7 604 tkr, 2019: 7 604 tkr, 2020: 9 226 tkr, 2021: 10 300 tkr, 2022: 10 017 tkr

Vattenpalatset har sedan en tid tillbaka ett bokningskrav för besök under helger.¹ Badtiderna är uppdelade i 2½ timmar för bad och 30 minuter för dusch. För det fall platserna för en viss tid alla är bokade släpps inga fler besökare in. I

¹ När Vattenpalatset öppnade efter pandemin fattade styrelsen beslut om bokningskrav för veckans alla dagar. Efter samråd med dåvarande styrelseordföranden beslutade sedermera den verkställande direktören att inskränka kravet till helger. Beslutet meddelades övriga styrelsen vid sammanträde den 13 december 2022.

ett sådant fall är man hänvisad antingen till att hitta en senare tid eller avstå från besök. Det kan i sammanhanget noteras att ingen av övriga kommunala badanläggningar i Fyrstad har ett motsvarande bokningskrav.

Nyligen besökte undertecknad tillsammans med sin familj Vattenpalatset. Vi hade inte en tanke på att det krävdes förbokning (pandemirestriktionerna i samhället i övrigt avskaffades ju för mer än ett och ett halvt år sedan). Framme vid kassan fick vi beskedet att alla platser för den aktuella tiden var slut. Vi var dock inte ensamma. Åtminstone två andra familjer möttes av samma nedslående besked. Enligt vad undertecknad överhörde åkte dessa sällskap till Älvhögsborg i Trollhättan. Vi valde dock, trots viss olägenhet, att istället boka in oss på en tid en timma senare. Väl inne på anläggningen kunde vi – inte utan viss förvåning – konstatera att det inte rädde någon större trängsel bland besökarna. Kanske var det möjligen så att en och annan av dem som bokat den tidigare tiden aldrig kom, men då inte hade bemödat sig om att avboka?

Ett bokningskrav under helger kan varken på kort eller lång sikt vara ägnat att främja besöksantalet. Det försämrar alldeles uppenbart tillgängligheten och kommer i förlängningen sannolikt innebära att många på förhand väljer bort Vattenpalatset till förmån för andra badanläggningar i närområdet. En sådan utveckling vore beklaglig även av det skälet att Vattenpalatset därmed skulle gå miste om viktiga intäkter. Ägaren – kommunen – behöver varje år skjuta till ansenliga belopp för att verksamheten ska ”gå runt”. Att under sådana förhållanden vidmakthålla ett system som begränsar besöksantalet rimmar illa med ägardirektivet att bedriva verksamheten affärsmässigt och aktivt arbeta för att ”minska det ekonomiska beroendet av kommunen”.

Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår undertecknad att kommunen – genom fullmäktige eller kommunstyrelsen – nyttjar sin direktivrätt och meddelar Vattenpalatset att ofördröjligen avskaffa bokningskravet under helger.

Vänersborg dag som ovan

Olof Petersson

Älvägen 16
468 34 Vargön
Tel: 072-510 37 40

2025-02-17

Dnr: KS 2025/122

Handläggare
Thomas Sannemalm
thomas.sannemalm@vanersborg.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Ansökan om tillfälligt utökad checkkredit till Fastighets AB Vänersborg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beviljar Fastighets AB Vänersborg möjlighet till en tillfälligt utökad checkkredit på 15 mnkr som längst t.o.m. 2026-03-31. Checkkrediten återgår därefter till maximalt 5 mnkr. Avgift för checkkrediten utgår med 0,30 procent av beviljad maximal checkkreditsram.

Sammanfattning av ärendet

Fastighets AB Vänersborg har tillskrivit kommunstyrelsen med ansökan om höjd checkkredit på kommunens koncernkonto. Då bolaget nu är inne i en mer expansiv fas anser styrelsen att man behöver säkerställa en större möjlighet till rörelsekapital. En utökning av bolagets kredit på koncernkontot från 1 miljon kronor till 5 miljoner kronor att gälla tills vidare. Dessutom önskas en tillfällig utökning av bolagets kredit på koncernkontot till 15 miljoner kronor att gälla tills om- och tillbyggnationen av fastigheterna på Hunneberg är klara. Efter projektslut avser bolaget att öka den långfristiga belåningen och därmed låta koncernkrediten återgå till 5 miljoner kronor.

Enligt "Riktlinjer och befogenheter inom finansverksamheten", beslutade av kommunstyrelsen 2022-06-15 har ekonomichefen mandat att höja checkkrediten för Fastighets AB Vänersborg till maximalt 5 mnkr. Beslut därutöver fattas av kommunstyrelsen.

Kommunstyrelseförvaltningen konstaterar även att en marknadsmässig avgift behöver utgå för checkkrediten för att tillgodose kravet på affärsmässig behandling av bolaget. Avgift för checkkrediten utgår med 0,30 procent av beviljad maximal checkkreditsram vilket motsvarar nivån på bolagets fastställda borgensavgift.

Underlag

Styrelseprotokoll från Fastighets AB

Thomas Sannemalm
Ekonomichef

Sändlista

Handläggare av ärendet
Fastighets AB Vänersborg

Protokoll fört vid styrelsemöte 1, 2025-02-04, för Fastighets AB Vänersborg.

§ 1-10

Tid: kl. 15.00-16.20

Plats: Torpavägen 1, Vänersborg.

Närvarande:

Ledamöter/beslutande

Tommy Christensson, mötesordförande

Magnus Ekström

Benny Augustsson

Suppleanter

Pontus Gläntegård

Annika Repo Wallman

Övriga

Gunnar Johansson, VD

Johan Siggelkow

Staffan Hummerhielm

§ 1 Mötets öppnande

Mötesordförande Tommy Christensson förklarade styrelsemötet öppnat och hälsade alla välkomna. En presentationsrunda följde eftersom Vänersborgsbostäders nye ekonomichef Johan Siggelkow var med på mötet för första gången.

§ 2 Val av justeringsman

Till att jämte ordföranden justera protokollet utsågs Magnus Ekström.

§ 3 Godkännande av dagordningen

Styrelsen beslutade att godkänna dagordningen.

§ 4 Föregående protokoll

Protokollet från föregående sammanträde, nr 2024-7, gicks igenom och lades därefter till handlingarna.

§ 5 VD/ordförande-information

VD och ordförande lämnade en lägesrapport för bolaget innefattande bl a:

- Bergagården: Tidigare aviserade förseningar har kunnat hanteras och vi jobbar nu för en inflytt före 1 juni.
- Vatten och avlopp till berget: Då dragningen kommer att gå genom naturreservat behöver Länsstyrelsen yttra sig. Begäran om förtur till handläggning är inskickad och vi har blivit tilldelade en handläggare.

- Krickan: Planprocessen pågår. Den tidigare spekulanten till del av fastigheten är inte längre aktuell. **Styrelsen beslutade att** ge VD i uppdrag att gå vidare med avstyckning enligt tidigare redovisat förslag samt värdering av fastigheten.
- Briggen: Hyresavtalet är förlängt med ytterligare 2 år, till 2027-03-31. Fastigheten ingår i etapp 1 av planarbetet över Södra Sanden/Vassbotten. Frågan om bolagets långsiktiga avsikt med fastighetsinnehavet diskuterades.
- Övriga fastigheter: Inget att rapportera.
- Tjänsteköpsavtal med AB Vänersborgsbostäder: Bolagens presidier har gemensamt sett över avtalet och är överens om att avtalstiden bör förlängas till fyra år. Styrelsen för Fastighets AB Vänersborg anser dock att huvudförfallodagen bör vara 2027-12-31 istället för 2026-12-31. **Styrelsen beslutade att ge** presidiet i uppdrag att framföra detta till AB Vänersborgsbostäder och att därefter signera avtalet.

§ 6 Ekonomi

Bokslutsrapport över årets resultat med avvikelser mot budget redovisades av Staffan Hummerhielm.

§ 7 Ansökan om utökad kredit på koncernkontot.

Då bolaget nu är inne i en mer expansiv fas anser styrelsen att man behöver säkerställa en större möjlighet till rörelsekapital.

Styrelsen beslutar att till kommunstyrelsen ansöka om:

- En utökning av bolagets kredit på koncernkontot från 1 miljon kronor till 5 miljoner kronor att gälla tills vidare.
- Dessutom en tillfällig utökning av bolagets kredit på koncernkontot till 15 miljoner kronor att gälla tills om- och tillbyggnationen av fastigheterna på Hunneberg är klara. Efter projektslut avser bolaget att öka den långfristiga belåningen och därmed låta koncernkrediten återgå till 5 miljoner kronor.

§ 8 Övriga frågor

- Frågan huruvida bolaget ska införskaffa paviljonger för uthyrning till andra kommunala verksamheter vid behov diskuterades.
- Styrelsen diskuterade kort frågan om vilka fastigheter som bör ligga i vilket bolag eller förvaltning varefter man enades om att det för närvarande inte är en fråga för denna bolagsstyrelse.

§ 9 Möteskalender 2025

Sedan tidigare är möteskalendern för 2025 beslutad enligt följande:

1 april
27 maj
9 september
4 november
16 december

§ 10 Avslutning

Ordföranden förklarade mötet avslutat.

Staffan Hummerhielm

Tommy Christensson

Magnus Ekström

Sekreterare

Ordförande

Justeringsman

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: Staffan Erik Alexander Hummerhielm
Date: 2025-02-12 17:09:20
BankID refno: 0194faeb-e0f3-700a-997e-1292dbc57856

sekreterare: Staffan Hummerhielm

Signed by: Tommy Gunnar Christensson
Date: 2025-02-13 10:10:17
BankID refno: 0194fe92-8bc0-767a-9f30-267bdd293c53

ordförande: Tommy Christensson

Signed by: MAGNUS EKSTRÖM
Date: 2025-02-12 13:58:22
BankID refno: 0194fa3d-0ee0-74e2-9484-b3f5f23e5f36

justeringsman: Magnus Ekström

2025-02-14

Dnr: KS 2025/113

Handläggare
Johan Högmark
johan.hogmark@vanersborg.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Biblioteksplan 2025-2028 Vänersborgs kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar "Biblioteksplan 2025-2028 Vänersborgs kommun"

Sammanfattning av ärendet

I enlighet med Bibliotekslagen 17 § ska kommuner och regioner anta biblioteksplaner för sin verksamhet. Kultur- och fritidsförvaltningen har därför tagit fram förslag på ny Biblioteksplan 2025–2028 Vänersborgs kommun. Biblioteksplanen utgår från Kungliga bibliotekets riktlinjer för upprättande av biblioteksplan och omfattar mål för kommunens folkbibliotek.

Beredning

Ärendet har beretts av kultur- och fritidsförvaltningen i samråd med barn- och utbildningsförvaltningen. Kommunstyrelseförvaltningen har granskat ärendet och har inget att anmärka eller tillägga avseende förslaget eller dess beredning.

Underlag

- Kultur- och fritidsnämndens beslut 2024-11-26, § 92
- Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-11-12
- Biblioteksplan 2025-2028 Vänersborgs kommun

Pernilla Bertilsson
Kontorschef

Bilagor

Biblioteksplan 2025-2028 Vänersborgs kommun

Sändlista

Kultur- och fritidsnämnden och barn- och utbildningsnämnden

§ 92

Biblioteksplan 2025-2028 Vänersborgs kommun

KUFRN 2024/76

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta Biblioteksplan 2025–2028 Vänersborgs kommun.

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att benämningen på biblioteksplanen ska följa benämningen på Vänersborgs kommuns benämning av dokument. I inledningen till biblioteksplanen läggs följande förtydligande stycke in:

”I enlighet med Bibliotekslagen 17 § ska kommuner och regioner anta biblioteksplaner för sin verksamhet. Biblioteksplanen utgår från Kungliga bibliotekets riktlinjer för upprättande av biblioteksplan och omfattar mål för kommunens folkbibliotek. Därför är benämningen på dokumentet plan, men har klassificeringen strategi enligt Vänersborgs kommuns riktlinje för styrande dokument.”

Sammanfattning av ärendet

Verksamheten på bibliotek styrs av Bibliotekslagen (2013:801). Det finns flera olika typer av biblioteksverksamhet och kultur- och fritidsnämnden ansvarar för Folkbiblioteken. I Vänersborg finns ett huvudbibliotek och tre biblioteksfilialer i Brålanda, Frändefors och Vargön.

I bibliotekslagen finns bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet. Det allmänna biblioteksväsendet består av all offentligt finansierad biblioteksverksamhet och utgörs av:

1. folkbibliotek,
2. skolbibliotek,
3. regional biblioteksverksamhet,
4. högskolebibliotek,
5. lånecentraler, och
6. övrig offentligt finansierad biblioteksverksamhet.

Skolbiblioteken är även det ett kommunalt ansvar och för dessa ansvarar barn- och utbildningsnämnden. Alla elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek (2 kap. 36 § skollagen). Skolbibliotekens uppdrag är att förmedla läslust och media- och informationskunnighet. Med anledning av att det i skrivande stund ligger en lagrådsremiss om förändringar i skollagen avseende skolbibliotek så har barn- och utbildningsförvaltningen initierat ett planeringsarbete inför beslut om förändringar. I liggande förslag om Biblioteksplan 2025-2028 beskrivs därför en kortare generell text om skolbibliotek, vilken i ett senare skede kan bli aktuell att justera/komplettera.

Biblioteken har genom lagen ett mycket brett ansvarsområde. Biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

Biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov.

- Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.
- Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur.
- Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.
- Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.
- På folkbiblioteken ska allmänheten avgiftsfritt få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform.

I enlighet med Bibliotekslagen 17 § ska kommuner och regioner anta biblioteksplaner för sin verksamhet. Kultur- och fritidsförvaltningen har därför tagit fram förslag på ny Biblioteksplan 2025–2028 Vänersborgs kommun. Biblioteksplanen utgår från Kungliga bibliotekets riktlinjer för upprättande av biblioteksplan och omfattar mål för kommunens folkbibliotek.

För att vara gällande ska biblioteksplanen vara politiskt antagen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-11-12

Biblioteksplan 2025-2028 Vänersborgs kommun

Kultur- och fritidsnämndens behandling under sammanträdet

Förslag till beslut på sammanträdet

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

2024-11-26

Kristina Edvinsson (M) yrkar att benämningen på biblioteksplanen ska följa benämningen på Vänersborgs kommuns benämning av dokument. I inledningen till biblioteksplanen läggs följande förtydligande stycke in:

”I enlighet med Bibliotekslagen 17 § ska kommuner och regioner anta biblioteksplaner för sin verksamhet. Biblioteksplanen utgår från Kungliga bibliotekets riktlinjer för upprättande av biblioteksplan och omfattar mål för kommunens folkbibliotek. Därför är benämningen på dokumentet plan, men har klassificeringen strategi enligt Vänersborgs kommuns riktlinje för styrande dokument.”

Beslutsgång

Ordföranden redovisar att det finns två förslag till beslut, nämligen utskickat förslag till beslut och Kristina Edvinssons (M) tilläggsyrkande.

Ordföranden frågar om kultur- och fritidsnämnden kan bifalla utskickat förslag till beslut och finner att kultur- och fritidsnämnden beslutar att bifalla förslaget.

Ordföranden frågar om kultur- och fritidsnämnden kan bifalla Kristina Edvinssons (M) tilläggsyrkande och finner att kultur- och fritidsnämnden beslutar att bifalla förslaget.

Sändlista

Handläggare av ärendet
Barn- och utbildningsförvaltningen
Kommunstyrelsen

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------

Biblioteksplan 2025-2028

Vänersborgs kommun

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Syfte	1
Plan	1
Folkbiblioteken	1
Skolbiblioteken	2
Omvärldsanalys	2
Hållbarhet.....	3
Samverkan	3
Barn- och ungdomsverksamhet.....	4
Prioriterade mål:	5
Digitalisering.....	5
Prioriterade mål:	6
Medieförsörjning.....	6
Prioriterade mål:	6
Läsfrämjande arbete vuxna.....	7
Prioriterade mål:	7
Biblioteket som demokratisk mötesplats.....	7
Prioriterade mål:	8
Tillgänglighet	8
Prioriterade mål:	8
Mångspråk och nationella minoriteter	9
Prioriterade mål:	9
Övergripande mål	10
Internationella styrdokument	10
Nationella styrdokument	10
Regionala styrdokument.....	10
Lokala styrdokument.....	10
Uppföljning och utvärdering.....	10

Dokumentinformation		Dokumentansvarig	
Plan för biblioteksverksamheten 2025-2028 i Vänersborgs kommun		Förvaltningschef	
Antagen	Antagen av	Reviderad	Giltighet

Ange beslutsdatum och ev §	Kommunfullmäktige	Ange beslutsdatum och § för senaste revidering	31 december 2028
Aktualiserad Ange datumet för dokumentets senaste aktualisering	Diarienummer KUFRN 2024/76	Intranät ☐	Hemsida ☒
Dokumentmottagare ☒ Förvaltningsorganisation ☐ Kommunala bolag ☐ Allmänheten ☒ Förtroendevalda			
Andra regelverk som omnämns Bibliotekslagen 2013:801			

Inledning

Vänersborg, som grundades år 1644, är regionhuvudstad i Västra Götaland. Den är belägen vid Vänerns sydspets och kommunen har ca 40 000 invånare. Det finns fyra tätorter; huvudorten Vänersborg samt Brålanda, Frändefors och Vargön.

Enligt regeringsformen ska det allmänna verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet i samhället och för att barns rätt tas till vara. Det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person. Biblioteken strävar efter att alla människor ska känna sig välkomna i verksamheten och uppleva att biblioteken är relevanta för dem.

Kommunens vision är: *Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet.* Kommunfullmäktige fastställde visionen 2013 och den omfattar alla kommuninvånare och beskriver en framtida idealbild och en gemensam färdriktning. Visionen är en ledstjärna för all kommunal verksamhet och genomsyrar hela organisationen såväl som kommunens styrdokument. Kultur- och fritidsnämndens har utöver det ett särskilda mål om att öka den geografiska spridningen av verksamheterna samt nå underrepresenterade grupper i större utsträckning.

Sveriges nuvarande bibliotekslag (2013:801) trädde i kraft 1 januari 2014 och sätter ramarna för landets offentligt finansierade bibliotek. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. De ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

I enlighet med Bibliotekslagen 17 § ska kommuner och regioner anta biblioteksplaner för sin verksamhet. Biblioteksplanen utgår från Kungliga bibliotekets riktlinjer för upprättande av biblioteksplan och omfattar mål för kommunens folkbibliotek. Därför är benämningen på dokumentet plan, men har klassificeringen strategi enligt Vänersborgs kommuns riktlinje för styrande dokument.

Folkbiblioteken ingår i kultur- och fritidsnämndens ansvar medan skolbiblioteken i barn- och utbildningsnämndens ansvar. Folk- och skolbibliotek har olika uppdrag, men de har ett läsfrämjande uppdrag gemensamt.

Syfte

Vänersborgs kommuns biblioteksplan anger riktningen för biblioteksverksamheten under den avsedda perioden 2025–2028.

Plan

Folkbiblioteken

Folkbibliotekens uppgift är att värna om demokrati och fri åsiktsbildning. De ska stimulera till läsning på fritiden samt stödja det fria kunskapssökandet och det livslånga lärandet. Biblioteken strävar alltid efter god service och hög effektivitet samt anpassar verksamheten efter de samhällsförändringar som sker.

I Vänersborgs kommun finns idag folkbibliotek med väl utvecklad verksamhet. Biblioteken i Vänersborg består av ett huvudbibliotek i centralorten samt tre filialer i Brålanda, Frändefors och Vargön. Vänersborgs bibliotek med filialer ska skapa tydliga förutsättningar för att öka intresset för läsning och fortbildning samt tillhandahålla relevant media och information till kommunens invånare och besökare. Biblioteken ska enligt bibliotekslagen verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning och lärande. Denna verksamhet förutsätter att biblioteken förvärvar samt förmedlar litteratur och övrig media, sköter bibliotekskatalogen samt bedriver informationsvägledning.

Skolbiblioteken

Skolbiblioteken är en del av det allmänna biblioteksväsendet och omfattas av bestämmelser i både skollagen och bibliotekslagen. Alla elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek (2 kap. 36 § skollagen). Skolbibliotekens uppdrag är att förmedla läslust och media- och informationskunnighet till sina elever.

Folkbiblioteken och barn- och utbildningsförvaltningen samverkar i ett baskulturutbud, som är obligatoriskt i grundskolan. I baskulturutbudet ingår att elever i årskurs 1 bjuds in till sitt närmsta folkbibliotek och får en biblioteksintroduktion samt att bibliotekspersonal besöker elever i årskurs 4 och genomför ett projekt tillsammans med drama- och bildpedagoger från Musik- och kulturskolan. Projektet baseras på läroplanens innehåll om estetiska uttryck.

Med anledning av att det i skrivande stund ligger en lagrådsremiss om förändringar i skollagen avseende skolbibliotek så har barn- och utbildningsförvaltningen initierat ett planeringsarbete inför beslut om förändringar. Aktuell biblioteksplan 2025-2028 kommer därför i ett senare skede att bli aktuell att justera eller komplettera.

Omvärldsanalys

Idag har invånarna fler behov av bibliotek än bara ett tyst rum med en samling böcker. Under de senaste åren har många snabba förändringar skett i samhället, t.ex. vad gäller utvecklingen av digitalisering och de förändrade behoven av digital kunskap som det inneburit för både invånare och bibliotekspersonal. Därför behöver bibliotekspersonalen ständigt hålla sig uppdaterad kring allt i samhället som påverkar verksamheten.

Kravet att kunna använda språket i tal och skrift har ökat samtidigt som läsförståelsen enligt flertalet studier har försämrats hos barn och unga. Detta medför senare hinder exempelvis att fler unga får ofullständiga betyg och därmed inte är behöriga till högre studier. Det kan i sin tur innebära att de kan få svårigheter att söka jobb eller att fylla i viktiga dokument som är livsnödvändiga och påverkar vardagslivet. Biblioteken verkar läsfrämjande genom olika insatser för barn och unga både på fritiden och genom samarbete med förskola/grundskola.

Medie- och informationskunnighet ska ses som en del av det demokratiska lärandet och ingår i de kunskaper som invånare behöver för att kunna delta aktivt i samhället, såsom kunskap om politiskt beslutsfattande, rättsstaten, medborgarens rättigheter och skyldigheter samt nationell och internationell säkerhet.

Enligt Vänersborgs kommuns omvärldsanalys 2025–2027 har polariseringen i samhället ökat och likaså andelen barnfattigdom och segregation. Förutom utökade inkomstskillnader, ökar även olikheterna gällande folkhälsa och studieresultat.

Ett flertal rapporter visar att psykisk ohälsa har ökat, särskilt bland unga, vilket i sin tur kan innebära ett ökat och/eller förändrat behov av folkbibliotek. Att se litteratur och diverse biblioteksevenemang som betydelsefulla hälsofrämjande åtgärder för invånarna kan här bli viktiga faktorer.

Kommunens befolkningsprognos 2024–2040 visar att andelen äldre ökar medan barnafödandet förväntas minska. Detta ställer sannolikt ökade krav på till exempel utökad hemleverans av böcker och ökat behov av hjälp med IT-relaterade frågor hos de äldre.

Vi lever i en osäker och turbulent tid vilket ställer ökade krav på beredskap inom offentlig sektor. Tidigare erfarenheter visar att biblioteksverksamhet är viktig för allmänheten vid kris eller höjd beredskap, enligt Kungliga biblioteket. Bibliotek har traditionellt högt förtroende hos invånarna och ses som en trygg och neutral plats för att inhämta pålitlig information. Det finns ingen nationell planering kring vilken verksamhet som ska fortgå i kommunal regi vid olika typer av kriser. Det beslutas lokalt vilken verksamhet som behöver upprätthållas vid kris och höjd beredskap. Bibliotekens krisberedskap kan innebära att invånarna ska känna till att biblioteket är en robust resurs i kris. De behöver veta vad biblioteken erbjuder samt att biblioteken tillhandahåller verifierad tillgänglig information i flera kanaler, enligt Svensk biblioteksförning (*Verktygslåda för bibliotekens beredskapsarbete, version 1.0*). Detta sammanfaller med bibliotekslagen § 2 där det nämns att biblioteket i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Informationspåverkan som riktas mot Sverige från främmande makt kan innebära allvarliga konsekvenser för samhällets säkerhet, främst mot grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter, enligt Myndigheten för psykologiskt försvar. Källkritik är en viktig del av ett lands psykologiska försvar mot otillbörlig informationspåverkan från främmande makter. När vi är källkritiska värderar vi information istället för att automatiskt acceptera den som sann, vilket bidrar till att skydda Sverige och svenska intressen. Här kan folkbiblioteken ha en betydelsefull funktion för invånarna både vad gäller tillgång till information och bedömning av tillförlitlighet. Biblioteken kan även ha en betydande roll som mötesplats för invånarna i en kommun vid olika typer av kriser.

Hållbarhet

Vänersborgs kommuns vision *Vänersborgs kommun - attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet* knyter väl an till folkbibliotekens uppdrag.

Biblioteken bidrar till social och ekonomisk hållbarhet. Genom att erbjuda en plats för sociala och spontana möten har biblioteken en betydande roll i många människors vardag. Biblioteken erbjuder även alltid kostnadsfri programverksamhet och mediautlåning, vilket gör verksamheten tillgänglig för alla oavsett ekonomiska förutsättningar.

Vänersborg är en kommun med mål att ha minskad klimatpåverkan. Biblioteken bidrar till ett hållbart samhälle genom utlåning av medier både i fysisk och digital form.

Biblioteken ska inspirera till hållbarhet genom medverkan vid arrangemang såsom klädbytardagar, återbruksworkshops eller föreläsningar med miljötema.

Biblioteken ska ha i åtanke att inskaffa miljöklassade varor, sopsortera och återvinna/återbruka material i verksamheten när det är möjligt och lämpligt.

Samverkan

Biblioteken har samarbeten med olika kommunala förvaltningar och flera verksamheter inom kultur- och fritidsförvaltningen. Samarbetet fördjupas inom kultur- och fritidsverksamheten som t.ex. med ungdomsverksamheten Timjan, Fritidsgårdarna, Vänersborgs konsthall och Musik- och kulturskolan.

Biblioteken i Vänersborg ingår i flera nätverk. Framför allt finns ett utvecklat samarbete inom Biblioteken i Fyrstad, där biblioteken i Vänersborg ingår tillsammans med Lysekil, Trollhättan och Uddevalla. Sedan våren 2023 finns ett gemensamt bibliotekssystem och webb för biblioteken i Fyrstad.

Andra samarbeten och nätverk som kan nämnas är Fyrbodal, regionala Kulturförvaltningen Västra Götalandsregionen, nationella bibliotekskatalogen Libris, Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) som används för utbud och support av talböcker samt Statens kulturråd för kompetensutbildning och bidrag till olika former av folkbiblioteksverksamhet.

Biblioteken har också samarbeten i olika former med föreningar och studieförbund, till exempel Studieförbundet, Naturskyddsföreningen, Vänersborgs schacksällskap samt den lokala släktforskarföreningen. Det finns även avtalssamarbeten med Naturbruksgymnasiet Nuntorp och Brinkebergsanstalten dit bibliotekspersonal åker för att på plats erbjuda biblioteksservice. Biblioteken i Vänersborg är alltid öppna för nya samarbeten med andra verksamheter.

Barn- och ungdomsverksamhet

Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar. (8 § Bibliotekslagen)

Enligt Barnkonventionen 13 § har barn rätt till yttrandefrihet; att tänka, tycka och uttrycka sina åsikter, med respekt för andra personers rättigheter. I 31 § beskrivs att barn har rätt till lek, vila och fritid.

Barn och ungdomar är en av folkbibliotekens prioriterade målgrupper. Biblioteken i Vänersborg är öppna för alla barn och ungdomar och strävar efter att alltid ha barnens perspektiv i åtanke. Från den 1 januari 2020 är Barnkonventionen svensk lag och den är därför vägledande i planering, genomförande och utvärdering av bibliotekens verksamhet för barn och ungdomar. Målgruppen ska ges möjlighet att vara delaktiga i hur bibliotekens utbud och verksamhet ser ut.

Biblioteken i Vänersborg erbjuder för barn och ungdomar medier i ett flertal olika format och svårighetsgrader. Biblioteken erbjuder även medier för dem med andra modersmål än svenska, samt medier på de nationella minoritetsspråken. Specialmedier erbjuds för barn med någon form av funktionsnedsättning, t.ex. medier med TAKK (Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation), teckenspråk och punktskrift.

Biblioteken strävar efter att nå samtliga barn och ungdomar i Vänersborgs kommun genom sitt lässtimulerande arbete. Detta bidrar sannolikt till att barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier, vilket är ett av kommunens inriktningsmål. Att främja barns språkutveckling är ett viktigt uppdrag för biblioteken. Att inspirera till läsning och att lägga grunden till god språkutveckling är något som bör göras tidigt. För att nå de minsta barnen och deras vuxna genomför biblioteket delar av det arbetet tillsammans med förskolan, barnavårdscentralen (BVC), den öppna förskolan och logopedin. Det möjliggör ett utökat

kunskapsutbyte. De flesta av kommunens förskolor använder även folkbiblioteken antingen genom att besöka dem med sina barngrupper eller genom att hämta förbeställda bokpåsar.

Folkbiblioteken har ett samarbete med skolan, ett baskulturutbud, som är obligatoriskt i grundskolan. I baskulturutbudet ingår att elever i årskurs 1 bjuds in till sitt närmsta folkbibliotek och får en biblioteksintroduktion samt att bibliotekspersonal besöker elever i årskurs 4 och genomför ett projekt tillsammans med drama- och bildpedagoger från Musik- och kulturskolan. Projektet baseras på läroplanens innehåll om estetiska uttryck.

Prioriterade mål:

Under planperioden ska biblioteken:

- Utveckla läsfrämjande insatser för barn och unga i grundskoleålder på deras fritid, exempelvis genom kultur- och fritidsförvaltningens arbete med ”*Aktiv fritid*” på Torpa-området 2024–2026.
- Uppmärksamma temadagar kring nationella minoriteter för barn och unga.
- Fortsätta utveckla arbetsformer och samarbeten med ungdomsverksamheten Timjan.

Digitalisering

[...] Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet. (7 § Bibliotekslagen)

Bibliotek kan vara en nyckelaktör när det gäller att öka medborgares kunskap om digitala samhällstjänster, mycket beroende på att de vänder sig till alla medborgare. Den digitala delaktigheten är en demokratifråga, alla ska ha tillgång till samhället på samma villkor. Digitaliseringen spelar stor roll för förändring och utveckling av bibliotekens uppgift i samhället då en stor del av samhällets tjänster är helt digitala. Biblioteken ska enligt bibliotekslagen ha en aktiv roll i att minska den digitala klyftan, att vägleda och ge kommuninvånarna en trygghet i att använda internet och olika digitala verktyg och samhällsservice – att känna sig digitalt delaktiga. Digital och fysisk biblioteksverksamhet bör utvecklas tillsammans. Ett viktigt uppdrag för biblioteken är att inspirera till och informera om hur både barn, unga och vuxna i sin vardag kan bli mer källkritiska genom att granska fakta och bedöma olika digitala källors tillförlitlighet.

I Vänersborgs kommuns omvärldsanalys 2025–2027 beskrivs det att det är medborgarna själva som i hög grad är delaktiga i den digitala omställningen. Pandemin medförde en digital expansion där nya grupper har blivit användare av olika typer av tjänster. Det medför ett ökat tryck på de offentliga institutionerna att erbjuda fler smarta och tillgängliga lösningar vad gäller IT för och i samverkan med medborgarna.

Biblioteken i Vänersborg arbetar för att öka den digitala kompetensen och delaktigheten hos invånarna med bland annat IT-hjälp där man kan få hjälp med diverse enklare IT-relaterade problem och frågor. Eftersom digitala tjänster är under ständig förändring behöver verksamheten kompetensutbilda personalen i de tekniska kunskaper som krävs.

På bibliotekens webbsida finns information om biblioteksverksamheten och tillgång till digitala tjänster dygnet runt. Via bibliotekets hemsida kan man reservera och låna om media samt läsa tidningar och tidskrifter digitalt. Biblioteken tillhandahåller även andra digitala tjänster såsom e-böcker/e-ljudböcker, filmstreaming, språkkurser och databaser som kan nyttjas dygnet runt vilket gör att alla kan ta del av dem när det passar dem.

Biblioteken i kommunen erbjuder datorer och surfplattor som besökare kan använda för olika ändamål. Det är även möjligt att ansluta egna enheter till bibliotekens trådlösa nätverk. Tillgången till bibliotekens webbsida och katalog, åtkomlig reservationshylla, självbetjäningsautomater för utlåning och återlämning samt möjlighet till kopiering/utskrifter/scanning gör att besökare till stor del kan hantera sina rutinmässiga ärenden på egen hand.

Prioriterade mål:

Under planperioden ska biblioteken:

- Arbeta aktivt för att öka invånarnas medie- och informationskunnighet.
- Undersöka samverkan inom kommunen kring IT-handledning.

Medieförsörjning

Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet. (6 § Bibliotekslagen)

Biblioteken i Vänersborg erbjuder ett brett och varierat utbud av tryckta böcker, talböcker, ljudböcker, tidningar, tidskrifter, e-böcker, e-ljudböcker och e-tidningar med flera medier för alla åldrar, på olika språk och läsnivåer. Det ska gallras, förnyas och kompletteras regelbundet.

I och med samarbetet med biblioteken i Fyrstad har mediebeståndet utökats väsentligt. Invånarna kan numera reservera, låna och lämna media på samtliga bibliotek i Fyrstad.

Bibliotekens inköp av medier styrs av aktualitet, kvalitet, behov och efterfrågan. Vägledande för inköp och beståndsunderhåll är bibliotekens medieplan. Biblioteksanvändarna har möjlighet att påverka biblioteksbeståndet via inköpsförslag och stor hänsyn tas till dessa önskemål. Fjärrlån från andra bibliotek sker via en väl uppbyggd infrastruktur mellan bibliotek i regionen samt på ett nationellt plan.

Biblioteken ska enligt bibliotekslagen vara tillgängliga för alla och det är därför viktigt att erbjuda olika typer av anpassade medier såsom lättlästa böcker, böcker med stor stil, talböcker, litteratur på minoritetsspråk samt litteratur på andra språk än svenska.

Avdelningen Äppelhyllan tillhandahåller utvalda medier för barn och unga med olika funktionsnedsättningar samt för deras anhöriga, pedagoger och andra som möter barnen. Där finns media med t.ex. TAKK (Tecken som alternativ och kompletterande kommunikation), teckenspråk och punktskrift.

Biblioteken erbjuder även ”Boken kommer”-service, det vill säga att medier levereras hem till dem som på grund av funktionsnedsättningar inte kan komma till biblioteken.

Prioriterade mål:

Under planperioden ska biblioteken:

- Upprätta en gemensam medieplan för biblioteken i Fyrstad samt revidera nuvarande medieplan för biblioteken i Vänersborg.

Läsfrämjande arbete vuxna

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. (2 § Bibliotekslagen)

Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur. (7 § Bibliotekslagen)

Att förmedla litteratur för att stimulera läsandet är en av bibliotekens viktigaste uppgifter. För att främja läsning och tillgång till litteratur arbetar biblioteken medvetet med att lyfta fram såväl ny som äldre litteratur för att inspirera till lån och läsning. Biblioteken med sitt breda utbud inspirerar, förmedlar läsglädje och väcker engagemang genom att ge boktips i möten mellan bibliotekspersonal och allmänhet. Det kan också ske genom utställningar och exponering med olika teman, boktips via webben eller vid arrangemang såsom författarbesök, bokcirklar och boktips med elvakaffe. Bibliotekens läsfrämjande uppdrag nämns ytterligare i avsnitten *Mångspråk* och *Tillgänglighet*.

Bibliotekslokalernas utformning och möblering är under ständig utveckling för att skapa platser som möjliggör läs- och studiero.

Prioriterade mål:

Under planperioden ska biblioteken:

- Vidareutveckla en läsfrämjandeplan för vuxna.

Biblioteket som demokratisk mötesplats

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. (6 § Bibliotekslagen)

Biblioteket har på senare år utvecklats från sin traditionella roll att enbart tillhandahålla böcker och medier samt att vara en plats för att inhämta information, till att alltmer även vara en plats för möten och kulturupplevelser. Biblioteket är en plats där människor i olika åldrar med olika bakgrund kan träffas för både nytta och nöjes skull. Det fyller en viktig social funktion i samhället för många invånare.

Biblioteken är en del i det livslånga lärandet, skapar nyfikenhet och nya möten som ska bidra med kunskap och inspiration. Ett rikt kulturutbud för barn, unga och vuxna bidrar till att skapa en attraktiv kommun där människor trivs att bo. Biblioteken i Vänersborg ska erbjuda en mångfald av aktiviteter för lärande, skapande och upplevelser som tar hänsyn till invånarnas olikheter och intresseinriktningar som t.ex. författarbesök, föreläsningar, föreställningar, filmvisningar, workshops och utställningar.

Ett av kommunens inriktningsmål är att det ska finnas mer jämställda och jämlika förutsättningar för invånarna att påverka sina liv. Det ska också finnas en ökad tillgänglighet till trygga mötesplatser. Biblioteken ska fungera som neutrala plattformar för inhämtning av information, inspiration, lärande, kunskapsutbyte och upplevelser.

Lokalernas utformning spelar stor roll ur ett säkerhetsperspektiv för att öka allas upplevelse av trygghet och trivsel. Under de senaste åren har det satsats på samtliga folkbibliotekslokaler i Vänersborg genom bland annat medel från Kulturrådet. På huvudbiblioteket i centrum finns det

flera olika typer av rum som kan användas som mötesplatser för studenter, grupper och föreningar. Biblioteksfilialerna har rustats upp och nya möbler har köpts in. Ommöbleringar har skett för att kunna erbjuda förbättrade möjligheter till läsning och studier enskilt och i grupp.

Meröppet, dvs. att bibliotekslokaler kan utnyttjas vid vissa tider då personal inte är på plats, erbjuds på biblioteket i Brålanda. Detta innebär att besökare kan låna och återlämna böcker som vanligt under meröppettider samt använda lokalen som exempelvis studie- eller mötesplats för bokcirklar och liknande.

Biblioteksverksamhetens mötesplatser kan även vara utanför bibliotekens lokaler till exempel via digitala mötesplatser. Särskilt sociala medier innebär interaktion mellan bibliotek och användare. Bibliotekens lådcyklar används som mobila mötesplatser och har ett utbud av media och information. Cyklarna används på temadagar och festivaler.

Prioriterade mål:

Under planperioden ska biblioteken:

- Undersöka möjligheterna till att fler biblioteksfilialer ska kunna erbjuda meröppet.

Tillgänglighet

Biblioteken spelar en viktig roll för att ge alla människor lika möjligheter till kultur, upplevelser och lärande oavsett kön, ålder, språktillhörighet, kultur eller funktionsförmåga. Biblioteken ska ha en bra geografisk spridning så kommuninvånarna enkelt kan ta sig till dem, samt vara utformade så att alla känner sig välkomna. Tillgänglighet ska präglade lokalernas fysiska utformning, den digitala miljön, tillgången till information och personalens bemötande och förhållningssätt.

§ 4 i Bibliotekslagen handlar om den prioriterade gruppen personer med funktionsnedsättningar, som biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt. Utifrån gruppens olika behov och förutsättningar ska biblioteken bland annat erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att alla ska kunna ta del av information. De anpassade medierna är av stor betydelse för gruppen. Biblioteken köper in dessa, arbetar med att tillgängliggöra, ladda ner och skicka media med post eller personlig leverans. Bibliotekspersonal informerar om medierna och handleder i användandet av teknisk utrustning. I samarbete med Myndigheten för tillgängliga medier (MTM) informerar biblioteken om tjänsten Legimus/egen nedladdning. Målgrupperna är personer i alla åldrar med funktionsnedsättningar, personer med läs- och skrivsvårigheter, personer med synnedsättning och personer med intellektuella eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

De som inte kan ta sig till biblioteket själva kan få böcker hemlevererade via bibliotekens ”Boken kommer”-service. Detta gäller även boende på kommunens äldreboenden.

Eftersom befolkningsprognosen i kommunen visar att åldersgruppen äldre, 80 år och över, kommer att öka under planens period, behöver biblioteken sannolikt anpassa sin service. ”Boken kommer”-verksamheten kan antas öka i omfattning. Verksamheten behöver bli mer uppsökande genom olika aktiva möten inom äldreomsorgen.

Prioriterade mål:

Under planperioden ska biblioteken:

- Utveckla det uppsökande och läsfrämjande arbetet genom samverkan med andra aktörer.

- Aktivt bevaka befolkningsunderlaget av äldre invånare i kommunen och anpassa verksamheten utifrån förändringar.

Mångspråk och nationella minoriteter

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på:

- 1. de nationella minoritetsspråken,*
- 2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och*
- 3. lättläst svenska.*

(5 § Bibliotekslagen)

I Vänersborgs kommun finns *Riktlinje för Vänersborgs kommuns arbete gällande nationella minoriteter och minoritetsspråk*. Syftet med dokumentet är att tydliggöra kommunens ansvar i förhållande till de nationella minoriteterna och minoritetsspråken.

Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna – sverigefinnar, romer, tornedalingar, samer och judar. Sveriges fem nationella minoritetsspråk är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib samt samiska. Samerna är även ett urfolk. Biblioteken ska tillgängliggöra medier på dessa språk, synliggöra dem och verka för att informera om de nationella minoriteterna. Minoritetsgruppernas rättigheter bestäms även i Språklagen 8 § och lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Genom att tillhandahålla medier och information, verksamhet och program till bärarna av de nationella minoritetsspråken kan biblioteken bli ett viktigt stöd för den språkliga revitaliseringen. Biblioteken skyltar med media om och på minoritetsspråken under t.ex. temadagar. I synnerhet för barn och unga kan biblioteket bli en plats där språket kan stärkas. Enligt Barnkonventionens 30 § har språkliga och etniska minoriteter rätt till sitt språk, sin religion och sin kultur.

Biblioteket är en plats där personer med annat modersmål än svenska kan tillgodogöra sig kunskaper om det svenska samhället och språket. Genom utbudet av medier och information ger biblioteket även människor med en annan kulturell bakgrund möjligheter att behålla sitt språk och sin kultur.

Litteratur på de språk som kommuninvånarna har behov av ska enligt bibliotekslagen finnas i det egna beståndet eller kunna fjärrlånas från andra bibliotek. De vanligaste språken i Vänersborg förutom svenska är arabiska, somaliska, albanska och romani arli.

Nyanlända människors behov av bibliotekens tjänster förändras ständigt och biblioteken behöver vara benägna att anpassa sig för att kunna möta dessa behov. Biblioteken ska vara en plats för social inkludering och orientering i samhället. Aktiviteter riktade mot personer med annat modersmål än svenska ska anordnas av biblioteken själva eller i samarbete med andra. Biblioteken i Vänersborg samarbetar sedan flera år med Studieförbundet kring språkutvecklande arbete gentemot personer som bott en kort tid i Sverige. Som exempel kan nämnas språkträffar och bokcirkel med olika fokus.

Prioriterade mål:

Under planperioden ska biblioteken:

- Vidareutveckla det uppsökande arbetet i kommunens socialt och ekonomiskt utsatta bostadsområden.
- Undersöka samverkansmöjligheter gällande mångspråk och nationella minoriteter.
- Uppmärksamma temadagar kring nationella minoriteter.

Övergripande mål

Internationella styrdokument

FN:s konvention om barns rättigheter

IFLA:s riktlinjer för folkbiblioteksservice för barn och unga 0–18 år

Unescos folk- och skolbiblioteksmanifest

Nationella styrdokument

Bibliotekslagen (2013:801)

Skollagen (2010:800)

Regeringsformen

Språklagen (2009:600)

Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Regionala styrdokument

Regional biblioteksplan 2024–2027 för Västra Götalandsregionen

Lokala styrdokument

Vänersborgs kommuns mål- och resursplan 2024–2026 (MRP)

Kommunfullmäktiges inriktningsmål 2024–2026

Miljöprogram 2030

Riktlinje för Vänersborgs kommuns arbete gällande nationella minoriteter och minoritetsspråk (Antagen av kommunstyrelsen 2023-12-20 § 274)

Omvärldsanalys 2025–2027 (Vänersborgs kommun)

Uppföljning och utvärdering

Planen följs upp i kultur- och fritidsnämnden årligen och rapporteras för kommunfullmäktige vid planperiodens slut.

2024-11-12

Dnr: KUFRN 2024/76

Handläggare
Anna Svensson
anna.svensson@vanersborg.se
0521-72 14 30

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Biblioteksplan 2025-2028 Vänersborgs kommun

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta Biblioteksplan 2025–2028 Vänersborgs kommun.

Sammanfattning av ärendet

Verksamheten på bibliotek styrs av Bibliotekslagen (2013:801). Det finns flera olika typer av biblioteksverksamhet och kultur- och fritidsnämnden ansvarar för Folkbiblioteken. I Vänersborg finns ett huvudbibliotek och tre biblioteksfilialer i Brålanda, Frändefors och Vargön.

I bibliotekslagen finns bestämmelser om det allmänna biblioteksväsendet. Det allmänna biblioteksväsendet består av all offentligt finansierad biblioteksverksamhet och utgörs av:

1. folkbibliotek,
2. skolbibliotek,
3. regional biblioteksverksamhet,
4. högskolebibliotek,
5. lånecentraler, och
6. övrig offentligt finansierad biblioteksverksamhet.

Skolbiblioteken är även det ett kommunalt ansvar och för dessa ansvarar barn- och utbildningsnämnden. Alla elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek (2 kap. 36 § skollagen). Skolbibliotekens uppdrag är att förmedla läslust och media- och informationskunnighet. Med anledning av att det i skrivande stund ligger en lagrådsremiss om förändringar i skollagen avseende skolbibliotek så har barn- och utbildningsförvaltningen initierat ett planeringsarbete inför beslut om förändringar. I liggande förslag om Biblioteksplan 2025-2028 beskrivs därför en kortare generell text om skolbibliotek, vilken i ett senare skede kan bli aktuell att justera/komplettera.

Biblioteken har genom lagen ett mycket brett ansvarsområde. Biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

Biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov.

- Folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.
- Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur.
- Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.
- Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.
- På folkbiblioteken ska allmänheten avgiftsfritt få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform.

I enlighet med Bibliotekslagen 17 § ska kommuner och regioner anta biblioteksplaner för sin verksamhet. Kultur- och fritidsförvaltningen har därför tagit fram förslag på ny Biblioteksplan 2025–2028 Vänersborgs kommun. Biblioteksplanen utgår från Kungliga bibliotekets riktlinjer för upprättande av biblioteksplan och omfattar mål för kommunens folkbibliotek.

För att vara gällande ska biblioteksplanen vara politiskt antagen.

Beredning

Arbetet har skett inom kultur- och fritidsförvaltningen samt i samråd med barn- och utbildningsförvaltningen.

Anna Svensson
Förvaltningschef

Bilagor

Biblioteksplan 2025-2028 Vänersborgs kommun

Sändlista

Handläggare av ärendet

Barn- och utbildningsförvaltningen

Kommunstyrelsen

2025-02-17

Dnr: KS 2025/35

Handläggare
Ewa Lundqvist
ewa.lundqvist@vanersborg.se
0521-721155

Mottagare
kommunstyrelsen

Förslag till anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2026-2028

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ställa sig bakom upprättat förslag till Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2026-2028.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har, enligt uppdrag, upprättat Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2026-2028. Kommunstyrelsen föreslår ställa sig bakom upprättat förslag.

De senaste åren har präglats av hög inflation och mycket höga kostnader vilket har påverkat våra verksamheter men också vår ekonomi. Trots ett väldigt lågt budgeterat resultat 2024 visar kommunen ett bra bokslut utifrån förutsättningarna. Från 2025 prognostiseras inflationstakten bli lägre och ekonomin förbättras. Det innebär ett bättre utgångsläge inför det kommande budgetarbetet.

Kommunen har gjort stora investeringar och står inför fortsatt höga investeringsnivåer de kommande åren, det avser både nyinvesteringar och underhållsinvesteringar. Den höga investeringstakten med ökade kostnader för avskrivningar och ränta gör att kommunens ekonomi är fortsatt pressad. Det måste kontinuerligt skapas utrymme i ekonomin för att finansiera planerade investeringar i våra verksamhetslokaler och särskilda boenden.

SCB:s nya framskrivning av befolkningsutvecklingen visar på en långsammare ökningstakt lägre och arbetskraftsutbud. Den nya prognosen visar på färre barn och unga men ökat antal äldre. Inför mål- och resursplan kommer en ny och uppdaterad befolkningsprognos tas fram där även kommunens lokala förutsättningar vägs in.

Det fortsatta arbetet med budget 2026 ställer krav på omprioriteringar av befintliga verksamheter. Samtliga nämnder behöver arbeta med effektiviseringar men också med att ompröva ambitionsnivåer mellan och inom befintliga verksamheter.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunstyrelsens budgetberedning.

Thomas Sannemalm
Ekonomichef

Bilagor

Förslag till Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2026-2028

Sändlista

Handläggare av ärendet

Samtliga nämnder
Ekonomikontoret

Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2026-2028

Förslag till Kommunstyrelsen 2025-02-26

Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2026–2028

Kommunstyrelseförvaltningen har, enligt uppdrag, upprättat Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2026–2028. Kommunstyrelsen föreslås ställa sig bakom upprättat förslag.

De senaste åren har präglats av hög inflation och mycket höga kostnader vilket har påverkat våra verksamheter men också vår ekonomi. Trots ett väldigt lågt budgeterat resultat 2024 visar kommunen ett bra bokslut utifrån förutsättningarna. Från 2025 prognostiseras inflationstakten bli lägre och ekonomin förbättras. Det innebär ett bättre utgångsläge inför det kommande budgetarbetet.

Kommunen har gjort stora investeringar och står inför fortsatt höga investeringsnivåer de kommande åren. Det avser både nyinvesteringar och underhållsinvesteringar. Den höga investeringstakten med ökade kostnader för avskrivningar och ränta gör att kommunens ekonomi är fortsatt pressad. Det måste kontinuerligt skapas utrymme i ekonomin för att finansiera planerade investeringar i våra verksamhetslokaler och särskilda boenden.

SCB:s nya framskrivning av befolkningsutvecklingen visar på en långsammare ökningstakt och lägre arbetskraftsutbud. Den nya prognosen visar på färre barn och unga men ökat antal äldre. Inför mål- och resursplanen kommer en ny och uppdaterad befolkningsprognos tas fram där även kommunens lokala förutsättningar vägs in.

Det fortsatta arbetet med budget 2026 ställer krav på omprioriteringar av befintliga verksamheter. Samtliga nämnder behöver arbeta med effektiviseringar men också med att ompröva ambitionsnivåer mellan och inom befintliga verksamheter.

Benny Augustsson
Kommunstyrelsens ordförande

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	sidnr
1. SAMHÄLLSEKONOMISK BAKGRUND	3
1.1 Samhällsekonomi och kommunal ekonomi	3
1.2 Styrande för kommunerna	3
2. BEFOLKNING	4
3. INRIKTNINGSMÅLEN INFÖR MRP 2026-2028	5
3.1 Prioriterade områden	5
3.2 Målvärden	6
3.3 Förväntade resultat	9
3.4 Kopplingen till globala målen	9
4. EKONOMISKA PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	9
4.1 Riktlinjer för god ekonomisk hushållning	9
4.2 Krav på god ekonomisk hushållning – ekonomisk balans	9
4.3 Bokslut 2024 och budget 2025	10
4.4 Hantering av kommunens pensionsåtagande	10
4.5 Ekonomiska förutsättningar inför budget 2026-2028	10
4.6 Nämndernas nettobudgetramar inför 2026	11
4.7 Investeringsbudget 2026-2028	13
4.8 Direktiv	14
4.9 Resultatkalkyl 2026-2028	15
5. ÖVRIGA ANVISNINGAR	16
5.1 Driftbudget	16
5.2 Inlämning av mål- och resursplan	17
5.3 Investerings- och exploateringsplan	18
5.4 Samverkan i samband med budgetarbetet	19
6. TIDSPLAN FÖR DET FORTSATTA BUDGETARBETET	20
BILAGOR	
Bilaga 1. Budgetramar per nämnd	
Bilaga 2. Anslagsredovisningsnivåer	

1. SAMHÄLLESEKONOMISK BAKGRUND

Här presenteras en översikt över den nuvarande ekonomiska situationen samt framtida ekonomiska scenarier för både global och svensk ekonomi, med särskilt fokus på Vänersborgs kommun.

1.1 Samhällsekonomi och kommunal ekonomi

Global ekonomi: Den globala ekonomin visar stark utveckling i USA men svagare i euroområdet och Kina. Inflationen har sjunkit och räntesänkningar väntas öka efterfrågan på svensk export nästa år.

Svensk ekonomi 2024-2025: Sverige befinner sig i en lågkonjunktur men optimismen ökar tack vare expansiv ekonomisk politik och räntesänkningar. Återhämtningen börjar 2024 men arbetslösheten förblir hög.

Scenario för svensk ekonomi 2026-2028: BNP-tillväxten är stark i början av perioden och ekonomin når balans 2026. Arbetslösheten minskar och inflationen hålls nära 2 procent, vilket leder till räntehöjningar.

Osäkerheter i prognoserna: Det finns osäkerheter kring hur snabbt inflationsmålen nås och effekten av räntesänkningar. Hushållens konsumtion är fortsatt svag och geopolitiska spänningar påverkar ekonomin.

SCB:s befolkningsframskrivning: SCB:s nya framskrivning visar en långsammare befolkningsökning och lägre arbetskraftsutbud, vilket kräver aktiva arbetsmarknadsåtgärder och produktivitetshöjande insatser.

Kommuners ekonomi: Skatteunderlaget ökar svagt 2024 men accelererar 2025. Pensionskostnaderna har ökat kraftigt men väntas minska när inflationen avtar.

Tabell: Nyckeltal för den svenska ekonomin, procentuell förändring

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP	0,0	0,7	3,1	2,5	1,9	1,7
Arbetade timmar	1,4	-0,4	0,7	1,6	1,1	0,6
Arbetslöshet	7,6	8,4	8,3	7,8	7,6	7,6
Timlön, konjunkturlönestatistik	3,8	4,1	3,5	3,5	3,4	3,4
Konsumentpris, KPIF	6,0	1,9	1,8	1,8	2,0	2,0

1.2 Styrande för kommunerna

God ekonomisk hushållning och ekonomi i balans

God ekonomisk hushållning och ekonomi i balans regleras i kommunallagen och innebär att kommunen måste upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Kommunen måste också ha reserver för att kunna möta oförutsedda kostnadsökningar, minskade intäkter och behov av ytterligare investeringar. Med god ekonomisk hushållning menas också att dagens medborgare finansierar sin egen kommunala välfärd och inte skjuter upp betalningen till kommande generationer. Kommunen har fastställt mål och riktlinjer kring god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper.

2. BEFOLKNING

Under våren 2024 har kommunstyrelseförvaltningen tagit fram en befolkningsprognos. Den grundar sig bland annat på en ökning av bostadsbyggandet i kommunen, vilket förväntas leda till omflyttningar och inflyttningar, vilket i sin tur förväntas leda till ett växande invånarantal. Prognosen sträcker sig över tio år. Flera tabeller för olika behov är framtagna.

Nedan redovisas befolkningsförändringar i olika åldersintervall av en växande befolkning i kommunen:

Ålder	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Förändring
0-5	2 682	2 646	2 633	2 603	2 615	2 626	2 654	2 688	2 715	2 735	2 752	3%
6-12	3 252	3 214	3 213	3 197	3 167	3 164	3 180	3 158	3 143	3 151	3 141	-3%
13-15	1 467	1 482	1 443	1 404	1 387	1 414	1 362	1 352	1 353	1 372	1 376	-6%
16-18	1 471	1 454	1 432	1 449	1 466	1 433	1 402	1 389	1 412	1 364	1 356	-8%
19-29	4 521	4 548	4 568	4 618	4 669	4 712	4 758	4 804	4 782	4 796	4 798	6%
30-39	5 163	5 259	5 280	5 266	5 315	5 325	5 307	5 294	5 307	5 295	5 284	2%
40-49	4 354	4 352	4 385	4 461	4 513	4 645	4 798	4 906	5 002	5 121	5 227	20%
50-59	5 283	5 223	5 118	4 986	4 901	4 818	4 757	4 740	4 732	4 672	4 664	-12%
60-69	4 708	4 803	4 920	5 072	5 142	5 239	5 283	5 307	5 352	5 425	5 393	15%
70-79	4 311	4 285	4 201	4 162	4 194	4 160	4 200	4 233	4 250	4 275	4 369	1%
80-89	2 349	2 448	2 593	2 679	2 760	2 859	2 881	2 924	2 938	2 938	2 938	25%
90-w	451	464	474	484	503	511	543	571	592	631	667	48%
Summa	40 012	40 177	40 261	40 383	40 632	40 906	41 124	41 367	41 578	41 776	41 965	5%

Prognosresultatet kan sammanfattas enligt följande:

- Antalet invånare beräknas öka varje år och sammanlagt är ökningen 1 953 personer från 2023 till 2033 eller 0,5 procent per år. Det är lägre ökningstakt jämfört med de senaste åren.
- Antalet barn och ungdomar i grupperna 0 - 15 år minskar med sammanlagt 132 personer.
- Stora ökningar sker i de äldre åldersgrupperna. De äldsta, grupperna över 80 år, ökar kraftigt med 806 personer fram till år 2033.

En uppdaterad befolkningsprognos kommer att presenteras våren 2025.

3. INRIKTNINGSMÅL 2026-2028

- **Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina liv**
- **Fler barn och unga uppnår bättre skolresultat och fullföljer sina studier**
- **Vänersborg är en ekologisk och hållbar kommun med minskad klimatpåverkan**
- **Vänersborgskommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag**
- **Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv**

Kommunfullmäktige fastställer inriktningsmål för mandatperioden. Inriktningsmålen ska ge strategisk och övergripande styrning av den politiska viljeriktningen. Nämnderna ansvarar gemensamt för att styra verksamheten mot den strategiska och övergripande riktning som kommunfullmäktige fastställt i inriktningsmålen. Inriktningsmålen preciseras av kommunfullmäktige med hjälp av övergripande målvärden och riktade uppdrag till nämnderna.

Grunden för våra inriktningsmål är att:

- ▶ Fullföljda studier med gymnasieexamen är grunden för att få ett arbete.
- ▶ Människor i arbete är grunden för vår gemensamma välfärd.
- ▶ Den gemensamt finansierade välfärden ska omfatta alla och öka tryggheten och livskvaliteten.
- ▶ Vi lämnar över vår natur och miljö till nästa generation i ett hållbart skick.

3.1 Prioriterade områden för uppdrag under planperioden

Mot bakgrund av de i kapitel 1 beskrivna samhällsekonomiska utmaningarna så finns behov av att under planperioden fördjupa utredningar och uppdrag inom prioriterade områden. De prioriterade områdena rör alla nämnder och i vissa fall tillsammans med bolag och externa samhällsaktörer. Uppdragen kommer att kopplas till inriktningsmålen i enlighet med styr- och ledningsmodellen och preciseras vad gäller innehåll och ev. finansiering i mål- och resursplanen.

- **Uppdragsområde** för tidiga insatser för barn och unga för fullföljda studier.

Det kan till exempel vara att ta fram gemensamma handlingsprogram för skola, fritid och sysselsättning inkluderande insatser för motverkande av psykisk ohälsa och drogförebyggande arbete. Att gemensamt med Kunskapsförbundet lotsa fler till yrkesinriktade utbildningar.

- **Uppdragsområde** för social inkludering

Det kan till exempel vara gemensamma insatser för de som står längst från arbetsmarknaden, att utveckla det sociala företaget, att motverka segregationen och ensamhet.

- **Uppdragsområde** för samhällsutveckling och tillväxt

Det kan till exempel handla om insatser för landsbygdsutveckling, att stärka näringslivets tillväxt genom att öka kommunens verksamhetsmark och att stärka kommunens krisberedskap och arbete med civilt försvar.

- **Uppdragsområde** effektivisering och verksamhetsutveckling

Det kan till exempel röra genomlysningar eller utredningar som syftar till att frigöra tid och resurser såsom bättre nyttjande av fastigheter och lokaler, minskad administration och översyn av

olika processer. Resurser och tid som krävs för att samla resurser för arbete med att digitalisera välfärdstjänster och utveckla och kompetensutveckla ledare och medarbetare i nya arbetssätt i kommande tider av personalbrist.

3.2 Målvärden kopplade till inriktningsmålen

Nedan redovisas inriktningsmålen kopplade till målvärdena samt vilka målvärden som berör respektive nämnd.

Våra invånare ska ha mer jämställda och jämlika förutsättningar att påverka sina
Våra invånare ges lika möjligheter att forma sin framtid, där lokala skillnader utifrån livssituation, boendeplats och ekonomi utjämnas. Den sociala inkluderingen medför att invånarna kan påverka och delta i samhället oavsett bakgrund, där olika insatser riktas beroende på skillnader i olika boendelar. Kommunens verksamheter arbetar i samverkan med fler organisationer, för att minska effekterna av socioekonomiska faktorer, där ett rättighetsbaserat perspektiv ger möjlighet till utbildning, bostad och arbete.

Direkt koppling					Indirekt koppling				
1 INGEN FATTIGDOM	8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT	10 MINSKAD OJÄMLIKHET	16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN		3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNADE	4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA	5 JÄMSTÄLLHET	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN	
Mått (Kolada)	Nuläge	Ambitionsnivå 2026	Ambitionsnivå 2028	Nämnder					
Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel	32,6 (2024)	31,0	29,6 (rikssnitt 2024)	Samtliga					
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel	69,8 (2024)	71,0	72,0 (grön 2024)	KS, BUN, SOC, KULF					
Vuxna biståndsmottagare (18+ år) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av befolkningen	1,3 (2023)	1,20	1,13 (gul 2023)	SOC, KS					

Fler barn och ungauppnår bättreskolresultat och fullföljer sina studier

Barn och unga ges goda framtidsmöjligheter där skolan erbjuder individuellt stöd och förebyggande insatser med början i förskolan.

Kommunens olika verksamheter arbetar för att främja faktorer som påverkar skolresultat såsom arbetsmiljö, fysiska miljöer, hemförhållanden, fritidsmöjligheter och stöd i unga år.

Fullföljda studier ökar möjligheterna att välja en sysselsättning som upplevs stimulerande och att nå egenförsörjning.

Mått (Kolada)	Nuläge	Ambitionsnivå 2026	Ambitionsnivå 2028	Nämnder
Ungdomar etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning	83,1 (2022)	84,7 (rikssnitt 2022)	86,8 (grön 2022)	SOC, KS
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel	85,5 (2024)	86,0	86,4 (grön 2024)	BUN
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel	69,2 (2024)	71,0	73,0 (gul 2024)	KS

=====

Vänersborg är en ekologiskthållbar kommun med minskad klimatpåverkan

Den ekologiskt hållbara kommunen bidrar till att vårda våra resurser för nuvarande och framtida invånare. Kommunens Miljöprogram 2030 och Strategin för ett fossilfritt Vänersborg 2030 värnar om hela den geografiska kommunen, och ökad kunskap hos invånarna underlättar för klimatvänliga val. Nya klimatsmarta lösningar och teknisk innovation leder till minskad miljöpåverkan såsom fossiloberoende, hållbar konsumtion, upphandling och inköp. Miljöperspektivet beaktas vid kommunens beslutsfattande och olika former av samverkan.

Mått (Kolada)	Nuläge	Ambitionsnivå 2026	Ambitionsnivå 2028	Nämnder
Utfall på mätbara indikatorer vad gäller årliga mål för transport, el och uppvärmning i Strategi för fossilfritt Vänersborg 2030	12 av 20 indikatorer uppnådda enligt årets målvärde (2022)	Minst hälften av indikatorerna ska uppvisa en förbättring jämfört med utgångsläge	Minst två tredjedelar av indikatorerna ska uppvisa en förbättring jämfört med utgångsläge	KS, SBN, BN, SOC
Antal genomförda eller påbörjade klimatlöften för kommunen	22 påbörjade eller uppfyllda av 24	Samtliga antagna klimatlöften är påbörjade eller uppfyllda	Samtliga klimatlöften är uppfyllda	SBN, KS, SOC, MHN

=====

Vänersborgskommun har en god service och hög effektivitet gentemot våra invånare och företag

Företag i Vänersborgs kommun möts av ett gott bemötande och en hög tillgänglighet där kommunens verksamheter håller en god kvalitet. Det är enkelt att få kontakt med kommunen, och den digitala servicen leder till mer effektiva flöden inom och mellan olika förvaltningar. Företag i kommunen ges möjligheter att expandera, där kommunen kan bistå med tillgänglig mark och lokaler när nya och befintliga företag vill verka och etablera sig i kommunen. Våra invånare är nöjda med den välfärd vi levererar. Kvalificerad personal leder till en god kvalitet i våra verksamheter, där innovation och teknik bidrar till att effektiviteten är hög.

8

ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT

10

MINSKAD OJÄMLIKHET

9

HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR

Indirekt koppling

16

FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

12

HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

4

GOD UTBILDNING FÖR ALLA

Mått (Kolada)	Nuläge	Ambitionsnivå 2026	Ambitionsnivå 2028	Nämnder
Företagsklimat enl. (Insikt) - Totalt, Index, %	79 (2023)	75	76	MHN, BN, KS, SOC, SBN
Svenskt näringsliv: Företagsklimatet - Sammanfattande omdöme	3,36 (2024)	3,60	3,65	SAMTLIGA
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn	86 (2024)	89	91 (grön)	SOC
Nöjdhet med skola (åk 8), %	63 (2023)	64	65 (grön)	BUN

Våra medarbetare ska ges förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv

Vi ska ha en arbetsmiljö som ger förutsättningar för ett friskt och hållbart arbetsliv. I Vänersborgs kommun ska medarbetarna vara delaktiga och ha förståelse för sina uppdrag och sina roller. För att få en engagerad personal krävs ett tryggt och stabilt ledarskap som når ut till samtliga medarbetare i vår kommun. Personalpolicyn och samverkansavtalet med de fackliga organisationerna ska vara grunden i arbetet.

Mått (Kolada)	Nuläge	Ambitionsnivå 2026	Ambitionsnivå 2028	Nämnder
Hållbart medarbetarengagemang (HME) totalindex	80 (2024)	81	82	Samtliga
Sjukfrånvaro	9,2 (2024)	8,7	8,2 (gul 2022)	Samtliga

3.3 Förväntade resultat

Nämnderna preciserar fullmäktiges inriktningsmål genom sina förväntade resultat. De identifierar vilka förflyttningar som är önskvärda inom sina verksamheter under planperioden, baserat på grunduppdragets nuläge och behov samt tilldelad budget. Dessa uttrycks som förväntade resultat Uppnå (mått med ambitionsnivåer) och förväntade resultat Genomföra (uppdrag). De förväntade resultaten beslutas i nämndens egen verksamhetsplan med nämndbudget och är inte en del av Mål- och resursplanen. Utfallet av nämndens förväntade resultat och kommunfullmäktiges målvärden utgör grunden för nämndens bedömning av sin måluppfyllelse.

3.4 Koppling mellan lokala och FN:s globala mål för hållbar utveckling

Vänersborgs kommun arbetar med att genomföra de globala målen på lokal nivå. Detta innebär att Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling är en del av kommunens styrning och ledning.

Kommunen mäter och analyserar sina framsteg inom de globala målen genom att koppla dem till kommunfullmäktiges inriktningsmål och nämndernas förväntade resultat. Sveriges kommuner och regioner har utformat nyckeltal för varje globalt mål som hjälper till med detta. En målsättning för planperioden anges i mål- och resursplanen, och en övergripande redovisning av resultaten görs i årsredovisningen.

4. EKONOMISKA PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

4.1 Riktlinjer för ekonomin och god ekonomisk hushållning

Vänersborgs kommun har fastställt finansiella mål och riktlinjer för verksamheten för god ekonomisk hushållning. Verksamhetsmålen är också kommunens inriktningsmål för god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås samt att riktlinjerna följs.

Förslag om finansiella mål läggs till kommunfullmäktige i samband med förslag om mål- och resursplan 2026-2028 i juni 2025.

4.2 Krav på god ekonomisk hushållning - ekonomisk balans

Enligt kommunallagen ställs det krav på att kommunerna ska ha god ekonomisk hushållning och redovisa ekonomisk balans. Föreskrifterna i kommunallagen om balanskrav innebär i korthet att årsbudgeten *ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna*.

Kommunen kan fastställa en budget som inte är i balans, om det föreligger synnerliga skäl. Om årets resultat i årsredovisningen är mindre än noll kronor, ska det negativa resultatet regleras och det egna kapitalet återställas senast tre år efter att det negativa resultatet uppkommit. Vid underskott ska en åtgärdsplan upprättas som anger hur det egna kapitalet ska återställas. Fullmäktige har möjlighet att besluta att inte reglera ett negativt resultat, om det uppkommit till följd av orealiserade förluster i värdepapper.

Regelverket kring balanskravet kan öppna upp för möjligheten att utjämna intäkter över tid genom en resultatreserv (RER) och tidigare också en resultatutjämningsreserv (RUR). Vänersborgs kommuns riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt ekonomistyrningsprinciper innehåller regler för RER och RUR.

4.3 Bokslut 2024 och budget 2025

I 2024 års preliminära bokslut redovisas en förbättring av eget kapital med 69 mnkr, vilket är 68 mnkr bättre än budget. Nämndernas resultat är sammanlagt 25 mnkr bättre än budget, skatteintäkter och generella statsbidrag visar överskott om 33 mnkr, centralt budgeterade verksamhetskostnader visar 2 mnkr sämre än budget och finansnettot överskott om 12 mnkr.

I 2025 års mål- och resursplan är resultatet budgeterat till +31 mnkr. För att uppnå 2-% målet ska resultatet vara minst 63 mnkr. Soliditeten (inklusive kommunens hela pensionsåtagande) är 2025 budgeterad till 25 procent, vilket är lägre än 2024. Det innebär att målet om förbättrad soliditet inte uppnås 2025.

Nämndernas budgetramar justerades i budget 2025. Medel för att finansiera effekter av 2025 års löneavtal budgeterades centralt. Ettårs-anslagen från budget 2024 togs bort. Nämndernas ramar justerades för sänkta arbetsgivaravgifter, internräntor, hyror (som en konsekvens av införandet av komponentredovisning) samt justeringar i statsbidragspåsen. I övrigt justerades nämndernas budgetramar 2025 sammantaget med +71 mnkr enligt följande: Barn- och utbildningsnämnden +11 mnkr, kommunstyrelsen +14 mnkr, kultur- och fritidsnämnden +9 mnkr, samhällsbyggnadsnämnden +7 mnkr och socialnämnden +30 mnkr.

4.4 Hantering av kommunens pensionsåtagande

Kommunerna redovisar pensionskostnaderna enligt en blandmodell. Detta innebär att pensionskulden intjänad fram till 1997-12-31 redovisas som en ansvarsförbindelse. Från och med 1998 redovisas intjänad pension inklusive löneskatt som en avsättning i balansräkningen och som en kostnad i resultaträkningen och ränteuppräknas.

Sedan 2006-01-01 gäller pensionsavtalen KAP-KL/AKAP-KL, där den avgiftsbestämda delen ökar och den förmånsbestämda delen minskar. Från och med 2023-01-01 gäller AKAP-KR för anställda inom kommunerna och ersätter AKAP-KL, men vissa anställda fortsätter att omfattas av KAP-KL.

4.5 Ekonomiska förutsättningar inför budget 2026-2028

Inför arbetet med budget 2026 har gällande mål- och resursplan stämts av mot SKR:s prognoser över förväntad utveckling av skatteunderlaget. Bedömningen av inkomstutvecklingen har sedan kompletterats med uppdaterade bedömningar över såväl inflation som lönekostnadsutveckling. Av tabellen nedan framgår övergripande förutsättningar för den ekonomiska utvecklingen som budgetanvisningarna för planperioden 2026-2028 nu baserar sig på.

Tabell: Ekonomiska förutsättningar inför 2026

Underlag	2024	2025	2026	2027	2028
Skatteberäkning	3,5%	4,4%	4,8%	4,6%	4,1%
Inflationskompens.	1,7%	1,4%	1,8%	2,0%	2,0%
Internränta	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%

- Skatteintäkternas/generella statsbidrags uppräknings mellan åren baserar sig på en prognos från SKR 2024-12-12.
- Inflationen prognostiseras till 1,8 procent utifrån SKR:s prognos. I ramarna för 2026 har kostnadsbudgeten liksom intäktsbudgeten för respektive nämnd räknats upp med 1,8 procent.

- Löneutvecklingen under 2026 prognostiseras till 70 mnkr. Under 2025 beräknas löneutvecklingen till 90 mnkr. Nämndernas budgetramar inför 2026 är baserade på 2024 års lönenivå. Dessa får senare kompletteras med tillkommande kostnader för löneavtal under 2025-2026 inom ramen för centralt avsatta budgetmedel i mål- och resursplan.
- Internräntan är oförändrad 2,5 procent i ramsättningen. Internräntan kan komma att ses över i samband med arbetet med mål- och resursplanen.
- Personalomkostnadspålägget är oförändrat 40,24 procent.

4.6 Nämndernas nettobudgetramar inför 2026

I slutet av januari hade budgetberedningen två dialogdagar med nämndernas presidier. Även PFU, fackliga företrädare samt kommunens förvaltningschefer var inbjudna. Dagarna inleddes med ett föredrag av Gunnar Wetterberg som talade om "Från skärselden till demografin". Därefter utbyttes information om bokslut och måluppfyllelse 2024 samt utmaningar och omvärldsspanning 2025-2028. Dag två avslutades med en frågestund. Syftet med dagarna var att ge en helhetsbild och ett gemensamt underlag inför arbetet med mål- och resursplan 2026-2028.

Som en konsekvens av införandet av **komponentredovisning** budget 2019 ökar samhällsbyggnadsnämndens kapitalkostnader för fastighetsunderhåll och gatuunderhåll. Samhällsbyggnadsnämnden samt nämnder som hyr fastigheter av samhällsbyggnadsnämnden har kompenserats i driftbudgeten från om med budget 2019 och framåt. Från 2026 ökar samhällsbyggnadsnämndens kapitalkostnader ytterligare då underhållsbudgeten utökats. Nämnderna kompenseras för ökade kostnader som följer av underhållet.

Staten har **justerat de generella statsbidragen** anslaget för kommunalekonomisk utjämning enligt den s.k. finansieringsprincipen. Principen innebär att kommuner och regioner inte ska behöva höja skatten eller prioritera om annan verksamhet för att finansiera nya statliga uppgifter. Kommunens s.k. statsbidragspåse justeras med sammanlagt +3 742 tkr netto i budget 2026, vilket fördelas till de nämnder som är berörda av de nya eller minskade uppdragen.

Justeringar i statsbidragspåsen 2026	tkr
Barn- och utbildningsnämnden:	552
-digitala och centralt rättade prov	-78
-stärkta skolbibliotek	629

Justeringar i statsbidragspåsen 2026	tkr
Kommunstyrelsen	149
-informationsutbyte avseende Komvux	38
-digitala och centralt rättade nationella prov	-78
-stärkta skolbibliotek	188

Justeringar i statsbidragspåsen 2026	tkr
Socialnämnden:	3 042
-ny socialtjänstlag	476
-brottsförebyggande bestämmelse i SoL	226
-åtgärder för att stärka samhällsvårdens innehåll	1 296
-fler verktyg för att stärka skyddet för barn	234
-en effektivare kontaktförbudlagstiftning	56
-utökat anhörigstöd	567
-fast omsorgskontakt i SÄBO	922
-stärkt rätt till assistans	-735

Mot bakgrund av KSAU:s budgetberedning justeras nämndernas budgetramar enligt följande:

Barn- och utbildningsnämndens budgetram 2026 fastställs till 1 022 101 tkr. Jämfört med budget 2024 har följande justeringar gjorts: Inflationskompensationen ökar ramen med 5 910 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 6 231 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillförs 1 772 tkr. Ramen utökas med 552 tkr då de generella statsbidragen i statsbidragspåsen justeras upp med motsvarande summa. Det tillfälliga anslaget om 1 000 tkr till kvalitetshöjande arbete för att uppnå gymnasiebehörighet tas bort.

Byggnadsnämndens budgetram 2026 fastställs till 19 754 tkr. Inflationsuppräknningen minskar ramen med 135 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 224 tkr.

Kommunfullmäktiges budgetram 2026 fastställs till 2 669 tkr. Inflationsuppräknningen tillför ramen 13 tkr.

Kommunstyrelsens budgetram 2026 fastställs till 492 544 tkr. Jämfört med budget 2025 har följande justeringar gjorts: Inflationskompensationen ökar ramen med 7 043 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 705 tkr. Ramen tillförs 149 tkr för utökade verksamheter inom Kunskapsförbundets ansvarsområde, till följd av statens justeringar i de generella statsbidragen/statsbidragspåsen. Till kommunstyrelsen avsätts 10 000 tkr för driftkostnader som följer av framtida investeringar.

Kultur- och fritidsnämndens budgetram 2026 fastställs till 150 013 tkr. Jämfört med budget 2025 har följande justeringar gjorts: Inflationskompensationen ökar ramen med 1 575 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 533 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillförs 359 tkr. Ramen utökas med 50 tkr för kapitalkostnader som följer av investering i konstnärlig gestaltning.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2026 fastställs till 11 767 tkr. Jämfört med budget 2025 har ramen minskats med 50 tkr för inflationsuppräknning. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 120 tkr.

Revisionens budgetram 2026 fastställs till 1 934 tkr. Inflationskompensationen ökar ramen med 24 tkr. **Kommunfullmäktiges presidium** har att bereda och inkomma med förslag till budgetberedningen avseende revisionens budget, senast den 17 april 2025.

Samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2026 fastställs till 107 410 tkr. Jämfört med budget 2025 har följande justeringar gjorts: Inflationskompensationen ökar ramen med 420 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 723 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillförs 70 tkr. Gatuenheten tillförs 700 tkr för utökad kapitalkostnad kopplad till komponentredovisningen. Ettårs-anslaget i budget 2025 om 1 000 tkr till exploateringskostnader av södra Sanden tas bort. Ettårs-anslaget i budget 2025 för tomhyra av Norra skolan om 1 900 tkr kvarstår även under 2026.

Socialnämndens budgetram 2026 fastställs till 1 215 046 tkr. Inflationskompensationen ökar ramen med 4 382 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 8 096 tkr. För höjda hyreskostnader (till följd av fastighetsunderhåll) tillförs 49 tkr. Ramen utökas med 3 042 tkr då de generella statsbidragen i statsbidragspåsen justeras upp med motsvarande summa.

Valnämndens budgetram 2026 fastställs till 3 563 tkr. Valnämnden får ett tillfälligt anslag om 2 800 tkr då 2026 är ett valår. Statsbidraget om 1 000 tkr budgeteras på finanssen, generella statsbidrag. Inflationskompensationen ökar ramen med 11 tkr.

Överförmyndarnämndens budgetram 2026 fastställs till 6 009 tkr. Inflationskompensationen ökar ramen med 10 tkr. Då personalomkostnadspålägget sänks justeras ramen ned med 44 tkr.

Av Bilaga 1 framgår hur nämndernas nettobudgetramar förändras.

Sammanfattning av nämndernas budgetramar 2026:

(inklusive justeringar enligt ovan)

Nettoanslag, tkr	Budget 2026	Andel %	Budget 2025	Andel %
Barn- och utbildningsnämnden	1 022 101	34%	1 021 097	34%
Byggnadsnämnden	19 754	1%	20 113	1%
Kommunfullmäktige	2 669	0%	2 656	0%
Kommunstyrelsen	492 544	16%	476 057	16%
Kultur- och fritidsnämnden	150 013	5%	148 563	5%
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	11 767	0%	11 937	0%
Revisionen	1 934	0%	1 910	0%
Samhällsbyggnadsnämnden	107 410	4%	107 943	4%
Socialnämnden	1 215 046	40%	1 215 669	40%
Valnämnden	3 563	0%	752	0%
Överförmyndarnämnden	6 009	0%	6 043	0%
Totalt, nämnderna	3 032 809	100%	3 012 739	100%

* Budget 2026 inkluderar budgetjustering för lönerrevision 2025 utöver MRP-beslutet.

Samtliga nämnder ansvarar för kostnader som följer av deras investeringar. Det finns inga kostnader som inte kan påverkas. Om kommunstyrelsen föreslår investeringar av näringspolitiska skäl som påverkar driftkostnaderna för samhällsbyggnadsnämnden, har kommunstyrelsen medansvar för att budgettäckning sker.

Anslagsredovisningen för driftbudgeten avser den verksamhetsnivå som framgår i bilaga 2. Kommunstyrelsen vill dock fortsätta följa vad förskola respektive grundskola respektive anpassad grundskola kostar inom barn- och utbildningsnämnden. För kultur- och fritidsnämnden vill kommunstyrelsen följa kostnaderna för administration och nämnd respektive kultur respektive fritid. Det innebär att dessa verksamheter ska särredovisas i mål- och resursplan, årsredovisning samt delårsrapporter. I övrigt ges nämnderna delegation att om nödvändigt under löpande år flytta budget mellan anslagsredovisningsnivåerna i driftbudgeten.

Kostnader för *löneavtal 2025 och 2026* budgeteras centralt.

4.7 Investeringsbudget 2026-2028

Investeringsbudgeten omfattar tre år, och innehåller budget för innevarande år (2026) och en plan för de två kommande åren (2027-2028). Anslagsbindningen gäller på projektnivå och ska budgeteras per anslagsredovisningsnivå.

4.7.1 Investeringsramar

Nämndernas investeringsramar motsvaras av mål- och resursplan 2025-2027. För fastighetsinvesteringar beslutade kommunstyrelsen 2025-01-29 § 14 att fastställa Lokalförsörjningsunderlaget 2026-2035 som ett referensunderlag och överlämnar detta till samtliga nämnder att använda som underlag i arbetet med Mål- och resursplan 2026-2028.

Anvisningar och ramar för arbetet med Mål- och resursplan 2026-2028

För planens första år, budget 2026 (i mål- och resursplan 2025-2027), är det endast i undantagsfall som nya objekt kan föreslås då kommunens investeringsbudget är omfattande och utrymmet för att finansiera nya investeringar (driftkostnaden) är den hyrande nämndens ansvar. Alternativet är att nämnden stryker eller flyttar fram planerade investeringar i tiden, till förmån för nya förslag.

Det finansiella investeringsmålet säger att årets investeringar (exkl. VA/renhållning) maximalt ska motsvara 7 procent av skatter och generella statsbidrag. I ramen för budget 2026 motsvarar det 230 mnkr, varav fastighetsinvesteringarnas andel kan beräknas till maximalt 159 mnkr. Det har samhällsbyggnadsnämnden att förhålla sig till i sitt förslag om fastighetsinvesteringar.

4.7.2 Fastighetsinvesteringar

Nämnderna ska lämna prioriterade förslag om fastighetsinvesteringar till samhällsbyggnadsnämnden som sen har i uppdrag att föreslå fastighetsinvesteringar till budgetberedningen. Det innebär att samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för att ramen för fastighetsinvesteringar hålls och att det samlade förslaget inte överskrider kommunens finansiella mål om fastighetsinvesteringar. Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar också för att förslagen är realistiskt kalkylerade i pengar och tid så långt det är möjligt.

Investeringar i fastigheter, anläggningar och mark ska anges per objekt/projekt och *preciseras ytterligare i tiden*. Vilken månad under året beräknas investeringen påbörjas och vilken månad beräknas den avslutas. Totalkostnaden för respektive projekt ska också framgå. Det gäller för investeringsobjekt över 1 mnkr. Det gäller inte inventarier.

För fastighetsinvesteringar finns en av kommunstyrelsen fastslagen beslutsprocess, lokalskaffningsprocessen, som ska följas vid nybyggnadsprojekt samt om- och tillbyggnadsprojekt som överstiger 25 prisbasbelopp (Riktlinjer för lokalförsörjning KS 2020-03-25 § 56). Vid precisering av när investeringen ska påbörjas måste hänsyn tas till att flera steg i lokalskaffningsprocessen ska hinna genomföras innan projekteringen får påbörjas. Att investeringsmedel beviljas är en förutsättning för att kommunstyrelsen ska kunna fatta beslut om projektering och byggnation i egen regi.

4.7.3 Konsekvenser för driftbudgeten

Nämnderna ska beskriva vilka konsekvenser som investeringar får på driftbudgeten och hur de rymms inom befintlig budgetram.

4.7.4 Tilläggsanslag investeringsbudget 2025

Samhällsbyggnadsnämnden har förslagit kommunfullmäktige att besluta om tilläggsanslag och omfördelning av befintlig budget i investeringsbudget 2025 med 49 mnkr. Det avser pågående projekt som inte hann slutföras under 2024. Mål- och resursplan 2025 innehåller investerings- och exploateringsbudget om 507 mnkr. Under hösten 2024 beslutade kommunfullmäktige att avsätta ytterligare 22 mnkr till datorer samt trafiksäkra belysningsstolpar. Sammantaget uppgår då investeringsbudget 2025 till 578 mnkr. Eftersom det är en hög budget kan det bli nödvändigt att flytta fram projekt i budget 2025 till kommande år. Besluten kan komma att påverka budgetprocessen kring investeringarna.

4.8 Direktiv

4.8.1 Budgetförslag inom ram

Nämnderna ska fatta beslut om och presentera sina budgetförslag inom ram med beskrivning om

åtgärder och konsekvenser för att nå dessa. I anslutning till arbetet med mål- och resursplan kommer budgetberedningen att följa upp nämndernas ramanpassningsarbete i dialog med nämndernas presidier.

4.8.2 Bruttobudgetering

Nämnderna ska budgetera intäkter och kostnader. Verksamhet som finansieras av kalkylerade statsbidrag ska budgeteras på både intäktssidan och kostnadssidan.

4.8.3 Investeringar

Kommunstyrelsens budgetberedning konstaterar att det ekonomiska utrymmet för att finansiera driftkostnadskonsekvenser av nämndernas nyinvesteringar är respektive nämnds ansvar. Nämnderna uppmanas därför att i anslutning till arbetet med mål- och resursplan ifrågasätta och om möjligt minska redan planerade investeringsnivåer, samt visa stor återhållsamhet vad gäller att föra fram nya investeringsprojekt.

4.8.4 Specialdestinerade statsbidrag

Respektive nämnd har i uppgift att bevaka vilka eventuella specialdestinerade statsbidrag som finns att söka. Dessa ska budgeteras som intäkt och som kostnad.

4.8.5 Internprissättning

Prisjustering ska utgå från den löne- och priskompensation som fastställs i budgetförutsättningarna samt övriga generella förutsättningar avseende intern ränta samt personalomkostnadspålägg. Med ny modell för kostverksamheten, som köpare och säljare är överens om, kan reglering förekomma mot köparna om avvikelse uppstår under året. I övrigt hänvisas till de av kommunstyrelsen beslutade riktlinjerna kring intern försäljning.

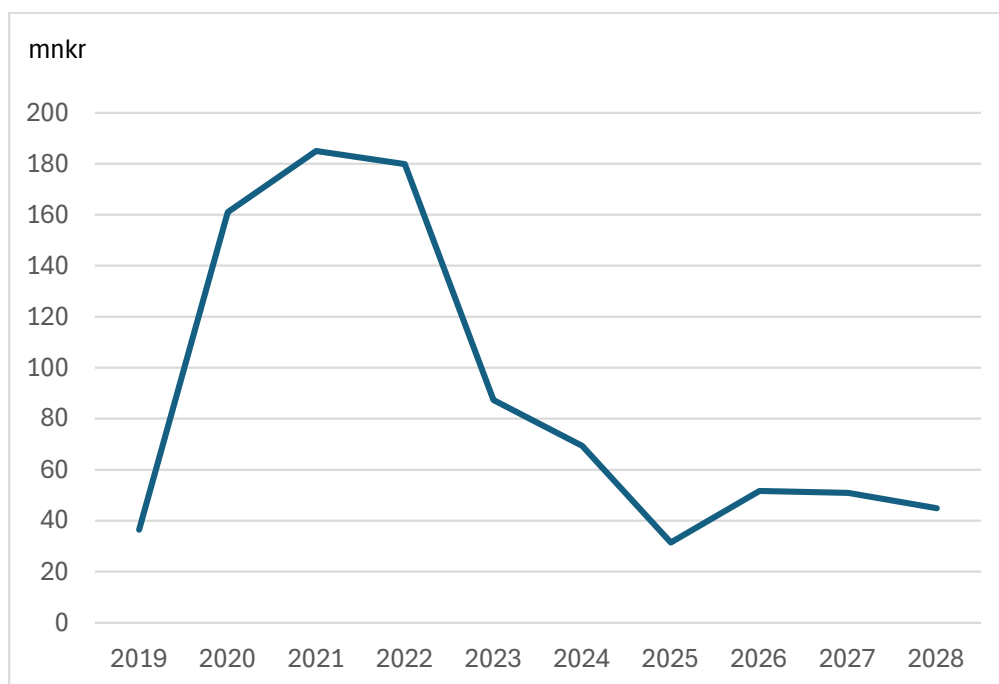
4.9 Resultatkalkyl 2026-2028

Av tabellen framgår en resultaträkning för 2024 års preliminära bokslut, 2025 års beslutade resultatbudget samt en resultatkalkyl för 2026-2028.

Tabell: Resultaträkningsplan 2024-2028

Resultatbudget, mnkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Verksamhetens nettodriftkostnader	-2 865	-2 944	-3 039	-3 138	-3 245
Avskrivningar	-133	-141	-155	-160	-165
Verksamhetens nettokostnader	-2 998	-3 085	-3 194	-3 298	-3 410
Skatteintäkter	2 133	2 236	2 342	2 450	2 552
Generella statsbidrag och utjämning	969	924	943	946	957
Verksamhetens resultat	103	74	91	98	99
Finansiella intäkter	21	4	10	10	10
Finansiella kostnader	-55	-47	-49	-57	-64
Resultat före extraordinära poster	69	31	52	51	45
Extraordinära poster					
Årets resultat	69	31	52	51	45

Diagram: Resultatutveckling per år, 2019-2028 (förändring av eget kapital)

Resultatutvecklingen har varit positiv mellan 2019 och 2024. År 2019 var resultatet +37 mnkr. Mellan 2020 och 2022 var resultaten rekordhöga, mellan 161 mnkr och 185 mnkr. År 2023 minskade resultatet till +87 mnkr, vilket fortfarande är bra.

År 2024 visade kommunen ett resultat på +69 mnkr. Nämnderna hade ett överskott på totalt 25 mnkr, där kommunstyrelsen stod för 17 mnkr, samhällsbyggnadsnämnden 8 mnkr, barn- och utbildningsnämnden 2 mnkr. Socialnämnden hade ett underskott på -8 mnkr. Övriga nämnder hade ett överskott på totalt +6 mnkr. År 2025 är resultatet budgeterat till +31 mnkr.

År 2026 är resultatet budgeterat till 52 mnkr. Åren 2027-2028 minskar resultaten till 51 mnkr respektive 45 mnkr. Dessa resultat förutsätter att inflationen stabiliseras på Riksbankens inflationsmål om högst 2 procent.

5. ÖVRIGA ANVISNINGAR

5.1 Driftbudget

Liksom föregående år, 2024, svarar respektive nämnd själv för att ta fram den information som behövs för ett fungerande budgetarbete. Som stöd för arbetet finns budgetrutiner i ekonomisystemet Raindance.

Den detaljbudget som bildar underlag för nämndens budgetförslag inför 2026 registreras i budgetmodulen i ekonomisystemet. Lägsta nivå för inrapportering är **ansvar, konto, verksamhet och motpart**. Där det krävs uppföljning på enhetsnivå ska även objektskoden **enhet** användas. All budgetinrapportering sker i kronor. Ekonomikontoret kan komma att utfärda ytterligare anvisningar om detta. Interna poster ska stämmas av både inom respektive nämnd och mellan nämnder så att kostnader och intäkter visar netto noll.

Av inrapporterad budget på kontonivå (med motpart) ska följande framgå:

Intäkter: Statsbidrag, taxor och övriga intäkter.

Kostnader: Lönekostnad, personalomkostnad, avskrivning, internränta, material, hyreskostnad och övriga omkostnader.

2025-10-31 ska detaljbudgeten vara inrapporterad i ekonomisystemet Raindance utifrån kommunfullmäktiges beslut om mål- och resursplan 2026-2028.

5.1.1 Budgetförslag inom ram

Nämnderna ska presentera sina budgetförslag inom ram. Personalkostnader ingår i ramarna med 2024 års budgetnivå. Tilläggsanslag för ökade lönekostnader enligt avtal för 2025 och 2026 budgeteras tills vidare centralt och kommer att fördelas ut till respektive nämnd utifrån förhandlingsutrymme. Eventuell ökning utöver centralt avsatta medel får finansieras inom nämndernas budgetramar med eventuell lägre bemanning som följd. Personalomkostnader budgeteras med 40,24 procent av lönekostnaden, vilket baseras på SKR:s cirkulär avseende kommunalt anställda.

5.2 Inlämning av mål- och resursplan

Senast den 17 april ska respektive nämnd lämna in sin mål- och resursplan. Materialet lämnas via nätet i de mallar som ekonomistaben anvisar. Justerade samverkansprotokoll och nämndsprotokoll lämnas till ekonomistaben.

Mål- och resursplanen ska vara skriven i Word med typsnitt Source Serif Pro 11 utan understrykningar. Se vidare *Skrivregler för ekonomisk redovisning* som finns på intranätet, ekonomi/anvisningar.

Mål- och resursplan 2026-2028 ska utformas enligt följande rubriker:

1. Verksamhetsbeskrivning

En väldigt kort (2-3 rader) och inledande beskrivning om nämndens verksamheter. Här anges även de volymmått som kan belysa verksamhetens utveckling mellan åren. Tänk på att utförliga verksamhetsbeskrivningar ska göras i verksamhetsplanen som respektive nämnd har i uppdrag att göra årligen, för planperioden.

2. Målstyrning

Under rubriken Målstyrning anges följande text: Nämnderna konkretiserar den övergripande styrningen med egna förväntade resultat som speglar nämndens reglemente och visar nämndens ambitioner avseende kvalitet och utveckling. Nämnderna fastställer sina förväntade resultat i respektive verksamhetsplan.

3. Ekonomiska resurser

I planen anges en *resultaträkning* med budget 2026, budget 2025 och bokslut 2024. Dessutom anges en *anslagsredovisningsrapport* med budget 2026, intäkter, kostnader och netto per anslagsredovisningsnivå. De ekonomiska resurserna bruttoredo visas i resurstablaer med följande layout:

RESULTATRÄKNING Mnr

Mnr	Budget 2026	Budget 2025	Bokslut 2024
Statsbidrag			
Övriga intäkter			
Summa intäkter			
Personalkostnader			
Omkostnader			
Ränta			
Avskrivning			
Summa kostnader			
Nettokostnader			

BUDGET PER ANSLAGSREDOVISNINGSNIVÅ MNKR

ANSLAGSREDOVISNINGSNIVÅ Mnr	Intäkt 2026	Kostnad 2026	Netto 2026
Anslagsredovisningsnivå 1			
Anslagsredovisningsnivå 2			
Summa			

BUDGET PER ANSLAGSREDOVISNINGSNIVÅ TKR

ANSLAGSREDOVISNINGSNIVÅ Tkr	Netto 2026
Anslagsredovisningsnivå 1	
Anslagsredovisningsnivå 2	
Summa	

För balansräkningsenheter redovisas de ekonomiska resurserna i en resultaträkning och balansräkning.

Verksamhetsförändringar/ramanpassning – särskild skrivelse

Nämnderna ska beskriva åtgärder för att anpassa sig till budgetramen och konsekvenserna av dessa åtgärder. De ska också beskriva planerade effektiviseringar och hur frigjorda resurser omprioriteras, samt eventuella besparingar och deras effekt på volym och kvalitet. Detta görs i en separat skrivelse. Även andra viktiga förändringar i verksamhetens omfattning och inriktning ska anges. Denna text ingår inte i mål- och resursplanen, utan skrivs i en bilaga som bifogas till budgetberedningen.

Nya/förändrade taxor – särskilda beslut

Nämnderna föreslår eventuellt nya eller förändrade taxor i anslutning till budgetarbetet.

Obs! Det ska ske i särskilt ärende som går upp parallellt med förslaget till mål- och resursplan. Kommunfullmäktige hanterar taxeförslagen/ärendena parallellt med beslutet om mål- och resursplan.

5.3 Investerings- och exploateringsplan

Varje nämnd ska i mål- och resursplan *Del III*, per huvudverksamhet, ange planerad investeringsnivå för åren 2026-2028. Redovisningen ska ske brutto och anges i 2025 års prisnivå. Respektive projekt kommenteras kortfattat. Ökade kapitalkostnader för nyinvesteringar får bäras inom respektive nämnds ramar.

I *Del II* beskrivs vilka konsekvenser som investeringar får för driftbudgeten och hur de ryms inom befintlig budgetram. Nämnder som hyr fastigheter ska beskriva hur eventuellt ökade hyreskostnader, som följer av fastighetsinvesteringar, påverkar nämndens driftbudget och hur den ökade hyran ryms inom befintlig budgetram. Samhällsbyggnadsnämnden begär budget för fastighetsinvesteringar. Där ska framgå ytterligare information såsom projekttid, totalt anslag, utgift t.o.m.

2025 och investeringsbudget för 2026-2027. Dessutom ska varje projekt kommenteras ytterligare i text, till exempel om investeringen avser nybyggnad eller renovering, vart fastigheten är belägen, hur många användare den avser (elever, barn etc) om investeringen påverkar andra fastigheter och så vidare.

Kommunen har en upphandlad leasingram för att finansiera vissa typer av investeringar där det av skatteskäl eller hanteringsskäl är en lämplig finansieringsform. Arbetsfordon, maskiner och andra inventarier ska finansieras inom ramen för kommunens investeringsplan och ska planeras i anslutning till budgetarbetet.

Inlämning av investerings- och exploateringsplan görs tillsammans med mål- och resursplan den 17 april 2025.

5.4 Samverkan i samband med budgetarbetet

Förvaltningarna ska samverka kring de förslag som lämnas till sina respektive nämnder. Protokoll ska bifogas förslaget till mål- och resursplan.

6. TIDSPLAN FÖR DET FORTSATTA BUDGETARBETET - MÅL OCH RESURSPLAN 2026-2028 (MRP)

Datum	Tid	Forum och Aktivitet
BUDGETBEREDNING MÅL- OCH RESURSPLAN		
2025-04-17		Nämnderna lämnar sina budgetförslag, förslagen ska vara beslutade i nämnderna. Kommunfullmäktiges presidie lämnar förslag om revisionens budget.
2025-04-28	kl 13.00-17.00	Budgetberedningen och insynsplatser Uppdaterade planeringsförutsättningar. Sammanfattande bild över nämndernas förslag.
2025-04-29--04-30		Enskilda presidieöverläggningar alla nämnder, preliminär tider
2025-04-29	kl 08.30-17.00	Budgetberedningen och insynsplatser
	kl 08.30-10.30	Socialnämnden
	kl 10.30-12.00	Barn- och utbildningsnämnden
	kl 13.00-13.30	Överförmyndarnämnden
	kl 13.30-17.00	Samhällsbyggnadsnämnden
2025-04-30	kl 08.30-09.30	Kultur- och fritidsnämnden
	kl 10.00-10.30	Miljö- och hälsoskyddsnämnden
	kl 10.30-11.00	Byggnadsnämnden
	kl 11.00-12.00	Budgetberedningen och insynsplatser
2025-04-30-- 2025-05-15		Partierna arbetar med MRP, och mejlar sina förslag senast 15 maj till ewa.lundqvist@vanersborg.se
2025-05-02	kl 08.30-11.00	Budgetberedningen och insynsplatser
2025-05-16	kl 08.30-12.00	Budgetberedningen och insynsplatser - KS ordförandes förslag till MRP 2026-2028 - Ev övriga partiers förslag till MRP 2026-2028
2024-05-28		Övriga partier/partigrupper mejlar sin <u>slutliga</u> förslag till MRP 2026-2028 senast 28 maj till kommun@vanersborg.se
2025-05-20+05-26		Samverkan, CSG
2025-06-04		KS beslut MRP 2026-2028
2025-06-18		KF beslut MRP 2026-2028
Augusti-december		Nämnderna arbetar med verksamhetsplaner och detaljbudgetar: Enligt kommunens regler för mål- och resultatstyrning ska verksamhetsplanerna fastställas av respektive nämnd senast i december 2025. Detaljbudgeten ska vara inregistrerad i ekonomisystemet, raindance, senast sista oktober 2025.

Bilagor: 1. Budgetramar per nämnd
2. Anslagsredovisningsnivåer

Bilaga 1: Budgetramar per nämnd

Samtliga belopp i tkr	<u>Internränta</u>	<u>po</u>	<u>inflationsuppräkning</u>
	2025:	2,50%	1,4139
	2026:	2,50%	1,4024
			intäkter 2026: 1,80%
			kostnader 202 1,80%

Nämnder	Intäkter	Personal	Omkostnad	Internränta	Avskrivning	S:a kostnad	Nettoram
<u>Barn- och utbildningsnämnden</u>							
S:a budgetram 2025	-130 390	698 897	445 317	1 038	6 234	1 151 487	1 021 097
Inflationskompensation	-2 236		8 016	19	112	8 147	5 910
Justerat po		-5 685				-5 685	-5 685
Justerat po köpta tjänster fr SBN			-546			-546	-546
Höjd hyra fastighetsunderhåll (komponentredovisning)			1 772			1 772	1 772
Tillskott/avdrag statsbidragspåsen			552			552	552
Ettårsanslag 2025 Kvalitetshöjande arbete för att uppnå gymnasiebehörighet			-1 000			-1 000	-1 000
S:a budget 2026	-132 626	693 213	454 110	1 057	6 347	1 154 727	1 022 101
<u>Byggnadsnämnden</u>							
S:a budgetram 2025	-13 630	27 600	5 633	28	482	33 743	20 113
Inflationskompensation	-245		101	1	9	111	-135
Justerat po		-224				-224	-224
S:a budget 2026	-13 875	27 376	5 734	28	490	33 629	19 754
<u>Kommunfullmäktige</u>							
S:a budgetram 2025		1 954	702			2 656	2 656
Inflationskompensation	0		13	0	0	13	13
S:a budget 2026	0	1 954	715	0	0	2 669	2 669
<u>Kommunstyrelsen</u>							
S:a budgetram 2025	-75 477	91 200	457 212	403	2 718	551 534	476 057
Inflationskompensation	-1 243		8 230	7	49	8 286	7 043
Justerat po		-702				-702	-702
Justerat po köpta tjänster fr SBN			-3			-3	-3
Tillskott/avdrag statsbidragspåsen			149			149	149
Lönerevision 2025 helårseffekt						0	0
Flygplatsen utökad ram						0	0
Anslag för framtida driftkostnader			10 000			10 000	10 000
S:a budget 2026	-76 720	90 498	475 588	410	2 767	569 264	492 544
<u>Kultur- och fritidsnämnden</u>							
S:a budgetram 2025	-16 836	61 064	102 211	310	1 814	165 399	148 563
Inflationskompensation	-303		1 840	6	33	1 878	1 575
Justerat po		-497				-497	-497
Justerat po köpta tjänster fr SBN			-37			-37	-37
Höjd hyra fastighetsunderhåll (komponentredovisning)			359			359	359
Konstnärlig gestaltning			50			50	50
S:a budget 2026	-17 139	60 567	104 423	316	1 847	167 152	150 013

<u>Miljö- och hälsoskyddsnämnden</u>							
S:a budgetram 2025	-5 307	14 725	2 408	5	106	17 244	11 937
Inflationskompensation	-96		43	0	2	45	-50
Justerat po		-120				-120	-120
S:a budget 2026	-5 403	14 605	2 451	5	108	17 170	11 767
<u>Revisionen</u>							
S:a budgetram 2025		591	1 319			1 910	1 910
Inflationskompensation	0		24	0	0	24	24
S:a budget 2026	0	591	1 343	0	0	1 934	1 934
<u>Samhällsbyggnadsnämnden</u>							
S:a budgetram 2025	-651 191	218 102	306 480	96 594	137 958	759 134	107 943
Inflationskompensation	-9 319		5 517	1 739	2 483	9 739	420
Justerat po	1 102	-1 774	0	0	0	-1 774	-672
Justerat po köpta tjänster fr SBN			-50			-50	-50
Täckning kapitalkostnader beläggnings- underhåll gator 4+7 mnkr			700			700	700
Höjd hyra fastighetsunderhåll (komponentredovisning)	-2 250		2 250			2 250	0
			70			70	70
Ettårs-anslag 2025, tomhyra Norra skolan			-1 900			-1 900	-1 900
Ettårs-anslag 2025, exploatering södra Sanden			-1 000			-1 000	-1 000
Ettårs-anslag 2026, tomhyra Norra skolan			1 900			1 900	1 900
S:a budget 2026	-661 658	216 328	339 732	72 567	140 441	769 068	107 410
<u>Socialnämnden</u>							
S:a budgetram 2025	-314 460	972 252	554 476	370	3 032	1 530 129	1 215 669
Inflationskompensation	-5 660		9 981	7	55	10 042	4 382
Justerat po		-7 908				-7 908	-7 908
Justerat po köpta tjänster fr SBN			-188			-188	-188
Höjd hyra fastighetsunderhåll (komponentredovisning)			49			49	49
						0	
Tillskott/avdrag statsbidragspåsen			3 042			3 042	3 042
S:a budget 2026	-320 120	964 344	567 360	376	3 086	1 535 166	1 215 046
<u>Valnämnden</u>							
S:a budgetram 2025		131	621			752	752
Inflationskompensation	0		11	0	0	11	11
Valår			2 800			2 800	2 800
S:a budget 2026	0	131	3 432	0	0	3 563	3 563
<u>Överförmyndarnämnden</u>							
S:a budgetram 2025		5 460	582	0	1	6 043	6 043
Inflationskompensation	0		10	0	0	10	10
Justerat po		-44				-44	-44
S:a budget 2026	0	5 415	592	0	1	6 009	6 009
Totalt nämnderna 2026	-1 227 541	2 075 022	1 955 480	74 760	155 088	4 260 350	3 032 809

Bilaga 2: Anslagsredovisningsnivåer

BYGGNADSNÄMNDEN

KOMMUNFULLMÄKTIGE

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

REVISION

VALNÄMNDEN

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Nämnd/administration

Förskola/grundskola/särskola

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelseförvaltningen

Räddningstjänst

Gymnasium

Vuxenutbildning

Övrig extern verksamhet

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Nämnd och adm/gator och vägar/park/tekniska

Fastighetsenhet

Kost-/serviceenheter

Kennhallningsverk

VA-verk

SOCIALNÄMNDEN

Nämnd/administration

Äldreomsorg

Individ- och familjeomsorg

Personligt stöd och omsorg

Arbete, sysselsättning och integration

Dokument

Utskriftsdatum: 2025-02-20

Utskriven av: Johanna Gustafsson

Diarieenhet: Kommunstyrelsen

Sekretess: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2025.179	I	Material ägarsamråd Vänerhamn AB 2025-01-14	Eva Johansson
2025-01-24		Stefan Eriksson	Beredningssekretariatet
KS 2025/91		Samlingnummer - Handlingar från Vänerhamn AB 2025	INFORMATION
2025.208	I	Återkoppling från höstens kommundialoger med delregional nämnd norra	Eva Johansson
2025-01-29		Delregional Nämnd Norra	Beredningssekretariatet
			INFORMATION
2025.215	I	Redovisning av utredning Norra skolan med tillhörande underlag	Eva Johansson
2025-01-28		Samhällsbyggnadsnämnden	Ekonomikontoret
KS 2023/289		Utredningsuppdrag Norra Skolans lokaler	BESLUT
2025.231	I	Överenskommelse med staten gällande Strategiska insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention	Eva Johansson
2025-02-03		Sveriges kommuner och regioner	Beredningssekretariatet
			INFORMATION
2025.291	I	Länsstyrelsen har fattat beslut om strategi för lokalförsörjning	Jenny Kudryk
2025-02-06		O-RB-Länsledningens kansli	Avdelningen för hållbar utveckling
			BESLUT
2025.440	I	Besluta om förlängning av avtal om evenemangs- och teaterverksamhet i Kulturhuset	Eva Johansson
2025-02-14		Kultur- och fritidsnämnden	Beredningssekretariatet
			BESLUT
2025.454	I	Folkbildningsrådets analys/rapport om nedskärningarnas konsekvenser för studieförbunden	Eva Johansson
2025-02-18		Folkbildningsrådet, Marita Graad	Beredningssekretariatet
			INFORMATION
2025.457	I	Dom i mål nr 1184-25 gällande överklagan av kommunfullmäktiges beslut 2023-06-21 samt byggnadsnämndens beslut 2024-12-10 om bygglovstaxa	Pernilla Bertilsson
2025-02-18		Förvaltningsrätten i Göteborg	Juridik och säkerhetskontoret
KS 2023/651		Revidering av plan- och bygglovstaxa för Vänersborgs kommun	BESLUT

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2025.465	I	Protokoll från styrelsemöte nr 1 Vattenpalatset Vänerparken	Eva Johansson
2025-02-19		Vattenpalatset Vänerparken	Beredningssekretariatet PROTOKOLL
2025.477	I	Uttalande av Kommunassurans styrelse uttalande om verksamheten i Kommunassurans år 2024 med anledning av ägarkommunernas kommunstyrelsers årliga beslut angående kommunal verksamhet i bolagsform	Thomas Sannemalm
2025-02-20		Kommunassurans Försäkring	Ekonomikontoret SKRIVELSE

Delegeringsbeslut

Utskriftsdatum: 2025-02-20 Utskriven av: Johanna Gustafsson

Diarieenhet:	Kommunstyrelsen
Beslutsfattare:	Alla
Kategori:	Alla
Beslutsinstans:	Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum:	2025-02-26
Sekretess:	Visas ej

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2025.3	Beslut om omreglering av sysselsättningsgrad med bibehållen tjänstepension	DPO 7.3
2025-01-03	Kommunstyrelsen	Anna Johannesson
KS 2025/58	Ansökan om omreglering av sysselsättningsgrad med bibehållen tjänstepension	DPO 7.3
		Johan Högmark
2025.223	Remiss om Plan för ras- och skredolyckor	2.7
2025-01-31	Länsstyrelsen Västra Götaland	Benny Augustsson
KS 2024/650	Remiss: Aktörsgemensam plan för ras och skred - Västra Götalands län	2.7
		Pål Castell
2025.295	Beslut om flaggning på halvstång för att hedra offren i skolskjutningen i Örebro.	
2025-02-10	Se sändlista	Lena Tegenfeldt
KS 2025/111	Beslut om flaggning på halvstång för att hedra offren i skolskjutningen i Örebro.	
		Johanna Gustafsson
2025.438	Yttrande i remiss om fördjupad utredning	1.1
2025-02-17	Trafikverket	Benny Augustsson
KS 2025/84	Förankring fördjupad utredning , Följdinvesteringar efter nya slussar i Trollhätte kanal	1.1
		Pål Castell
2025.473	Överlämnande av inkommen remiss	2.7
2025-02-17	Kommunstyrelsens ordförande	Benny Augustsson
KS 2025/105	Remiss - En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess, SOU 2024:98	2.7
		Johan Högmark
2025.474	Remiss av förslag till hälso- och sjukvårdsavtal och tillhörande överenskommelser 2025-02-03	2.10
2025-02-18		Benny Augustsson
KS 2025/104	Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i Västra Götaland från år 2027	2.10
		Johan Högmark

Id	Beskrivning	Paragraf
Datum	Avsändare/Mottagare	Beslutsfattare
Ärendenummer	Ärendemening	Kategori
		Ansvarig
2025.475	Remiss av promemorian Hyra anstaltsplatser utomlands (Ds 2025:1)	2.10
2025-02-19	Kommunstyrelsen	Benny Augustsson
KS 2025/110	Remittering av promemorian Hyra anstaltsplatser utomlands (Ds 2025:1)	2.10
		Maja Smochina